

Kunnanhallituksen esityslistan liite
30.3.2020 § 99
Tarkastuslautakunnan esityslistan liite
25.5.2020 § 39

TILINPÄÄTÖS

2019

Kunnanhallitus
30.3.2020 § 99

Valtuusto
8.6.2020 § 43

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS	6
1.1. Toimintakertomusta koskevat säännökset.....	6
1.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	8
1.2.1. Kunnanjohtajan katsaus	8
1.2.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	9
1.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	12
1.2.3.1. Yleinen taloudellinen kehitys	12
1.2.3.2. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely (KuntaL 410/2015 § 118).....	13
1.2.3.3. Oman alueen taloudellinen kehitys.....	15
1.2.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	22
1.2.5. Kunnan henkilöstö	22
1.2.6. Ympäristöasiat.....	23
1.2.7. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	24
1.2.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	25
1.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	25
1.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	30
1.4.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	30
1.4.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	34
1.5. Kokonaistulot ja – menot	43
1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	44
1.6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	45
1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus	45
1.6.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	46
1.6.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	46
1.6.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	46
1.6.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	50
1.6.6.1 Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	50
1.6.6.2 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	51
1.6.6.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut.....	52
1.7. Tilikauden tuloksen käsittely	53
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	54
2.1. Tavoitteiden toteutuminen	54
2.1.1. Kuntastrategia vuoteen 2030.....	54
2.1.2. Liikelaitokselle talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutuminen	55
2.1.3. Tytäryhteisöille talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutuminen	56
2.1.3.1. Janakkalan Asunnot Oy	56
2.1.3.2. Janakkalan Teollisuusalueet Oy.....	58
2.1.3.3. Janakkalan Elsa ja Pauli Kodit Oy.....	60
2.2. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.....	62
TOIMIELIN KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	65
TULOSALUE VAALIT	66
TOIMIELIN TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	67
TULOSALUE TARKASTUSTOIMI	68
TOIMIELIN KUNNANHALLITUS.....	70

TULOSALUE	YLEISHALLINTO	77
TULOSALUE	TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT	79
TULOSALUE	HENKILÖSTÖPALVELUT	81
TULOSALUE	TYÖLLISTÄMINEN	83
TULOSALUE	KUNTAKEHITYS	85
TULOSALUE	PELASTUSLAITOS	87
TOIMIELIN	TEKNINEN LAUTAKUNTA	89
TULOSALUE	TEKNISEN TOIMEN HALLINTO	92
TULOSALUE	YMPÄRISTÖPALVELUT	93
TULOSALUE	MAANKÄYTTÖ	95
TULOSALUE	MAASEUTU- JA KYLÄPALVELUT	98
TULOSALUE	MAASEUTUPALVELUYKSIKKÖ	99
TULOSALUE	TILA- JA ALUEPALVELUT	101
TULOSALUE	LIIKUNTAPALVELUT	104
TULOSALUE	JÄTEHUOLTO	107
TULOSALUE	ATERIA- JA PUHTAUSPALVELUT	108
TOIMIELIN	PERUSTURVALAUTAKUNTA	112
TULOSALUE	TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT	122
TULOSALUE	IKÄIHMISTEN PALVELUT	123
TULOSALUE	SOSIAALITYÖ	126
TULOSALUE	VAMMAISTYÖ	129
TULOSALUE	TERVEYDENHUOLTO	131
TOIMIELIN	SIVISTYSLAUTAKUNTA	136
TULOSALUE	SIVISTYSTOIMEN HALLINTO	141
TULOSALUE	VARHAISKASVATUS	142
TULOSALUE	OPETUSTOIMI	145
TULOSALUE	KIRJASTO	149
TULOSALUE	NUORISO	151
2.3.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	155
2.4.	Investointien toteutuminen	164
2.5.	Rahoitusosan toteutuminen	172
2.6.	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	174
3.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	177
3.1.	Tuloslaskelma	177
3.2.	Rahoituslaskelma	178
3.3.	Tase	179
3.4.	Konsernilaskelmat	181
3.4.1.	Konsernituloslaskelma	181
3.4.2.	Konsernin rahoituslaskelma	182
3.4.3.	Konsernitase	183
4.	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	185
4.1.	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	185
4.2.	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	187
4.3.	Tuloslaskelman liitetiedot	189
4.3.1.	Toimintatuotot tehtäväalueittain	189
4.3.2.	Verotulojen erittely	189
4.3.3.	Valtionosuuksien erittely	189
4.3.4.	Palvelujen ostojen erittely	189

4.3.5. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.....	190
4.3.6. Pakollisten varausten muutokset.....	191
4.3.7. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja – tappiot.....	191
4.3.8. Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät.....	191
4.3.9. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely.....	192
4.4. Tasetta koskevat liitetiedot	193
4.4.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	193
4.4.1.1 Arvonkorotukset	193
4.4.1.2. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti	193
4.4.1.3. Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset	193
4.4.1.4. Omistuksia muissa yhteisöissä.....	194
4.4.1.5. Saamisten erittely	194
4.4.1.6. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	195
4.4.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	195
4.4.2.1. Oman pääoman erittely	195
4.4.2.2. Vieras pääoma	195
4.4.2.3. Velkojen erittely	196
4.4.2.4. Sekkilimiitti.....	196
4.4.2.5 Muiden velkojen erittely.....	196
4.4.2.6. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	196
4.4.2.7. Huollettavien varat.....	197
4.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	198
4.5.1. Vuokravastuut	198
4.5.2. Vastuusitoumukset.....	198
4.5.3. Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	198
4.5.4. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.....	199
4.6. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot	200
4.6.1. Henkilöstön lukumäärä 31.12.	200
4.6.2. Henkilöstökulut.....	200
4.6.3. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut.....	200
4.6.4. Tilintarkastajan palkkiot	201
4.6.5. Kunnan ja intressitahon väliset liiketoimet.....	201
5. ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET	203
5.1. Janakkalan Veden erillistilinpäätös.....	203
5.1.1 Toimintakertomus	203
5.1.2. Talousarvion toteutuminen	205
5.1.3. Tilinpäätöslaskelmat	213
5.1.4. Tilinpäätöksen liitetiedot	221
5.1.5. Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista	226
5.1.6. Huleveden viemäröinti	227
5.1.7. Tilinpäätöksen allekirjoitus.....	229
5.1.8. Tilinpäätösmerkintä	229
5.1.9. Liikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen.....	230
5.1.10. Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen	231
6. LUETTELOT JA SELVITYKSET	232
6.1 Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista	232

6.2 Luottamushenkilöorganisaatioon kokoonpanot 2019 sekä osallistuminen kokouksiin.....	233
6.3 Vakituisen henkilöstön määrä 2018 – 2019	240
7. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS.....	249
8. TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	250

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Toimintakertomusta koskevat säännökset

Kuntalain (410/2015) § 113 mukaan

Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Tämän lisäksi Kuntalain (410/2015) § 114 mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Kuntalain lisäksi kuntien ja kuntayhtymien tulee noudattaa tilinpäätöksen laadinnassa työ- ja elinkeinoministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeita. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on laatinut useita yleisohjeita kunnille ja kuntayhtymille, joiden tarkoituksena on parantaa kuntien toimintakertomusten vertailukelpoisuutta yhdenmukaistamalla toimintakertomusten rakennetta ja sisältöä sekä tunnuslukujen ja muiden tietojen esittämistapaa.

Tätä tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu seuraavia kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamia yleisohjeita:

- Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän eriytetyn liiketoiminnan kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä (2017)
- Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta (2019)
- Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista (2016)
- Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista (2019)
- Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta (2016)
- Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimisesta (2018)
- Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta (2015)
- Yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksessä (2018)
- Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän rahoituslaskelman laatimisesta (2018)

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. (Kuntalaki 410/2015 § 115)

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. (Kuntalaki 410/2015 § 115) Selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta koskee tilinpäätösvuonna voimassa olleen kuntalain mukaisten yksilöityjen toimenpiteiden toteutumisesta.

1.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.2.1. Kunnanjohtajan katsaus

Tätä katsausta kirjoittaessani, elämme täysin poikkeuksellista aikaa. Valtioneuvosto on todennut 16.3.2020 yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa, että maassa vallitsevat valmiuslain 3 §:n 3 ja 5 kohdassa tarkoitetut poikkeusolot eikä tilanteen hallitseminen ei ole mahdollista viranomaisen säännönmukaisin toimivaltuuksin. Tämän vuoksi valtioneuvosto on oikeutettu käyttämään valmiuslain 95 § 2 momentissa säädettyä työvelvollisuutta koskevaa toimivaltuutta. Poikkeusolojen myötä Janakkalassa on siirrytty pääosin etäopetukseen ja mm. kouluruokailu järjestetään jakamalla etäopiskelijoille ruokapaketteja. Myös varhaiskasvatuksessa noudatetaan maan hallituksen ohjeistusta, jonka mukaan vanhempien toivotaan hoitavan lapsiaan kotona. Sosiaali- ja terveystalvet ovat reagoineet tilanteeseen nopeasti ja kiireettömiä hoitoja on peruttu ja toiminnassa on valmistauduttu kaikin keinoin infektion huippuun sekä epidemiatilanteen hoitamiseen. Tiedossa on myös, että maan hallitus tulee rajoittamaan Uudenmaan maakunnan asukkaiden liikkumista. Liikumisrajoitusten tarkoituksena on estää koronavirustartuntoja sekä hidastaa epidemian leviämistä Uudeltamaalta muualle Suomeen. Suunnitelmissa on myös ravintoloiden sulkeminen asiakaskäynneiltä. Tilanne on todellakin poikkeava ja aiheuttaa väistämättä myös taloudellisia haasteita kunnille tulevaisuudessa.

Vuoden 2019 aikana jatkettiin edelleen sosiaali- ja terveystalvetujen uudistusmahdollisuuksien selvittämistä maakunnallisesti. OmaHäme-hankkeen yhteydessä tehtyä työtä hyödynnettiin ja uuden jatkohankkeen loppuraportti käsitellään kunkin kunnan valtuustossa kevään 2020 aikana. Tässä yhteydessä linjataan maakunnan vapaaehtoiset yhteistyömuodot sote-palveluissa. Vuoden 2019 aikana ryhdyttiin myös rakentamaan uutta Tervakosken terveystasemaa sekä tehtiin merkittävä päätös työterveystalvetujen hankinnasta TyöSyke Oy:ltä. Pitkäaikainen perusturvajohtaja Matti Valtonen eläköityi keväällä ja uusi perusturvajohtaja Päivi Niiranen aloitti työnsä. Kiitokset Matille asiantuntemuksestasi ja hyvästä yhteistyöstä!

Sivistystalvetujen osalta vuoden 2019 merkittävimpiä asioita oli Turengin sekä Tervakosken koulu- ja monitoimikeskus-hankkeiden eteneminen toteuttamistavan, rahoitusmallin ja suunnittelun osalta siten, että Turengin kohteen osalta kilpailutusprosessi on mahdollista aloittaa keväällä 2020. Myös valinta Unicefin lapsiystävälliseksi kunnaksi täydensi hienosti Janakkalan Perhekeskuksen ennakkoivaa palveluotetta.

Tekninen toimiala on omalla ammattitaidollaan mahdollistanut edellä mainittujen suurten investointien toteuttamisen. Tämän lisäksi sekä kaavoitus että rakennusvalvonta mahdollistavat rakentamaan ryhtymisen jouhevasti ja monipuolisille rakennuspaikoille. Jätehuollon osalta jätekujetuksen urakoitsijavalinta eteni markkinaoikeuden ratkaistavaksi ja tähän odotetaan ratkaisua kevään 2020 aikana.

Kunnan elinvoimaa on lisäksi tuettu mm. osallisuusohjelman käyttöönotolla, työllisyyden kuntakokeiluun mukaan lähtemisellä sekä valokuituverkon rakentamisen tukemisella. Turengin keskusta-alueella sijaitsevan kiinteistön lunastusprosessiin lähteminen on myös yksi osa kunnan tulevaa kehitystyötä ja elinvoimaan satsaamista.

Mennyt vuosi on ollut monella lailla poikkeuksellinen. Edessä on esimerkiksi uuden kunnanjohtajan valinta ja tulevana vuosina varmasti myös suuria taloudellisia haasteita. Näinä hyvin poikkeuksellisia aikoina sitoutunut henkilökunta on kullanarvoista. Ja te olette juuri sitä! Kiitokseni siis koko henkilökunnalle ja luottamushenkilöille kuluneesta vuodesta! Ja kaikesta tästä vallitsevasta epävarmuudesta huolimatta, minulla on luja luottamus siihen, että yhdessä me selvitään!

Jenni Jokela

Vt. kunnanjohtaja, talous- ja hallintojohtaja

1.2.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnanvaltuusto on koostunut 33 valtuutetusta.

Valtuuston puheenjohtajana on toiminut Merja Taponen, pj. (Kesk.) ja varapuheenjohtajina Jaana Kivistö, 1 vpj. (Vas), (->31.5.2019, KV 20.5.2019 § 30), Tomi Lindstén, 1 vpj. (SD), (1.6.2019-> KV 20.5.2020 § 30), Anssi Lepistö 2. vpj. (Vihr), ja Marko Ahtiainen 3. vpj. (KOK).

Kunnanvaltuusto on 1.1. - 31.12.2019 pitänyt 8 kokousta ja käsitellyt 106 §:ää.

Kunnanvaltuuston poliittiset voimasuhteet em. aikavälillä olivat seuraavat:

SDP 10
Kesk. 8
Kok. 5
PS 3
Vas. 3
Vihr. 3
KD 1

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus on koostunut 7 jäsenestä.

Kunnanhallituksen puheenjohtajana on toiminut Pirjo Alijärvi (SDP) ja 1. varapuheenjohtajana Osmo Tokeensuu (Kesk.).

Kunnanhallituksen esittelijänä on toiminut kunnanjohtaja Tanja Matikainen (->25.11.2019) ja vs. Jenni Jokela (26.11.2019->).

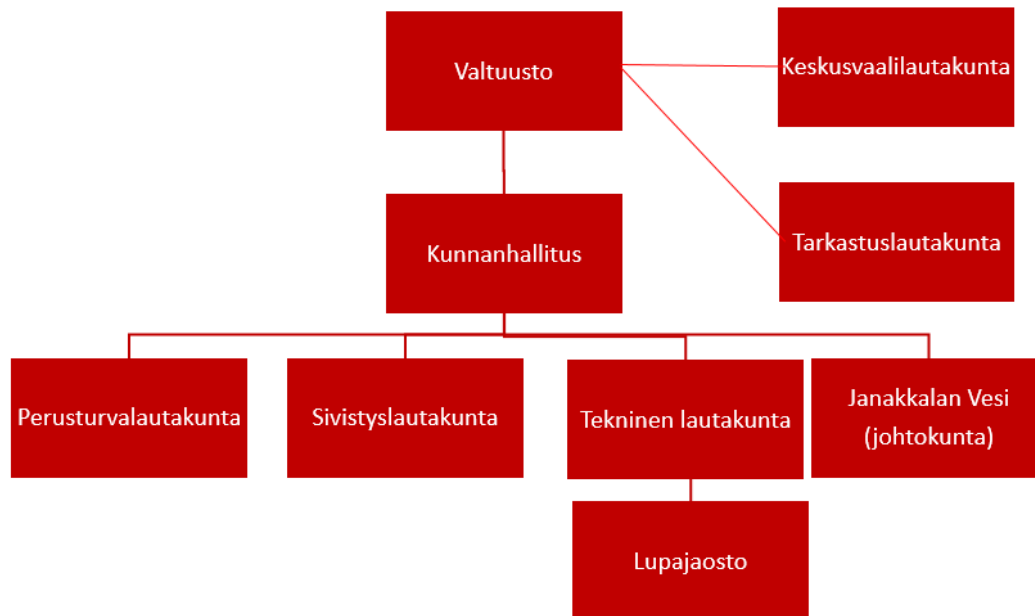
Kunnanhallitus on 1.1 -31.12.2019 aikana pitänyt 20 kokousta ja käsitellyt 379 §:ää.

Kunnanhallituksen poliittiset voimasuhteet em. aikavälillä olivat seuraavat:

1.1.-31.5.2019:	1.6.2019-31.12.2019:
SDP 3	SDP 2
Kesk. 2	Kesk. 2
PS 1	Vas 1
Kok. 1	PS 1
	Kok 1

Tilivelvolliset toimitukset jäsenineen on esitetty tämän kirjan kappaleessa 6.2.

Janakkalan kunnan luottamushenkilöorganisaatio 1.1.-31.12.2019

Kunnan hallinnon toiminta

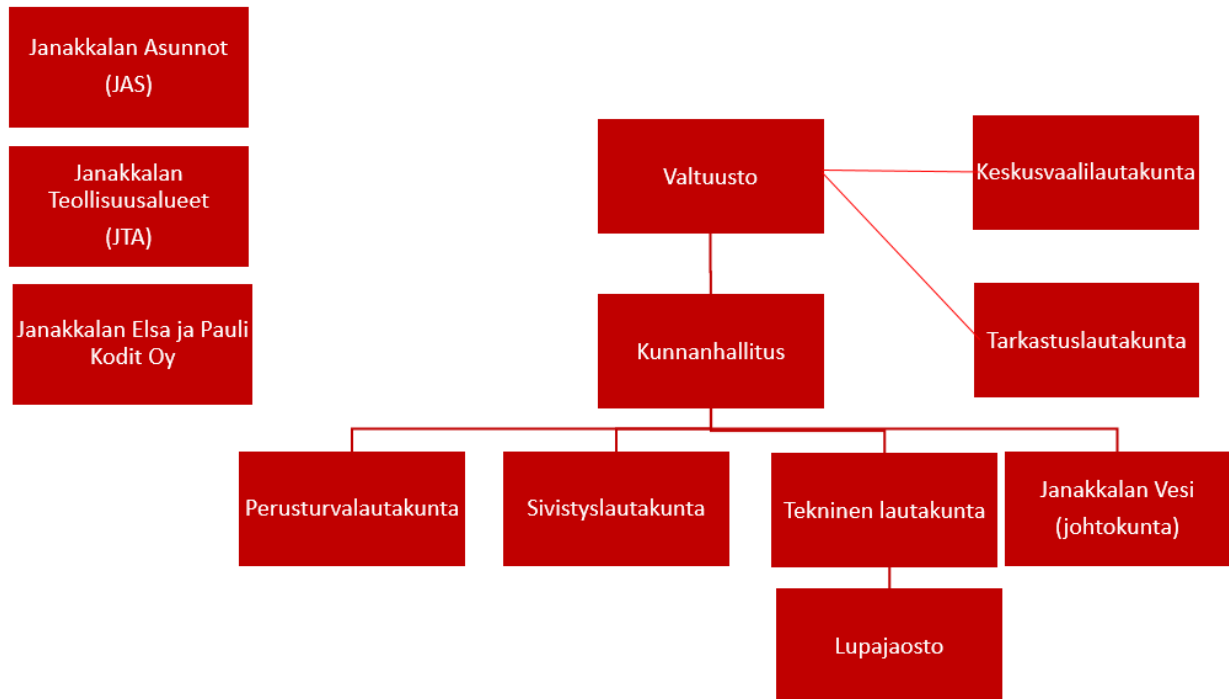
Kunnan toiminta jakautuu kolmeen toimialaan: perusturvaan, sivistystoimeen sekä tekniikkaan ja ympäristöön. Konsernipalvelut tukevat koko kunnan tasolla kunnan organisaation toimintaa kunnanjohtajan rinnalla.

Kunnan johtoryhmän kokoonpano vuonna 2019

Tanja Matikainen	kunnanjohtaja
Jenni Jokela	talous- ja hallintojohtaja
Maija Nivala	henkilöstöjohtaja
Leena Joutsenniemi	viestintäpäällikkö
Matti Valtonen	perusturvajohtaja 30.5.2019 asti
Päivi Niiranen	perusturvajohtaja 31.5.2019 alkaen
Jukka Vahila	tekninen johtaja
Jouni Wilpola	sivistysjohtaja
Liisa Piirtola	toimitusjohtaja, Janakkalan Vesi liikelaitos
Arja Jaatinen	toimitusjohtaja, Janakkalan Asunnot Oy
Markus Myhrberg	toimitusjohtaja, Janakkalan Teollisuusalueet Oy
Pirjo Paloneva	toimitusjohtaja, Janakkalan Elsa ja Pauli Kodit Oy
Sinikka Elo	henkilöstön edustaja

Tilivelvolliset viranhaltijat on esitetty kunkin toimielimen ja tulosalueen kohdalla tämän kirjan kappaleessa 2.2.

Janakkalan kuntakonsernin organisaatio 1.1.-31.12.2019

1.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.2.3.1. Yleinen taloudellinen kehitys

Valtionvarainministeriön 7.10.2019 julkaiseman Taloudellisen katsauksen (48:2019, s.7) mukaan Vuonna 2019 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 1,5 %. Suomen vientikysynnän kasvu hidastuu voimakkaasti v. 2019. Suomen tärkeimmistä vientimarkkinoista Saksan talouden näkymät ovat heikot. Vientiteollisuuden näkymät eivät ole merkittävästi heikentyneet, mutta tavaraviennin kasvu jää vaatimattomaksi muilla toimialoilla paitsi meriteollisuudessa.

Yksityisten investointien arvioidaan kääntyvän laskuun vuoden 2019 aikana. Asuinrakennusinvestoinnit supistuvat, mutta myös tuotannollisten investointien kasvu hidastuu kansainvälisen talouden suhdanteen heikentyessä. (Valtionvarainministeriön taloudellinen katsaus (48:2019, s.7)

Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu ripeänä v. 2019, sillä kotitalouksien käytettävissä olevien reaalityulojen kasvu on lähes 2 %. Vuonna 2019 yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousu sekä työllisyyden koheneminen. (Valtionvarainministeriön taloudellinen katsaus (48:2019, s.7)

Työllisten määrä nousee 0,9 % v. 2019, joskin suuri osa tämän vuoden kasvusta tulee perintönä viime vuoden viimeiseltä neljännekseltä ja alkuvuonna 2019 työllisyys ei ole enää parantunut. Koko vuoden 2019 työllisyysasteen ennakoitaan nousevan 72,5 prosenttiin. (Valtionvarainministeriön taloudellinen katsaus (48:2019, s.7)

Työttömyys on alentunut edelleen, mutta hitaasti. Työllisyyden kasvun vetämänä työttömien määrä vähenee myös v. 2019. Ennuste koko vuoden 2019 työttömyysasteeksi on 6,5 %. Vuonna 2019 sopimuskorotukset nousevat ja niiden päälle tulevien palkkaliukumien ennakoitaan kasvavan nimellisansioiden noustessa 2,7 %. Työllisyyden yhä kasvaessa koko talouden palkkasumman ennakoitaan kasvavan tänä vuonna 3,7 %. (Valtionvarainministeriön taloudellinen katsaus (48:2019, s.8)

Ennuste vuoden 2019 inflaatioksi on 1,1 %. Ansiotason kehityksen myötä palveluiden hintojen odotetaan kasvavan viime vuotta nopeammin. Tavaroiden hintojen vaikutus inflaatioon jää selvästi negatiiviseksi, jonka seurauksena pohjainflaatio jää edelleen vain noin prosenttiin. (Valtionvarainministeriön taloudellinen katsaus (48:2019, s.8)

Paikallishallinnon rahoitusasema oli viime vuonna kansantalouden tilinpidon tietojen mukaan 0,9 % alijäämäinen suhteessa bruttokansantuotteeseen. Paikallishallinnon alijäämä syvenee edelleen kuluvana vuonna. Menoja kasvattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvun lisäksi mm. kunta-alan palkankorotukset ja kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksen päättymisen, jonka vaikutus näkyy suurimmaksi osaksi jo v. 2019. Myös investointimenot jatkavat kasvuaan, sillä sairaaloiden ja koulujen rakentaminen sekä infrainvestoinnit jatkuvat vilkkaana. Paikallishallinnon tulot kasvavat menoja selvästi hitaammin. (Valtionvarainministeriön taloudellinen katsaus (48:2019, s.87)

Väestön ikääntyminen lisää paikallishallinnon sosiaali- ja terveystarpeiden menoja n. 1,2 prosentilla vuosittain. Syntyvyyden kääntyminen laskuun puolestaan vähentää laskennallisesti varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelujen tarvetta. Yhteensä palvelutarpeen kasvun arvioidaan lisäävän paikallishallinnon kulutusmenoja keskimäärin 0,5 % vuodessa. Koulutustarpeen vähenemisen vaikutusta on kuitenkin hieman pehmennetty kehitysarviossa, sillä päiväkotien ja koulujen määrän uudelleenmitoittamisen arvioidaan realisoituvan laskennallisista arviota hitaammin. (Valtionvarainministeriön taloudellinen katsaus (48:2019, s.88)

Palvelutarpeen kasvun lisäksi paikallishallinnon kulutusmenoja kasvattavat hallituksen päätösperäiset toimet. Maan hallitus lisää ja laajentaa kuntien tehtäviä ja velvoitteita kohdentamalla merkittäviä lisäpanostuksia sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä koulutukseen. Keskeisiä toimia ovat muun muassa oppivelvollisuuden pidentäminen, vanhuspalveluiden henkilöstömitoituksen kasvattaminen ja peruspalvelujen saatavuuden parantaminen. Hallitusohjelman pysyvät menolisäykset on suunniteltu toteutettavaksi etupainotteisesti, ja niiden arvioidaan kasvattavan paikallishallinnon kulutusmenoja vuoden 2023 tasossa n. 550 milj. eurolla. (Valtionvarainministeriön taloudellinen katsaus (48:2019, s.88)

Paikallishallinnon velka suhteessa BKT:hen supistui v. 2017, mutta kääntyi v. 2018 uudelleen kasvuun. Velkasuhteen kasvu kiihtyy vuonna 2019. Valtionvarainministeriön taloudellinen katsaus (48:2019, s.89).

1.2.3.2. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely (KuntaL 410/2015 § 118)

Kuntalain (410/2015) § 118 säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä seuraavasti:

Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määrääjassa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
- 4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Edellä 3 momentissa tarkoitettujen tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Tilastokeskuksen ylläpitämistä konsernitilinpäätösten tiedoista. Tunnuslukujen laskentaperusteina käytetään Tilastokeskuksen käyttämiä laskentaperusteita ja kunnan vahvistamaa tuloveroprosenttia.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun selvityksen tekee arviointiryhmä, jonka jäsenistä yhden nimeää valtiovarainministeriö ja yhden kunta. Valtiovarainministeriö nimeää kuntaa kuultuaan ryhmän puheenjohtajaksi kunnasta ja ministeriöstä riippumattoman henkilön. Ryhmä tekee ehdotuksen kunnan asukkaiden palvelujen turvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä.

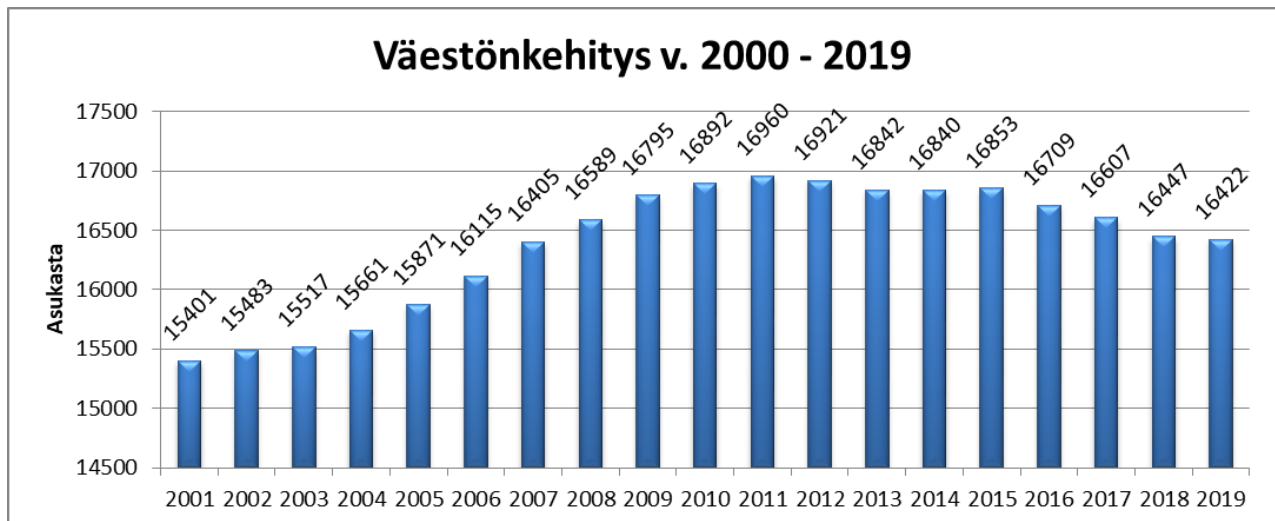
Valtuuston on käsiteltävä ryhmän toimenpide-ehdotukset ja saatettava niitä koskeva päätös valtiovarainministeriön tietoon mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten. Valtiovarainministeriö tekee ryhmän toimenpide-ehdotusten ja valtuuston päätösten perusteella ratkaisun kuntarakennelaissa tarkoitetun erityisen selvityksen tarpeellisuudesta kuntajaon muuttamiseksi.

Kriisikuntakriteerejä on uudistettu ja uusi laki on tullut voimaan 1.3.2019. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Siihen asti sovelletaan, mitä lain voimaan tullessa voimassa olleessa kuntalain 118 §:ssä säädetään. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu.

1.2.3.3. Oman alueen taloudellinen kehitys

Asukasmäärän kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotietojen perusteella Janakkalan kunnan asukasmäärä 31.12.2019 oli 16 422. Asukasmäärä on vähentynyt 25 henkilöllä (0,15 %) edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Lähde: * Tilastokeskus

Kunnan asukasluku pysyi melko vakaana vuoteen 2003 saakka. Tämän jälkeen asukasluku kasvoi kiihtyvällä vauhdilla vuoteen 2009 asti. Vauhtia kuvaa vuotuinen väestönkasvu, joka on ollut vuosina 2004–2009 Janakkalassa 0,9 – 1,8 % välillä. Vuosina 2010–2011 asukasluvun kasvu hidastui huomattavasti ja vuonna 2012 asukasluku kääntyi laskuun. Asukasmäärän lasku on jatkunut lukuun ottamatta vuotta 2015. Vuodesta 2016 alkaen asukasmäärän väheneminen on jatkunut poikkeuksellisen runsaana aina vuoteen 2018 asti. Vuoden 2019 väestömäärän lasku lähes pysähtyi.

Vuoden 2019 talousarviossa suunnitteluoletuksena käytettiin 16 550 asukasta. Ennuste alittui 128 henkilöllä väkiluvun ollessa vuoden 2019 viimeisenä päivänä edellä mainittu 16 422.

Työllisyys

Hämeen ELY-keskuksen kuntien alueella oli joulukuun 2019 lopussa 18 369 työtöntä työnhakijaa. Se on 789 vähemmän (-4,1 %) kuin vuosi sitten. Koko maassa työttömänä työnhakijana oli joulukuun lopussa 257 700 työtöntä työnhakijaa. Se on 1 200 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työnhakijoiden kokonaismäärä on laskussa.

Vuoden 2019 joulukuun lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Hämeen ELY-keskuksen alueella Kanta-Hämeessä joulukuun lopussa 8,8 prosenttia. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,8%, joka oli 0,1% enemmän kuin vuonna 2018 joulukuun lopussa.

Työttömien osuus työvoimasta Kanta-Hämeessä oli 10,7% mikä on -0,3% vähemmän kuin vuosi sitten. Kanta-Hämeen kunnista työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli korkein Forssassa (10,6%), Hämeenlinnassa (10,2%) ja Humppilassa (9,7%). Matalin se oli Hausjärvellä (4,9%) ja Lo-pella (5,7%).

Työttömyyden kasvu joulukuussa on jokavuotinen ilmiö, joka johtuu eräiden ammatillisten koulujen päättymisestä, lomautusten kasvusta ja määräaikaisten työsuhteidentavanomaista yleisemmästä päättymisestä joulukuun aikana.

Tilapäistyövoiman tarve kasvaa erityisesti keväällä kesälomasijaisia palkatessa eripituisiksi jaksoiksi ja työttömien määrä vähenee syksyllä syyskuussa, kun sijoitutaan oppilaitoksiin, nuorilla miehillä merkittävää on myös armeijan aloitus- ja lopetusajankohdat.

Tämä on nähtävissä Janakkalan työttömien lukumäärän ja alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden lukumäärän samansuuntaisessa kehityksessä vuoden aikana.

Vuoden 2018 alussa voimaantullut aktiivimalli lisäsi hetkellisesti pitkään yhdenjaksoisesti työttömänä olleiden työttömien halukkuutta osallistua lyhyisiin palveluihin. Osallistuminen palveluihin esti työttömyysturvan leikkaamisen. Huomioitavaa on, että jo lyhyet jaksot katkaisevat työttömyyden yhdenjaksoisuuden. Vuonna 2019 palveluihin hakeutuminen vähentyi.

Laajan työttömyyden eli työttömien työnhakijoiden ja palveluissa olleiden yhteismäärä oli Hämeessä joulukuun 2019 lopussa 25 751. Se on 1 307 vähemmän kuin edellisvuonna. Laajan työttömyyden lasku johtui sekä työttömien työnhakijoiden että palveluissa olevien määrän vähentymisestä. Vuodentakaiseen verrattuna työttömien määrä väheni 789:llä ja palveluissa olevien määrä 518 henkilöllä.

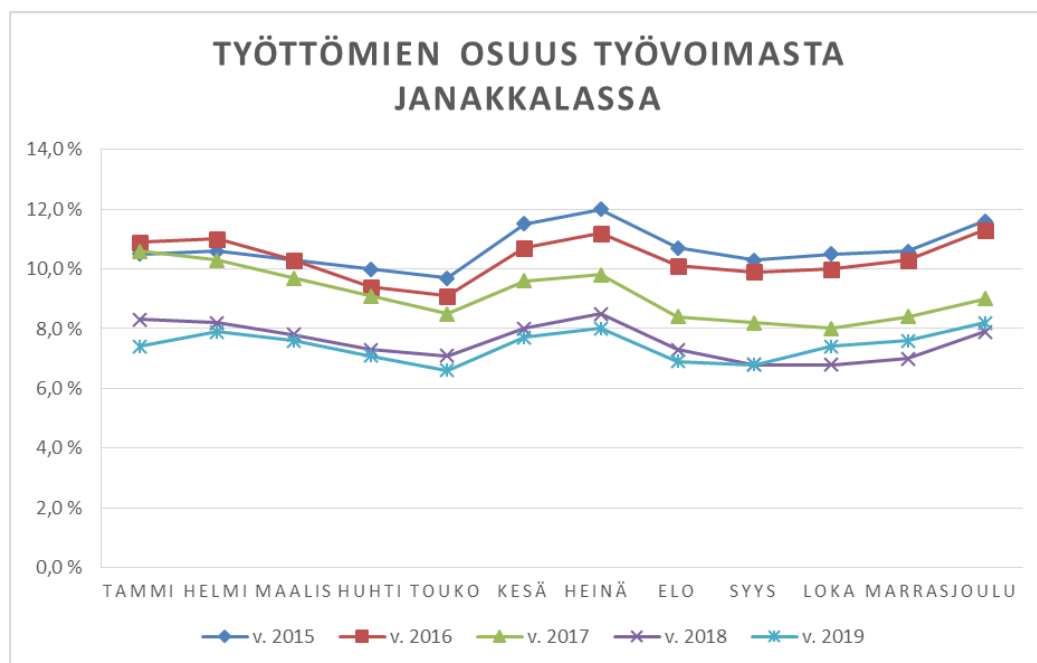
Janakkalan tilanne

Janakkalan työttömyysaste joulukuussa 2019 oli 8,2%, samaan aikaan vuonna 2018 se oli 7,6%.

Janakkalassa joulukuussa 2019 työttömiä oli 627 henkilöä, vuoden takaiseen verrattuna luku on kasvanut 2%. Marraskuun 2019 vertailuarvoon työttömien lukumäärä on noussut 47 henkilöllä, joka on 8%.

Kanta-Hämeessä työttömänä on 6974 henkilöä ja vuoden takaiseen verrattuna ero on - 4%.

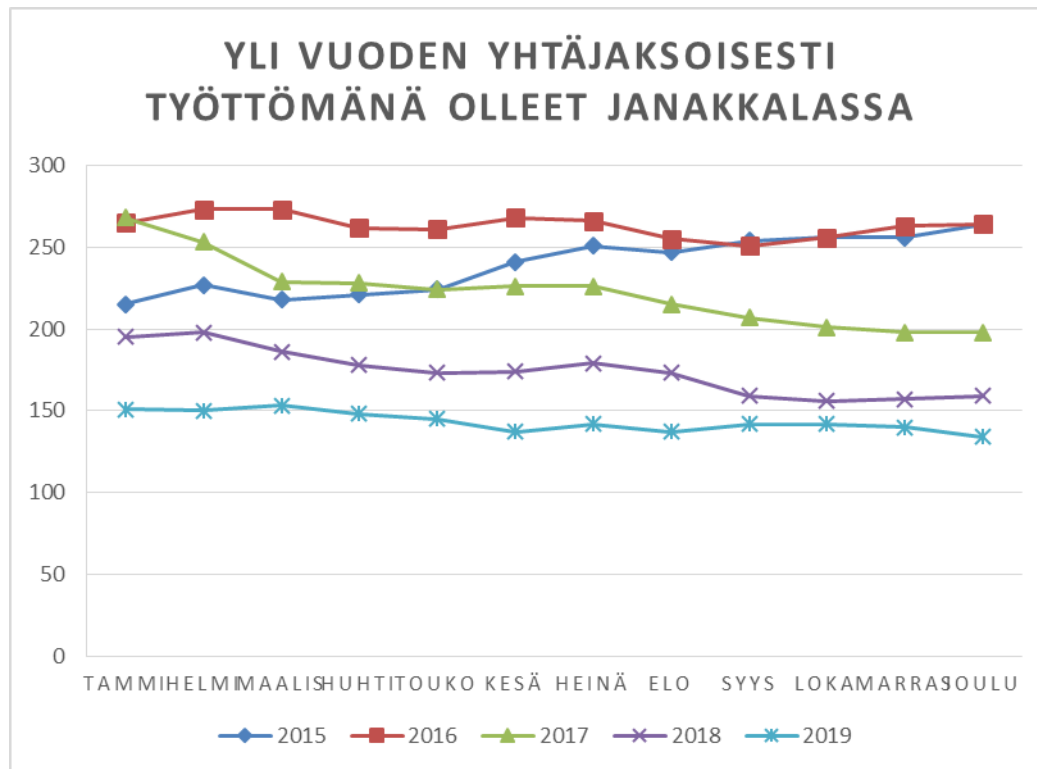
Janakkalassa työllistettyinä on joulukuun 2019 lopussa 61 henkilöä, 14 henkilöä kokeilussa, 32 henkilöä työvoimakoulutuksessa ja 140 henkilöä muissa palveluissa.

Pitkäaikaistyöttömyys

Janakkalassa pitkäaikaistyöttömiä, eli yhtäjaksoisesti yli vuoden työttöminä olleita, työnhakijoita vuoden 2019 lopussa oli 134 henkilöä. Vuoden 2018 tilastoihin luku on 25 henkilöä vähemmän, eli -16% vuoden takaiseen.

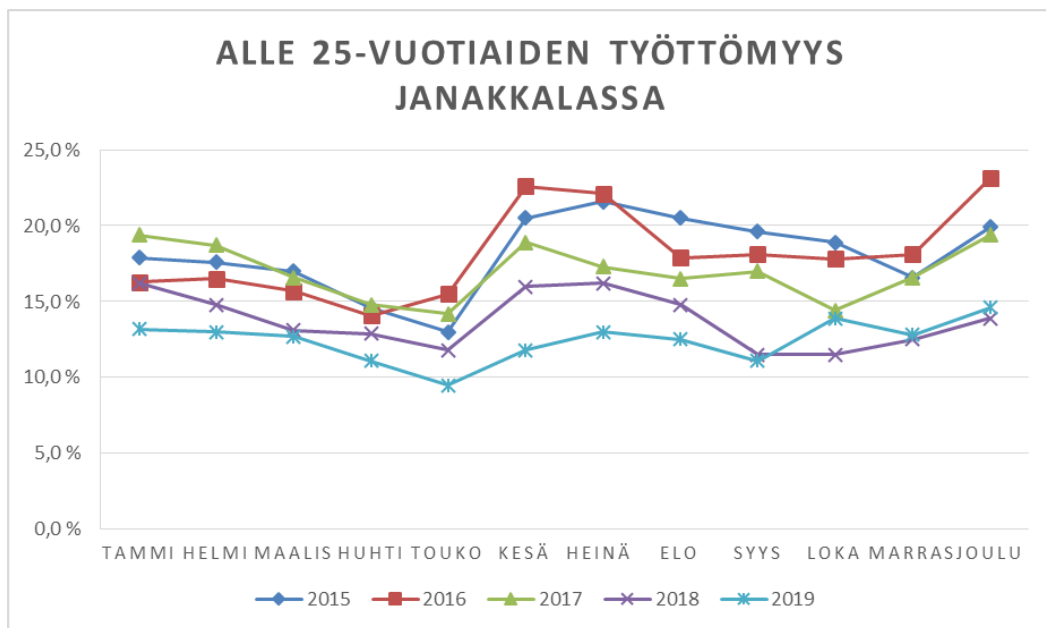

Nuoret, alle 25-vuotiaat

Alle 25-vuotiaiden osuus työttömistä on Kanta-Hämeessä 13,1%, joka on -0,2% vuoden takaiseen verrattuna.

Kunnittain Kanta-Hämeen alueella suurin nuorisotyöttömyys on Jokioisilla (15,8%), Forssassa (15,1%) ja Janakkalassa (14,6%).

Janakkalan nuorisotyöttömyyden tilanne joulukuussa 2019 on 83 henkilöä, eli 14,6% työttömistä, jossa on kasvua 0,7% joulukuun 2018 verraten.

Lomautusten määrä nousussa

Lomautusten määrä on kasvussa. Kanta-Hämeessä Hämeenlinnan seudulla kokoaikaisesti lomautettujen määrä vuoden takaiseen on kasvanut 98%. Vuoden 2019 lopussa kokoaikaisesti lomautettuina oli 59 henkilöä. Marraskuuhun 2019 verrattuna määrä on kasvanut 17%. Kanta-Hämeessä kokoaikaisesti lomautettujen määrä on kasvanut vuoden takaiseen 77%.

Työttömyyttä tarkastellessa on myös hyvä huomioida, että TEM:n tilastoissa erilaisissa TE-palveluissa olevat tai työttömyysturvalla opiskelevat eivät näy työttöminä vaan ainoastaan nk. laajan työttömyyden tilastoissa toimenpiteessä olevina.

TEM:n tilastoissa myös jo keskimäärin 4 tuntia viikossa työskentelevät luetaan työssä oleviksi työnhakijoiksi, ei työttömiksi.

Elinvoima

Valtuuston hyväksyi päivitetyn elinvoimaohjelman syksyllä 2019 vuosille 2019-2021. Hyväksyttyä elinvoimaohjelmaa toteutetaan yhteistyössä kunnan eri toimialojen kesken.

Elinvoimaohjelman tavoitteet / toimenpiteet

- Janakkalan yritykset menestyvät ja kasvavat
  - o Kunnassa toimivilla yrityksillä on erinomaiset toimintaolosuhteet ja kasvuedellytykset. Yritysten ja työpaikkojen määrä lisääntyy.
- Janakkala tunnetaan
  - o Janakkalalla on houkutteleva imago, vahva matkailuprofiili ja Janakkala tunnetaan vireästä kulttuuritoiminnasta ja monipuolisista tapahtumista.
- Paikallisuus on kasvava voimavara
  - o Paikallinen elinkeinoelämä hyötyy kunnan hankinnoista. Yritysvaikutusten huomioiminen on luontainen osa kaikkia kunnan prosesseja.
- Yhteistyö on vireää

- Seudullinen yhteistyö erityisesti Hämeenlinnan ja Riihimäen seutujen kanssa vahvistaa Suomen kasvukäytävän keskipistettä. Kunnan, yritysten ja yhdistysten yhteistyö on tuloksellista

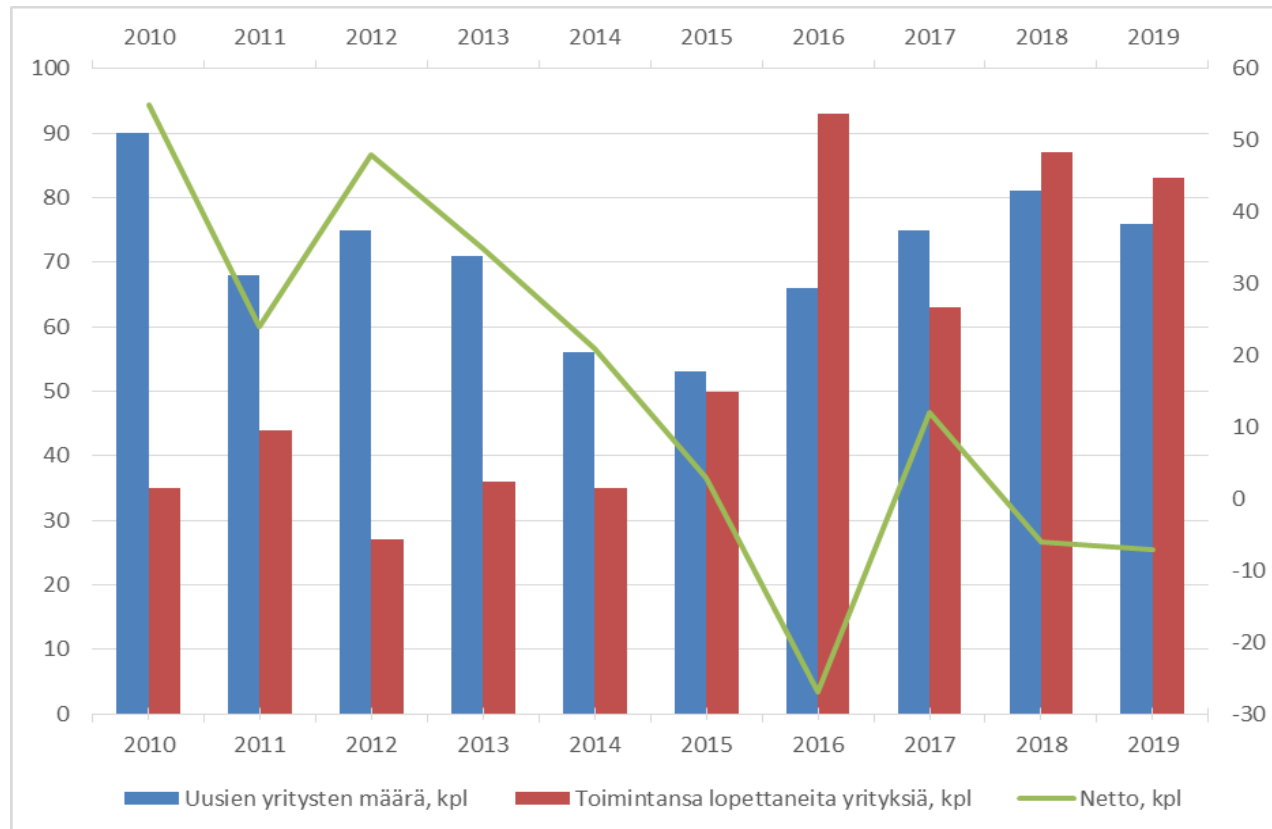
Yrityspalvelut on keskitetty Yritystalo Veturiin. Veturissa työskentelee kunnan elinvoimapäällikkö ja yrityskehittäjä sekä Janakkalan Teollisuusalueet Oy:n toimitusjohtaja sekä yrityskehittäjä. Vuonna 2019 Veturi palveli 105:tä asiakasta ja asiakastapahtumia oli yhteensä 194.

Vuonna 2019 alkoi Maankunnallinen uudistava KV-palvelumalli-hanke. Hanke toteutetaan yhteistyössä Hämeenlinnan, Riihimäen ja Forssan kanssa. Hankkeen tavoitteena on luoda alueelle yhteinen KV-palvelukonsepti ja vahvistaa alueen yrityksen KV-valmiuksia.

Janakkalan kunta valikoitui Klash-haastekilpailun kolmen kunnan joukkoon, joiden esittämiä haasteita varten ollaan järjestäjän toimesta hakemassa ratkaisijoita. Tammikuussa 2020 Janakkalan kunnan haasteen ratkaisijaksi valittiin KaikkiKyytiin ja itse haasteen ratkaisu selviää vuoden 2020 aikana.

Laajempaan yritysten toimintaedellytyksiä ja seudun kilpailukykyä vahvistavaan toimintaan kuuluvat mm. Moras-hanke, joka on Hämeenlinnan kaupungin ja Janakkalan kunnan yhteishanke. Samoin yhteistyö liittymä-asioissa etelän suunnassa Riihimäen kaupungin kanssa vahvistaa molempien kuntien kilpailukykyä. Myös pääliikenneverkkoihin (Rata ja moottoritie) liittyvä edistäminen on poikkeuksetta yhteistyöhön perustuvaa.

Vuonna 2019 Janakkalan kuntaan perustettiin uusia yrityksiä 76 kappaletta. Toimintansa lopettaneita yrityksiä oli 83 kappaletta. Seuraavasta kuvasta ja sen alla olevasta taulukosta on nähtävissä vuosien 2010-2019 kehitys.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Uusien yritysten määrä, kpl	90	68	75	71	56	53	66	75	81	76
Toimintansa lopettaneita yrityksiä, kpl	35	44	27	36	35	50	93	63	87	83
Netto, kpl	55	24	48	35	21	3	-27	12	-6	-7

Lähde: Hämeen Uusyrityskeskus ry.

Yritystontteja myytiin vuonna 2019 kaksi kappaletta ja niiden pinta-ala oli yhteensä 5,6 hehtaaria. Vuokrattuja tontteja kaksi kappaletta, pinta-alan ollessa noin 1 hehtaari. Alla olevassa taulukossa on myytyjen yritystonttien määrän kehitys vuosilta 2010-2019.

Janakkala, vuosi	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Myydyt yritystontit, kpl	1	4	4	3	1	1	0	0	4	5	2
Myydyt yritystontit, ha	0,8	2,6	17,4	2,1	0,7	0,6	0	0	3,5	2,03	5,6

Lähde: Janakkalan maankäyttö

Asuntotuotanto

Vuosi 2019 oli kokonaispäästösten lukumäärässä samalla tasolla kuin 2018. Vuonna 2019 haettujen rakennuslupien määrä oli 147, toimenpidelupia ja toimenpideilmoituksia oli 136. Omakotitalojen lupamäärä laski hieman.

Asuinrakennuksia: Kauriinmaan uudelle jatkeelle myönnettiin 2 lupaa. Eväsojan uudelle jatkeelle 2 lupaa, Harvialaan täydennysrakentamista 3 lupaa, Kyteriin 1 lupa ja haja-asutusalueelle 3 lupaa. Eli uusia asuinrakennusten rakennuslupia haettiin 11 kpl. Vähennystä viime vuodesta 5 kpl. Huomioitavaa on myös, että uusia asuinrakennusten rakennuslupia ei Ilveslinnan alueelle haettu.

Vuoden 2017 kahden asunnon taloista ei ole toteutettu yhtään eikä vuoden 2017 rivitalon rakentamista ole aloitettu.

Vapaa-ajanrakennusten määrä hiukan nousi (9kpl ->12kpl) ja lisäksi uusille vapaa-ajantonteille erillisiä saunoja rakennettiin 9 kpl, tuleva päämökki rakennetaan myöhemmin. Näistä suurin osa on Harvialan uuden muutetun rantakaavan alueelle tulevia.

Uusien alueiden tonttivarauksia on nyt 2020 helmikuun puolessa välissä 8 kpl, eivät ole vielä johtaneet rakennuslupien hakuun asti, 3 kpl on tiedossa, että hakevat rakennuslupaa pian. Haja-asutusalueelle on tulossa 3 uutta asuinrakennusta tällä hetkellä. Nämä 6 tiedossa olevaa näkyvät ePermit sähköisessä lupajärjestelmässä hakuprosessin alussa ja tulevat päätöksentekoon kun kaikki tarvittavat asiat on asiakas lisännyt hakemukseen.

Yleisesti muusta rakentamisesta voidaan kertoa seuraavia asioita: Ilveslinnan alueelle haettiin rakennuslupa suurelle yksityiselle 45-paikkaiselle hoivalaitokselle, mutta sen rakentamista ei ole aloitettu. Vuoden 2019 aikana alkoi Tervakosken liikuntahallin ja terveysaseman rakentaminen. Kiipulaan tulee uusi opetusrakennus. Erikokoisia teollisuushallilupia haettiin 5 kpl.

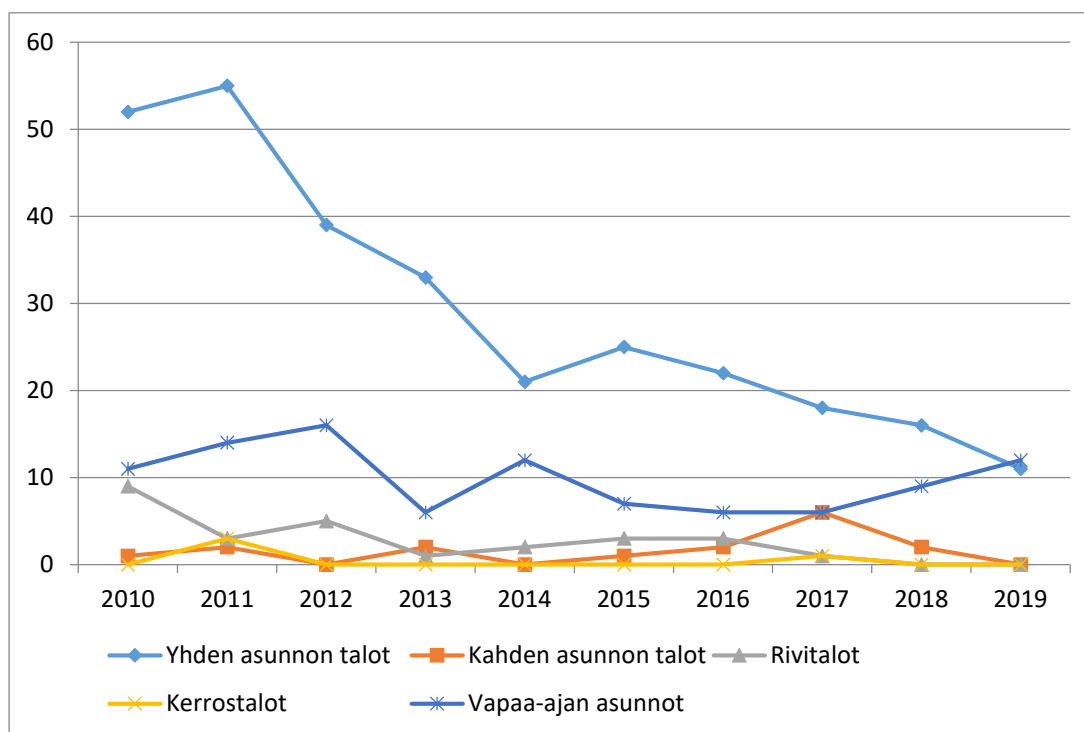
Sähköverkonparannusten näkyy puistomuuntamoiden toimenpidelupina 37 kpl ja parannustyöt jatkunevat vielä 2020, mutta ei enää niin voimakkaana.

Jätevesijärjestelmän toimenpidelupien määrä oli 18 kappaletta vanhoihin kohteisiin, määräaika jätevesijärjestelmien toteuttamiseen päättyi syksyllä 2019. Erillisiä maalämpökaivojen toimenpidelupia myönnettiin 19 kappaletta.

Vuoden aikana rakennusvalvontaan on tullut paljon kyselyjä ja neuvontaa asiakkaille on annettu ripeästi. Kiinteistökauppojen vaikutus näkyy arkistohakuina rakennusvalvonnassa, kun etsitään vanhoja rakennuspiirustuksia. Lisäksi vapaa-ajan asuntojen rakentamisen vilkastuminen työllistää rantakaavoituksen kanssa tehtävää selvitystyötä.

Sähköinen e-Permit rakennuslupien hakujärjestelmä julkaistiin kaikille hakijoille syksyllä. Kesällä tehtiin 2 kohdetta harjoittelumielessä. Ns. sähköisiä lupia tehtiin 18 kpl ja tänä vuonna niitä on jo 10 kpl eli vuoden 2020 hakemuksista puolet on nyt käsitelty sähköisesti.

Myönnettyjen asuntojen rakennuslupien määrä vuosina 2010-2019

Lähde: Janakkalan rakennusvalvonta

Myönnettyt luvat, kpl	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Yhden asunnon talot	52	55	39	33	21	25	22	18	16	11
Kahden asunnon talot	1	2	0	2	0	1	2	6	2	0
Rivitalot	9	3	5	1	2	3	3	1	0	0
Kerrostalot	0	3	0	0	0	0	0	1	0	0
Vapaa-ajan asunnot	11	14	16	6	12	7	6	6	9	12

Lähde: Janakkalan rakennusvalvonta

1.2.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Olennaisena muutoksena kunnan tuloperustassa, voidaan pitää verottajan tekemää verokortti uudistusta ja tulorekisterin käyttöönottoa. Edellä mainitut uudistukset kurittivat koko kuntakenttää. Verohallinnon tekemien selvitysten perusteella suurin osa kertymävajeesta johtui vuoden alusta voimaan tulleesta verokortti uudistuksesta. Ongelmat tulorekisterin käyttöönotossa selittivät vain murto-osan kertymävajeesta. Verokortti uudistuksessa on kyse siitä, että uudessa ennakoperintämenettelyssä on luovuttu palkkakausi kohtaisista tulo rajoista ja sivutulokorteista, jonka johdosta ennakonpidätykset on toimitettu alkuvuodesta huomattavasti aiempaa käytäntöä alhaisempina. Verokortti uudistus on pysyvä muutos. Vaikka kertymävaje korjaantuu vuoden 2019 kunnallisverojen osalta vuoden 2020 aikana, niin oletuksena on, että verovuoden 2020 ennakko verot kertyvät taas samalla tavalla jättäen vuoden 2020 ennakoita vastaavasti alemmalle tasolle. Edellä mainitusta uudistuksesta johtuen tehtiin talousarviovuoden aikana n. 3,7 milj. euron vähennys verotulo arvioon talousarviomuutoksilla.

Johtuen edellä mainituista uudistuksista ja niiden vaikutuksista kuntatalouteen, teki maan hallitus loppuvuonna päätöksen, jolla aikaistettiin vuodelle 2020 kuulunutta maksuerää vuodelle 2019. Janakkalan osalta vaikutus oli n. 718 000 €.

Olennaisena muutoksena tilikauden päättymisen jälkeen voidaan mainita koronavirusepidemian laajeneminen maaliskuussa 2020 koskemaan myös Suomea. Epidemiaan varautumisella ja sen hoitamisella on merkittäviä taloudellisia vaikutuksia niin kunnan kuin koko Suomen talouteen. Maaliskuussa 2020 Kuntaliitto arvio koronan alustavaksi vaikutukseksi kuntatalouteen n. 1,5 miljardia euroa. Jos edellä mainitusta laskennallisesti arvioidaan vaikutus Janakkalan kunnalle, niin se on n. 4,4 milj. €. Arvioitu vaikutus on - 4-5 % bruttokansantuotteeseen.

1.2.5. Kunnan henkilöstö

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	Muutos 2019/2018	
					hlö/eur	%
Henkilökunnan lukumäärä 31.12.	1006	1010	1005	1026	21	2,1
- josta vakituksessa virka-/työsuhteessa	828	806	808	820	12	1,5
- tilapäisessä virka-/työsuhteessa	178	204	197	206	9	4,6
Henkilöstökulut yhteensä	45 466 500	42 258 174	42 785 288	43 971 926	1 186 638	2,8
- josta palkat ja palkkiot	34 846 832	33 103 262	33 806 673	35 116 588	1 309 915	3,9
- henkilösivukulut	10 619 668	9 154 912	8 978 615	8 855 337	-123 278	-1,4
- josta eläkemaksut	8 270 783	7 677 892	7 803 879	7 841 208	37 329	0,5
Työvoiman vuokraus	970 499	1 229 620	1 475 092	1 288 535	-186 557	-12,6
Henkilöstökulut ja työvoimanvuokraus yhteensä	46 436 999	43 487 794	44 260 380	45 260 461	1 000 081	2,3

*Henkilöstökulut yhteensä ei sisällä henkilöstövarauksia ja muita korjauseriä, liitetieto 4.6.2.

Kunnan palveluksessa oli vuoden 2019 lopussa yhteensä 1026 henkilöä (lisäystä edelliseen vuoteen 21 henkilöä). Vakituksessa työ-/virkasuhteessa toimi 820 henkeä. Vastaava luku vuonna 2018 oli 808. Vakinaisten palvelussuhteisten osuus koko henkilöstöstä oli 79,9 % ja tilapäisten 20,1 %. Tilapäisissä palvelussuhteissa oli 206 henkilöä, kun vuonna 2018 tilapäisiä työntekijöitä oli 197.

Työllistettyjä henkilöitä oli vuoden 2019 lopussa 28 henkeä kun vuoden 2018 lopussa heitä oli 25 henkeä.

Vuonna 2019 henkilöstökulut (sis. sivukulut) olivat 43 971 926 €. Alkuperäisessä talousarviossa henkilöstökuluiksi arvioitiin 45 470 488 euroa ja muutetussa talousarviossa 43 864 021 euroa. Ylitys muutettuun talousarvioon nähden on 107 905 euroa.

Henkilöstökulut olivat 1 186 638 € (2,8 %) enemmän kuin vuonna 2018. Palkat ja palkkiot kasvoivat 1 309 916 € eli 3,9 %

Henkilöstöpalvelujen ostot vähenivät vuodesta 2018 vuoteen 2019 186 557 eurolla. Vuoden 2019 henkilöstöpalvelujen ostot olivat 1 288 535 €, kun vastaava luku vuonna 2018 oli 1 475 092 €. Prosentteina vähennys oli 12,6 %. Kulujen väheneminen johtuu sekä ateria- ja puhtauspalvelujen työvoimanvuokrauksen vähenemisestä (noin 124 000 €) että ikäihmisten palveluiden työvoimanvuokrauksen vähenemisestä (noin 128 400 €). Vastaavasti varhaiskasvatuksessa työvoimanvuokraus lisääntyi noin 35 000 €.

Janakkalan kunnasta laaditaan henkilöstökertomus, josta löytyy henkilöstöön liittyviä tarkempia lisätietoja.

1.2.6. Ympäristöasiat

Kunnan ympäristönsuojelutehtävistä säädetään laissa kuntien ympäristöhallinnosta. Ympäristönsuojelun yksikkö ja lupajaosto vastaavat ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä. Lupakäsittely on maksullista. Lisäksi tehtäviin kuuluu vesilain, jätelain, luonnonsojelulain, maasto- ja vesiliikennelain ja vesihuoltolain mukaisia tehtäviä.

Yllättäviin ympäristövahinkoihin tai laajempiin tutkimuksiin ei ole talousarviossa varauduttu, niihin reagoidaan erikseen tarvittaessa.

Ympäristönsuojelulaki velvoittaa viranomaisen säännölliseen ja suunnitelmalliseen valvontaan. Valvonnasta laaditaan suunnitelma, jossa valvonnan tarve arvioidaan riskiperusteisesti. Suunnitelmallisesta valvonnasta peritään taksan mukaiset maksut. Valvontaa on voitu toteuttaa suunnitelman ja ohjelman mukaisesti.

Jaosto on käsitellyt merkittävän määrän ympäristö- ja maa-aineslupia, joilla säädellään ympäristön pilaantumista ja huolehditaan kiviainesten kestävästä käytöstä. Lisäksi ympäristölupa- tai rekisteröintivelvollisuuden ja valvonnan piiriin kuuluvat mm. jakeluasemat, karjasuojat, lämpölaitokset, jätteen ja jätevesien käsittely, elintarviketeollisuus ja metsäteollisuus.

Merkittävänä ympäristöriskin toteutumisena voidaan pitää Turengin keskusta-alueen pohjaveden likaantumista hiilivedyillä. Asiaa on selvitetty perusteellisesti, ja kunnostuspäätös on annettu ja kunnostus käynnissä. Viralan ja Tarinmaan pohjavesialueita kuormittaa moottoritien suolaus, joka näkyy pohjaveden laadussa. 2019-2020 on käynnissä Viralan eritasoliittymän pohjaveden suojaamisen suunnittelu, johon on varauduttu liikenneviraston ja kunnan talousarvioissa. Samalla toteutetaan liittymään linja-autopysäkki ja liityntäpysäköinti. Tienpito kuormittaa myös Hallakorven pohjavesialuetta.

Vesiensuojelussa ja kunnostuksissa tehdään aktiivista yhteistyötä Vanajavesikeskuksen, vesienhoitolain mukaisen yhteistyöryhmän, pohjavesialueita käsittelevän alaryhmän, vesiensuojeluyhdistysten ja osakaskuntien puitteissa. Vesienhoitoa luonnehtii pitkäjänteisyys, veden laadun ja vesiekologian muutokset tapahtuvat hitaasti. Ilmastomuutos muuttaa myös vesistöjen ekologiaa merkittävästi. Yksittäisistä pistelähteistä merkittävimmät ovat Tervakoski Oy:n puhdistamo Tervakoskella ja Janakkalan Vesi liikelaitoksen puhdistamo Turengissa. Turengin puhdistamo toimii hyvin, ja

puhdistaa paitsi kunnan taajamien asumis- ja teolliset jätevedet, myös haja-asutusalueille rakentuneiden vesiosuuskuntien jätevedet. Näin ollen kunnan asutuksen jätevesien puhdistus on kokonaisuudessaan korkealla tasolla. Hajakuormitus, maa- ja metsätalous tuovat kuitenkin valtaosan ravintekuormasta johtuen valuma-alueiden maa- ja metsätalousvaltaisuudesta ja suhteellisen pienistä vesistöistä.

Ilmanlaadun osalta tilanne on suhteellisen vakaa. Turengin kaukolämmöntuotannossa on siirrytty kotimaiseen kiinteään polttoaineeseen, Tervakosken kaukolämpö tuotetaan maakaasulla. Liikenteen osuus päästöistä on Janakkalassa iso johtuen erityisesti moottoritien suuresta ajoneuvomäärästä.

Hiilidioksidipäästöjä seurataan CO2 raportin muodossa. Kunnan mahdollisuus vaikuttaa kasvihuonekaasuihin ja sitä kautta ilmastomuutokseen ovat rajalliset. Kunnan omissa kiinteistöissä otetaan käyttöön aurinkosähköä ja maalämpöä, ja nämä energiamuodot yleistyvät myös asumisessa. Kunta on mukana energiasopimuksessa ja sitä kautta asettaa energiansäästötavoitteita. Kaukolämmön tuotannosta vastaavat taajamissa yhtiöt. Turengin taajaman kaukolämpö tuotetaan biopolttoaineilla. Liikenteen päästöihin vaikuttaa yleinen autokannan kehitys, ja osaltaan julkisen liikenteen toimivuus. Janakkalan kannalta toimiva raideliikenne ja toimivat bussiyhteydet tarvittavine pysäkkeineen ja liityntäpysäköintialueineen ovat tärkeitä.

Huolimatta erilaisista suojelutoimista luonnon monimuotoisuudelle muodostaa uhkan erityisesti metsien entistä aktiivisempi käyttö taloudellisen tuottovaatimuksen kasvaessa ja puun käytön lisääntyessä erilaisten biotuote- ja energiahankkeiden edetessä.

Jätehuollossa on käynnissä merkittävä muutos, kun kunta siirtyy kiinteistön haltijan järjestämästä kuljetuksesta kunnan järjestämään kuljetukseen. Kattava ajantasaisen rekisterin aikaansaaminen, kuljetusten kilpailutus, asiakaspalvelu, laskutukset jne. edellyttää merkittävää työpanosta. Asiaa hoitamaan on perustettu uusi jätehuoltokoordinaattorin virka.

Ympäristönsuojelulain ja jätevesiasetuksen mukainen vanhojen kiinteistöjen järjestelmien korjaamisvelvoite vastaamaan nykyisiä vaatimuksia koskee pohjavesialueita ja rantoja.

1.2.7. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Janakkalan kunnan vuoden 2018 tilikauden alijäämä oli n. 0,9 milj. €. Vuoden 2018 tilinpäätöksen myötä kunnan taseessa oli ylijäämää n. 3,5 milj. €.

Vuoden 2019 talousarvio laadittiin n. 2,1 milj. € alijäämäiseksi, mutta kesän 2019 aikana kävi ilmi, että verotuloarvio, joka oli laadittu pohjautuen Kuntaliiton ennusteeseen, oli n. 1,4 milj. euroa liian positiivinen. Tilanne todettiin talousarviomuutoksessa, joka käsiteltiin valtuustossa 10.6.2019 § 51.12.2018 § 81. Edelleen vuoden kuluessa ilmeni verotulojen heikon kehityksen jatkuminen ja valtuusto muutti verotuloennustetta vuoden 2019 toisessa talousarviomuutoksessa -2,4 milj. euroa. Yleisen kuntakentän heikentyneen verotulokehityksen vuoksi hallitus teki päätöksen vuodelle 2020 suunnitellun kertaluonteisen valtionavustuksen maksamisesta jo vuonna 2019. Tämä muutos noin 0,7 milj. euroa myös huomioitiin talousarvion toisessa muutoksessa 11.11.2019 §91. Heikentynyt verotuloarvio huomioitiin myös vuoden 2020 talousarviossa ja vuosien 2020-2023 taloussuunnitelmassa.

Vuoden 2020 talousarvio ja vuosien 2020-2023 taloussuunnitelma on laadittu ylijäämäiseksi. Vuoden 2019 toteutunut alijäämä huomioon ottaen taseen ylijäämä nousisi 6,3 milj. euroon taloussuunnitelmakauden 2020 - 2023 loppuun mennessä. Taloudellinen tilanne ei ole missään tapauksessa hyvä, koska menossa ja suunnitelmissa olevien suurten investointien käyttö- ja rahoituskustannuksiin tarvitaan puskuria.

Väestönkehitys on, suurimman verotuoton tuovan, kunnallisveron yhtenä perusteena ja kunnan koko talouden sekä palvelujen suunnittelu perustuu maltilliseen väestönkasvuun. Janakkalan väestönkehitys on ollut laskeva vuodesta 2011 lähtien. Vuoden 2020 talousarvio on laadittu siten, että asukasluku vuoden lopussa olisi 16 445 asukasta. Helmikuun lopun tilanne on 16 366 asukasta. Negatiivinen väestönkehitys aiheuttaa jatkossa edelleen pieneneviä verotuloja ja painetta palvelujen supistamiseen.

Alkuvuonna 2020 Suomeen saapunut koronavirusepidemia vaikuttaa todennäköisesti erittäin merkittävästi jo kuluvana vuonna kunnan talouteen ja syyskaudella joudutaan hyvin todennäköisesti tekemään talousarviomuutos negatiiviseen suuntaan. Rahoituslaitokset ovat ilmoittaneet kunnille, että rahoitusta on epidemiasta huolimatta saatavilla, joten maksuliikenne toimii kuten normaalioloissa. Rahoitusmarkkinat ovat kuitenkin erittäin epävakaa ja korot heiluvat sekä ylös- että alaspäin päivittäin. Tarkempaa tietoa virusepidemian vaikutuksista Janakkalan kunnan talouteen ei kuitenkaan tässä vaiheessa vielä ole. Kuntaliitto on arvioinut karkeasti, että epidemian vaikutus kuntiin olisi noin 1,5 miljardia euroa. Edellä mainitusta Kuntaliiton arviosta laskettuna epidemian kustannusvaikutus olisi Janakkalan kunnalle n. 4,4 milj. e. Tarkempia arvioita kuitenkin odotellaan. Joka tapauksessa kuluva vuosi on taloudellisesti erittäin epävarmalla pohjalla ja tulevan vuoden 2021 talousarvion sekä taloussuunnitelman laadinta tulee mieltä täysin uudelle rahoitus pohjalle.

1.2.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 2.3.2015 § 15 sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet. Kunnanhallituksen tarkemmat ohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamiseksi hyväksyttiin 19.1.2015 § 9. Näiden ohjeiden mukaisesti on toimittu vuonna 2019.

Toimielinten riskianalyysissä kaikkia toimialoja koskevana haasteena nähtiin henkilöstön niukka resursointi sekä henkilöstön saatavuus ja vaihtuvuus. Taloudellisena riskinä nähtiin asukasmäärän negatiivinen kehitys ja verotuloarvion alittuminen n. 3,2 milj. eurolla. Riskeihin liittyvien seikkoja on tarkasteltu myös seuraavassa luvussa 1.3. (Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä) ja luvussa 1.6.5. (Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä).

1.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kunnanhallitus vastaa kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kunnanvaltuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden pohjalta. (Kuntal. 14 §, 39 §) Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta. Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapojen tulee siten olla järjestelmällisiä ja dokumentoituja.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivaroittein, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana, osaamisena, väärinkäytösten ehkäisynä. Selonteossa kuvataan olennaisilta osin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistapa ja eri osa-alueet kun-

nanvaltuuston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa hyväksytyn mukaisesti. Näin ollen, jos kunnan sisäisessä valvonnan järjestämisessä tai toteuttamisessa on havaittu puutteita ja virheitä, on niistä tehtävä selkoa ja esitys niiden korjaamisesta.

Selonteon valmistelusta vastaavat Janakkalassa toimialat siten, että lautakunnat ja niiden alainen toimialajohto valmistelevat kunnanhallitukselle osaltaan selonteossa esitettävät tiedot sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä.

Sisäisen valvonnan selonteko on tehty tilanteessa 22.3.2020.

Kohdealueet ovat sisäisen valvonnan selonteossa seuraavat:

1. Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Selonteossa tulee ottaa kantaa sisäisen valvonnan toimivuuteen lakien ja päätösten sekä hyvän hallintotavan noudattamisessa erityisesti lakisääteisissä tehtävissä ja erityisesti silloin, kun niiden noudattamisessa on havaittu puutteita. Selonteossa saattaa olla aiheellista arvioida sisäisen valvonnan toimivuutta tilanteessa, jossa toimielimen tai viranhaltijan toimintaan on tilikauden aikana kohdistunut kunnallisvalitus, korvausvaatimus, syytteeseen asettaminen tai muu oikeusseuraamus.

2. Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta esitetään pääsääntöisesti toimintakertomuksessa ja talousarvion toteutumisvertailussa. Silloin kun tavoitteen asettamisessa tai määrärahan budjetoinnissa on tapahtunut olennainen virhe tai tulosvastuuta ei ole noudatettu tai toimivalta varojen käytössä on toistuvasti ylitetty, saattaa asia kuitenkin olla syytä tuoda esiin selonteossa korjausehdotuksineen.

3. Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja arvioidaan kunnan toimintaan liittyviä riskejä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi. Kunnan riskienhallinnan tasoa ja riittävyyttä arvioidaan sekä varsinaiseen toimintaan, investointeihin, rahoitukseen että vahinkoihin liittyvissä riskeissä. Riskit vaikuttavat toteutuessaan kunnan asemaan, talouteen, palvelukykyyn, työvoiman saatavuuteen ja yleiseen kilpailukykyyn asukkaista ja yrityksistä.

Toimintaan, investointeihin ja rahoitukseen liittyvät riskit jäävät pääsääntöisesti kunnan kannettavaksi. Vahinkoriskin toteutumisesta seuraavaa menoa tai menetystä voidaan rajata vakuuttamalla.

Riskienhallinnan järjestämistä arvioidaan selonteossa esimerkiksi seuraavin perustein:

- ☐ Onko riskienkartoitus kunnassa ajan tasalla ja onko se tehty riittävän kattavasti?
- ☐ Onko riskienhallinta ja seuranta vastuutettu selkeästi ja onko siihen riittävä asiantuntemus?
- ☐ Onko onnistuttu toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa?

4. Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Selonteossa arvioidaan sisäisen valvonnan toimivuutta erityisesti silloin, kun omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa on toteutunut menetyksiä, arvon alennuksia tai jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen. Menetys tai korvaus voi olla seuraus esimerkiksi

virheellisestä menettelystä hankinnan kilpailuttamisessa tai omaisuuden luovutukseen liittyvässä arvonlisäveron palautuksessa tai valtionosuuden takaisinperinnässä.

5. Sopimustoiminta

Sopimukseen liittyvää sisäistä valvontaa on selonteossa aiheellista arvioida erityisesti silloin, kun sopimuksella on ollut sellaisia negatiivisia seuraamuksia, joita ei sopimusta tehdessä ole ennakoitu. Selonteossa on myös syytä arvioida onko sopimusehtojen noudattaminen ja vanhentumisaikojen seuranta kunnassa ajantasaisista ja kattavasti vastuutettu.

Sisäisen valvonnan selonteko vuodelta 2019:

1. Onko toiminnassa noudatettu lakeja, tehtyjä päätöksiä sekä hyvää hallintotapaa?

Onko tilikauden aikana toimielimen tai viranhaltijan toimintaan kohdistunut kunnallisvalitus, korvausvaatimus, syytöseen asettaminen tai muu oikeusseuraamus?

Toiminnassa on noudatettu lakeja, tehtyjä päätöksiä sekä hyvää hallintotapaa.

Kunnanhallituksen alaisen toiminnan osalta tilikauden 2018 aikana alkanut prosessi liittyen liikehuoneiston irtisanomiseen (Turengin kirjasto-liikuntahallin kahvio) jatkui vuoden 2019 aikana. Vuokralainen valitti Turun Hovioikeuteen. Turun Hovioikeudessa kuntaa edustivat toimielimen alaisina viranhaltijoina talous- ja hallintojohtaja sekä henkilöstöjohtaja. Turun Hovioikeus on antanut päätöksensä 28.6.2019. Sen mukaan kunnan vaateet hyväksyttiin, vuokrasopimus määrättiin päättyväksi ja vuokralainen veloitettiin korvaamaan Janakkalan kunnan oikeudenkäyntikulut. Vuokra-lainen on hakenut muutosta tuomioon Korkeimmalta oikeudelta. Korkein Oikeus ei antanut valituslupaa, joten Turun Hovioikeuden päätös jää voimaan.

Tekniseen toimeen on kohdistunut seuraavat seuraamukset:

- Kolme oikaisuvaatimusta viranhaltijapäätöksistä. Edellä mainituista kaksi hylättiin lautakunnassa ja kolmannelta tehtiin valitus Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen ja edelleen Turun Hovioikeuteen. Turun Hovioikeus hylkäsi valituksen.
- Kolme valitusta hankintapäätöksistä Markkinaoikeuteen, joista kunnanhallitus on lausunut:
  - Tervakosken Mäyrän kaava-alueen kunnallistekniikan urakoitsijavalinta. Valitus hylättiin.
  - Rastimäki kunnallistekniikan urakoitsijavalinta Hankintaoikaisu, Turengin ja Harvialan alueurakan urakoitsijavalinta. Valitus hylättiin.
  - Janakkalan kunnan jätekuljetuksien urakoitsijavalinta. Markkinaoikeus ei ole antanut vielä ratkaisua.
- Hankintaoikaisu lautakunnalle; Turengin ja Harvialan alueurakan urakoitsijavalinta, hankintaoikaisu hylättiin.
- Lisäksi lautakunnalle on tehty oikaisuvaatimus yksityisoikeudellisesta päätöksestä, joka hylättiin. Samoin toimielimelle on esitetty korvausvaatimus liikuntahallin kuntosalilla satuneesta tapaturmasta.

Perusturvalautakunnan tai sen alaisen viranhaltijan toimintaan ei ole kohdistunut kunnallisvalitusta, korvausvaatimusta, syytöseen asettamista tai muuta oikeusseuraamusta.

Sivistyslautakunnan osalta Aluehallintovirastoon on jätetty yksi hallintokantelu koskien oppilaan opetuksen järjestämistä.

2. Onko tavoitteiden toteutuminen ja varojen käytön valvonta toteutunut onnistuneesti?

Onko tavoitteen asettamisessa tai määrärahan budjetoinnissa tapahtunut olennainen virhe tai tulostavastuuta ei ole noudatettu tai toimivalta varojen käytössä on toistuvasti ylitetty?

Toiminnalle asetetut strategiset tavoitteet ovat toteutuneet pääsääntöisesti erittäin hyvin ja varojen käytön valvonta on toteutunut onnistuneesti.

Vuoden 2019 aikana tehtiin kaksi talousarviomuutosta, joiden vaikutus vuosikatteeseen oli - 3,8 milj. €. Toimintakate heikkeni talousarviomuutoksilla n. 765 000 € ja verot - 3,7 milj. €. Valtionosuudet nousivat talousarviomuutoksella n. + 645 000 €. Käyttötalouden talousarviomuutokset vaikuttivat toimielinkohtaisesti toimintakatteeseen seuraavasti: Kunnanhallitus n. - 470 400 €, tekninen lautakunta n. + 60 000 €, perusturvalautakunta n. - 700 000 € ja sivistyslautakunta n. + 338 000 €.

Verotulojen osalta vuosi 2019 oli poikkeuksellinen ja verotuloarvioita jouduttiin vuoden aikana alentamaan jopa 3,7 milj.€. Verotulojen alenema koski koko kuntakenttää ja johtui sekä verokorttiuudistuksesta että tulorekisterin käyttöönottoon liittyneistä ongelmista. Verotulojen alituksesta tehtiin valtuustossa tarvittavat talousarviomuutokset.

3. Onko kunnan toiminnassa huomioitu toimintaan liittyvät riskit? Onko määritelty toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportointiseksi?

Onko kunnan toiminnassa tapahtunut sellaisia riskejä, jotka ovat toteutuessaan vaikuttaneet kunnan asemaan, talouteen, palvelukykyyn, työvoiman saatavuuteen tai yleiseen kilpailukykyyn asukkaista ja yrityksistä?

Kunnan toiminnassa on huomioitu toimintaan liittyvät riskit ja riskien hallitsemiseksi on määritelty toimenpiteet. Toimielimille on tehty riskianalyysi valtuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan periaatteiden mukaisesti sekä kunnanhallituksen antamien tarkempien ohjeiden mukaisesti. Riskit on määritelty tilikauden alussa ja niitä on seurattu ohjeiden mukaisesti osavuosikatsausten yhteydessä.

Kunnan riskit ovat osittain realisoituneet. Kunnan asukasmäärä ei ole kasvanut suunnitellusti. Talousarviossa ennakoitiin vuoden 2019 väestömääräksi 16 550 asukasta, mutta vuoden lopussa kunnan asukasmäärä oli 16 422. Väestön määrän väheneminen vaikuttaa suoraan kunnan verotulokertymään negatiivisesti. Talous ei ole tasapainossa.

Myös kunnan huoltosuhteen heikkeneminen alkaa lähivuosien aikana näkymään voimakkaammin kunnan palvelutarpeessa. Tämä vaatii toimenpiteitä kunnan palvelutarjonnassa.

Edellä mainituista riskeistä mm. talouden radikaali heikentyminen voi jo lähitulevaisuudessa vaikuttaa kunnan palvelukykyyn. Jotta näin ei kävisi, tulee ryhtyä taloutta tervehdyttäviin toimenpiteisiin. Edellä kuvattu tilanne ei ole kuitenkaan vielä vaikuttanut kunnan asemaan, palvelukykyyn, työvoiman saatavuuteen tai yleiseen kilpailukykyyn asukkaista ja yrityksistä.

4. Onko omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa on toteutunut menetyksiä, arvon alennuksia tai jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen?

Emokunnan osalta omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa ei ole toteutunut menetyksiä, arvon alennuksia tai jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

5. Onko sopimukseen liittyen tullut tilikauden aikana ilmi sellaisia negatiivisia seurauksia, joita ei sopimusta tehdessä ole ennakoitu?

Emokunnan osalta sopimukseen liittyen ei ole tullut tilikauden aikana ilmi sellaisia negatiivisia seurauksia, joita ei sopimusta tehdessä ole ennakoitu.

1.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.4.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Ulkoiset tuotot ja kulut (ml. liikelaitos)

	2019 1000 €	2018 1000 €
Toimintatuotot	15 788	15 714
Valmistus omaan käyttöön	304	296
Toimintakulut	-101 624	-97 436
Toimintakate	-85 532	-81 426
Verotulot	62 814	63 292
Valtionosuudet	24 290	23 120
Rahoitustuotot ja -kulut		0
Korkotuotot	65	65
Muut rahoitustulot	211	166
Korkokulut	-434	-493
Muut rahoituskulut	-73	-77
Vuosikate	1 342	4 646
Poistot ja arvonalentumiset	-6 091	-5 527
Satunnaiset tuotot	333	0
Tilikauden tulos	-4 416	-881
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 416	-881

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	15,6	16,2
Vuosikate/Poistot, %	22	84
Vuosikate, euroa/ asukas	82	282
Asukasmäärä	16 422	16 455

Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat:

Toimintakate on toimintatuottojen ja –kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksudahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$= 100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulo- ja meno-eroa, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja meno-eroa riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo- ja meno-ero on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

$= 100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulo- ja meno-eroa olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi. Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnittelukaudelle tai investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunnitelman ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava taloussuunnittelukautta pitemmällä jaksolla.

Tulosrahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulo- ja meno-ero heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo- ja meno-eroa riittävyden arvioinnissa. Kunta-kohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Kuntayhtymissä ei lasketa tätä tunnuslukua.

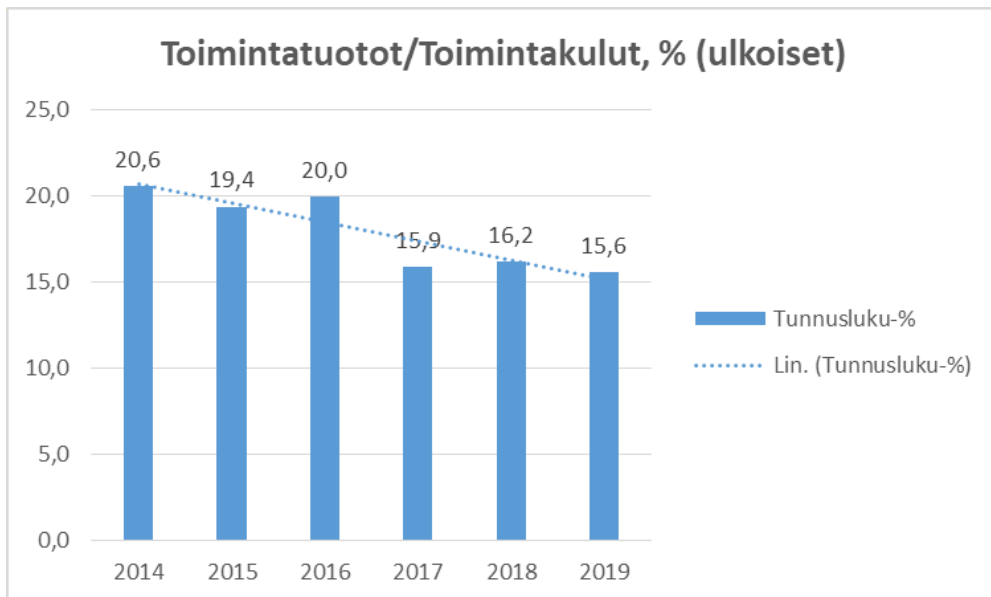
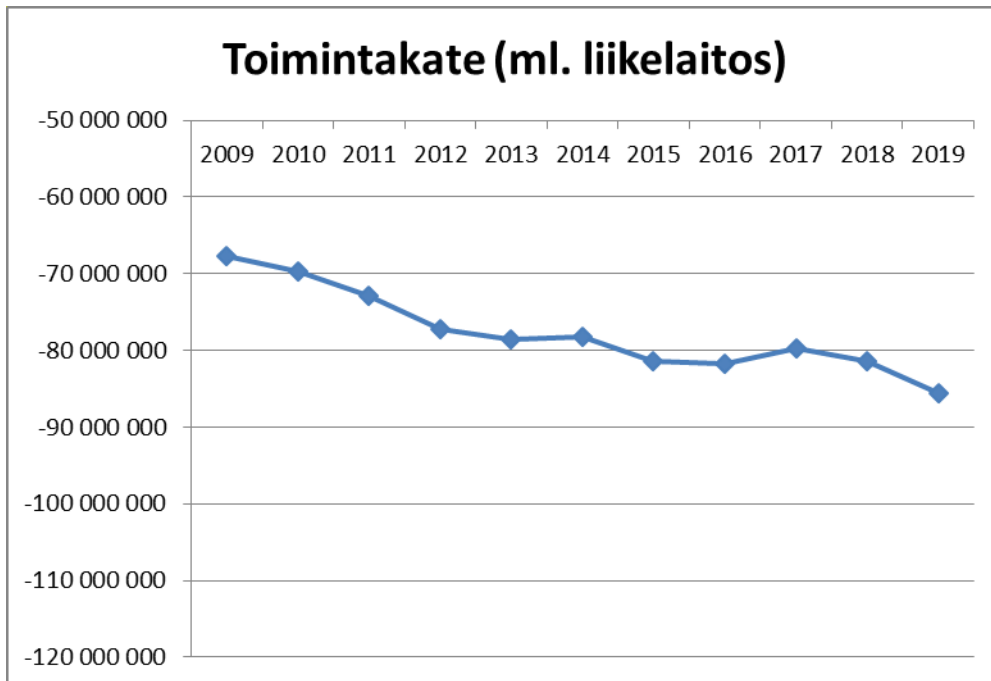
Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Erityisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa. Riittävä tulo- ja meno-ero voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jakotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot ja kulut, mistä syystä tulo- ja meno-eroa riittävyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella.

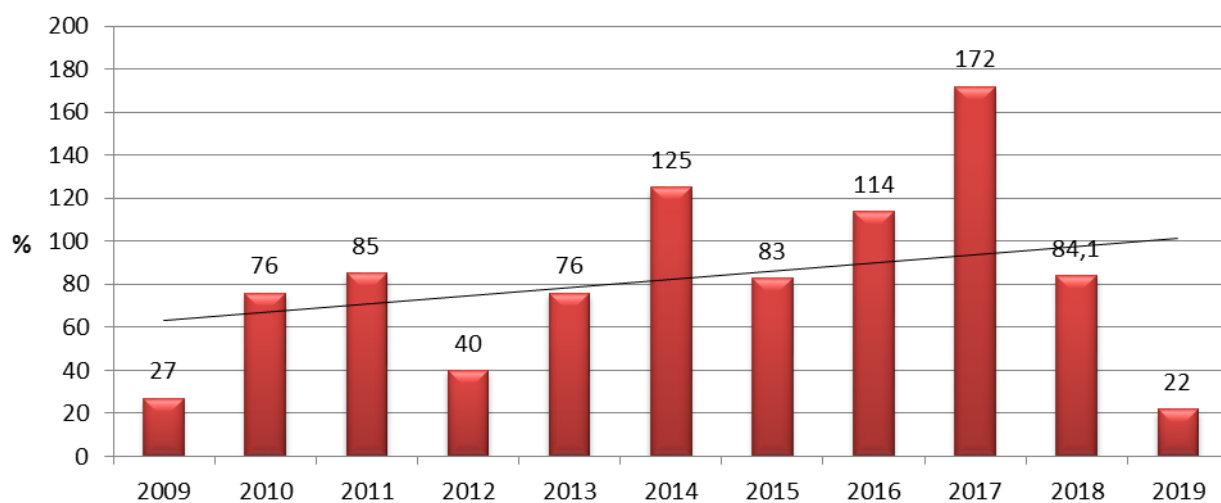
Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

Toimintakate, €, vuosina 2008–2018

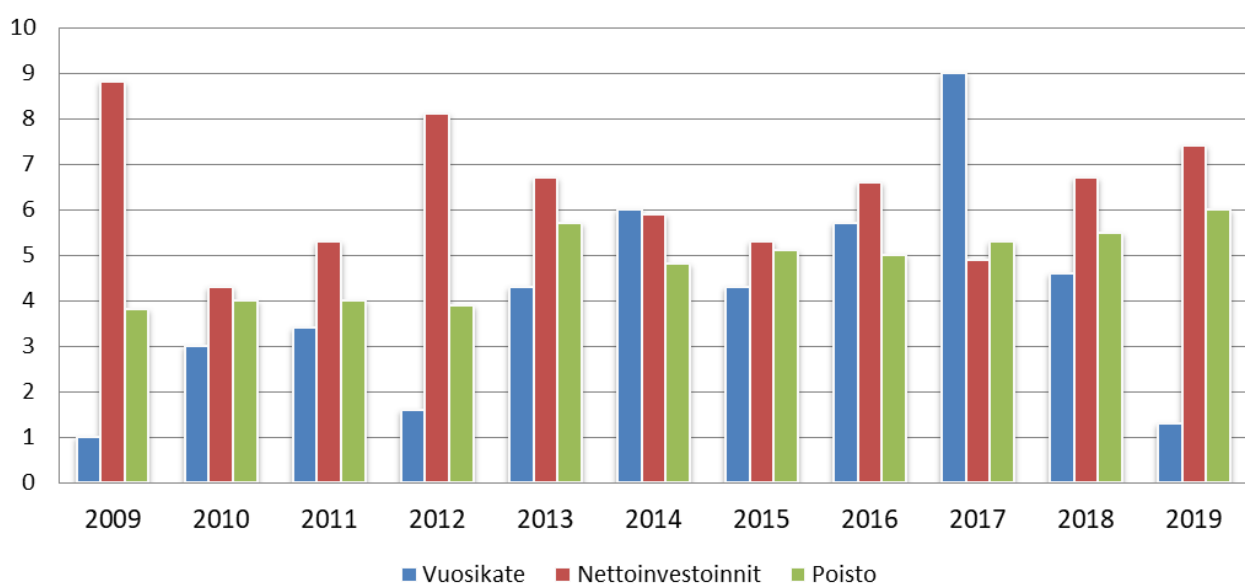

Vuosikate/Poistot %

Vuosikate, nettoinvestoinnit ja poistot

VUOSIKATE, NETTOINVESTOINNIT JA POISTOT milj. €

Vuosi	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Vuosikate	1	3	3,4	1,6	4,3	6	4,3	5,7	9	4,6	1,3
Nettoinvestoinnit	8,8	4,3	5,3	8,1	6,7	5,9	5,3	6,6	4,9	6,7	7,4
Poisto	3,8	4	4	3,9	5,7	4,8	5,1	5	5,3	5,5	6,0

1.4.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Ulkoiset tuotot ja kulut (ml. liikelaitos)

	2019 1000 €	2018 1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 342	4 646
Tulorahoituksen korjauserät	-127	-1 233
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 676	-7 018
Rahoitusosuudet inv.menoihin	284	220
Käyttöomaisuuden myynnit	455	732
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 720	-2 652
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 000	6 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 013	-8 047
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-422	355
Oman pääoman muutokset	0	-67
Muut maksuvalmiuden muutokset	-945	1 619
Rahoituksen rahavirta	1 620	360
Rahavarojen muutos	-4 100	-2 292
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	6 130	10 230
Rahavarat 1.1.	10 230	12 522
	-4 100	-2 292
TP Rahoituslaskelma + tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, €	-7 380,8	390,6
Investointien tulorahoitus, %	18,2	68,4
Laskennallinen lainanhoitokate	0,3	0,8
Lainanhoitokate	0,2	0,6
Kassan riittävyys, pv	19,0	33,1
Asukasmäärä	16 422	16 455

Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat:

Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan raha rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

$= 100 \times \text{Vuositake} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoito

Laskennallinen lainanhoitokate

$= (\text{Vuositake} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tulorahoituksen vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset. [2019]

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kunta voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokatteen. [2019]

Lainanhoitokate

$= (\text{Vuositake} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhenitys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Maksuvalmius

Kassan riittävyys (pv)

=365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

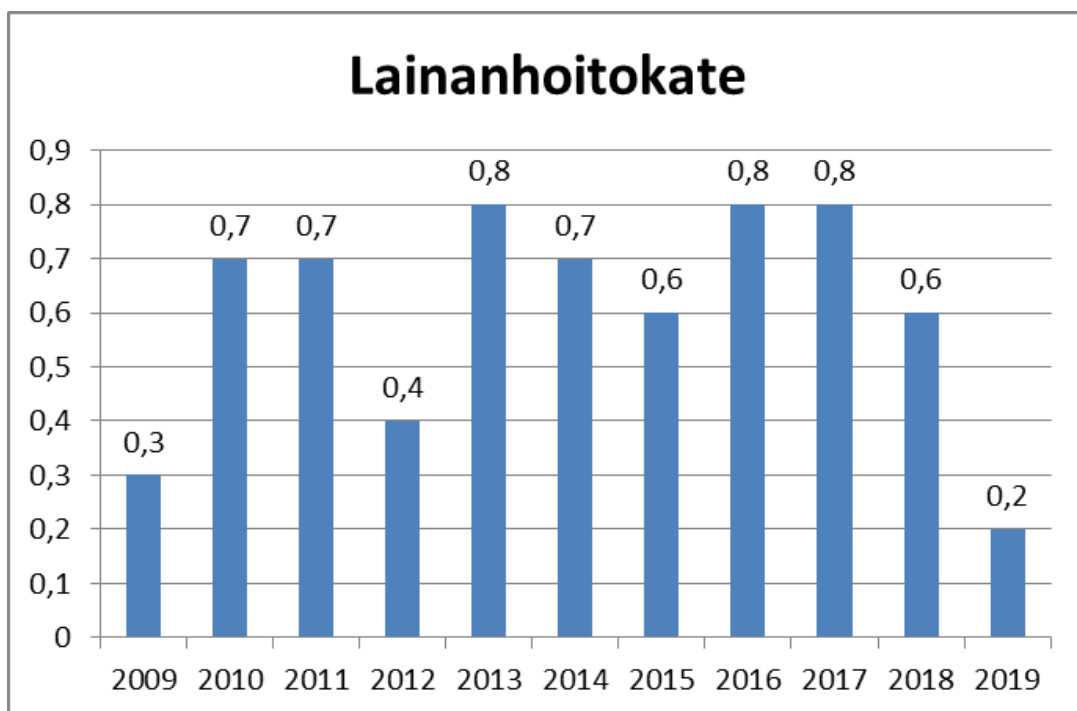
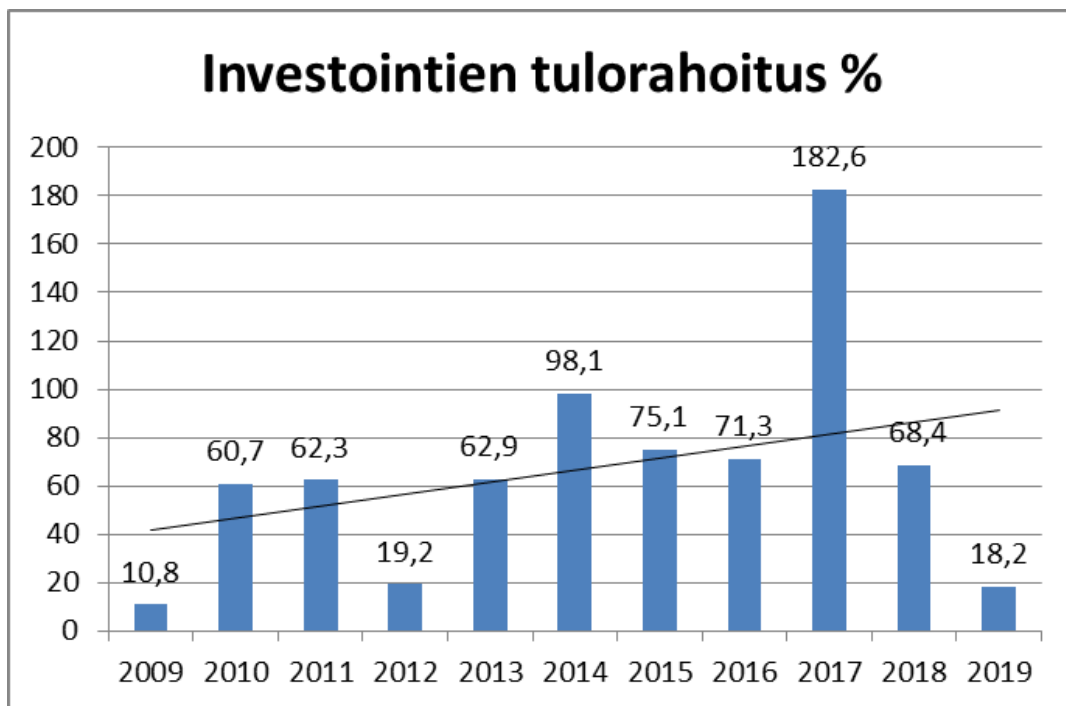
Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskisaldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkerroina 30 pv.

INVESTOINTIEN TULORAHOITUS, %

Vuosi	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Investointien tulorahoitus %	10,8	60,7	62,3	19,2	62,9	98,1	75,1	71,3	182,6	68,4	18,2

1.4.3. Tase ja sen tunnusluvut

(ml liikelaitos)

VASTAAVAA

	2019 1000 €	2018 1000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	97 804	96 206
I Aineettomat hyödykkeet	158	280
2. Tietokoneohjelmistot	115	215
3. Muut pitkävaikutteiset menot	43	65
II Aineelliset hyödykkeet	79 120	77 731
1. Maa- ja vesialueet	12 675	12 688
2. Rakennukset	41 939	43 880
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 852	17 686
4. Koneet ja kalusto	1 463	1 428
5. Muut aineelliset hyödykkeet	198	198
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 993	1 851
III Sijoitukset	18 526	18 195
1. Osakkeet ja osuudet	17 523	17 192
3. Muut lainasaamiset	1 003	1 003
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 001	15 441
I Vaihto-omaisuus	31	23
1. Aineet ja tarvikkeet	31	23
II Saamiset	5 841	5 188
Pitkäaikaiset saamiset	89	89
3. Muut saamiset	89	89
Lyhytaikaiset saamiset	5 752	5 099
1. Myyntisaamiset	1 777	2 102
3. Muut saamiset	3 281	2 334
4. Siirtosaamiset	693	663
III Rahoitusarvopaperit	11	10
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	11	10
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 119	10 220
VASTAAVAA YHTEENSÄ	109 805	111 647

VASTATTAVAA	2019 1 000 €	2018 1 000 €
A OMA PÄÄOMA	45 153	49 569
I Peruspääoma	46 092	46 092
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 477	4 358
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-4 416	-881
C PAKOLLISET VARAUKSET	362	67
2. Muut pakolliset varaukset	362	67
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	201	142
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	4	5
3. Muut toimeksiantojen pääomat	197	138
E VIERAS PÄÄOMA	64 089	61 868
I Pitkäaikainen	42 911	40 490
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	39 988	37 626
7. Muut velat	2 923	2 863
II Lyhytaikainen	21 179	21 378
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 964	7 338
4. Lainat muilta luotonantajilta	423	846
5. Saadut ennakot	214	229
6. Ostovelat	4 368	4 426
7. Muut velat	1 041	948
8. Siirtovelat	7 169	7 591
VASTATTAVAAYHTEENSÄ	109 805	111 647
TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Omavaraisuusaste, %	41,2	44,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	62,1	60,4
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	67,8	66,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000€	-939	3 477
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-57	211
Lainakanta 31.12., 1 000€	48 375	45 810
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 946	2 784
Lainat ja vastuut, 31.12., 1 000 €	54 219	52 117
Lainat ja vastuut, €/asukas	3 302	3 167
Lainasaamiset, 1 000€	1 003	1 003
Asukasmäärä	16 422	16 455

Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat:

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Niissä kuntayhtymissä, joissa on paljon välitettäviä varoja, omavaraisuus saattaa olla huomattavasti alempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Lisäksi osoittajaan merkitään liitetieto-ohjeen mukaisesti liitetiedoissa esitetyt vuokravastuut ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 1 000 euroa

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä, (alijäämä) euroa/asukas

= $(\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}) / \text{Asukasmäärä}$.

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkistä korollisia lainoja.

Lainakanta euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut [2019]}$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena. [2019]

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

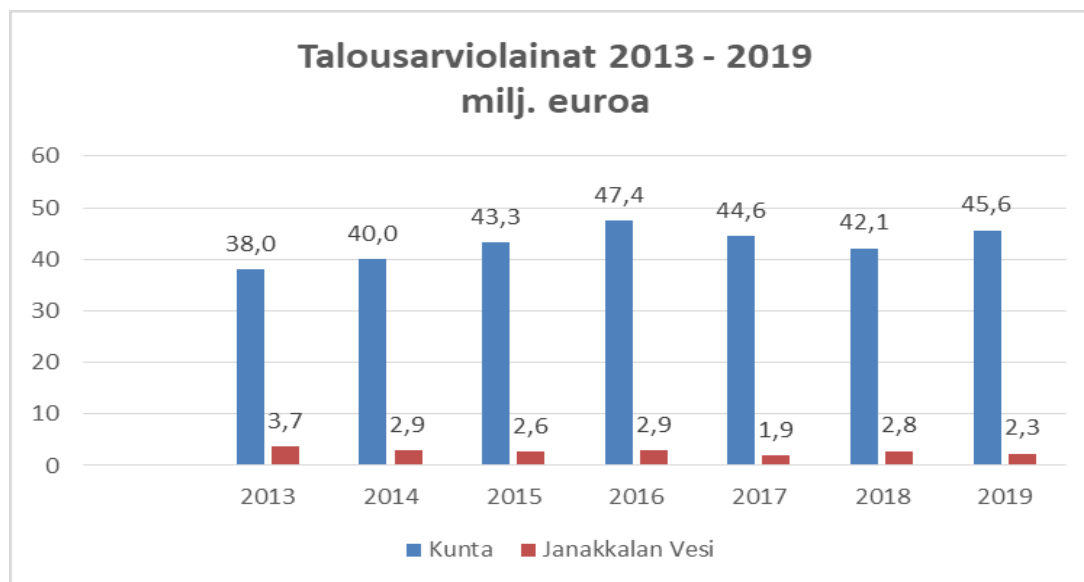
Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättämispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa. [2019]

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

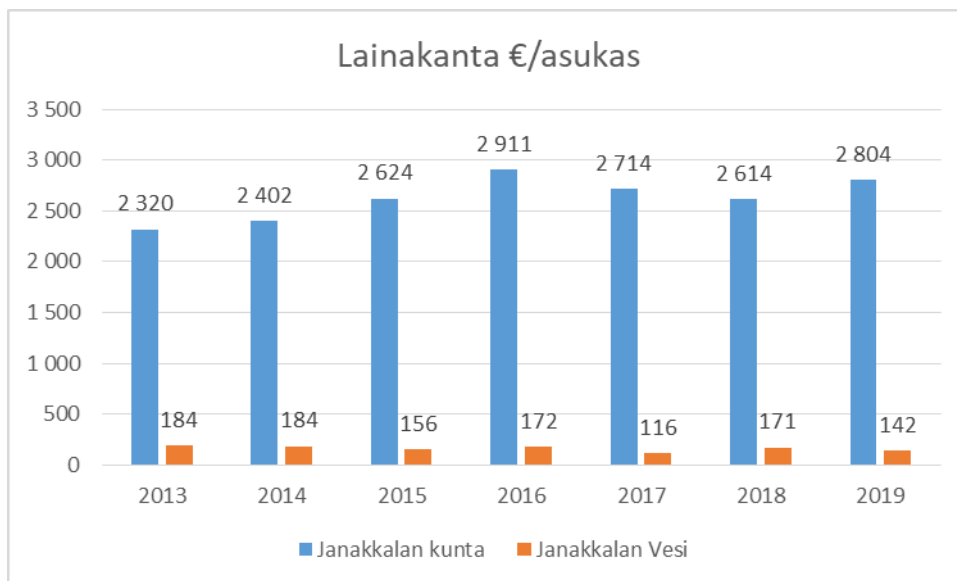
Asukasmäärä

Asukasmääränä käytetään kunnan asukaslukua tilikauden lopussa (Tilastokeskuksen ennakkotieto).

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kunta	38,0	40,0	43,3	47,4	44,6	42,1	45,6
Janakkalan Vesi	3,7	2,9	2,6	2,9	1,9	2,8	2,3
Yhteensä	41,7	42,9	46,0	50,3	46,5	45,0	48,0

Kunta nosti vuonna 2019 uutta pitkäaikaista lainaa 11,0 milj. euroa ja lyhensi talousarviolainojaan n. 7,5 milj. euroa. Nettolainanotto oli siis n. 3,5 milj. euroa. Janakkalan Vesi ei nostanut lainkaan uutta mutta lyhensi lainojaan noin 0,5 milj. euroa. Näin ollen Janakkalan Veden nettolainanotto oli noin - 0,5 milj. euroa. Janakkalan kunnan talousarviolainojen määrä (Janakkalan Vesi mukaan lukien) vuoden 2019 lopussa oli 48,0 milj. euroa.

Lainakanta €/asukas	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Janakkalan kunta	2 320	2 402	2 624	2 911	2 714	2 614	2 804
Janakkalan Vesi	184	184	156	172	116	171	142
Yhteensä	2 505	2 586	2 780	3 084	2 830	2 785	2 946

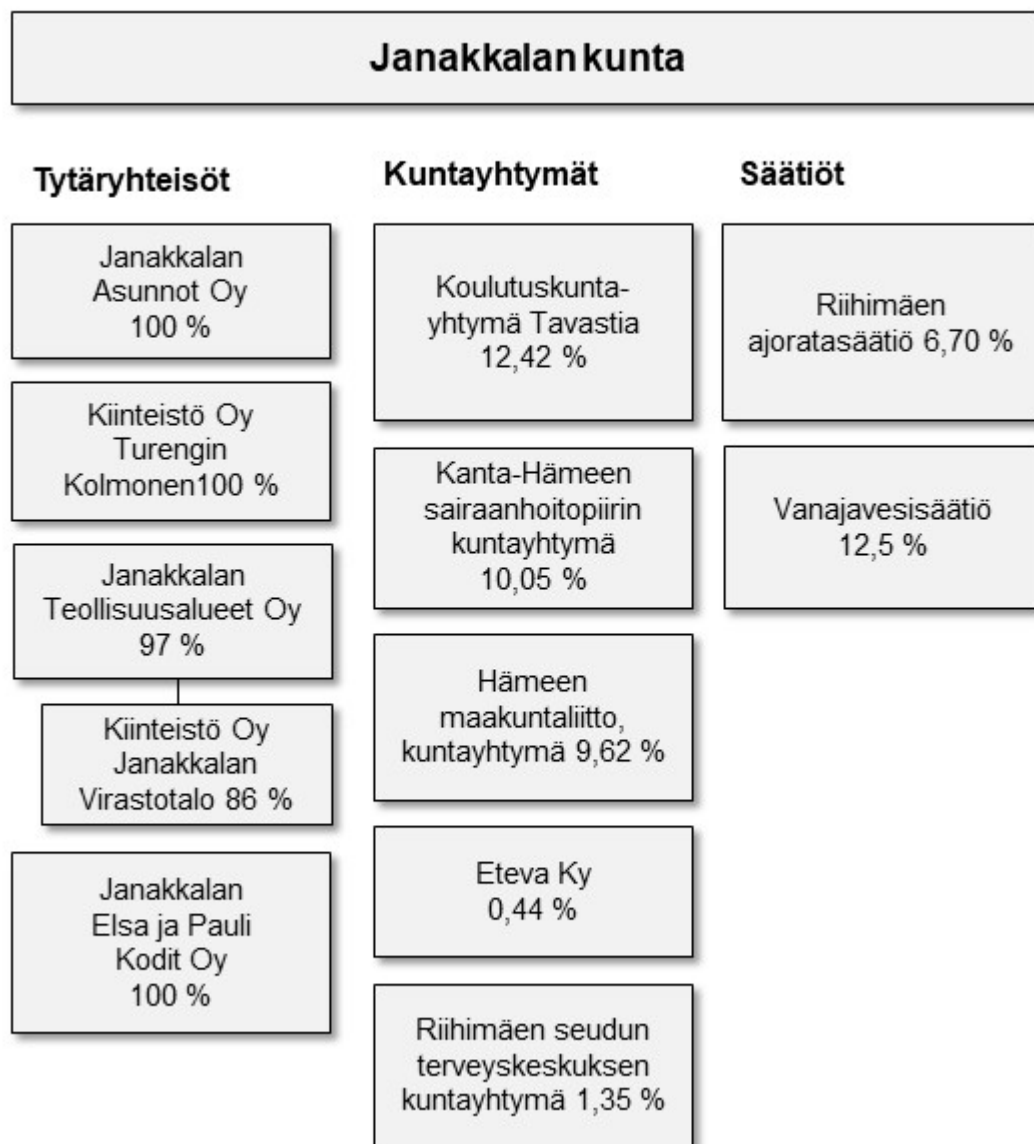
Janakkalan kunnan lainakanta €/asukas-tunnusluku (Janakkalan Vesi mukaan lukien) nousi vuoteen 2018 verrattuna 160 euroa/asukas. Janakkalan lainakanta on noussut nopeasti vuodesta 2003 lähtien, johtuen pitkään jatkuneesta korkeasta vuosittaisesta investointitasosta suhteessa vuosikatteen. Viime vuosina lainakannan nousu on ollut maltillisempi mutta se johtuu siitä että uusi palo-asema (noin 6 milj) rakennettiin leasingrahoituksella eikä se näy lainakannassa.

1.5. Kokonaistulot ja – menot

TULOT	1000 €	MENOT	1000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	15 788	Toimintakulut	101 624
Verotulot	62 814	- Valmistus omaan käyttöön	-304
Valtionosuudet	24 290		
Korkotuotot	65	Korkokulut	434
Muut rahoitustuotot	211	Muut rahoituskulut	73
Satunnaiset tuotot		Satunnaiset kulut	
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
		Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vastaavien		- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	-295
hyödykkeiden luovutusvoitot	-421	- Pysyvien vastaavien	0
		hyödykkeiden luovutustappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	284		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	455	Investointimenot	7 676
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	8 013
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	422
Kokonaistulot yhteensä	114 488	Kokonaismenot yhteensä	117 643

1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

Janakkalan kunnan konserniorganisaatio 31.12.2019

Kunnalla on myös muita omistuksia 31.12. seuraavasti:

Sarastia Oy 4,5 %
Kiertokapula Oy 4,188 %
Asunto Oy Taimistotie 3,23 %
Asunto Oy Turengin tammi 3,04 %
Kuntien Tiera Oy 0,55 %
Hämeenlinnan palloiluhalli Oy 0,53 %
Kuntarahoitus Oyj 0,15 %
Elisa Communications Oyj 0,003 %

1.6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt	5	3
Janakkalan Asunnot Oy		
As Oy Turengin Kolmonen		
Janakkalan Teollisuusalueet OY		
Kt Oy Janakkalan Virastotalo		
Janakkalan Pauli ja Elsa kodit Oy		
Säätiöt		
Janakkalan Palvelutalossäätiö		
Riihimäen Ajoinasäätiö		
Vanajavesisäätiö		
Kuntayhtymät	5	
Hämeen Maakuntaliitto, kuntayhtymä		
Koulutuskuntayhtymä Tavastia		
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä		
Eteva Oy		
Riihimäen seudun terveyskeskuskuntayhtymä		
Yhteensä	10	3

Janakkalan palvelutalossäätiö on ollut vielä virallisesti olemassa 31.12.2019, vaikka toiminta on siirtynyt kokonaisuudessaan Janakkalan Elsa- ja Pauli Kodit Oy:lle.

1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Valtuusto on hyväksynyt konserniohjeet 7.4.2008. Konserniohjeiden mukaan konsernijohtolla tarkoitetaan kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Konsernijohtoon päätökset eivät sido oikeudellisesti tytäryhteisöjen toimielimiä. Niillä on kuitenkin painoarvoa pääomistajan kannanottona. Konsernijohtoon päätökset ohjaavat myös kunnan valitsemien edustajien toimintaa tytäryhteisöjen toimielimissä. Erillisiä omistajapoliittisia linjauksia ei kuntaan ole hyväksytty.

Kuntaliitto antoi uudet suositukset konserniohjeiksi kesällä 2017. Janakkalan konserniohjeet uudistettiin vuonna 2019 ja hyväksyttiin valtuustossa helmikuussa 2020.

Vuonna 2019 tytäryhteisöt raportoivat valtuustolle strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta kolmannesvuosittain osavuositarkastusten yhteydessä. Raportointikaudet olivat vuonna 2018, 1.1. – 30.4. ja 1.1–31.8. Lisäksi tytäryhteisöt raportoivat kunnanhallitukselle budjetoitujen eurojen toteutumista tulos- ja rahoituslaskelmatasolla. Koko vuoden raportointi suoritetaan tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä. Konserniraportointi toteutettiin kertomusvuonna oikea-aikaisesti konserniohjeista noudatellen.

Kunnan asettamat tavoitteet tytäryhteisöille vuonna 2019 ja niiden toteutuminen on nähtävillä tämän kirjan kappaleessa 2.1.3.

1.6.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Vuoden 2019 aikana Janakkalan kunnan 7,12%:sesti omistama KuntaPro Oy selvitti sulautumista Kunnan Taitoa Oy:n kanssa ja uusi yhtiö Sarastia Oy:n aloitti toimintansa 1.5.2019. Kunnan osuus Sarastia Oy:stä on 4,5 %.

Olennaisena seikkana voidaan mainita myös KHSHP:n alijäämän kattaminen, joskin prosessi on alkanut jo vuonna 2015. KHSHP:n jäsenkunnat kirjasivat tilinpäätöksissään 2015 kirjanpitolautakunnan lausunnon nro 113 mukaisesti kirjanpitoonsa osuutensa kuntayhtymään kertyneestä alijäämästä pakollisena varauksena. Varaus pienenee vuosittain ja parantaa kunnan käyttötaloutta vastaavasti perusturvan Janakkalan terveydenhuollon tulosalueella, kun KHSHP:n talouden tasapainotusohjelma toteutuu sekä alijäämä poistuu. Mikäli syntyy uutta alijäämää, myös se tulee kattaa olemassa olevan talouden tasapainotusohjelman aikataulun mukaisesti. KHSHP:n vuoden 2019 tilikauden alijäämä on n. 2,7 milj. €. Näin ollen Janakkalan kunnan vuoden 2019 tilinpäätöksessä oleva varaus suureni 294 578 €. Varausta jää katettavaksi 361 894€ vuoteen 2020 mennessä.

1.6.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konsernin osalta taloudellisia haasteita tuo koronavirusepidemia, joka tulee jatkossa vaikuttamaan todennäköisesti erittäin voimakkaasti KHSHP:n kustannuksiin ja siten myös kuntamaksuihin. Myös ASSI-sairaalahanke tuo missä muodossa tahansa toteutuessaan kunnalle merkittävän taloudellisen vaikutuksen. Lisäksi Ahveniston kiinteistöjen arvo, joka tulee alenemaan tulevaisuudessa voimakkaasti, vaikuttaa myös negatiivisesti kunnan talouteen.

Koronavirusepidemialla on todennäköisesti taloudellisia vaikutuksia myös Janakkala kunnan Riihimäen terveyskeskuskuntayhtymältä ostamien palvelujen hintaan nostavasti. Janakkalan kunta ostaa sekä ympäristöterveydenhuollon että eläinlääkinnän palveluja Riihimäen terveyskeskuskuntayhtymältä.

Tämän lisäksi koronavirusepidemian vaikutukset voivat ulottua myös Janakkalan Asunnot Oy:n sekä Janakkalan Teollisuusalueet Oy:n vuokralaisten vuokranmaksukykyyn.

1.6.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa annettava tiedot siitä miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on mainituilla kohdealueilla tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohtoon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen seuranta. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kunnan konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja sekä talous- ja hallintojohtaja. Konsernijohto voi käyttää konsernivalvonnassa apuna toimialajohtoa. Selonteossa käydään läpi konsernivalvonnan kohdealueet. Jos konsernivalvonnassa on ha-

vaittu puutteita ja virheitä, on niistä tehtävä lausumassa selkoa ja esitys niiden korjaamisesta. Selonteon laatimisessa otetaan huomioon konserniohjeessa ja muissa edustajille annetuissa ohjeissa konsernivalvonnalle asetut tavoitteet.

Kohdealueet ovat konsernivalvonnan selonteossa seuraavat:

1. Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa

Selonteossa annetaan selvitys, miten tytäryhteisöjen ohjaus on konserniohjeessa, hallintosäännössä tai muussa säännössä vastuutettu konsernijohtolle ja otetaan kantaa siihen, onko ohjeiden anto tytäryhteisöille ollut riittävää ja onko tiedonkulku järjestetty tarkoituksenmukaisella tavalla.

2. Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Selonteossa selvitetään ohjeiden antomenettelyä kunnan edustajille tytäryhteisöissä päättyneellä tilikaudella ja annetaan arvio ohjeiden riittävyydestä ja siitä, kuinka hyvin valtuuston vahvistamia omistajapoliittisia linjauksia on tilikaudella noudatettu.

3. Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Konsernitavoitteiden toteutumista selvitetään toimintakertomuksessa erillisessä luvussa. Selonteossa annetaan kuitenkin arvio tavoiteasettelun tarkoituksenmukaisuudesta ja riittävyydestä. Jos tytäryhteisöille asetettuja tavoitteita ei olennaisilta osin ole toteutettu, on arvioitava, onko konsernijohtoon ohjaus, valvonta ja raportointi ollut asiassa riittävää.

4. Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Selonteossa annetaan arvio tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurannan, analysoinnin ja raportointijärjestelmän toimivuudesta. Arviointikriteerinä voi esimerkiksi olla, perustuuko tytäryhteisöjen raportointi standardoituihin tunnuslukuihin ja niiden pohjalta tehtyyn analyysiin. Tunnuslukuvertailu kannattavuudesta, maksuvalmiudesta, vakavaraisuudesta ja suhteellisesta velkaantuneisuudesta auttaa taloudellisten riskien arviointia kuntakonsernissa. Selonteossa voidaan arvioida myös tytäryhteisöjen raportointia investointitarpeista ja niihin varautumisesta.

5. Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Selonteossa selvitetään keskitettyjen konsernitoimintojen käyttöä ja konserniohjeen asianmukaista noudattamista. Keskitetysti järjestettyjä toimintoja kuntakonsernissa voivat olla mm. rahoitus- ja sijoitustoiminta, maksuliikenteen hoito, hankinnat ja riskienhallinta, vakuuttaminen, henkilöstöpolitiikka ja tietohallinto. Myös tiedottaminen ja markkinointi voidaan kuntakonsernissa hoitaa keskitetysti. Konsernin keskitettyjen toimintojen järjestämisestä on perusteltua päättää konserniohjeessa. Tytäryhteisön johdolla on kuitenkin velvollisuus toimia ensisijaisesti sitä koskevien yhteisölakien sekä oman yhteisön edun mukaisesti.

Selonteossa selvitetään konsernipalvelujen käyttöä ja annetaan arvio konserniohjeen asianmukaisesta noudattamisesta. Lisäksi selonteossa on tarpeen kuvata hinnoittelun kustannusvastaavuutta.

Konsernipalveluilla tarkoitetaan palveluja, joita konserniyhteisö tuottaa keskitetysti muille konserniyhteisöille. Tällaisia palveluja voivat olla mm. toimitila- ja kiinteistöpalvelut, taloushallinnon palvelut, tietohallinnon palvelut ja muut hallinnon palvelut kuten lakipalvelut ja arkistointi sekä monistus- ja painatuspalvelut.

6. Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Kunta voi ohjata tytäryhteisöjä riskienhallinnassa mm. konserniohjeella. Konsernijohto voi ohjata ja koordinoida tytäryhteisöjä riskikartoituksen tekemisessä ja muissa riskienhallintaan liittyvissä asioissa. Riskien vakuuttamisessa ja omavastuusuoksissa voidaan konsernissa noudattaa yhtenäisiä toimintaperiaatteita.

Riskienhallinnan järjestämistä kuntakonsernissa arvioidaan selonteossa esimerkiksi seuraavin perustein:

- ☐ Onko riskienkartoitus tytäryhteisöissä ajan tasalla ja onko se tehty riittävän kattavasti?
- ☐ Onko kuntakonsernin riskienhallinta ja seuranta vastuutettu konsernijohtoon osalta selkeästi ja onko siihen riittävä asiantuntemus?
- ☐ Onko kuntakonsernissa onnistuttu toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa?

Konsernivalvonnan selonteko vuodelta 2019:

Miten toimivallan ja – vastuunjako toteutuvat?

Kuvaus toimenpiteistä. Mikäli on havaittu puutteita, miten niihin on reagoitu?

Hallintosäännön 24 § mukaan konsernijohtossa kunnanhallitus vastaa 1. omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle ja 2. omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan. Konsernin johtajana kunnanjohtajan tehtävänä on aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa liikelaitoksen hallintoon ja toimintaan. Talous- ja hallintojohtajan tehtävänä on antaa taloutta ja hallintoa koskevia ohjeita kunnanhallituksen linjausten mukaisesti.

Konserniohjeiden lisäksi osakeyhtiölaki määrittelee tytäryhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan vastuut ja velvollisuudet.

Ohjeistus on ollut riittävää eikä tiedonkulun järjestämisessä ole havaittu puutteita vuoden aikana. Tytäryhteisöt raportoivat osavuositarkastusten yhteydessä kunnanhallitukselle. Poikkeamiin tulee antaa selvitys. Riskienhallinnan yhteenvetolomakkeella seurataan olennaisia riskejä.

Onko kunnan edustajille annettu riittävästi ohjeistusta?

Kuvaus toimenpiteistä. Mikäli on havaittu puutteita, miten niihin on reagoitu?

Kunnanhallitus nimeää edustajat tytäryhtiöiden hallituksiin ja yhtiökokouksiin sekä Janakkalan Vedden johtokuntaan. Ohjeistuksen suhteen ei ole havaittu puutteita.

Toteutuvatko konsernitavoitteet?

Kuvaus toimenpiteistä. Mikäli on havaittu puutteita, miten niihin on reagoitu?

Kunnan asettamat konsernitavoitteet määritellään kunnan talousarviossa, ja niiden toteutumista seurataan osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Kunnan talousarviossa asettamat tavoitteet ovat toteutuneet pääosin hyvin. Janakkalan Teollisuusalueet Oy:n taloudellinen tulostavoite ei toteutunut.

Miten tytäryhteisön tavoitteita ja tuloksellisuutta seurataan?

Kuvaus toimenpiteistä. Mikäli on havaittu puutteita, miten niihin on reagoitu?

Tytäryhteisöt raportoivat osavuositarkastusten yhteydessä tavoitteiden ja tuloksellisuuden toteutumisesta kunnanhallitukselle. Poikkeamiin tulee antaa selvitys. Konsernitavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Uuden konserniohjeen myötä tytäryhtiöiden raportointia kunnanhallitukselle tullaan laajentamaan.

Miten konsernipalvelujen käyttö tytäryhtiössä toteutuu?

Kuvaus toimenpiteistä. Mikäli on havaittu puutteita, miten niihin on reagoitu?

Kunnan konsernipalveluiden käyttö on melko laajaa, ja myös konserniyhtiöt käyttävät toistensa palveluita. Yhtiöt käyttävät myös emokunnan tiloja säännöllisesti.

Miten riskienhallinta tytäryhtiössä on järjestetty?

Kuvaus toimenpiteistä. Mikäli on havaittu puutteita, miten niihin on reagoitu?

Tytäryhteisöissä on sama tilintarkastusyhteisö, kuin kunnalla. Raportoidaan kunnalle kolmannesvuosittain toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Noudatetaan samaa riskienhallinnan mallia kuin emossa ja raportoidaan riskit sekä niistä aiheutuvat toimenpiteet osavuosisaksausten yhteydessä.

1.6.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

1.6.6.1 Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019 1 000 €	2018 1 000 €
Toimintatuotot	45 775	44 691
Toimintakulut	-131 246	-127 061
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0	0
Toimintakate	-85 471	-82 370
Verotulot	62 622	63 114
Valtionosuudet	27 857	26 747
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	13	14
Muut rahoitustuotot	188	186
Korkokulut	-591	-626
Muut rahoituskulut	-89	-122
Vuosikate	4 528	6 943
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 049	-8 261
Omistuksen eliminointierot	-11	323
Arvonalentumiset	-83	0
Satunnaiset erät	128	80
Tilikauden tulos	-4 487	-915
Tilinpäätössiirot	5	1
Tilikauden verot	-28	-30
Laskennalliset verot	100	72
Vähennistösuudet	-2	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 413	-872

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	34,9%	35,2%
Vuosikate/Poistot, %	49,6 %	84,0 %
Vuosikate, euroa/asukas	276	422
Asukasmäärä	16 422	16 455

Konsernituloslaskelman tunnuslukuihin löytyy selvennystä kappaleessa 1.4.1.

1.6.6.2 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019 1 000 €	2018 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 528	6 943
Satunnaiset erät	128	80
Tilikauden verot	-28	-30
Tulorahoituksen korjauserät	-2 129	-347
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 649	-8 597
Rahoitusosuudet investointimenoihin	306	221
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	557	955
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 286	-775
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	8	69
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 911	9 196
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 168	-12 237
Lyhytaikaisten lainojen muutos	344	-14
Oman pääoman muutokset	0	-92
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 108	1 993
Rahoituksen rahavirta	2 987	-1 085
Rahavarojen muutos	-4 300	-1 861
Rahavarat 31.12.	9 839	14 138
Rahavarat 1.1.	14 138	15 999
	-4 300	-1 861

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1000 €	-1 794	2 785
Investointien tulorahoitus, %	43,8 %	82,9 %
Lainanhoitokate	0,5	0,6
Kassan riittävyys, pv	23,5	34,7

Konsernin rahoituslaskelman tunnuslukuihin löytyy selvennystä kappaleessa 1.4.2.

1.6.6.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	124 558	123 882	OMA PÄÄOMA	47 872	53 918
Aineettomat hyödykkeet	536	1 430	Peruspääoma	46 092	46 092
Aineettomat oikeudet	257	439	Arvonkorotusrahas		1 628
Muut pitkävaikutteiset menot	279	991	Muut omat rahastot	36	40
Enn.maksut ja keskener.hank.			Edellisten tilikausien ylijäämä	6 158	7 029
Aineelliset hyödykkeet	122 215	120 852	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 413	-872
Maa- ja vesialueet	14 541	14 305			
Rakennukset	79 304	82 710	VÄHEMMISTÖOSUUDET	144	223
Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 971	17 804			
Koneet ja kalusto	2 883	2 812	PAKOLLISET VARAUKSET	1 203	1 581
Muut aineelliset hyödykkeet	277	279	Muut pakolliset varaukset	1 203	1 581
Enn.maksut ja keskener.hank.	4 241	2 942			
Sijoitukset	1 807	1 600	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	367	241
Osakkuusyhteisöosuudet	84	90			
Osakkeet ja osuudet	1 406	1 184	VIERAS PÄÄOMA	95 030	91 779
Muut lainasaamiset	62	70	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	62 039	59 576
Muut saamiset	256	256	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2 852	2 790
			Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	11 293	10 239
			Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	18 847	19 174
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	37	83			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	20 020	23 778			
Vaihto-omaisuus	176	193			
Saamiset	10 006	9 446			
Pitkäaikaiset samiset	2 521	2 455			
Lyhytaikaiset samiset	7 486	6 991			
Rahoitusarvopaperit	411	291			
Rahat- ja pankkisaamiset	9 427	13 847			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	144 616	147 742	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	144 616	147 742
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT					
Omavaraisuusaste, %	33,3 %	36,8 %			
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	69,3 %	67,7 %			
Kertynyt ylijäämä milj.€	1,7	6,2			
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	106	377			
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	79,7	69,8			
Konsernin lainat, €/asukas	4850	4243			
Konsernin lainasaamiset 1000 €	62	70			
Kunnan asukasmäärä	16 422	16 455			

Konsernitaseen tunnuslukuihin löytyy selvennystä kappaleessa 1.4.3.

1.7. Tilikauden tuloksen käsittely

Janakkalan kunnan (ml. Janakkalan Vesi) tilikauden tulos on – 4 416 302,54 euroa ennen varaus- ja rahastosiirtoja.

Kunnanhallitus esittää tilikauden – 4 416 302,54 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- siirretään tilikauden alijäämä 4 416 302,54 euroa taseen edellisten tilikausien yli/alijäämän tilille

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1. Tavoitteiden toteutuminen

Kunnan talousarvio vuodelle 2019 ja taloussuunnitelma 2019–2022 toteutti kuntastrategiaa. Kuntastrategia hyväksyttiin valtuustossa 14.5.2018 § 20 ja vuoden 2019 talousarvion sekä suunnitelma-vuosien 2019–2022 tavoitteenasettelu perustuu voimassa olevaan strategiaan.

2.1.1. Kuntastrategia vuoteen 2030

Valtuusto on 14.5.2018 § 20 hyväksynyt Janakkalan kuntastrategian vuoteen 2030 asti.

20 000 asukkaan Janakkala

– Suomen kasvukäytävän toimiva keskipiste

Elinvoiman vahvistaminen Janakkalassa on kaiken toiminnan perusta

2.1.2. Liikelaitokselle talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kunnallisena liikelaitoksena toimivan Janakkalan Veden erillistilinpäätös ja toimintakertomus on esitetty kokonaisuudessaan tämän tasekirjan luvussa 5.1.

Toiminnalliset tavoitteet	Toteutuminen 1.1.–31.12.2019
Korkeatasoisten juomavesi- sekä jätevesipalveluiden tuottaminen liikelaitoksen toiminta-alueella asuville kuntalaisille ja siellä sijaitseville yrityksille.	Talousvesi on täyttänyt sille asetetut laatuvaatimukset ja -tavoitteet lukuun ottamatta: - laboratorion aistinvaraisia arvioita veden mausta 3 kpl ja hajusta 1 kpl (STMa 683/2017). Asiakasvalituksia tai näytteenottajan havaintoa makuvirheestä ei ole. - pesäkelukutulosta, jonka epätavallisuutta on vaikea arvioida, kun pesäkelukumääritys näytepaikasta on tehty harvoin. Jätevedenpuhdistamon toiminta on vastannut ympäristöluvan ja yhdyskuntajätevesiasetuksen (VnA 888/2006) vaatimuksia lukuun ottamatta: - ympäristöluvan fosforin luparajan ylittänyttä viimeistä vuosineljännestä.
Talousvesituotannossa ja jätevedenkäsittelyssä tulee huolehtia riittävästä kapasiteetista, jotta uusien toimintojen sijoittuminen kuntaan on mahdollista nopeallakin aikataululla.	Tarinmaan vedenottamon käyttöön palauttaminen ja Leppäkosken vedenottamon saneeraus ovat suunnittelussa.
Toiminnassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.	Konsernilta tulevia ohjeistuksia ja linjauksia noudatetaan.

Taksapoliittiset tavoitteet	Toteutuminen 1.1.–31.12.2019
Taksat tulee pitää kilpailukykyisinä ympäristökuntien vesilaitoksiin verrattuna.	2019 talousvesi- ja jätevesimaksut (sis. alv) yhteensä: Janakkalan Vesi 4,42 €, HS-vesi 3,57 €, Riihimäen Vesi 3,76 €, Lopen vesihuoltolaitos 5,39 €, Hausjärven vesihuoltolaitos 4,97 €, Forssan Vesihuoltoliikelaitos 4,71 €

Taloudelliset tavoitteet	Toteutuminen 1.1.–31.12.2019
Peruskorjaukseen tulee varata riittävät taloudelliset resurssit, jotta verkoston ikääntyminen voidaan pysäyttää.	Kaksi aluesaneeraushanketta on suunnittelussa. Maksurakennemuutostus on käynnistetty.
Janakkalan Vesi tuottaa kunnalle vuosittain 6 % peruspääomasta eli noin 256 000 €.	Maksettu kunnalle joulukuussa 2019.

Janakkalan Veden tilikauden tuloksen on oltava suunnitelmakaudella ylijäämäinen.	Vuoden 2019 tulos on ylijäämäinen. Suunnitelma- kauden 2019-2022 tulos on budjetoitu ylijää- mäiseksi.
Lisätuloutusvaatimus 100.000 €	Maksettu kunnalle joulukuussa 2019.

2.1.3. Tytäryhteisöille talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutuminen

2.1.3.1. Janakkalan Asunnot Oy

Yleistä

Janakkalan Asunnot Oy on Janakkalan kuntakonserniin kuuluva tytäryhtiö, joka on perustettu 2.6.1987 ja rekisteröity 31.12.1987. Yhtiön toiminimi on ollut 7.7.1993 saakka Janakkalan Asunnonhankinta Oy.

Yhtiön toimiala on omistaa ja hankkia asuntoja asunnontarvitsijoille. Toiminta perustuu valtion lainoittaman asuntokannan osalta aravalain- ja asetusten määräyksiin sekä valtion asuntohallinnon eri organisaatioiden antamiin ohjeisiin ja määräyksiin. Yhtiö noudattaa toiminnassaan Oy lain määräyksiä.

Yhtiön omistuksessa on 33 taloa, joista 15 on kerrostaloja ja 18 on rivitaloja. Näissä on yht. 609 asuntoa. Lisäksi yhtiö omistaa 19 asunto-osakehuoneistoa. Osakehuoneistot sijaitsevat asunto-osakeyhtiöissä Turengissa ja Tervakoskella.

Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö:

Asunto Oy Turengin Kolmonen on 1.1.2011 alkaen ollut Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Turengin Kolmonen. Kiinteistössä on 18 asuntoa ja se sijaitsee osoitteessa Pikkukuja 1, Turenki. Yhtiön Toimitusjohtajana toimii Riitta Mäkinen. Osakkeiden omistajana Janakkalan Asunnot Oy hoitaa vuokrien laskutuksen, kiinteistön kulut, jotka kuukausittain oikaistaan Turengin Kolmosen kirjanpitoon. Janakkalan Asunnot Oy perii isännöintipalveluistaan korvauksen.

Janakkalan Asunnot Oy:n omistuksessa on yhteensä 628 asuntoa. Kiinteistöistä 18 on omalla tontilla ja 14 vuokratontilla. Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö sijaitsee omalla tontilla. Tonttien vuokratustannukset vuonna 2019 olivat 54 995,19euroa.

Isännöinti

Kiinteistöjen vastuullisena isännöitsijänä on toiminut toimitusjohtaja Arja Jaatinen ja isännöitsijänä Riitta Mäkinen.

Isännöintikustannukset on kirjattu kiinteistöille huoneistopinta-alojen suhteessa sisäisenä laskutuseränä. Sisäiset isännöintituotot/kulut tilivuonna olivat 380 158,50 euroa.

Kirjanpitopalvelut ja palkkahallintopalvelut on ostettu Kuntapro Oy:ltä 1.1-30.4.2019 välisenä aikana. 1.5-31.12.2019 Sarastia Oy:ltä.

Kiinteistönhoito ja siivous

Yhtiön kiinteistönhoitopalvelut on ostettu Janakkalan Mökki- ja Kiinteistöpalvelu Ay:ltä 1.1–20.6.2019 ja Siivoustähdet MK Oy:ltä 21.6-1.12.2019. Siivouspalvelut on ostettu Lassila & Tikanoja Oy:ltä 1.1-30.9.2019 ja 1.10-1.12.2019 Turengissa Lindroth Oy:ltä ja Tervakoskella Siivoustähdet Mk Oy:ltä.

TUNNUSLUKUJA VUOSILTA 2015 - 2019

Vuosi	2019	2018	2017	2016	2015
Liikevaihto	3 785 083	3 768 786	3 806 915	4 157 441	4 099 396
Asuntojen vuokratuottojen toteutuminen %	82,90 %	91,09 %	85,52 %	93,69 %	101,27 %
Poistot	579 016	584 918	588 040	610 642	584 606
Tilikauden voitto ennen veroja	-487 081	-321 144	27 347	810 033	523 095
Taseen loppusumma	15 592 307	16 037 032	16 798 654	17 684 004	16 441 246
Pitkäaikainen vieras pääoma	9 754 697	9 665 577	10 226 554	10 262 882	11 140 467
Tilikauden tulos	0	-10	3,16	7,82	5,17
Liikevaihdon muutos %	0,432	-1,00 %	-8,43 %	1,42 %	7,92 %
Liikevoitto %	-12,868	-8,52 %	0,72 %	19,48 %	12,76 %

Kunnan talousarviossaan asettamat toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet	Toteutuminen 1.1.–31.12.2019
Asumispalvelujen tuottaminen ja kehittäminen siten, että asuntokanta kohdentuu kuntalaisten tarpeisiin ja on tehokkaassa käytössä. Kehittäminen tapahtuu hyvässä yhteistyössä kunnan kanssa.	Huoneistoremontteja on suoritettu tasaisesti asukkaiden vaihtumisen yhteydessä. Kaupunkuja 20 on tyhjennetty asukkaista laajojen vesivuotojen seurauksena. kiinteistölle haetaan purkulupaa. Tapailankuja 2 tehtiin putkiremontti. Käyttöaste oli vuoden lopussa 91,9% ja kokovuoden keskiarvo oli 93,5%. Kolokuja 2:seen rakennettiin uudet terassit ja uusittiin piha-aitoja. Korpilontie –Purolantie tehtiin julkisivuremontti. Tapailankuja 9:ssä tehtiin julkisivuremontti ja lasitetut parvekkeet.
Toiminnassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.	Toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.
Yhtiö raportoi strategian toteutumisesta	Strategian toteutuminen on pääosin toteutunut.
Yhtiö aloittaa vuonna 2018 tehdyn kehittämissuunnitelman toteuttamisen sisältäen kiinteistöjen salkutuksen	Kiinteistöt on salkutettu 3/2019. Salkutus tehdään laajemmin 2020 vuoden aikana uudelleen. Yksi julkisivuremontti on menossa ja valmistuu 2020 keväällä. Pienempiä remontteja kilpailutetaan ja käynnistetään 2020 tärkeysjärjestyksessä.

Yhtiön tulee selvittää mahdollisuus pienentää lainakantaansa esim. kiinteistökauppojen kautta, tavoitteena konsernin lainakannan pienentyminen	Yhteen kiinteistöön on haettu vapautumista ARA-rajoituksista. Ja tämän kiinteistön selvitys jatkuu 2020 vuoden aikana. Yhtiö joutui nostamaan uutta lainaa 900 000,00€. 2020 vuoden aikana tullaan selvittämään lainojen kilpailuttaminen.

Taloudelliset tavoitteet	Toteutuminen 1.1.–31.12.2019
Yhtiö kehittää toimintaansa kehittämissuunnitelman mukaisesti	Yhtiössä oli palkattu asumisneuvoja ajalle 23.4-31.12.2019 Aran osittaisella avustuksella. Vuokrasaatavat ja luottotappiot saatiin pienemmäksi edellisiin vuosiin verrattuna, hänen aikana. Huoneistoremontteja on tehty suunnitelman mukaisesti.
Yhtiö varaa riittävät taloudelliset resurssit asuntokannan kunnossapitotoimenpiteitä ja peruskorjauksia varten sekä toteuttaa niitä suunnitelmallisesti asuntojen tason parantamiseksi.	Peruskorjauksiin on jouduttu ottamaan lisälainaa.

2.1.3.2. Janakkalan Teollisuusalueet Oy

Yleistä

Janakkalan Teollisuusalueet Oy on Janakkalan kuntakonserniin kuuluva tytäryhtiö. Yhtiön 1860 osakkeesta on merkitty Janakkalan kunnalle 1800, Janakkalan Osuuspankille 40 ja Tervakoski Oy:lle 20.

Yhtiön palveluksessa on toimitusjohtaja ja yrityskehittäjä

Toimiala ja toimitilat

Yhtiön toimialana on omistus- ja vuokraoikeuden nojalla hallita Janakkalan kunnan alueella olevia kiinteistöjä, rakentaa teollisuus- ja palvelutiloja yrittäjien käyttöön luovutettaviksi vuokra-oikeuden tai myynnin kautta sekä omistaa osakkeita ja osuuksia.

Yhtiö tarjoaa vuokralle omistamiaan tuotanto- ja varastotiloja sekä rakennuttaa toimitiloja vuokrattavaksi ja yritystilasopimuksena lunastettavaksi. Yhtiö hoitaa myös osaltaan Janakkalan kunnan elinkeinotehtäviä mm. yritys- ja rahoitus-neuvontaa.

Yhtiön omistuksessa on teollisuusrakennuksia 21 kappaletta, joiden yhteispinta-ala on n. 50.700 m². Rakennuksista 17 kpl on vuokratyössä ja neljään on tehty yritystilasopimus. Yhtiöllä on kaksi tytäryhtiötä: Kiinteistö Oy Janakkalan Virastotalo osoitteessa Harvialantie 7 b Turenki, jossa yhtiön omistuksessa on toimitiloja 1.662,5 m². Tilat on vuokrattu. Tumen Kiinteistö Oy osoitteessa Sudenkorventie 1 Turenki, jossa yhtiön omistuksessa on toimitiloja 13.046 m². Tumen KOy sulautettiin 30.09.19 absorptiosulautumisena Janakkalan Teollisuusalueet Oy:öön. Tilat on vuokrattu.

Yhtiö aloitti joulukuussa uuden 900 m2 suuruisen teollisuushallin rakennuttamisen os. Rastikankaantie 5. Halliin sijoittuu vuokralainen pitkäaikaisella vuokrasopimuksella.

Vuosi	2019	2018	2017	2016	2015
Liikevaihto	1 289 567	1 326 866	1 389 217	1 437 277	1 490 049
Poistot	436 057	458 096	458 099	391 449	402 836
Tilikauden liikevoitto	95 373	176 566	356 277	382 807	439 874
Taseen loppusumma	12 530 862	13 100 586	13 609 826	12 193 866	12 503 604
Pitkäaikainen vieras pääoma	6 862 495	7 438 262	8 002 678	7 022 192	7 508 805
Tilikauden tulos	41 131	124 144	277 822	296 334	358 117
Liikevaihdon muutos %	-2,80 %	-4,50 %	-3,30 %	-3,50 %	-5,60 %
Liikevoitto %	7,40 %	13,30 %	25,60 %	26,60 %	31,20 %
Voitto %	3,20 %	9,30 %	20,00 %	20,60 %	24,00 %

Tumen KOy:n sulautuminen Janakkalan Teollisuusalueet Oy:öön aiheutti fuusio-tappiota 1.327.830 e, josta 68.622 e kohdistettiin vuodelle 2019. Sulautumisen vaikutusta ei ole huomioitu v. 2019 talousarviossa.

Toiminnalliset tavoitteet	Toteutuminen 1.1.–31.12.2019
JTA Oy hankkii aktiivisesti uusia paikkakunnalle sijoitettavia yrityksiä yhteistyössä kunnan kanssa. Yhtiö varautuu järjestämään hanke- ja rahoitusneuvontapalveluja alueen yrityksille	Toteutetaan sijoittumispalveluita huomioiden toimitilatarpeet. Kunnan kanssa otettu käyttöön yhteinen asiakkuuden hallintajärjestelmä, joka tehostaa neuvontapalveluita.
Tarjota kilpailukykyisiä ja toimivia tilaratkaisuja Janakkalaan muuttaville ja Janakkalassa jo toimiville yrityksille yritysten tarpeet huomioiden	JTA:lla toimitiloja n. 50700 m2. Sopimuksesta valmiudet rakennuttaa uusia toimitiloja. Yhtiö aloitti joulukuussa uuden 900 m2 suuruisen teollisuushallin rakennuttamisen os. Rastikankaantie 5. Halliin sijoittuu vuokralainen pitkäaikaisella sopimuksella. Parhaillaan selvitetään uusien toimitilojen rakennuttamista Tervakoskelle (2 toimitilaa). JTA ylläpitää Janakkalan toimitilapörssiä.
Elinkeinoalueiden profilointi yhteistyössä kunnan kanssa	Osallistuminen kunnan elinvoimaohjelman toteuttamiseen. Kunnan ja Hämeenlinnan kaupungin yhteinen MORAS-hanke.
<i>Asiakkaiden tyytyväisyys kunnan elinkeinopalveluihin</i>	Yhteistyö Janakkalan yrittäjäyhdistyksen kanssa. Osallistuminen yritystilaisuuksien järjestämiseen. JTA:n ja kunnan yhteiset tilat yritystalo Veturissa.
Toiminnassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin kokonaisuus	Toiminnasta tiedottaminen kunnalle ja konserni-ohjeiden huomioiminen.
Yhtiö uudistaa strategiansa ja raportoi strategian toteutumisesta	Yhtiön hallitus valmistelee strategiaa ja mittaristoa toiminnan seurantaan.

Laadukkaat yritysneuvonnan palvelut yhteistyössä kunnan kanssa	Neuvontapalveluja tarjotaan mm. yritys- ja rahoitusneuvonnassa, investoinneissa, liike-toiminnan kehittämisessä, omistajavaihdoksissa ja toimitila-asioissa.

Taloudelliset tavoitteet	Toteutuminen 1.1.–31.12.2019
Vuokrataso tulee pitää kilpailukykyisenä ympäristökuntien kanssa	Vuokrataso säilynyt kilpailukykyisenä.
Yhtiön toiminnan tuottavuuden ylläpito siten, että yhtiö selviytyy vastuistaan ja velvoitteistaan omalla tulorahoituksellaan.	Tulostavoite ei toteutunut. Tumen KOy:n sulautuminen JTA Oy:öön aiheutti fuusiotappiota 1.327.830 e, josta 68.622 e kohdistettiin v 2019. Tulos oli 41.131 e voitollinen (toteuma 32,2%). Sulautumisen vaikutusta ei huomioitu v 2019 talousarviossa.
Yhtiön edellytetään tuottavan kunnalle vuotuista tuottoa 100.000 €	JTA maksaa tuottovaatimuksen mukaisen osingon.

2.1.3.3. Janakkalan Elsa ja Pauli Kodit Oy

Janakkalan Elsa ja Pauli Kodit Oy on perustettu 4.5.2018 ja se jatkaa Janakkalan Palvelutalosaatiö sr:n toimintaa. Henkilökunta ja omaisuus siirtyivät yhtiölle liiketoimintasiirtona 1.7.2018. Säätio on lahjoittanut kunnalle koko yhtiön osakepääoman, joten se on vuoden lopussa kunnan 100 %:sti omistama tytäryhtiö.

Yhtiö tuottaa asumis- ja hoivapalveluja vanhuksille ja vammaisille sekä kotipalvelua. Lisäksi yhtiöllä on vammaisille tarkoitettu tuetun asumisen yksikkö. Yhtiön toiminnan tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa eikä se jaa omistajilleen osinkoa, vaan mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen.

Kiinteistöt

Yhtiön omistuksessa on 4 kiinteistöä, joissa on 49 asuntoa. Asuntojen koot vaihtelevat 27 m² - 68 m² välillä. Tervakoskella sijaitsee ikäihmisille tarkoitettu tehostetun palveluasumisen yksikkö Elsa-koti, jossa on 30 asuntoa. Turengissa on vammaisille tarkoitettu tehostetun palveluasumisen yksikkö Honkakoti, jossa on 9 asuntoa ja 2 intervalliasuntoa lyhytaikaiseen asumiseen. Samassa pihapiirissä on tuetun asumisen yksikkö Mäntykoti, joka on rivitalotyypinen 10 asuntoa käsittävä kokonaisuus

TUNNUSLUKUJA VUOSILTA 2018 - 2019			
Vuosi	2019	2018/6 kk	2018/12 kk
Liikevaihto	2 771 589,71	1 360 038,50	2 720 077,00
Poistot	104 610,81	51 946,83	
Tilikauden voitto ennen veroja	-14 967,22	-40 584,72	
Taseen loppusumma	3 285 505,17	3 346 671,92	
Pitkäaikainen vieras pääoma	2 463 958,00	2 531 696,00	
Tilikauden tulos	-8 989,01	0,00	
Liikevaihdon muutos %	1,89		
Liikevoitto %	1,05	-1,55	
Voitto %	-0,54	-2,98	

2.2. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Käyttötalousoosassa tulosalueen toimintatuotot, valmistus omaan käyttöön sekä toimintamenot ovat valtuustoon nähden sitovia eriä ja em. kohdat on korostettu käyttötalouden taulukoissa harmaalla värillä.

Toimielimittäin on esitetty

- toiminnan kuvaus
- strategiset tavoitteet,
- henkilömäärät 31.12. tilanteessa sekä
- määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Strategiset tavoitteet taulukossa Toimenpiteen tila -sarakkeessa käytetään seuraavia termejä kuvaamaan talousarviovuoden toimenpiteen tilaa 31.12.2019: 1= Aloittamatta, 2= Ei toteudu, 3= Toteutunut osittain, 4= Etenee suunnitellusti ja 5= Toteutunut

Tulosalueittain on esitetty:

- toiminnan kuvaus
- suoritelaustaulukko ja olennaiset poikkeamat suunniteltujen suoritteiden toteutumisessa
- henkilömäärät 31.12. tilanteessa. Taulukossa esitetään vakinaisen kokoaikaisen henkilökunnan määrä, vakinaisen osa-aikaisen henkilökunnan määrä, määräaikaisten määrä, työllistettyjen määrä, oppisopimuskoulutuksessa olevien määrä sekä työoikeudellisessa suhteessa kuntaan olevien harjoittelijoiden määrä. Vertailuvuotena on vuosi 2018.
- Käyttötaloustaulukko, sekä olennaiset poikkeamat toiminnassa ja taloudessa.

Toimielinten jäsenet ja osallistuminen kokouksiin on nähtävillä liitteessä 6.2.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimielimet tulosalueittain

**KESKUSVAALILAUTA-
KUNTA**

TARKASTUSLAUTAKUNTA

TOIMIELIN

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Toiminnan kuvaus

Keskusvaalilautakunnan ja sen tulosalueen vaalit tehtävänä on vaalilain ja oikeusministeriön ohjeiden mukaisesti huolehtia valtiollisten ja kuntavaalien järjestämisestä ja tarvittavasta päätöksenteosta kuntatasolla. Valtio korvaa kunnalle valtiollisten vaalien kulut laskennallisin perustein.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
KESKUSVAALILAUTAKUNTA							
Tuloarviot ja määrärahat							
Tuet ja avustukset	29 371	58 000		58 000	56 448	-1 552	-2,68%
Toimintatuotot	29 371	58 000		58 000	56 448	-1 552	-2,68%
Henkilöstökulut	-30 656	-64 179		-64 179	-49 506	14 673	-22,86%
Palvelujen ostot	-5 506	-7 033		-7 033	-10 812	-3 779	53,73%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-699	-1 513		-1 513	-3 607	-2 094	138,41%
Muut toimintakulut	-2 144	-1 700		-1 700	-3 958	-2 258	132,80%
Toimintamenot	-39 004	-74 425		-74 425	-67 883	6 542	-8,79%
josta sisäiset	-2 423	-596		-596	-6 411	-5 815	975,63%
Toimintakate (netto)	-9 633	-16 425		-16 425	-11 435	4 990	-30,38%
Laskennalliset kustannukset							
Muut laskennalliset kustannukset	-240	-755	0	-755	-500	255	-33,83%
					0		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-9 873	-17 180	0	-17 180	-11 935	5 245	-30,53%

TULOSALUE

VAALIT

Toiminnan kuvaus

Suomessa toimitetaan seuraavat yleiset valtakunnalliset vaalit:

- eduskuntavaalit joka neljäs vuosi
- kuntavaalit joka neljäs vuosi
- tasavallan presidentin vaali (presidentinvaali) joka kuudes vuosi ja
- Euroopan parlamentin vaalit (europarlamenttivaalit) joka viides vuosi.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Vuonna 2019 järjestettiin eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit.

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Vaalit							
Tuloarviot ja määrärahat							
Tuet ja avustukset	29 371	58 000		58 000	56 448	-1 552	-2,68%
Toimintatuotot	29 371	58 000		58 000	56 448	-1 552	-2,68%
Henkilöstökulut	-30 656	-64 179		-64 179	-49 506	14 673	-22,86%
Palvelujen ostot	-5 506	-7 033		-7 033	-10 812	-3 779	53,73%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-699	-1 513		-1 513	-3 607	-2 094	138,41%
Muut toimintakulut	-2 144	-1 700		-1 700	-3 958	-2 258	132,80%
Toimintamenot	-39 004	-74 425		-74 425	-67 883	6 542	-8,79%
josta sisäiset	-2 423	-596		-596	-6 411	-5 815	975,63%
Toimintakate (netto)	-9 633	-16 425		-16 425	-11 435	4 990	-30,38%
Laskennalliset kustannukset							
Muut laskennalliset kustannukset	-240	-755	0	-755	-500	255	-33,83%
Tehtävän kokonaiskustannukset	-9 873	-17 180	0	-17 180	-11 935	5 245	-30,53%

Olennaiset poikkeamat talouden toteutumisessa

Toimintatuotot: Tuet ja avustukset jäi hieman alle talousarvion, koska valtion laskennallinen korvaus valtiollisten vaalien järjestämisestä oli arvioitu hieman liian suureksi.

Toimintakulut;

- Toimintakulut jäivät myös hieman alle arvioidun lähinnä palkkojen ja palkkioiden alittumisen vuoksi.

TOIMIELIN

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Toiminnan kuvaus

Hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat valtuuston päätettävät asiat valmistelee kunnanhallituksen sijasta tarkastuslautakunta (Kuntalaki 93 ja 121§). Tämä on poikkeus kunnanhallituksen valmisteluvelvollisuudesta. Tarkastuslautakunnan ja sen tulosalueen tarkastustoimen tehtävänä on järjestää hallinnon ja talouden tarkastus, valmistella tarkastusta koskevat asiat ja arvioida valtuuston asettamien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
TARKASTUSLAUTAKUNTA							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	545				550	550	
Toimintatuotot	545				550	550	
<i>josta sisäiset</i>	545				550	550	
Henkilöstökulut	-7 328	-14 717		-14 717	-7 849	6 868	-46,67%
Palvelujen ostot	-26 270	-28 088		-28 088	-29 487	-1 399	4,98%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-72	-675		-675	-249	426	-63,15%
Toimintamenot	-33 669	-43 480		-43 480	-37 585	5 895	-13,56%
<i>josta sisäiset</i>	-140	-944		-944	-203	741	-78,49%
Toimintakate (netto)	-33 124	-43 480		-43 480	-37 034	6 445	-14,82%
<i>josta sisäiset</i>	405	-944		-944	347	1 291	-136,77%
Laskennalliset kustannukset							
Muut laskennalliset kustannukset	0	28 093	0	28 093	24 344	-3 749	-13,34%
Tehtävän kokonaiskustannukset	-33 124	-15 387	0	-15 387	-12 690	2 697	-17,53%

TULOSALUE

TARKASTUSTOIMI

Toiminnan kuvaus

Tarkastuslautakunta pyrkii kattavaan ja tehokkaaseen hallinnon ja talouden arviointiin ja tarkastukseen. Tavoitteena on toiminnan kehittäminen siten, että tarkastustoiminta keskittyy valtuustotason tavoitteiden arviointiin tukeakseen tavoitteiden asettamista ja kunnan kokonaiskehittämistä.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Tarkastustoimi							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	545				550	550	
Toimintatuotot	545				550	550	
<i>josta sisäiset</i>	545				550	550	
Henkilöstökulut	-7 328	-14 717		-14 717	-7 849	6 868	-46,67%
Palvelujen ostot	-26 270	-28 088		-28 088	-29 487	-1 399	4,98%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-72	-675		-675	-249	426	-63,15%
Toimintamenot	-33 669	-43 480		-43 480	-37 585	5 895	-13,56%
<i>josta sisäiset</i>	-140	-944		-944	-203	741	-78,49%
Toimintakate (netto)	-33 124	-43 480		-43 480	-37 034	6 445	-14,82%
<i>josta sisäiset</i>	405	-944		-944	347	1 291	-136,77%
Laskennalliset kustannukset							
Muut laskennalliset kustannukset	0	28 093	0	28 093	24 344	-3 749	-13,34%
Tehtävän kokonaiskustannukset	-33 124	-15 387	0	-15 387	-12 690	2 697	-17,53%

KUNNANHALLITUS

Toiminnan kuvaus

Kunnanhallitus vastaa valtuuston tekemien päätösten toimeenpanosta ja kuntakonsernin yleisestä johtamisesta kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti.

Kunnanhallitus vastaa konsernipalvelujen järjestämisestä kunnassa (yleishallinto, talous- ja hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut, työllistäminen ja kuntakehitys). Lisäksi kunnanhallitus vastaa pelastuspalvelujen tuottamisesta ja ostamisesta.

Toimielimen johtamisen kokonaisvastuu

kunnanjohtaja Tanja Matikainen

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Strategiset tavoitteet

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteet	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Toimialan asettama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteutuma 1.1.-31.12.2019	Tila
Janakkalassa on kehittyvät elinkeinoalueet mm. Rastikangas-Moreeni Etelä-Janakkala Linnatuulen alue	Kehitämme elinkeinoalueita: mm. Rastikangas-Moreeni Etelä-Janakkala Linnatuulen alue	Toteutuneet kaupat ja yritystilojen rakentuminen	- Rastikangas-Moreeni elinkeinoalueiden yhteistoimintasopimuksen toteuttaminen sisältäen EAKR ja Aikohankkeet	Rastikangas-Moreeni elinkeinoalueen hanke on käynnissä. Kunnan edustajat sekä ohjausryhmässä että työryhmässä.	4
			- Punkan elinkeinoalueen edelleen kehittäminen mm. mahdollisin maankäytösopimuksin - liittymähanke mt 130 Riihimäen kaupungin kanssa	Liittymää edistetään yhdessä Riihimäen kanssa.	2
			- Liikenteen kärkihankkeiden edistäminen sekä rahoitusneuvottelut	Viralan joukkoliikenne- ja liityntäpysäköinti etenee ELY:n toimesta kunnan lausunnon mukaisesti	4
Janakkalassa on kehittyvät elinkeinoalueet mm. Rastikangas-Moreeni Etelä-Janakkala Linnatuulen alue	Parannamme tietoliikenneyhteyksiä	Asiakaskysely tai tarveselvitys, tarkennus	Hyödynnämme ulkopuolista rahoitusta ja rakennamme yhteyksiä laaditun suunnitelman mukaan (esim. Aikohanke 5 G).	Kasvukäytävän AIKO-rahoituksella tehtävä 5G - selvitys Rastikangas-Moreeni alueelle valmistui 5/2019.	5

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteet	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Toimialan asettama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteutuma 1.1.-31.12.2019	Tila
Janakkalassa on kehittyvät elinkeinoalueet mm. Rastikangas-Moreeni Etelä-Janakkala Linnatuulen alue	Teemme yhteistyötä mm. Hämeenlinnan ja Riihimäen seutujen kanssa	Neuvottelujen eteneminen	Toteuttamis- ja yhteistyösopimukset	Yhteistyösopimus (Rastikangas-Moreeni alueen kehittämiseksi) on tehty ja hanke on käynnissä. Uuden eritasoliittymän ja ammatti liikenteen palvelualueen suunnittelusta on sopimus.	4 4
Janakkalassa on kehittyvät elinkeinoalueet mm. Rastikangas-Moreeni Etelä-Janakkala Linnatuulen alue	Lobbaamme aktiivisesti lisäraiteiden puolesta	Neuvottelukierrokset	Toteuttamis- ja yhteistyösopimukset	Kunnanhallitus on päättänyt, että Janakkalan kunta osallistuu pääraataa koskevaan hankeyhtiöön (Suomirata Oy)	3
Janakkalassa on yrityksille erinomainen toimintaympäristö	Hyödynnämme hankkeita	Konkreettisen yhteistyön määrä	Yhteistyöympäristöjen luominen ja ylläpito (J2)	1.3.2019 jätetty EAKR hankehaku hankkeesta "Maakunnallinen uudistuva kv-palvelumalli" yhdessä seuraavien toimijoiden kanssa: Linnan Kehitys oy, Riihimäen Tilat ja Palvelut oy, Forssan yrityskehitys sekä Janakkalan kunta. Tieto hyväksymisestä on saatu	4
Janakkalassa on yrityksille erinomainen toimintaympäristö	Verkostoidumme ja luomme yrityksille verkostoitumismahdollisuuksia	Konkreettisen yhteistyön määrä	Messut, Verkostoidu ja Vainio-tapahtuma, aamukahvit, yrityslounaat	V&V marraskuussa. Yritt.messun ajan kohta on sovittu. Aamukahveja on järjestetty	4
Janakkalassa on yrityksille erinomainen toimintaympäristö	Tarjoamme ohjaus-, neuvonta- ja kasvupalveluja yrityksille	Kontaktien määrä	Tilaisuuksien järjestäminen, rahoitusaamut ja sparraus, klinikkatyöskentely	Järjestetty 3 seudullista hankintatilaisuutta.	4

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteet	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Toimialan asettama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteutuma 1.1.-31.12.2019	Tila
omainen toimintaympäristö					
Janakkalassa on hyvä työtilaysyys	Luomme kohtaamispaikkoja työlle ja tekijöille	Kohtaamispaikkojen lukumäärä, joissa kunta toimii mahdollistajana.	Suunnitellaan ja luodaan yhdessä yhteistyöverkostojen kanssa uudenlaisia työn ja tekijöiden törmäyttämismahdollisuuksia.	Alkuvuoden aikana on ollut 7 tapahtumaa.	4
Janakkalassa on vetovoimaisia matkailupalveluja ja tapahtumia	Edistämme matkailun tuotteistamista ja markkinointia	Paketteja käyttäneiden määrä Englanninkielisten sivujen määrä.	Luokkaretkipakettien (Laurinmäki) ja Tervakoski-paketin luominen: opastusreitti, materiaalit, opas-yhteistyö Seudullinen Vikke-hanke (virtuaalista kulttuurimatkailua Kanta-Hämeessä) Parhaat Palat – matkailuesite ja Fb. (Janakkala, RM, Loppi, Hausjärvi, Hattula) Autamme kunnan matkailukohteita englanninkielisten sivujen luonnissa	Parhaat palatesite ilmestyi tammiukuussa ja Tervakoski-paperiruukki-esite huhtiukuussa, Reijo Hyvösen ”testiopastus” elokuussa, Kylät-esitteen tiedonkeruu aloitettu. Vikke-tarinatyöapajat (=sisällöntuotanto) käynnissä	5 4
Janakkalassa on vetovoimaisia matkailupalveluja ja tapahtumia	Järjestämme itse ja edesautamme tapahtumien järjestämistä	Kävijämäärä	Laurinmäen tapahtumat ja konsertit Turengin kevättapahtuma Tervassa tapahtuu Janakkalan Barokki Janakkalan Musiikkipäivät Ukulele-festivaalit	Laurinmäen tapahtumat, Janakkalan Barokki, Kevätkarkelot pidetty suunnitellusti. Avustettu taloudellisesti kahdeksaa tapahtumaa, lisäksi viestintäpäällikkö on resurssina Janakkalan Musiikkipäivillä.	5
Janakkalassa on vetovoimaisia matkailupalveluja ja tapahtumia	Kehitämme ja markkinoimme kulttuuri- ja luontokohteitamme	Laurinmäen kävijämäärä	Laurinmäen palvelujen kehittäminen museoviraston avustuksella yhdessä kahvilayrittäjien ja yhdistysten kanssa.	Laurinmäen digitaalisten palvelujen kehittäminen Museoviraston tuella. Virtuaalinen Janakkala sovellys ja 3 AR-hahmoa luotu siihen, E-museo on otettu käyttöön.	5
Janakkalassa	Markkinoimme Janakkalaa hyvän asumisen	Asumisen uutiskirjeen	Laurin tarina, asumisen markkinointikampanjan jatko	Murtaudu kehän ulkopuolelle –	5

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteet	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Toimialan asettama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteutuma 1.1.-31.12.2019	Tila
on omaleimaiset ja monipuoliset asumismahdollisuudet	kuntana koko konsernin voimin	tilanneiden määrä		markkinointikampanja alkoi 12.8. Ja jatkui digitaalisena koko loppuvuoden.	
Janakkalassa perheet voivat hyvin	Huolehdimme toimivasta julkisesta liikenteestä	Asiakaskysely, käyttöaste	Joukkoliikenteen lisääminen ja käyttöasteen kasvattaminen	Joukkoliikenne kilpailutettiin keväällä 2019, jonka yhteydessä auto-kiertoja ja aikatauluja optimoitiin siten että entistä vastaava palvelu kyettiin tuottamaan pienemmällä kalustomäärä. Edellä mainitun lisäksi kaupunkilinjoille 5 ja 10 lisättiin vuorotarjontaa kun molemmille linjoille tuli yksi vuoro suuntaansa lisää Waltti-korttia pysytään nykyään hyödyntämään osin myös Uudenmaan Elyn puolella. Seutuliikenteen käyttö on kasvanut 6%:n verrattuna vuoteen 2018. Tassuliikenteen käyttö on kasvanut myös runsaasti, mutta siitä ei ole tarkkaa tietoa rekisteröintitavan muutoksesta johtuen. Linjojen 5 ja 10 käyttö on kasvanut 3 % vuoteen 2018 verrattuna.	4
Janakkalassa on	Huolehdimme kulttuuriympäristön säilymisestä ja tunnettuudesta	Uusien palvelujen	Laurinmäen palvelujen kehittämishanke (museovirasto), Vikke-hanke.	Kulttuurituottaja käynyt paikallismuseon hoitajan	5

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteet	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Toimialan asettama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteutuma 1.1.-31.12.2019	Tila
vahva kulttuuriympäristö		määrä, kävijöiden määrä Kävijämäärät sivustolla	Olemassa olevan materiaalin digitointi.	ja E-museo koulutukset, E-museo on otettu käyttöön. Kunnan valokuvien lajittelu ja digitointi ei ole edennyt.	1
Janakkalassa on vahva kulttuuriympäristö	Kulttuurikasvatus on luonteva osa toimintaamme	Kulttuuripolkuun osallistuneiden lasten lukumäärä	Arx-seudullinen kulttuurikasvatusyhteistyö	Kulttuuripolku tavoittaa jokaisen lapsen päiväkodista 9-luokkaan	5
Janakkalassa on vahva kulttuuriympäristö	Edistämme kulttuuritoimintaa hyvinvointi- ja vetoimatekijöinä	kulttuuriyhtävien määrä	Voimaa vanhuuteen – hanke: kulttuuriystävätoiminta	Ystävätoimintaa järjestävät yhdistykset koottu, elokuvateatterin kanssa yhteistyö, vanhustenviikolla vie vanhus elokuvaan –tempaus.	5
Janakkalassa lähi- ja digitaaliset palvelut ovat esteettömästi kuntalaisten saavutettavissa	Kehitämme palveluihin ohjauksen tehokkaaksi	Uusien palvelujen määrä, Chat: yhteydenottojen määrä	Digitaalisten palvelujen käyttöönotto ja siinä tukeminen mm. Chat-palvelun ja reaaliaikaisen karttapalvelun käyttöönotto nettisivuilla, sähköisten lomakkeiden uusiminen	Chat-palvelu on osa palvelutoimistoa Lyylin joka päiväistä toimintaa ja palvelua. Karttapalveluita on parannettu nettisivuilla mm. myytävät tontit näkyvät palvelussa. Sähköisiin lomakkeisiin on tehty joitain parannuksia ja Suomi.fi-viestipalvelu on otettu käyttöön.	4
Janakkalassa lähi- ja digitaaliset palvelut ovat esteettömästi kuntalaisten saavutettavissa	Kehitämme palveluihin ohjauksen tehokkaaksi	Mahdollisten liittymien määrä	Valokuituyhteyksien rakentamisen selvittäminen kyläkeskuksiin ja niiden mahdollinen kilpailuttaminen	Kilpailutus on toteutettu ja toimitaja valittu sekä kiinnostuneet kylät on kartoitettu. Rakentaminen alkaa v. 2020.	5
Janakkalassa lähi- ja digitaaliset palvelut	Järjestämme digiopetusta (käytön opastus, kiertävä digiklinikka)	osallistujien määrä	Toteutamme opastusta tarpeen mukaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	Toteutettu. Digiopetusta järjestettiin yhdessä Janakkalan Osuus-	5

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteet	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Toimialan asettama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteutuma 1.1.-31.12.2019	Tila
ovat esteettömästi kuntalaisten saavutettavissa				pankin ja seurakunnan kanssa 4 kertaa sekä Turengissa että Tervakoskella. VOP järjestää vastaavaa koulutusta.	
Janakkalassa on mainiot harastusmahdollisuudet	Olemme liikunta-, kulttuuri ja muiden yhdistysten kumppani	Prosessien määrä Yhdistysten järjestämien tapahtumien määrä	Avustushakemusprosessin sähköistäminen Kulttuuriavustusten jakaminen vuosittaiseksi toiminta-avustukseksi ja jatkuvasti haettavaksi tapahtuma-avustukseksi.	Hakemusprosessi toteutettiin sähköisenä. Kulttuurin toiminta-avustusta saanut 11 kulttuuriyhdistystä ja tapahtuma-avustusta 8.	5 5
Janakkalassa on mainiot harastusmahdollisuudet	Tilamme ovat aktiivisessa käytössä	Tilojen varausaste	Kuntalaisia palveleva sähköisen varausjärjestelmän käyttöönotto.	Varausjärjestelmän käyttöönotto on käynnissä ja kokonaisuudessaan käytössä 2020 aikana.	4

Henkilötyövuodet

Henkilöstömäärä 31.12. kunnan hallitus	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	16,0	16,0	16,0
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset	0,1	0,1	0,1
Määräaikaiset	1	1	3
Työllistetyt	2	0	2
Oppisopimuskoulutuksessa olevat	1	1	1
Harjoittelijat	0	0	0

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
KUNNANHALLITUS							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	310 406	288 485		288 485	305 221	16 736	5,80%
Maksutuotot	3 142	7 250		7 250	3 517	-3 733	-51,49%
Tuet ja avustukset	647 497	519 500		519 500	558 413	38 913	7,49%
Muut toimintatuotot	611 235	901 000	-500 000	401 000	456 604	55 604	13,87%
Toimintatuotot	1 572 280	1 716 235	-500 000	1 216 235	1 323 754	107 519	8,84%
<i>josta sisäiset</i>	<i>280 725</i>	<i>281 227</i>		<i>281 227</i>	<i>288 427</i>	<i>7 200</i>	<i>2,56%</i>
Henkilöstökulut	-2 214 746	-2 401 831	188 380	-2 213 451	-2 189 450	24 001	-1,08%
Palvelujen ostot	-4 355 192	-4 696 512	-28 800	-4 725 312	-4 700 435	24 877	-0,53%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-106 668	-93 387		-93 387	-84 628	8 759	-9,38%
Avustukset	-734 186	-762 100	-130 000	-892 100	-876 208	15 892	-1,78%
Muut toimintakulut	-383 935	-530 713		-530 713	-479 282	51 431	-9,69%
Toimintamenot	-7 794 727	-8 484 543	29 580	-8 454 963	-8 330 003	124 960	-1,48%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-669 516</i>	<i>-905 792</i>		<i>-905 792</i>	<i>-586 276</i>	<i>319 516</i>	<i>-35,27%</i>
Toimintakate (netto)	-6 222 447	-6 768 308	-470 420	-7 238 728	-7 006 250	232 479	-3,21%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-388 791</i>	<i>-624 565</i>		<i>-624 565</i>	<i>-297 849</i>	<i>326 716</i>	<i>-52,31%</i>
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset	-13 808	-50 490		-50 490	-21 436	29 054	-57,54%
Korko sitoutuneelle pääomalle	-4 101	-3 780	0	-3 780	-3 900	-120	3,17%
Muut laskennalliset kustannukset	-61 959	2 020 344	0	2 020 344	1 957 383	-62 961	-3,12%
					0		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-6 302 315	-4 802 234	-470 420	-5 272 654	-5 074 203	198 452	-3,76%

TULOSALUE

YLEISHALLINTO

Toiminnan kuvaus

Yleishallinnon tulosalue vastaa mm. valtuuston ja kunnanhallituksen päätöksenteon valmistelusta sekä täytäntöönpanosta omalta osaltaan. Tulosalue huolehtii myös valtuuston ja kunnanhallituksen toiminnan käytännön järjestelyistä.

Yleishallinnon tulosalue sisältää myös kunnan johtamisen ja se huolehtii mm. kunnan kokonaiskehittämisestä, suhdetoiminnasta, kunnan valmius- ja varautumisasioista sekä keskitetyistä kuljetuspalveluista ja joukkoliikennepalvelujen ostamisesta. Lisäksi yleishallinnon tulosalue huolehtii niistä asioista, jotka eivät kuulu muille toimielimille tai viranomaisille.

Joukkoliikennelain mukaisena viranomaisena toimii Hämeenlinnan kaupunki ja luottamustoimielimenä kaupunkirakennelautakunnan alainen joukkoliikennejaosto.

Tilivelvollinen viranhaltija: talous- ja hallintojohtaja Jenni Jokela

Henkilötyövuodet

Henkilöstömäärä 31.12. yleishallinto	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	2,5	2,5	2,5
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset	0,1	0,1	0,1
Määräaikaiset			
Työllistetyt			
Oppisopimuskoulutuksessa olevat			
Harjoittelijat			

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Yleishallinto							
Tuloarvot ja määrärahat							
Myyntituotot	188 672	204 420		204 420	215 226	10 806	5,29%
Tuet ja avustukset	87 258	72 500		72 500	56 668	-15 832	-21,84%
Muut toimintatuotot	508 118	900 000	-500 000	400 000	407 774	7 774	1,94%
Toimintatuotot	784 048	1 176 920	-500 000	676 920	679 668	2 748	0,41%
<i>josta sisäiset</i>	<i>183 934</i>	<i>201 500</i>		<i>201 500</i>	<i>215 195</i>	<i>13 695</i>	<i>6,80%</i>
Henkilöstökulut	-367 240	-367 573		-367 573	-373 785	-6 212	1,69%
Palvelujen ostot	-1 108 114	-1 138 423		-1 138 423	-1 131 249	7 174	-0,63%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 973	-8 370		-8 370	-4 563	3 807	-45,49%
Avustukset	-500				-500	-500	
Muut toimintakulut	-206 110	-286 363		-286 363	-251 924	34 439	-12,03%
Toimintamenot	-1 690 937	-1 800 729		-1 800 729	-1 762 021	38 708	-2,15%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-141 000</i>	<i>-179 466</i>		<i>-179 466</i>	<i>-186 296</i>	<i>-6 830</i>	<i>3,81%</i>
Toimintakate (netto)	-906 889	-623 809	-500 000	-1 123 809	-1 082 352	41 456	-3,69%
<i>josta sisäiset</i>	<i>42 934</i>	<i>22 034</i>		<i>22 034</i>	<i>28 898</i>	<i>6 864</i>	<i>31,15%</i>
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset		-11 000		-11 000	-5 038	5 962	-54,20%
Korko sitoutuneelle pääomalle	-1 473	-948	0	-948	-1 128	-180	18,99%
Muut laskennalliset kustannukset	-18 503	-18 641	0	-18 641	-19 761	-1 120	6,01%
						0	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-926 865	-654 398	-500 000	-1 154 398	-1 108 279	46 118	-4,00%

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Talous

Tuotot

- myyntituotot: ylitti noin 10 000 arvioidun, joka johtuu sisäisestä kirjauksesta opetustoimen osuudesta joukkoliikenteen kuljetuskustannuksiin. Tämä oli arvioitu talousarviossa hieman liian alhaiseksi.
- Tuet ja avustukset: Valtion avustusta on saatu joukkoliikenteeseen n. 46 000 euroa, joka on n. 26 000 euroa alkuperäistä arviota vähemmän. Lisäksi on saatu valtion avustuksen loppuerä 10 500 euroa Digikuntakokeilu hankkeeseen, joka päättyi vuonna 2018.
- Muut toimintatuotot: Omaisuuden myynnistä on saatu tuloja yhteensä n. 404 400 euroa, joka koostui tonttien myyntivoitoista 277 100 euroa ja muista myyntivoitoista noin 127 300 euroa. Vuonna 2019 myytiin 8 tonttia, joista 6 omakotitonttia, yhteensä 6,5 ha. Vuonna 2019 vuokrattiin 6 tonttia, joista 5 omakotitonttia, yhteensä 1,1 ha. Näiden lisäksi tehtiin 2 lisämaan kauppaa, yhteensä noin 2,4 ha.

Toimintakulut

- Henkilöstökulut toteutui suunnitellun mukaisesti
- Palvelujen ostot toteutui suunnitellun mukaisesti. Kuljetuspalveluiden ostot oli joukkoliikenteen osalta n 439 000 € ja Tassu-liikenteen osalta 180 000 €.
- Muut toimintakulut: alittuivat n 34 000 €, tämä johtui siitä että osallistuvaan budjetointiin varatusta määrärahasta käytettiin n 31 000 euroa Turengin keskusta-alueen siisteyden kohentamiseen ja nämä kustannuksen on kirjattu palveluihin.

TULOSALUE

TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT

Toiminnan kuvaus

Talous- ja hallintopalveluiden tehtävänä on kunnan talouden ja hallinnon johtaminen sekä kehittäminen.

Taloushallinnon tehtäviin kuuluu myös valvonta ja raportointi. Talouspalvelut (kirjanpito, reskontrat ja sähköinen laskunkierätysohjelma) ostetaan KuntaPro Oy:ltä. Hallintopalvelujen tehtäviin kuuluu mm. tuottaa kunnan keskitetyt toimisto- ja tukipalvelut; asiakirjahallinto sekä kirjaamopalvelut, kunnantalon yleisen neuvontapisteen palvelutoimisto Lyylin palvelut sekä monistamo- ja postituspalvelut.

Kunnan ICT-asioiden johtaminen ja kehittäminen sekä kunnan yleisten ICT-palvelujen tuottaminen kuuluu myös tämän tulosalueen tehtäviin.

Tilivelvollinen viranhaltija: talous- ja hallintojohtaja Jenni Jokela

Henkilötyövuodet

Henkilöstömäärä 31.12. talous- ja hallintopalvelut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	5,5	5,5	5,5
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset			
Määräaikaiset	1	1	2
Työllistetyt	1		
Oppisopimuskoulutuksessa olevat	1	1	1
Harjoittelijat			

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Talous- ja hallintopalvelut							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	82 714	84 065		84 065	76 922	-7 143	-8,50%
Muut toimintatuotot	93 999	0		0	35 914	35 914	
Toimintatuotot	176 712	84 065		84 065	112 836	28 771	34,22%
<i>josta sisäiset</i>	83 236	79 727		79 727	68 593	-11 134	-13,96%
Henkilöstökulut	-337 040	-367 017		-367 017	-373 349	-6 332	1,73%
Palvelujen ostot	-1 014 865	-1 008 036	-28 800	-1 036 836	-1 068 617	-31 781	3,07%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-43 075	-57 218		-57 218	-39 038	18 180	-31,77%
Muut toimintakulut	-71 496	-69 576		-69 576	-83 457	-13 881	19,95%
Toimintamenot	-1 466 476	-1 501 847	-28 800	-1 530 647	-1 564 460	-33 813	2,21%
<i>josta sisäiset</i>	-93 242	-99 150		-99 150	-89 760	9 390	-9,47%
Toimintakate (netto)	-1 289 764	-1 417 782	-28 800	-1 446 582	-1 451 625	-5 042	0,35%
<i>josta sisäiset</i>	-10 006	-19 423		-19 423	-21 167	-1 744	8,98%
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset	-518	-26 200		-26 200	-3 107	23 093	-88,14%
Korko sitoutuneelle pääomalle	-1 284	-1 260	0	-1 260	-1 260	0	0,00%
Muut laskennalliset kustannukset	-8 600	833 086	0	833 086	832 002	-1 084	-0,13%
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 300 165	-612 156	-28 800	-640 956	-623 990	16 966	-2,65%

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Talous

Toimintatuotot

- Muut toimintatuotot: tuotot ylittyivät n 36 000 € johtuen Oma-Hämeeltä laskutetuista Ict-suunnittelu ja toteutuskuluista 38 000 sosiaali- ja terveystoimen Ict-hankkeissa.

Toimintakulut

- Palvelujen ostot: ylittyivät n. 32 000 eurolla. Tämä johtui em. mainituista Oma-Hämeeltä laskutettujen ICT-suunnittelu ja toteutuskuluista sosiaali ja terveystoimen Ict-hankkeissa noin 38 000 €.
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat: alittui noin 18 000 eurolla. Suurin alitus oli toimisto- ja koulutarvikkeiden määräraha alittuminen noin 13 000 eurolla.

TULOSALUE

HENKILÖSTÖPALVELUT

Toiminnan kuvaus

Henkilöstöpalvelut hoitavat kunnalle työnantajana kuuluvat henkilöstöasiat. Palkanlaskentapalvelut ostetaan Sarastia Oy:ltä.

Tilivelvollinen viranhaltija: henkilöstöjohtaja Maija Nivala

Henkilötyövuodet

Henkilöstömäärä 31.12. henkilöstöpalvelut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	2	2,0	2,0
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset			
Määräaikaiset			1
Työllistetyt			
Oppisopimuskoulutuksessa olevat			
Harjoittelijat			

Vuoden 2019 lopussa määräaikaisena on ollut kokoaikainen pääluottamusmies. Sopimus päättyy 31.7.2020.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Henkilöstöpalvelut							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	10 277	0		0	-142	-142	
Tuet ja avustukset	221 362	187 000		187 000	221 392	34 392	18,39%
Toimintatuotot	231 639	187 000		187 000	221 250	34 250	18,32%
<i>josta sisäiset</i>	<i>10 277</i>				<i>-142</i>	<i>-142</i>	
Henkilöstökulut	-411 177	-390 590	21 500	-369 090	-316 369	52 721	-14,28%
Palvelujen ostot	-763 856	-959 548		-959 548	-980 264	-20 716	2,16%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 337	-20 389		-20 389	-22 964	-2 575	12,63%
Avustukset	-9 914	-13 500		-13 500	-4 341	9 159	-67,85%
Muut toimintakulut	-46 006	-63 791		-63 791	-44 367	19 424	-30,45%
Toimintamenot	-1 249 290	-1 447 818	21 500	-1 426 318	-1 368 304	58 014	-4,07%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-371 511</i>	<i>-544 532</i>		<i>-544 532</i>	<i>-224 604</i>	<i>319 928</i>	<i>-58,75%</i>
Toimintakate (netto)	-1 017 651	-1 260 818	21 500	-1 239 318	-1 147 054	92 264	-7,44%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-361 235</i>	<i>-544 532</i>		<i>-544 532</i>	<i>-224 746</i>	<i>319 786</i>	<i>-58,73%</i>
Laskennalliset kustannukset							
Korko sitoutuneelle pääomalle	-168	-168	0	-168	-168	0	0,00%
Muut laskennalliset kustannukset	0	1 244 833	0	1 244 833	1 184 429	-60 404	-4,85%
					0		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 017 819	-16 153	21 500	5 347	37 206	31 859	595,84%

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Talous

Toimintatuotot

- Tuet ja avustukset: Kelan korvaus työterveyshuollosta on ollut noin 34 000 euroa budjetoitua suurempi

Toimintakulut

- Henkilöstökulut: henkilöstökulut jäivät noin 52 700 euroa alle arvioidun, pääosin tämä johtuu siitä että työttömyysvakuutusmaksujen ja tapaturmavakuutusten jaksotukset on oikaistu ja kirjattu kokonaisuudessaan henkilöstöhallinnon kohdalle menojen vähennykseksi
- palvelujen ostot: sosiaali- ja terveystalvet (työterveyshuolto) ovat ylittyneet noin 60 000 euroa budjetoidusta. Vuoden 2019 talousarviota laadittaessa ei ollut vielä päätöstä työterveyshuollon ulkoistamisesta Työsyke Oy:lle.
- Avustukset: Avustusten toteuma 32,15 %. Tämä johtuu siitä että Virkun määräraha on talousarviossa varattu avustuksiin, mutta kirjattu muihin sisäisiin palveluihin (noin 10 000)
- Muut toimintakulut: Muut kulut alittui noin 19 000 euroa. Tämä johtui siitä että koulutuskorvauksiin oli budjetoitu 30 000, mutta käyttö on vain noin 4 300 euroa.

TULOSALUE

TYÖLLISTÄMINEN

Toiminnan kuvaus

Tulosalueella hoidetaan valtion palkkatuettu työllistäminen sekä kunnan omat työllistämistoimenpiteet. Tulosalueella toimii työllisyyskoordinaattori

Tilivelvollinen viranhaltija: henkilöstöjohtaja Maija Nivala

Henkilötyövuodet

Henkilöstömäärä 31.12. työllistäminen	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	1	1,0	1,0
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset			
Määräaikaiset			
Työllistetyt			
Oppisopimuskoulutuksessa olevat			
Harjoittelijat			

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Työllistäminen							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	2 992	0		0	1 250	1 250	
Tuet ja avustukset	257 223	260 000		260 000	273 353	13 353	5,14%
Toimintatuotot	260 214	260 000		260 000	274 603	14 603	5,62%
Henkilöstökulut	-788 626	-917 098	130 000	-787 098	-797 795	-10 697	1,36%
Palvelujen ostot	-22 761	-36 300		-36 300	-9 411	26 889	-74,07%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-286	-1 250		-1 250	-13	1 237	-98,93%
Avustukset	-715 772	-723 600	-130 000	-853 600	-849 367	4 233	-0,50%
Muut toimintakulut	-11 544	-29 250		-29 250	-18 644	10 606	-36,26%
Toimintamenot	-1 538 990	-1 707 498	0	-1 707 498	-1 675 231	32 267	-1,89%
josta sisäiset	-239	-250		-250		250	-100,00%
Toimintakate (netto)	-1 278 775	-1 447 498	0	-1 447 498	-1 400 628	46 869	-3,24%
josta sisäiset	-239	-250		-250			
Laskennalliset kustannukset							
Muut laskennalliset kustannukset	-13 010	-14 161	0	-14 161	-14 238	-77	0,54%
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 291 785	-1 461 659	0	-1 461 659	-1 414 866	46 793	-3,20%

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot

- Myyntituotot: Myyntituotot ovat ylittyneet johtuen budjetoimattomasta oppisopimuskoulutuskorvauksista (1 250 €).

- Toimintakulut
- Tuet ja avustukset: Palkkatuki ylitti budjetoidun noin 13 400 eurolla
  - Palvelujen ostot: Asiantuntijapalveluissa varauduttiin 30 000 eurolla mahdollisiin uusiin työllistämispalveluihin, mutta niitä ei juurikaan ollut hyödynnettävissä joten määrärahasta säästyi noin 27 000 euroa.
  - Avustukset: Työmarkkinatuen kuntaosuuteen oli varattu muutetussa talousarviossa 812 000 €, määräraha ylittyi 13 000 eurolla. Työllisyysseteleihin sekä yhdistysten kuntalisiin oli varattu 41 000 euroa, josta työllistämisseteleihin käytettiin 18 000 ja yhdistysten kuntalisiin noin 6 200

TULOSALUE

KUNTAKEHITYS

Toiminnan kuvaus

Kuntakehitys sisältää elinvoimapalvelut, viestintäpalvelut ja kulttuuripalvelut.

Elinvoimapalvelut vastaa päivitetystä elinvoimaohjelmassa määritellyin keinoin yritysysteistyöstä, elinkeinoelämän tonttitarpeista ja yleisestä elinvoiman kehittämisestä. Elinvoimapalvelut sisältävät myös määrärahat uusyrityskeskukseen palveluihin sekä EU- ja aluehankkeisiin.

Viestintä tarjoaa viestintä- ja markkinointipalveluja kuntaorganisaatiolle, vastaa kuntamarkkinoinnista mukaan lukien esitetuotanto, ylläpitää ja kehittää kunnan verkkopalveluja sekä koordinoi osallistavaa yhteistyötä kuntalaisten, yhdistysten ja yritysten kanssa ja tuottaa tapahtumia em. tahojen kanssa

Kulttuuripalvelut tukevat kunnan elinvoimaa ja asukkaiden hyvinvointia. Kulttuuritoimintaa ja tapahtumia suunnitellaan asiakaslähtöisesti ja järjestetään yhteistyössä eri järjestöjen ja toimijoiden kanssa. Monipuolisia kulttuuriharrastusmuotoja ja kulttuuritapahtumien järjestämistä tuetaan. Lasten ja nuorten kulttuuria tuetaan ARX – ostopalveluna toteutettavan seudullisen lastenkulttuuriyhteistyön kautta, johon kuuluu mm. varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kulttuuripolku. Kulttuuripalveluihin kuuluu lisäksi museotoiminta, taideteosten hankinta ja hoito sekä kulttuurityötä tekevien järjestöjen avustukset

Tilivelvollinen viranhaltija: kunnanjohtaja Tanja Matikainen

Henkilötyövuodet

Henkilöstömäärä 31.12. kuntakehitys	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	5	5,0	5,0
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset			
Määräaikaiset			
Työllistetyt	1		2
Oppisopimuskoulutuksessa olevat			
Harjoittelijat			

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Kuntakehitys							
Tuloarvot ja määrärahat							
Myyntituotot	25 752				11 965	11 965	
Maksutuotot	3 142	7 250		7 250	3 517	-3 733	-51,49%
Tuet ja avustukset	81 655	0		0	7 000	7 000	
Muut toimintatuotot	9 118	1 000		1 000	12 916	11 916	1 191,56%
Toimintatuotot	119 666	8 250		8 250	35 397	27 147	329,06%
<i>josta sisäiset</i>	<i>3 278</i>				<i>4 781</i>	<i>4 781</i>	
Henkilöstökulut	-279 361	-329 076	36 880	-292 196	-297 835	-5 639	1,93%
Palvelujen ostot	-349 691	-380 341		-380 341	-326 564	53 777	-14,14%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-35 996	-6 160		-6 160	-18 050	-11 890	193,03%
Avustukset	-8 000	-25 000		-25 000	-22 000	3 000	-12,00%
Muut toimintakulut	-48 780	-81 733		-81 733	-80 891	842	-1,03%
Toimintamenot	-721 827	-822 310	36 880	-785 430	-745 341	40 089	-5,10%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-54 217</i>	<i>-73 394</i>		<i>-73 394</i>	<i>-76 446</i>	<i>-3 052</i>	<i>4,16%</i>
Toimintakate (netto)	-602 161	-814 060	36 880	-777 180	-709 943	67 237	-8,65%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-50 939</i>	<i>-73 394</i>		<i>-73 394</i>	<i>-71 665</i>	<i>1 729</i>	<i>-2,36%</i>
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset	-13 290	-13 290		-13 290	-13 290	0	0,00%
Korko sitoutuneelle pääomalle	-1 176	-1 404	0	-1 404	-1 344	60	-4,27%
Muut laskennalliset kustannukset	-13 445	-15 971	0	-15 971	-15 581	390	-2,44%
						0	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-630 072	-844 725	36 880	-807 845	-740 159	67 686	-8,38%

Olellaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Talous

Toimintatuotot

- Myyntituotot: Tuotot koostuvat erilaisten Janakkala-tuotteiden myynnistä ja yritysten ilmoituksista palveluhakemistossa 2019 – 2020
-
- Tuet ja avustukset: Laurinmäen kehittämishankkeeseen on saatu valtion tukea 7 000 €
- Muut toimintatuotot: Janakkalan Teollisuusalueelta vuokratuottoja Veturin tiloista.

Toimintakulut

-
- Palvelujen ostot: alittuivat n. 54 000 eurolla, joka johtuu sekä viestinnän ja markkinoinnin kustannuksiin varatuista rahoista, jotka on varattu palveluihin mutta kirjattu käytön mukaan myös mm. tarvikkeisiin. Elinkeinohankkeisiin varatun määräraha alittui 30 000 €. Varaus oli 90 000 € ja käyttö 60 100 €
- Kokonaisuudessaan tulosalueen kustannukset jäivät noin 40 000 euroa alle arvioidun.

TULOSALUE

PELASTUSLAITOS

Toiminnan kuvaus

Pelastuslain 4 luvun 29 §:n mukaan alueen pelastustoimi päättää palvelutasosta kuntia kuultuaan. Päätöksessä on selvitettävä alueella esiintyvät uhat, arvioitava niistä aiheutuvat riskit, määriteltävä toiminnan tavoitteet ja käytettävät voimavarat sekä palvelut ja niiden taso. Palvelutasopäätökseen tulee myös sisältyä suunnitelma palvelutason kehittamisestä. Pelastustoimen palvelut ostetaan Kanta-Hämeen Pelastuslaitokselta. Päättävänä toimielimenä toimii Hämeenlinnan kaupungin hallinnossa pelastuslautakunta.

Tilivelvollinen viranhaltija: kunnanjohtaja Tanja Matikainen

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Pelastuslaitos							
Tuloarviot ja määrärahat							
Henkilöstökulut	-31 302	-30 478		-30 478	-30 317	161	-0,53%
Palvelujen ostot	-1 095 905	-1 173 864		-1 173 864	-1 184 329	-10 465	0,89%
Toimintamenot	-1 127 207	-1 204 342		-1 204 342	-1 214 647	-10 305	0,86%
josta sisäiset	-9 307	-9 000		-9 000	-9 169	-169	1,88%
Toimintakate (netto)	-1 127 207	-1 204 342		-1 204 342	-1 214 647	-10 305	0,86%
josta sisäiset	-9 307	-9 000		-9 000	-9 169	-169	1,88%
Laskennalliset kustannukset							
Muut laskennalliset kustannukset	-8 401	-8 802	0	-8 802	-9 468	-666	7,56%
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 135 608	-1 213 144	0	-1 213 144	-1 224 115	-10 971	0,90%

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Talous

Toimintakulut

- Henkilöstökulut: KuEL eläkemenoperusteisia eläkemaksuja maksettiin noin 30 300 euroa.
- Palvelujen ostot: Kanta-Hämeen Aluepelastuslaitoksen maksuosuus oli n 1 175 000 euroa jossa lisäveloitusta edelliseltä vuodelta perittiin n 11 000 euroa, joten nettomaksuosuus vuodelle 2019 oli talousarvion mukainen noin 1 164 000 euroa.

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Toimielimen johtamisen kokonaisvastuu: tekninen johtaja Jukka Vahila.

Toiminnan kuvaus

Teknisen lautakunnan alaista toimintaa on teknisen toimen hallinto, ympäristöpalvelut, maankäyttö, maaseutu- ja kyläpalvelut, maaseutupalveluyksikkö, tila- ja aluepalvelut, liikuntapalvelut, jätehuolto sekä ateria- ja puhtauspalvelut.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Toimialan strategiset tavoitteet

Kunnan pitkän aikavälin tavoite	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Toimialan asetama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteuma 1.1.-31.12.	Tila
Janakkalassa on omaleimaiset ja monipuoliset asu- mismahdollisuu- det	Tarjoamme erilaisia asumisratkaisuja	Tonttien lukumäärä käyttötarkoituksittain	Tontteja tarjolle monipuolisesti	Valmisteltu Rastila -Rastikankaan osayleiskaavaa (edistää haja-asutusalueen rakentamista), haja-asutusalueen rakennuspaikkojen hinnoittelua, asemakaavoitusta rannoille ja ns. minitonttien kaavoitusta	4
Janakkalassa on omaleimaiset ja monipuoliset asu- mismahdollisuu- det	Tarjoamme erilaisia asumisratkaisuja	Käyttötarkoituksien muutosten lukumäärä ranta-alueilla	Vakituisen asumisen mahdollistaminen tietyillä ranta-alueilla.	Tutkittu rakennusjärjestyksen muutostarpeita ja tehty ranta-alueiden edullisuusvyöhyketarkastelua.	4
Janakkalassa on omaleimaiset ja monipuoliset asu- mismahdollisuu- det	Tarjoamme erilaisia asumisratkaisuja	Käyttötarkoituksien muutosten lukumäärä haja-asutusalueella	Maataloudesta poistuvien kiinteistöjen jatkokäytön mahdollisuuksien kehittäminen	Asiaa on valmisteltu Rakennusjärjestyksen uudistamisen yhteydessä	4
Janakkalassa on omaleimaiset ja monipuoliset asu- mismahdollisuu- det	Avustusten hyödyntäminen	Yksityisteiden tuottava matka kilometreissä.	Yksityisteiden tukeminen haja-asutusalueilla.	Yksityisteiden kunnossapidon käsittelyssä 260 km vakituisen asumisen käyttämää yksityistietä	5
Janakkalassa on vireät taajamat, elinvoimaiset kylät ja viihtyisät virkistysalueet	Kannustamme huolehtimaan yhteisen ympäristön siisteydestä	Jätteiden hyödyntämisaste ja kuljetuksen sujuvuus.	Jätehuollon kuljetusjärjestelmän muutoksen toteuttaminen. Jätehuoltoyhteistyö Kiertokapulan ja Kolmenkierron sekä alan yritysten kesken.	Jätekuljetukset on kilpailutettu ja urakoitsija valittu. Hankinnasta tehtiin valitus markkinaoikeuteen.	4

Kunnan pitkän aikavälin tavoite	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Toimialan aset- tama mittari	Toimialan talous- arviovuoden toi- menpide	Toteuma 1.1.- 31.12.	Tila
Janakkalassa on vireät taajamat, elinvoimaiset kylät ja viihtyisät virkistysalueet	Kannustamme huolehtimaan yhteisen ympäristön siisteydestä	Ympäristö- ja rakennusluvut, valvontasuunnitelman toteutuminen.	Pinta- ja pohjavesien suojeleminen ja kunnostaminen, luonnon monimuotoisuuden suojeleminen.	Luvat ja valvonta ovat hoituneet suunnitellusti ja aikataulussa. Pohjavesikunnostus Turengissa, rakenneselvitys Sokeritehtaan pvalueella. Vanajavesikeskus yhteistyö, vesienhoitolain yhteistyöryhmän työ.	4
Janakkalassa on vireät taajamat, elinvoimaiset kylät ja viihtyisät virkistysalueet	Kehitämme luontokohteita, harrastus- ja lähiliikuntapaikkoja	Harrastus- ja lähiliikuntapaikkojen tilan kartoitus ja kehittämissuunnitelma. Liikuntaraadit.	Harrastus- ja lähiliikuntapaikkojen tilan kartoitus ja kehittämissuunnitelma. Kuntalaisten osallistaminen.	Tilat kartoitettu ja sen pohjalta investointiesitykset talousarviossa. Liikuntaraati järjestetty vuonna 2019 ikäihmisille ja seuraforum urheilujärjestöille. Tervakosken nuorisoliikunta-alueen toteutuksessa osallistettiin nuoria toteutussuunnittelussa.	4

Henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12.	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat koko-aikaiset	144	141	138
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat osa-aikaiset	1	7	4,5
Määräaikaiset	5	10,3	19,5
Työllistetyt	10	2	9
Oppisopimuskoulutuksessa olevat	0	0	0
Harjoittelijat	0	0	0

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
TEKNINEN LAUTAKUNTA							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	6 326 868	6 381 009		6 381 009	6 313 538	-67 470	-1,06%
Maksutuotot	473 280	409 150		409 150	500 304	91 154	22,28%
Tuet ja avustukset	3 959				6 701	6 701	
Muut toimintatuotot	8 018 342	8 407 152		8 407 152	8 421 140	13 988	0,17%
Toimintatuotot	14 822 449	15 197 311		15 197 311	15 241 683	44 372	0,29%
<i>josta sisäiset</i>	<i>12 521 952</i>	<i>13 030 629</i>		<i>13 030 629</i>	<i>12 889 171</i>	<i>-141 458</i>	<i>-1,09%</i>
Valmistus omaan käyttöön	295 650	295 240		295 240	303 927	8 687	2,94%
Henkilöstökulut	-5 633 654	-6 135 894	59 759	-6 076 135	-6 092 290	-16 154	0,27%
Palvelujen ostot	-3 808 969	-4 123 570		-4 123 570	-3 891 043	232 527	-5,64%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 624 794	-3 911 182		-3 911 182	-3 711 789	199 393	-5,10%
Avustukset	-161 748	-165 340		-165 340	-155 610	9 729	-5,88%
Muut toimintakulut	-1 373 184	-1 403 016		-1 403 016	-1 659 463	-256 447	18,28%
Toimintamenot	-14 602 349	-15 739 002	59 759	-15 679 243	-15 510 195	169 047	-1,08%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-1 525 160</i>	<i>-1 643 939</i>		<i>-1 643 939</i>	<i>-1 615 778</i>	<i>28 162</i>	<i>-1,71%</i>
Toimintakate (netto)	515 751	-246 451	59 759	-186 692	35 415	222 107	-118,97%
<i>josta sisäiset</i>	<i>10 996 792</i>	<i>11 386 689</i>		<i>11 386 689</i>	<i>11 273 393</i>	<i>-113 296</i>	<i>-0,99%</i>
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset	-4 158 091	-4 675 379		-4 675 379	-4 498 012	177 367	-3,79%
Korko sitoutuneelle pääomalle	-29 166	-28 285	0	-28 285	-28 302	-17	0,06%
Muut laskennalliset kustannukset	-101 811	-154 717	0	-154 717	-153 143	1 574	-1,02%
					0		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-3 773 317	-5 104 832	59 759	-5 045 073	-4 644 042	401 031	-7,95%

TULOSALUE

TEKNISEN TOIMEN HALLINTO

Tilivelvollinen viranhaltija: talous- ja hallintopäällikkö Tiina Vesala

Toiminnan kuvaus

Teknisen toimen hallintoon kuuluu teknisen toimen johtaminen (teknisen toimen hallinto, tekninen lautakunta ja lupajaos).

Hallintoyksikön palveluita ovat operatiivisen toiminnan johtaminen, ohjaus ja tukeminen, henkilöstön työhyvinvointiin liittyvät yhteiset toimenpiteet sekä teknisen osaston keskitetyt talous- ja hallintopalvelut. Tehtävänä on huolehtia teknisen lautakunnan päätösten valmistelusta, päätösten täytäntöönpanosta, toiminnan kehittämisestä sekä talouden suunnittelusta ja seurannasta.

Lupajaos toimii maankäyttö- ja rakennuslain, kuntien ympäristöhallintolain ja ympäristönsuojelulain sekä maa-aineslain mukaisena lupavalvontaviranomaisena lukuun ottamatta niitä maankäyttö- ja rakennuslain tehtäviä, jotka on määrätty tekniselle lautakunnalle. Lupajaoksen asiat valmistellaan ympäristöpalveluissa.

Teknisen toimen hallintoon kuuluu kustannuspaikat: teknisen toimen hallinto, tekninen lautakunta, lupajaos.

Henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12.	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat koko-	2	2	2
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat osa-aikaiset			
Määräaikaiset			
Työllistetyt			
Oppisopimuskoulutuksessa olevat			
Harjoittelijat			

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Teknisen toimen hallinto							
Tuloarviot ja määrärahat							
Henkilöstökulut	-202 199	-212 864		-212 864	-207 627	5 237	-2,46%
Palvelujen ostot	-24 041	-45 283		-45 283	-33 002	12 281	-27,12%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 289	-7 456		-7 456	-1 603	5 853	-78,50%
Avustukset	-2 840	-2 870		-2 870	-737	2 133	-74,32%
Muut toimintakulut	-8 964	-10 044		-10 044	-18 565	-8 521	84,84%
Toimintamenot	-242 332	-278 517		-278 517	-261 534	16 983	-6,10%
josta sisäiset	-12 669	-13 554		-13 554	-12 837	717	-5,29%
Toimintakate (netto)	-242 332	-278 517		-278 517	-261 534	16 983	-6,10%
josta sisäiset	-12 669	-13 554		-13 554	-12 837	717	-5,29%
Laskennalliset kustannukset							
Korko sitoutuneelle pääomalle	-264	-264	0	-264	-264	0	0,00%
Muut laskennalliset kustannukset	-5 271	-7 000	0	-7 000	-5 448	1 552	-22,18%
						0	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-247 868	-285 781	0	-285 781	-267 246	18 535	-6,49%

TULOSALUE

YMPÄRISTÖPALVELUT

Tilivelvollinen viranhaltija: ympäristöpäällikkö Heikki Tamminen

Toiminnan kuvaus

Ympäristöpalveluiden tulosalueella hoidetaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset rakennusvalvonnan tehtävät sekä kuntien ympäristöhallintolain, ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaiset lupa- ja valvontatehtävät. Lisäksi ympäristöpalvelut toteuttaa kuntien ympäristöhallintolaissa kunnalle säädettyjä yleisiä tehtäviä, ympäristön tilan seuranta, luonnonsuojelun ja luonnon monimuotoisuuden sekä luonnon virkistyskäytön, vesiensuojelun ja –kunnostuksen sekä pohjavesien suojelun tehtäviä, jätehuollon kehittämis- ja valvontatehtäviä, sekä osallistuu vesihuollon kehittämiseen ja valvoo vesihuoltolakia. Ympäristöterveydenhuollon toteutusvastuu on Riihimäen terveyskeskuksen kuntayhtymällä, lakisääteisesti asiasta vastaa kunta. Ympäristöpalvelut vastaavat toiminnan sisällöllisestä tilaajaohjauksesta.

Ympäristöpalveluihin kuuluu kustannuspaikat: Ympäristöpalvelujen hallinto, rakentamisen valvonta, ympäristönsuojelu sekä terveysvalvonta ja eläinlääkintäpalvelut.

Suoritteet

Ympäristöpalvelut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Tot %	Poikkeama
Rakennusvalvonta						
Rakennusluvut kpl	180	244	190	147	77,4	-43
Asuinrakennusten rakennusluvut kpl	20	18	28	11	39,3	-17
Ympäristönsuojelu						
Ympäristöluvut	4	3	4	6	150	2
Maa-ainesluvut	3	5	3	2	66,7	-1
Lisätietoja:						

Olellaiset poikkeamat suoritteiden toteutumisessa:

Vuosi 2019 (283 kpl) oli kokonaispäästösten lukumäärässä samalla tasolla kuin 2018 (286 kpl). Vuonna 2019 myönnettiin 147 rakennuslupaa, toimenpidelupia ja toimenpideilmoituksia oli 136, joista puistomuuntajia 37.

Henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12.	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat koko-	4,6	4,6	4,6
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat osa-aikaiset			
Määräaikaiset			
Työllistetyt			
Oppisopimuskoulutuksessa olevat			
Harjoittelijat			

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Ympäristöpalvelut							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	-604				895	895	
Maksutuotot	258 062	205 000		205 000	290 770	85 770	41,84%
Toimintatuotot	257 458	205 000		205 000	291 665	86 665	42,28%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-604</i>				2 267	2 267	
Valmistus omaan käyttöön	953	1 500		1 500	27 544	26 044	1 736,29%
Henkilöstökulut	-236 450	-278 458		-278 458	-277 153	1 305	-0,47%
Palvelujen ostot	-303 111	-346 734		-346 734	-276 410	70 324	-20,28%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 949	-9 749		-9 749	-6 382	3 367	-34,54%
Avustukset	-750	-1 000		-1 000	-945	55	-5,52%
Muut toimintakulut	-12 705	-14 480		-14 480	-15 109	-629	4,34%
Toimintamenot	-556 965	-650 421		-650 421	-575 999	74 422	-11,44%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-28 211</i>	<i>-40 523</i>		<i>-40 523</i>	<i>-27 789</i>	<i>12 734</i>	<i>-31,42%</i>
Toimintakate (netto)	-298 554	-443 921		-443 921	-256 790	187 131	-42,15%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-28 815</i>	<i>-40 523</i>		<i>-40 523</i>	<i>-25 521</i>	<i>15 002</i>	<i>-37,02%</i>
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset		-2 500		-2 500	0	2 500	-100,00%
Korko sitoutuneelle pääomalle	-348	-348	0	-348	-348	0	0,00%
Muut laskennalliset kustannukset	-12 524	-12 067	0	-12 067	-14 080	-2 013	16,68%
					0	0	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-311 426	-458 836	0	-458 836	-271 218	187 618	-40,89%

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Poikkeamat toiminnassa: Eläinlääkäriin Turengin vastaanotto lopetettiin, ja praktiikka keskitettiin Riihimäen eläinlääkäriasemalle Peltosaareen. Etuna on paremmin varustettu vastaanotto, toisiaan tukevat ja sijaistavat eläinlääkärit, ja avustajat. Turengin suunnan asiakasmäärä on vähentynyt olennaisesti, mikä vaikuttaa jälkikäteen kustannuksia alentavasti (suoriteperusteinen laskutus). Turengin tila vuokrattiin yksityiselle eläinlääkärille.

Sähköinen e-Permit rakennuslupien hakujärjestelmä otettiin käyttöön syksyllä, sähköisiä lupia myönnettiin 18 kpl.

Poikkeamat talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot:

Maksutuotot: Rakennuslupien tuotot ylittyneet 85.770 €; viisi isoa teollisuushallia ja hoivalaitos, opetusrakennus (Kiipula), iso navetta ja fasaanikasvattamo

Valmistus omaan käyttöön:

Kunnan omat rakennusluvut, tuotot ylittyneet n. 26.000 €; Tervakosken liikuntahalli ja terveysasema.

Toimintakulut:

Palvelujen ostot: Kulualenema n. 70.000 €. Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän jäsenkuntamaksu v. 2018 237.500 € ja v. 2019 208.136 € (ympäristöterveydenhuolto). Kuntayhtymän laskutus on suoriteperusteista, mm. eläinlääkäriin Turengin vastaanottopiste ei toiminut enää 2019, mikä vähensi huomattavasti käyntejä. Asiantuntijapalveluita ostettu arvioitua vähemmän.

TULOSALUE

MAANKÄYTTÖ

Tilivelvollinen viranhaltija: maankäyttöpäällikkö Piia Tuokko

Toiminnan kuvaus

Yhdyskuntarakenteiden muodostumista ja maankäyttömuotojen ohjausta hoidetaan maankäytön strategiaan pohjautuen. Välineinä ovat yleis- ja asemakaavat sekä suunnittelutarve- ja poikkeamisluvat. Lisäksi tulosalue vastaa maapolitiikan hoidosta ja päätösten viennistä käytäntöihin. Maankäytössä toimii maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) edellyttämä kaavoittaja.

Maankäyttöön kuuluu kustannuspaikat: Maankäytön yleissuunnittelu, asemakaavoitus, paikkatieto ja maaomaisuus.

Tehtävät:

- maankäytön suunnittelu sekä MRL:n kunnalle määräämät viranomaistehtävät
- maastomittaukset ja rakennuspaikkojen merkinnät sekä muut mittauspalvelut
- kunnan paikkatietoaineistojen hankinta ja ylläpito
- kunnan kiinteistöjen hankintaan ja luovutuksiin liittyvä valmistelu.

Suoritteet

Maankäyttö	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Tot %	Poikkeama
Yleiskaavoitus						
Valmistuneet yleiskaavat kpl	0	0	1	0	0	-1
Valmistuneet yleiskaavat ha	0	0	1 500	0	0	-1 500
Asemakaavoitus						
Valmistuneet asemakaavat kpl	6	4	7	4	57	-3
Valmistuneet asemakaavat ha	78	67	100	32	32	-68
Tonttimyynti						
Myyntikaupat kpl (asuin- ja toimitilat)	15	11	20	8	40	-12
Myyntikaupat ha (asuin- ja toimitilat)	6	3	10	2	20	-8
Uudet vuokrasopimukset kpl	9	7	5	5	100	0
Lisätietoja:						

Olennaiset poikkeamat suoritteiden toteutumisessa:

Vuonna 2019 ei valmistunut yleiskaavoja pitkien valmisteluaikojen ja erityisesti liikenteellisten selvitysten laadintatarpeiden johdosta. Vuonna 2020 on tarkoitus valmistua Rastila-Rastikankaan osayleiskaava ja Punkan osayleiskaava etenee ehdotusvaiheeseen asti. V. 2021 Harvialan asuinalueet ja v. 2022 Tervakosken taajaman itäosa.

Myös asemakaavoituksessa jäätin vuodelle 2019 asetetuista tavoitteista - kaavat ovat vaatineet laaja-alaista valmistelua ja selvitystyötä. Lisäksi päätöksenteko on viivästynyt. Maankäytössä on valmisteltu v. 2019 monia kunnan elinvoimaisuutta parantavia hankkeita (kunnan omat ja yksityisessä omistuksessa olevat maa-alueet), mutta kaavoitus tai hankkeet eivät ole vielä edenneet julkisesti nähtäville.

Tonttimyynti/-vuokraus on ollut suhdannetilanteen mukaista ja vertailukelpoista naapurikuntiin nähden. Tervakosken Mäyrän uuden asuinalueen rakentamisvalmiuteen saattaminen jäi tavoiteaika-
taulusta, jonka johdosta ko. tontteja ei päästy myöskään lohkomaan ajoissa. Pelkkä tontin varaus-
mahdollisuus ei houkutellut rakentajia Mäyrän alueelle v. 2019. Asuinrakentaminen on ollut naapu-
rikunnista poiketen vilkasta haja-asutusalueella. Tavoitteena on monipuolistaa kunnan tonttitarjon-
taa, jotta jokaiselle rakentajalle olisi tarjota sopiva rakennuspaikka.

Henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12.	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat koko-	5	5	5
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat osa-aikaiset			
Määräaikaiset			
Työllistetyt			
Oppisopimuskoulutuksessa olevat			
Harjoittelijat			

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Maankäyttö							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	35 655	66 808		66 808	50 178	-16 630	-24,89%
Maksutuotot	72 320	32 500		32 500	52 510	20 010	61,57%
Muut toimintatuotot	209 457	228 532		228 532	210 631	-17 901	-7,83%
Toimintatuotot	317 432	327 840		327 840	313 318	-14 522	-4,43%
josta sisäiset	22 783	79 340		79 340	38 156	-41 184	-51,91%
Valmistus omaan käyttöön	9 137	5 100		5 100	11 999	6 899	135,27%
Henkilöstökulut	-251 249	-279 115		-279 115	-285 687	-6 572	2,35%
Palvelujen ostot	-113 630	-177 293		-177 293	-136 194	41 099	-23,18%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 664	-6 558		-6 558	-3 792	2 766	-42,18%
Muut toimintakulut	-30 958	-33 392		-33 392	-33 510	-118	0,35%
Toimintamenot	-402 501	-496 358		-496 358	-459 183	37 175	-7,49%
josta sisäiset	-35 225	-38 558		-38 558	-38 966	-408	1,06%
Toimintakate (netto)	-75 932	-163 418		-163 418	-133 867	29 552	-18,08%
josta sisäiset	-12 442	40 782		40 782	-811	-41 592	-101,99%
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset	-20 681	-8 500		-8 500	0	8 500	-100,00%
Korko sitoutuneelle pääomalle	-552	-552	0	-552	-552	0	0,00%
Muut laskennalliset kustannukset	-10 910	-11 596	0	-11 596	-11 986	-390	3,37%
					0		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-108 075	-184 066	0	-184 066	-146 405	37 661	-20,46%

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Poikkeamat talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot:

Sisäisiä tuottoja kertyi n. 41.000 € arvioitu vähemmän.

Valmistus omaan käyttöön:

Kunnan omat rakennusluvut, tuotot ylittyneet n. 6.900 €; mm. Tervakosken liikuntahalli ja terveysasema.

Toimintakulut:

Henkilöstökulut: Ylittyneet 6.572 €, määräaikainen kesäharjoittelija asemakaavoituksessa 3 kk.

Palvelujen ostot: Alittuneet 41.100 €, maaomaisuuden asiantuntijapalvelut – suurin osa Mäyrän asuinalueen tonteista lohkomatta (toimitus kesken).

TULOSALUE

MAASEUTU- JA KYLÄPALVELUT

Tilivelvollinen viranhaltija: Maaseutupäällikkö Ari Uotila

Toiminnan kuvaus

Maaseutu- ja kyläpalvelut tulosalue hoitaa Janakkalan osalta yksityisteiden kunnossapito- ja perusparannusavustusten käsittelyä sekä kylätoimintaan ja maaseudun kehittämiseen liittyviä asioita. Lisäksi hoidetaan Janakkalan kunnan omistamien viljelysmaiden vuokraustoiminta.

Maaseutu- ja kyläpalveluihin kuuluu kustannuspaikat: Maaseutu- ja kyläasiain hallinto, yksityisteiden kunnossapito, yksityisteiden perusparannus.

Suoritteet

Maaseutu- ja kyläpalvelut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Tot %	Poikkeama
Avustettu yksityistiematka	269	267	267	260	97,38	-7
Lisätietoja:						

Tulosalueella ei henkilöstöä.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Maaseutu- ja kyläpalvelut							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	6 564	8 293		8 293	8 254	-40	-0,48%
Muut toimintatuotot	82 497	75 000		75 000	80 091	5 091	6,79%
Toimintatuotot	89 061	83 293		83 293	88 345	5 051	6,06%
<i>josta sisäiset</i>	<i>1 259</i>	<i>3 000</i>		<i>3 000</i>	<i>1 969</i>	<i>-1 032</i>	<i>-34,38%</i>
Henkilöstökulut	-6 256	-6 672		-6 672	-8 110	-1 438	21,56%
Palvelujen ostot	-66 461	-91 468		-91 468	-95 723	-4 255	4,65%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 129	-5 129		-5 129	-4 474	655	-12,78%
Avustukset	-140 665	-143 760		-143 760	-136 223	7 536	-5,24%
Muut toimintakulut	-11 147	-11 177		-11 177	-11 172	5	-0,04%
Toimintamenot	-233 658	-258 206		-258 206	-255 702	2 503	-0,97%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-74 424</i>	<i>-97 794</i>		<i>-97 794</i>	<i>-101 986</i>	<i>-4 192</i>	<i>4,29%</i>
Toimintakate (netto)	-144 597	-174 912		-174 912	-167 357	7 555	-4,32%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-73 164</i>	<i>-94 794</i>		<i>-94 794</i>	<i>-100 017</i>	<i>-5 223</i>	<i>5,51%</i>
Laskennalliset kustannukset							
Muut laskennalliset kustannukset	-3 239	-1 889	0	-1 889	-4 222	-2 333	123,49%
Tehtävän kokonaiskustannukset	-147 836	-176 801	0	-176 801	-171 579	5 222	-2,95%

Olenneiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Poikkeamat talouden toteutumisessa:

Yksityisteiden perusparannushankkeiden osalta avustusmäärärahaa jäi käyttämättä, hyväksyttyjen hankkeiden kustannusarvion alituksista ja yhden hankkeen peruutumisesta johtuen.

TULOSALUE

MAASEUTUPALVELUYKSIKKÖ

Tilivelvollinen viranhaltija: Maaseutupäällikkö Ari Uotila

Toiminnan kuvaus

Maaseutupalveluyksikkö Häme vastaa lakisääteisten maaseutuhallinnon palvelujen tuotannosta koko Riihimäen sekä Hämeenlinnan seuduilla siten, että syntyneet kustannukset jaetaan alueen kunnille palvelun tarpeen laajuutta kuvaavilla mittareilla. Yksikkö voi tämän lisäksi myydä alueen kunnille lisäpalveluja maaseutuhallinnon ei-lakisääteisiin tehtäviin.

Maaseutupalveluyksikön toiminta on hajautettu toiminta-alueen kuntiin, mutta päätoimipaikka on Janakkalassa, josta myös yksikön toimintaa ohjataan. Toiminta-alueella tukien piirissä on n. 67.000 ha peltoalaa.

Maaseutupalveluyksikköön kuuluu kustannuspaikka: Maaseutupalveluyksikkö.

Suoritteet

Maaseutupalveluyksikkö	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Tot %	Poikkeama
Tuettu peltoala	67 192	67 192	67 000	67 018	100,0	18
Lisätietoja:						

Henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12.	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat koko-	8	8	7
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat osa-aikaiset			0,5
Määräaikaiset	0	0,34	0,5
Työllistetyt			
Oppisopimuskoulutuksessa olevat			
Harjoittelijat			

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Maaseutupalvelu yksikkö							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	359 345	429 815		429 815	393 806	-36 009	-8,38%
Toimintatuotot	359 345	429 815		429 815	393 806	-36 009	-8,38%
<i>josta sisäiset</i>	62 960	86 498		86 498	90 766	4 268	4,93%
Henkilöstökulut	-332 575	-361 429		-361 429	-343 456	17 973	-4,97%
Palvelujen ostot	-13 842	-28 534		-28 534	-16 168	12 366	-43,34%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 577	-11 501		-11 501	-4 240	7 261	-63,13%
Muut toimintakulut	-11 241	-11 882		-11 882	-11 393	489	-4,11%
Toimintamenot	-359 234	-413 345		-413 345	-375 257	38 088	-9,21%
<i>josta sisäiset</i>	-14 952	-15 616		-15 616	-15 457	159	-1,02%
Toimintakate (netto)	110	16 470		16 470	18 549	2 079	12,62%
<i>josta sisäiset</i>	48 008	70 882		70 882	75 309	4 427	6,25%
Laskennalliset kustannukset							
Muut laskennalliset kustannukset	-12 678	-15 376	0	-15 376	-13 546	1 830	-11,90%
Tehtävän kokonaiskustannukset	-12 568	1 094	0	1 094	5 003	3 909	357,39%

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Poikkeamat talouden toteutumisessa:

Kuntien välisen sopimuksen mukaan yksikön tulee olla ns. netto nolla-yksikkö eli kunnilta kerättävät kuntaosuudet vastaavat yksikön kustannuksia. Tämä on toteutunut, tuotot ja menot n. 91 %.

TULOSALUE

TILA- JA ALUEPALVELUT

Tilivelvollinen viranhaltija: Kiinteistöpäällikkö Juha Härkönen 31.7.2019 saakka, tekninen johtaja Jukka Vahila 1.8. – 30.9.2019, kiinteistöpäällikkö Esa Heikkinen 1.10.2019 alkaen

Toiminnan kuvaus

Kiinteistöjen ylläpito kokonaistaloudellisesti hyödyntäen olemassa olevien tilojen kapasiteetti. Kunnan omaan käyttöön tulevan tilojen ja infran uudisrakentamisen ja peruskorjauksen tarkoituksellinen rakennuttaminen yhteistyössä käyttäjähallintokuntien kanssa. Tulosalueen vastuulla olevien alueiden kunnossapito.

Tehtävät:

- kunnan omassa käytössä olevien ja ulkopuolisille vuokrattujen kiinteistöjen sekä tulosalueen vastuulla olevien alueiden hoito ja ylläpito kokonaistaloudellisesti
- kiinteistöjen ja alueiden energian ja vesihuollon järjestäminen kustannustehokkaasti
- ylläpitokorjauksien, kiinteistönhoitotöiden, rakennuttamispalvelujen ja alueiden kunnossapidon toteuttaminen
- talonrakennus-, infra- ja liikuntapaikkainvestointiohjelman toteuttaminen
- liikennesuunnittelu
- konepalveluiden tuottaminen
- katu- ja reittivalaistuksen ylläpito ja kehittäminen.

Tila- ja aluepalveluihin kuuluu kustannuspaikat: Tila- ja aluepalvelut yleiset, laitetoiminnot, rakennuskorjaukset, katualueet, viheralueet, liikunta-alueet, kiinteistöjen alueet, erityisalueet, kunnallistekniikan suunnittelu.

Suoritteet

Tila- ja aluepalvelut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Tot %	Poikkeama
Energia ja vesi € / R-m ³ / v	5,32	5,35	5,79	5,58	96,37	-0,2
Rakennus R-m ³	351 586	357 110	349 132	349 132	100,00	0
Metsien hakkuusuorite m ³	5 930	7 218	6 200	6 249	100,79	49
Katujen kunnossapito € / km	3 720	3 768	3 800	3 780	99,47	-20
Lisätietoja:	- kunnossapidettavia katuja 111 km ja kevyen liikenteen väyliä 89 km - saneerattavia katuja v. 2019 n. 1 km - rakennettuja puistoja 48 ha - talousmetsiä 841 ha ja puistometsiä 370 ha					

Henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12.	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat koko-aikaiset	27	30	28
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat osa-aikaiset		0,6	0,6
Määräaikaiset	3	6	2
Työllistetyt	5		5
Oppisopimuskoulutuksessa olevat			
Harjoittelijat			

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Tila- ja aluepalvelut							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	385 171	347 060		347 060	366 528	19 468	5,61%
Tuet ja avustukset					595	595	
Muut toimintatuotot	7 665 760	8 019 110		8 019 110	8 069 448	50 338	0,63%
Toimintatuotot	8 050 931	8 366 170		8 366 170	8 436 571	70 401	0,84%
<i>josta sisäiset</i>	<i>7 015 210</i>	<i>7 475 010</i>		<i>7 475 010</i>	<i>7 427 855</i>	<i>-47 155</i>	<i>-0,63%</i>
Valmistus omaan käyttöön	285 561	288 640		288 640	264 384	-24 256	-8,40%
Henkilöstökulut	-1 411 784	-1 626 937	29 880	-1 597 057	-1 500 989	96 068	-6,02%
Palvelujen ostot	-2 294 519	-2 524 593		-2 524 593	-2 388 153	136 440	-5,40%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 217 337	-2 488 620		-2 488 620	-2 310 415	178 205	-7,16%
Muut toimintakulut	-343 839	-373 833		-373 833	-620 218	-246 385	65,91%
Toimintamenot	-6 267 478	-7 013 983	29 880	-6 984 103	-6 819 776	164 327	-2,35%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-324 607</i>	<i>-424 711</i>		<i>-424 711</i>	<i>-389 951</i>	<i>34 760</i>	<i>-8,18%</i>
Toimintakate (netto)	2 069 013	1 640 827	29 880	1 670 707	1 881 180	210 473	12,60%
<i>josta sisäiset</i>	<i>6 690 603</i>	<i>7 050 299</i>		<i>7 050 299</i>	<i>7 037 903</i>	<i>-12 395</i>	<i>-0,18%</i>
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset	-3 996 360	-4 517 688		-4 517 688	-4 371 904	145 784	-3,23%
Korko sitoutuneelle pääomalle	-846	-1 261	0	-1 261	-1 260	1	-0,08%
Muut laskennalliset kustannukset	116 356	97 529	0	97 529	91 493	-6 036	-6,19%
					0		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 811 837	-2 780 593	29 880	-2 750 713	-2 400 491	350 222	-12,73%

Olellaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Poikkeamat toiminnassa: Henkilöstön vaihtuvuus ja pitkät poissaolot vaikeuttivat tulosalueen toimintaa.

Poikkeamat talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot:

Myyntituotot: Tuottoylitys n. 19.500 €;

Metsän myyntituotot ylittyneet 87.675 (kuitupuun, tukkipuun ja energiapuun määrien vaihtelut vaikuttavat saatuihin tuloihin). Muut liiketoiminnan tuotot eivät kertyneet ennakoidusti.

Muut toimintatuotot: Tuottoylitys n. 50.000 €;

Muiden rakennusten vuokrat ylittyneet, uusia ulkoisia vuokratuottoja mm. Työsyke (työterveys), Patarouvan tilat ja tarkentunut Janakkalan paloaseman vuokra.

Valmistus omaan käyttöön: Investointitöitä tekevien viranhaltijoiden vaihtuminen ja pitkät poissaolot, tuottovähenemä käyttötalouteen 24.256 €, vastaava kuluvähenemä investoinneissa.

Toimintakulut:

Henkilöstökulut: Kulualitus n. 96.000 €;

Henkilöstön vaihtuvuus oli suuri, jonka johdosta tehtäviä jouduttiin hoitamaan henkilöstöväjellä oman työn ohella (esim. kiinteistöpäällikön virkatehtävät).

Pitkien poissaolojen vuoksi säästy palkkamäärärahoja ja Kela maksoi sairausvakuutuskorvauksia n. 18.500 €.

Palvelujen ostot: Kulualitus n. 136.000 €, asiantuntijapalveluita jouduttiin ostamaan arvioitua vähemmän.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat: Kulualitus n. 178.000 €;

Lämmityksestä säästettiin n. 114.700 ja sähköstä n. 88.700 €, suurimmat syyt olivat lämmin syksy/talvi ja kiinteistöihin tehty energiansäästötoimenpiteet.

Muut toimintakulut: Kuluylitys noin 246.000 €;

Rakennusten vuokraus; Janakkalan uuden paloaseman leasingvuokria maksettiin takautuvasti hankinta-ajalta 12.12.2016-28.2.2019, varsinaista leasingvuokraa maksettiin 1.2.2019 alkaen, kuluylitys n. 197.800 €.

Koneiden ja laitteiden vuokraus; ilmanpuhdistimia jouduttiin vuokraamaan sisäilmaongelmien vuoksi, kuluylitys n. 56.400 €.

TULOSALUE

LIIKUNTAPALVELUT

Tilivelvollinen viranhaltija: Liikuntapäällikkö Inkeri Jortikka

Toiminnan kuvaus

Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytykset kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia ylläpitävälle ja edistävälle liikunnalle. Liikuntapalvelut sisältää varsinaisen toiminnan, uimahallin, liikuntahallin, keilahallin sekä urheilu- ja ulkoilualueet kunnossapitoa lukuun ottamatta (kentät, luistinradat, reitit, ladut, uimarannat) (Liikuntalaki 390/2015).

Liikuntapalveluihin kuuluu kustannuspaikat: Liikuntatoimi, uimahalli, liikuntahalli, keilahalli, urheilu-kentät.

Suoritteet

Liikuntapalvelut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Tot %	Poikkeama
Ulkoilu- ja urheilualueet	44	45	47	47	100	0
Liikuntalaitokset	2	2	2	2	100	0
Liikuntahalli						
Vakiovuorot (kpl/vuosi)		2 722	2 200	3 052	138,7	852
Turnaukset ja yksitt. varaukset (h/vuosi)		481	350	554	158,3	204
Uimahalli						
Kävijämäärät	62 000	44 565	55 000	46 632	84,8	-8 368
Allasvuorot						
-aukioloaikoina (h/vuosi)		519	600	650	108,3	50
-aukioloaikojen ulkopuolella (h/vuosi)		287	400	331	82,8	-69
Liikunnanohjaus						
Erityisliikunta, ohjaustunnit (h/vuosi)		741	700	572	81,7	-128
Erityisliikunnan asiakkaat (hlöä/vuosi)		738	475	372	78,3	-103
Muu ohjattu liikunta, ryhmät (h/vuosi)		366	215	228	106,0	13
Muu ohjattu liikunta, asiakkaat		3328	300	4 583	1527,7	4283
Uinninopetus, opetustunnit (h/vuosi)		403	250	244	97,6	-6
Uinninopetus, oppilaat (hlöä/vuosi)		4007	450	3 508	779,6	3058
Lisätietoja:						
Ulkoilu- ja urheilualueet: 2019 valmistuneet uudet liikuntapaikat Tervakosken tekonurmikenttä ja Tervakosken skatepark+katukorisalue.						

Olennaiset poikkeamat suoritteiden toteutumisessa:

Uimahallin kävijämäärä: uimahallin kävijämäärässä havaittavissa aukioloaikojen ulkopuolisten vuorojen vähäinen käyttö vuonna 2019. Vuodelle 2020 varauksia on enemmän.

Erityisliikunta, ohjaustunnit: ryhmäkoossa tapahtunut pienentymistä ja osa ryhmistä on yhdistetty tehokkaamman työn ajan takaamiseksi. Markkinointia tehostetaan vuodelle 2020.

Muu ohjattu liikunta: Nähtävissä Liikettä lisää Hämeenlinnan seutuun -hankkeen vaikutus 38 ohjaustuntia ja 490 asiakasta. Lisäksi Laurin latu -tapahtuma tavoitti 462 osallistujaa latuasemien kirjanpidon mukaan.

Henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12.	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat koko-aikaiset	5,4	6,4	7,4
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat osa-aikaiset			
Määräaikaiset			
Työllistetyt			
Oppisopimuskoulutuksessa olevat			
Harjoittelijat			
Lisätietoja: Vuonna 2019 aloitti uimahallilla 2 uutta työntekijää kassanhoitaja ja uimahallityöntekijä.			

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Liikunta							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	18 911	51 966		51 966	45 940	-6 026	-11,60%
Maksutuotot	142 898	171 650		171 650	157 025	-14 625	-8,52%
Tuet ja avustukset					6 000	6 000	
Muut toimintatuotot	60 642	67 260		67 260	60 885	-6 375	-9,48%
Toimintatuotot	222 451	290 876		290 876	269 850	-21 026	-7,23%
<i>josta sisäiset</i>	<i>18 967</i>	<i>21 966</i>		<i>21 966</i>	<i>18 268</i>	<i>-3 698</i>	<i>-16,83%</i>
Henkilöstökulut	-230 351	-307 928		-307 928	-306 017	1 911	-0,62%
Palvelujen ostot	-187 784	-134 143		-134 143	-193 783	-59 640	44,46%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 893	-47 917		-47 917	-41 492	6 424	-13,41%
Avustukset	-17 493	-17 710		-17 710	-17 705	5	-0,03%
Muut toimintakulut	-574 939	-528 417		-528 417	-531 011	-2 594	0,49%
Toimintamenot	-1 031 459	-1 036 114		-1 036 114	-1 090 008	-53 894	5,20%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-646 322</i>	<i>-612 687</i>		<i>-612 687</i>	<i>-625 243</i>	<i>-12 556</i>	<i>2,05%</i>
Toimintakate (netto)	-809 008	-745 238		-745 238	-820 158	-74 921	10,05%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-627 355</i>	<i>-590 721</i>		<i>-590 721</i>	<i>-606 975</i>	<i>-16 254</i>	<i>2,75%</i>
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset	-100 308	-111 561		-111 561	-89 568	21 993	-19,71%
Korko sitoutuneelle pääomalle	-6 936	-6 468	0	-6 468	-6 432	36	-0,56%
Muut laskennalliset kustannukset	-15 889	-15 167	0	-15 167	-19 855	-4 688	30,91%
Tehtävän kokonaiskustannukset	-932 141	-878 434	0	-878 434	-936 013	-57 579	6,55%

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Poikkeamat talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot:

Tuotot alittuneet n. 21.000 €, sivistystoimen uimaopetustarve ollut arvioitua pienempi (-4.800 €) ja Kiipulan liikuntahalliin ei päivitetty vuokrasopimusta syksyllä 2019 hinnan nousun takia -3.500 €). Uimahallin lipputuotot on arvioitu talousarviossa liian korkeaksi, lipputuotot ovat jääneet arvioidusta vuosina 2018 ja 2019, Hämeenlinnan uimahallin remontin päätyminen vähensi kävijämäärää.

Tuet ja avustukset: Etelä-Suomen aluehallintovirasto myönsi 11/2019 erityisavustusta vähävaraisten perheiden 7-15 -vuotiaiden lasten ja nuorten liikunnan harrastuksen tukemiseksi 6.000 €. Avustus maksetaan vuonna 2020 hankkeen yhteistyöjärjestölle.

Toimintakulut:

Palvelujen ostot: Kulut ylittyneet n. 60.000 € johtuen mm.:

- uimahallin uinninvalvojan sijaisia on jouduttu ostamaan ostopalveluna n. 10.000 €, koska alueelta ei ole rekrytoinnista huolimatta löytynyt pätevyysvaatimukset täyttäviä uinninvalvoja
- Liikettä lisää Hämeenlinnan seutuun -hankkeen omavastuuosuus Hämeenlinnan kaupungille n. 7.100 €.
- ICT-palvelut ylittyneet n. 6.600 €
- sisäiset puhtaanapitopalvelut ylittyneet n. 14.200 € (uimahallin tehostettu puhtaanapito, puhtaanapidon kilpailutus nosti hintoja)
- koneiden, laitteiden ja kaluston kunnossapitopalvelut ylittyneet n. 4.600 €.

TULOSALUE

JÄTEHUOLTO

Tilivelvollinen viranhaltija: Jätehuoltokoordinaattori Arto Hopia (7.1.2019 alkaen)

Toiminnan kuvaus

Kuntien yhteinen jätelautekunta on aiemmin päättänyt, että kunnassa nykyisin käytössä oleva jätteenkuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain vaatimuksia. Päätöksen on vahvistanut Korkein hallinto-oikeus. Näin ollen kunnassa on siirryttävä kiinteistökohtaisesta kuljetusjärjestelmästä kunnan järjestämään kuljetukseen.

Kunta on päättänyt, että jätteenkuljetuksen järjestämisestä huolehtii kunta itse, eikä tehtävän hoidosta tehdä sopimusta kuntien yhteisen jäteyhtiön Kiertokapulan kanssa.

Jätehuoltoon kuuluu kustannuspaikka: Jätteiden keräily.

Henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12.	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat koko-aikaiset	0	1	1
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat osa-aikaiset			
Määräaikaiset			
Työllistetyt			
Oppisopimuskoulutuksessa olevat			
Harjoittelijat			

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Jätehuolto							
Tuloarviot ja määrärahat							
Henkilöstökulut		-60 243		-60 243	-67 279	-7 036	11,68%
Palvelujen ostot	0	-18 500		-18 500	-15 680	2 820	-15,24%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-3 400		-3 400	-2 381	1 019	-29,96%
Muut toimintakulut		-30 000		-30 000	-26 502	3 498	-11,66%
Toimintamenot	0	-112 143		-112 143	-111 843	300	-0,27%
josta sisäiset					-3 291	-3 291	
Toimintakate (netto)	0	-112 143		-112 143	-111 843	300	-0,27%
josta sisäiset					-3 291		
Laskennalliset kustannukset							
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	-60	-60	
Muut laskennalliset kustannukset	0	-820	0	-820	-2 610	-1 790	218,25%
Tehtävän kokonaiskustannukset	0	-112 963	0	-112 963	-114 512	-1 549	1,37%

TULOSALUE**ATERIA- JA PUHTAUSPALVELUT**

Tilivelvollinen viranhaltija: palvelupäällikkö Marko Vilkmán 3.2.2019 saakka, palveluesimies (oto) Eija Ananin 4.2.2019-6.8.2019, palvelupäällikkö Mervi Erkkilä-Rautiainen 7.8.2019 alkaen.

Toiminnan kuvaus

Ateriapalvelujen toimintaa ohjaavat arvot ovat terveellisyys, asiakaslähtöisyys ja taloudellisuus. Päivittäinen lounasaterioiden määrä on n. 3.500 annosta. Puhtauspalveluissa vastaamme kunnan kiinteistöjen siisteydestä ja puhtaudesta omana työnä ja yhteistyökumppaneidemme kanssa.

Tehtävät:

- ateria- ja puhtauspalveluiden suunnittelu ja johtaminen
- keskuskeittiön toiminnan ja tuotannon suunnittelu, toteutus ja päivittäisohjaus
- palvelukeittiöiden ateriapalvelun toiminnan suunnittelu, toteutus ja päivittäisohjaus
- kunnan omistamien ja omassa käytössä olevien vuokrattujen tilojen toimintojen vaatiman puhtauspalvelun tuottaminen.

Ateria- ja puhtauspalveluihin kuuluu kustannuspaikat: Ateria- ja puhtauspalvelut yleiset, keskuskeittiö, palvelukeittiöt, puhtauspalvelut/laitossiivous, puhtauspalvelut/laitospalvelut.

Suoritteet

Ateria- ja puhtauspalvelut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Tot %	Poikkeama
Koululounaat kpl	424 864	400 127	385 400	404 374	104,92	18 974
Päiväkotilounaat, kpl	129 888	121 746	110 200	124 916	113,35	14 716
Kotiateriat, kpl	23 746	24 544	22 900	21 213	92,63	-1 687
Kokopäivähoito, lounas, kpl	75 264	78 578	75 470	84 751	112,30	9 281
Kokopäivähoito, päivällinen, kpl		72 205	77 200	87 303	113,09	10 103
Puhtauspalvelu, siivottavat m ²	63 198	67 144	65 800	65 650	99,77	-150
Lisätietoja: Talousarviossa ateriamäärät lasketaan tilaajaorganisaation antamien ennakkotilausten mukaisesti, tilausmäärät arvioitu liian pieniksi. Koululounaissa ateriamäärän lisäys vuoden 2018 toteumaan johtuu Aavan koulun opetustoiminnan alkamisesta.						

Olennaiset poikkeamat suoritteiden toteutumisessa:

Talousarviossa / suoritteissa ateriamäärät ovat tilaajien (päiväkodit, koulut, hoivapalvelut) antamien ennakkotilausten mukaisia, tilausmäärät on arvioitu liian pieniksi. Koululounaissa ateriamäärän lisäys Aavan koulun opetustoiminnan alkamisesta.

Henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12.	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat koko-aikaiset	92	84	83
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat osa-aikaiset	1	6	3,4
Määräaikaiset	2	4	17
Työllistetyt	5	2	4
Oppisopimuskoulutuksessa olevat	2	1	0
Harjoittelijat			
Lisätietoja: osa-aikaisia 6 hlöä. Pitkiin sairauspoissaoloihin on jouduttu palkkaamaan määräaikaisia työntekijöitä. Pitkäaikaisia ja päällekkäisiä sairauspoissaoloja on ollut loppuvuonna paljon. Loma-ajan sijaistukset on pyritty hoitamaan olemassa olevin resurssein.			

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Aterial- ja puhtauspalvelut							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	5 521 826	5 477 066		5 477 066	5 447 938	-29 128	-0,53%
Tuet ja avustukset	3 959				105	105	
Muut toimintatuotot	-13	17 250		17 250	85	-17 165	-99,51%
Toimintatuotot	5 525 772	5 494 316		5 494 316	5 448 128	-46 188	-0,84%
josta sisäiset	5 401 377	5 364 815		5 364 815	5 309 890	-54 925	-1,02%
Henkilöstökulut	-2 962 791	-3 002 249	29 880	-2 972 370	-3 095 971	-123 601	4,16%
Palvelujen ostot	-805 582	-757 022		-757 022	-735 930	21 092	-2,79%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 360 957	-1 330 853		-1 330 853	-1 337 010	-6 157	0,46%
Muut toimintakulut	-379 391	-389 791		-389 791	-391 982	-2 191	0,56%
Toimintamenot	-5 508 721	-5 479 915	29 880	-5 450 036	-5 560 893	-110 857	2,03%
josta sisäiset	-388 750	-400 496		-400 496	-400 257	239	-0,06%
Toimintakate (netto)	17 051	14 401	29 880	44 281	-112 765	-157 045	-354,66%
josta sisäiset	5 012 627	4 964 319		4 964 319	4 909 633	-54 686	-1,10%
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset	-40 742	-35 130		-35 130	-36 540	-1 410	4,01%
Korko sitoutuneelle pääomalle	-20 220	-19 392	0	-19 392	-19 386	6	-0,03%
Muut laskennalliset kustannukset	-157 656	-188 331	0	-188 331	-172 890	15 441	-8,20%
						0	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-201 567	-228 452	29 880	-198 572	-341 580	-143 008	72,02%

Olellaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Poikkeamat toiminnassa:

Aavan koulun aloitti toimintansa maaliskuussa. Seuratalon koulun toiminta siirtyi Tervakosken koululle toukokuussa 2019. Virastotalon eläinlääkäri- ja Pyhämäen MLL- tilojen siivous päättyi 30.6.2019. Korvenrannansaunan sopimus päättyi 31.7.2019

Poikkeamat talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot:

Myyntituotot: Tuottojen alitus n. 46.188 € johtuen sisäisten siivouspalveluiden liian alhaisesta veloituksesta.

Toimintakulut:

Henkilöstökulut: Kuluyitys n. 123.600 €, henkilöstön pitkien poissaolojen vuoksi, omia määrääkisiä sijaisia on tarvittu enemmän kuin talousarviossa oli ennakoitu. Sijaisuuksiin ei ole saatu vuokratyövoimaa, sijaispalveluiden ostoissa kulualitus.

Palvelujen ostot: Kulualitus n.21.100 €,säästö työvoiman vuokrauksesta n. 27.000 €.

PERUSTURVA- LAUTAKUNTA

Toiminnan kuvaus

Perusturvalautakunta vastaa kansanterveyslain, terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain sekä useiden erityislakien perusteella kuntalaisille järjestettävistä palveluista.

Perusturvalautakunnan alaisuuteen kuuluvat seuraavat tulosalueet: talous- ja hallintopalvelut, ikäihmisten palvelut, sosiaalityö, vammaistyö ja terveydenhuolto.

Syksyn 2019 aikana toimialalla valmisteltiin mittavaa hallinnollista organisaatiouudistusta.

Perusturvalautakunnan alaisen toiminnan kokonaisvastuu: perusturvajohtaja Matti Valtonen, perusturvajohtaja Päivi Niiranen

Tavoitteiden toteutuminen:

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteet	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Toimialan asettama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteutuma 1.1. – 31.12.2019	Ti-la
Janakkalassa kasvatus ja opetus on laadukasta	Edesautamme alueen oppilaitosten koulutusedellytyksiä	Harjoittelijoiden lukumäärä	Tarjoamme opiskelijoille harjoittelu-, koulutus- ja työpaikkoja.	Ikäihmisten palveluissa on ollut 43, vammaispalveluissa 14, sosiaalityössä 4 ja terveydenhuollossa 27 opiskelijaharjoittelijaa (mm. sosionomi-, lähihoitaja-, sairaanhoitaja-, fysioterapeutti- ja terveydenhoitajaopiskelijoita). Terveydenhuollossa on ollut 14 lääketieteen lisensiaattia lisä- ja erikoistumiskoulutuksessa (perusterveydenhuolto, ikäihmisten palvelut ja vammaistyö). Suun terveydenhuollossa on ollut yksi hammaslääketieteen lisensiaatin tutkintoa suorittava opiskelija kuuden kuukauden käytännön harjoittelussa.	5
Janakkalassa perheet voivat hyvin	Perhekeskus – varhaiset palvelut perheille	Lukumäärä	Neuvolatarkastukset mahdollistetaan päiväkodissa (yhdistetään 3-vuotiaiden terveys-tarkastus ja varhaiskasvatussuunnitelman laadinta).	Uutena toimintamallina pilotoitiin 3-vuotiaiden terveystarkastusten ja varhaiskasvatussuunnitelmien laadinta integroidusti Tervakosken kolmessa päiväkodissa ja lopputulos on ollut ennakoarviota paljon parempi. Lasten vanhemmista 92 % valitsi uuden toimintamallin.	5

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteet	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Toimialan asettama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteutuma 1.1. – 31.12.2019	Ti-la
Janakkalassa perheet voivat hyvin	Perhekeskus – varhaiset palvelut perheille	Toiminnan kehittämisen kuvaus ja toimenpiteiden määrä	Tehdään perhekeskuksen palveluja tunnetuksi ja madalletaan kynnystä ottaa yhteyttä jo silloin, kun ongelmat alkavat ilmestyä (mainonta- ja markkinointitekoja).	Perhekeskuksessa on tehty 106 palvelutarpeen arviointia, 79 asiakassuunnitelmaa sekä 371 erilaista palvelupäätöstä.	5
Janakkalassa perheet voivat hyvin	Perhekeskus – varhaiset palvelut perheille	Sanallinen toteutumisen arviointi	Raskausajan diabeetikkojen ohjausta ja seurantaa parannetaan (äitiysneuvolan, fysioterapian ja avovastaanoton yhteistyö).	Raskausajan diabetesta sairastavien monialaista ohjausta ja seurantaa on tehostettu. Monialaista palveluprosessia parannettiin (asiakasohjaus neuvolasta fysioterapiaan) ja toiminta käynnistyi maaliskuussa 2019. Seurantaa jatketaan myös raskauden jälkeen lastenneuvolassa. Toiminnan tavoitteena on edistää koko perheen terveyttä. Fysioterapeuttien tehostettuun liikuntaneuvontaan on ohjautunut 17 raskausajan diabetesta sairastavaa henkilöä.	5
Janakkalassa perheet voivat hyvin	Perhekeskus – varhaiset palvelut perheille	Toiminnan kehittämisen kuvaus ja toimenpiteiden määrä	Otetaan käyttöön sähköisiä menetelmiä ja ohjelmia (chat, Kompassi-palvelutarpeen arviointi, sähköinen yhteydenotto, nettisivut, valtakunnalliset sähköiset palvelut jne.).	Kompassi on verkkopohjainen työkalu ja menetelmä, jota käytetään palvelutarpeen arvioinnissa asiakkuuden eri vaiheissa. Perhekeskukseen voi ottaa yhteyttä monella tapaa. Yhteyttä voi ottaa esimerkiksi sähköisesti mm. perhekeskuksen nettisivulla olevalla ”pyydä apua / kysy neuvoa” –yhteydenottolomakkeella. Perhekeskuksen toimintaa ja tapahtumia esitellään kunnan nettisivuilla, kunnan tapahtumakalenterissa ja Facebookissa	4

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteet	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Toimialan asettama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteutuma 1.1. – 31.12.2019	Ti-la
Janakkalassa perheet voivat hyvin	palvelut perheille		neuvolan aloittaminen ja sen suunnitteluun osallistuminen.		
	Luomme kuntalaisille kohtaamispaikkoja	Tapahtumien lukumäärä	Ikäkeskus tarjoaa tietoa teemataapahtumissa ikääntyvien hyvinvointiin liittyen.	Ikäkeskuksessa on ollut yhteensä 25 tapahtumaa ja osallistujia niissä on ollut yhteensä 1 120 henkilöä.	5
	Luomme kuntalaisille kohtaamispaikkoja	Tapahtumien lukumäärä	Perhekeskus luo puitteita järjestöille, yrityksille ja kuntalaisille järjestää toimintaa perheille.	Perhekeskuksessa on ollut erilaisia tapahtumia yhteensä 50, joista osa viikoittaisia ja osa kertaluonteisia tilaisuuksia.	4
Janakkalassa lähi- ja digitaaliset palvelut ovat esteettömästi kunta-laisten saatavutettavissa	Edistämme SoTe-palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta kunnassa	Sanallinen toteutumisen arviointi	Maakunnalliset SoTe-pilotit hyödynnetään myös omassa toiminnassa (mm. digitaaliset ratkaisut).	Sähköinen ajanvaraus lähihoitajien vastaanotoille ja sairaanhoitajien päivystysvastaanotoille aloitettiin. Samoin influenssarokotuksille on kuntalaisilla ollut mahdollisuus varata aika sähköisesti. Omaolo-palvelu otettiin käyttöön. Kuntalainen voi Omaolon kautta tehdä sähköisesti erilaisia oirearvioita. Ohjelma antaa lopputuloksena toimintaohjeet, kuten kotihoito-ohjeet tai ajanvarausmahdollisuuden päivystykseen joko lääkärille tai sairaanhoitajalle. Terveyspalveluissa on takaisinsoittojärjestelmää laajennettu eri toimintoihin (mm. diabeteshoitajat, päivystys, neuvolat).	5
Janakkalassa lähi- ja digitaaliset palvelut ovat esteettö-	Edistämme SoTe-palvelujen saatavuutta ja	Sanallinen toteutumisen arviointi	Osallistutaan Tervakosken terveysaseman peruskorjauksen suunnitteluun.	Tervakosken terveysaseman suunnittelussa on henkilöstö ollut mukana tuoden esiin käyttäjänäkökulmaa. Terveysaseman rakentaminen on aloitettu.	5

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteet	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Toimialan asettama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteutuma 1.1. – 31.12.2019	Ti-la
mästi kunta-laisten saavutettavissa	saavutettavuutta kunnassa				
Janakkalassa lähi- ja digitaaliset palvelut ovat esteettömästi kunta-laisten saavutettavissa	Edistämme SoTe-palvelujen saata- vuutta ja saavutettavuutta kunnassa	Sanallinen toteutumisen arviointi	Teemme pitkäjänteistä työtä magneettityönantajaku- van saavuttamiseksi turvataksemme nykyisen palvelu- tason. Henkilöstön rekrytointihaaste – tehdään suunnitelma toimenpiteistä kilpailukyvyn parantamiseksi (vrt. henkilöstösuunnitelma).	Perusturvan henkilöstön rekrytointiin liittyviä haasteita ja keinoja näihin on mietitty yhteistyössä henkilöstöpalveluiden kanssa. Varsinaista suunnitelmaa (kirjalista tuotosta) ei ole tehty. Yhteisesti on todettu, että myönteisen työnantajaku- van luominen on jokaisen työntekijän vastuulla. Hyvien kokemusten jako esim. somessa on tärkeää. Rekrytoinnin kehittämistyötä jatketaan.	3
Janakkalassa lähi- ja digitaaliset palvelut ovat esteettömästi kunta-laisten saavutettavissa	Edistämme SoTe-palvelujen saata- vuutta ja saavutettavuutta kunnassa	Palveluille asetettujen aikarajojen toteutumisen	Palveluprosesseja kehitetään sujuvimiksi ja tehokkaamiksi, jotta kunnallaiset saavat palvelut vähintään määritellyissä aikarajoissa:		
			Kiireetön pääsy lääkärille, hoitajalle ja fysioterapeutille (alle 7 vrk), asiakas saa puhelinyhteyden takaisinsoit- tojärjestelmä huomioiden alle 30 minuutissa.	Kiireetön pääsy lääkärille (kolmas vapaa lääkäriaika) on ollut keskimäärin 17 päivää. Kiireetön pääsy hoitajien vastaan- otolle (kolmas vapaa hoitaja-aika) on ollut keskimäärin 3 päivää. Kiireetön pääsy fysioterapeutin vastaan- otolle (kolmas vapaa fysioterapeutin aika) on ollut keskimäärin 12 päivää.	3

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteet	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Toimialan asettama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteutuma 1.1. – 31.12.2019	Ti-la
				Suun terveydenhuollossa ajan saanti kiireettömään hoitoon on vuoden aikana lyhentynyt kuudesta kuukaudesta kolmeen kuukauteen. Terveydenhuoltolain mukainen hoitotakuu: kiireettömään hoitoon on terveyskeskuksessa päästävä viimeistään kolmessa kuukaudessa. Suun terveydenhuollossa aikaraja on kuusi kuukautta. Omahoitajien takaisinsoittojen vasteaika on pysynyt keskimäärin 29 minuutissa.	
			Ympäri vuorokautiseen hoivaan sijoittaminen tapahtuu kolmen kuukauden sisällä myönteisestä päätöksestä.	Ympäri vuorokautiseen hoivaan sijoittaminen on tapahtunut kuukauden aikana päätöksestä.	5
			Vanhustyössä ja vammaistyössä palvelutarpeen arviointi ja sosiaalityössä alkuarviointi tehdään seitsemän vuorokauden kuluessa pyynnöstä.	Sekä vanhus- että vammaistyössä palvelutarpeen arviointi on tehty seitsemän vuorokauden kuluessa pyynnöstä. Sosiaalityössä alkuarviointi on tehty seitsemän vuorokauden kuluessa pyynnöstä.	5
			Omaishoidon tuen hakemus käsitellään ja arvioiva kotikäynti tehdään kuukauden sisällä hakemuksen saapumisesta.	Sekä vanhus- että vammaistyössä on omaishoidon tuen hakemukset käsitelty kuukauden sisällä hakemuksen saapumisesta.	5

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteet	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Toimialan asettama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteutuma 1.1. – 31.12.2019	Ti-la
			Lastensuojeluilmoitukset käsitellään seitsemän vuorokauden sisällä ilmoituksesta. Palvelutarpeen arviointi tehdään kolmen kuukauden sisällä.	Lastensuojeluilmoitukset on käsitelty seitsemän vuorokauden kuluessa ilmoituksen saapumisesta. Palvelutarpeen arviointi on tehty kolmen kuukauden kuluessa.	5
			Täydentävästä toimeentulotuesta tehdään päätös seitsemän vuorokauden kuluessa hakemuksen saapumisesta.	Täydentävästä toimeentulotuesta on tehty päätös seitsemän vuorokauden kuluessa hakemuksen saapumisesta edellyttäen että hakemuksessa on ollut kaikki tarvittavat liitteet mukana.	5
	Kehitämme palveluihin ohjauksen tehokkaaksi	Palvelukartat käytössä	Palvelukartat tehostavat palveluohjausta: hoitopolut	Palvelukartat on laadittu perhekeskukseen, avohoitoon ja ikäihmisten palveluihin. Ne on viety intraan työntekijöiden hyödynnettäväksi. Seuraavaksi ne viedään kunnan internetsivuille. Internetsivuja kehitetään aktiivisesti, jotta ne palvelisivat kuntalaisia paremmin. Tässä kehittämissuhteissa on hyödynnetty mm. asiakasraatia. Päivittäistä palveluohjausta on edistetty	4

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteet	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Toimialan asettama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteutuma 1.1. – 31.12.2019	Ti-la
			- ikäihmisten toimintakyvyn itsearviointi - päivittäinen ohjaus ja neuvonta - nettisivujen uudistaminen	laajentamalla puhelinaikoja mm. avopalveluissa.	
	Kehitämme palveluihin ohjauksen tehokkaaksi	Sanallinen toteutumisen arviointi	Maakunnallisten kuljetuspalveluiden toimivuuteen vaikuttaminen mahdollisuuksien mukaan.	Vammaispalveluista on osallistuttu kuljetuspalvelukokouksiin ja palautetta palveluista on säännöllisesti annettu Tampereen Aluetaksille. Toiminta ei vielä vastaa täysin asetettua tavoitetasoa. Kehittämistyötä jatketaan edelleen.	3
	Kehitämme palveluihin ohjauksen tehokkaaksi	Toimiva järjestelmä käytössä, viive palveluihin vastaamisessa	Terveystieteiden tutkimuskeskuksessa takaisinsoittojärjestelmä laajennetaan fysioterapia- ja diabeteshoitaja- ja päivystyspalveluihin.	Fysioterapeuttien ajanvarauspuhelin on avoinna 24/7 siten, että terveysasemalta soitetaan asiakkaalle takaisin virka-aikana. Diabeteshoitajat ovat ottaneet käyttöön takaisinsoittojärjestelmän ja puhelinpalvelun ajanvarausaikaa laajennettiin tunnista viiteen tuntiin. Takaisinsoittojärjestelmä on laajennettu myös päivystyspalveluihin. Takaisinsoittojärjestelmän käyttö laajennettiin myös neuvolapalveluihin ja tutkimushoitajan (työttömien terveystarkastukset, spirometrit, valtimoverenkerto- ja kuulotutkimukset) käyttöön. Terveysasemien omahoitajien puhelinpalvelun ajanvarausaikaa on laajennettu 1,5 tunnista 4,5 tuntiin ja röntgenin ajanvaraus tunnista kolmeen tuntiin. Omahoitajien takaisinsoittojen vasteaika on pysynyt keskimäärin 29 minuutissa.	5

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteet	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Toimialan asettama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteutuma 1.1. – 31.12.2019	Ti-la
Janakkalassa on monipuolisia liikkumisen ratkaisuja	Kannustamme hyöty- ja terveysliikuntaan ja tarjoamme siihen mahdollisuuksia	Kevyempiin palveluihin siirtyneiden määrä	Voimaa vanhuuteen ohjelmassa yhteistyössä liikuntatoimen kanssa aktivoidaan ja parannetaan erityisesti niiden iäkkäiden asiakkaiden toimintakykyä, joilla on lievää toimintakyvyn laskua.	Ikäihmisten palveluista ja terveydenhuollosta on osallistuttu Voimaa vanhuuteen -hankkeen tilaisuuksiin ja koulutuksiin. Ikäihmisten liikuntapalveluiden saatavuuden varmistamiseksi ja kehittämiseksi on poikkihallinnollisesti tehty suunnitelma, jonka mukaan hanketta on toteutettu. VoiTasryhmät ovat jatkaneet toimintaansa. Näissä ryhmissä asiakkaat harjoittelevat 16 kertaa ja siirtyvät tämän jälkeen, mikäli toimintakyky sen mahdollistaa, liikuntatoimen ryhmiin. Siirtymisiä on ollut 28. Ikäinstituutilta saatiin rahoitusta Vie vanhus ulos –tapahtumaan ja se suunniteltiin yhteistyössä Tervakosken Eläkkeensaajat ry:n kanssa. Syksyllä tapahtumaan osallistui 80 henkilöä. Syksyllä jaettiin kenkiin laitettavia liukuesteitä yli 70-vuotiaille kuntalaisille. Ikäkeskus vastasi liukuesteiden hankinnasta, jakamisesta ja niiden käytön ohjauksesta. Ikäkeskus järjesti myös yleisötilaisuudet ikäihmisten turvallisesta liikkumisesta ja kaatumistapaturmien ennaltaehkäisystä loka-marraskuussa 2019 sekä Tervakoskella että Turengissa.	5

Henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12.	TP 2018	TA 2019	TPE 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	314	337	330	299
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset	21,7	5	4,5	21,9
Määräaikaiset				
Työllistetyt	5			8
Oppisopimuskoulutuksessa olevat				
Harjoittelijat				

Talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
PERUSTURVALAUTAKUNTA							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	2 512 048	2 117 895	-242 620	1 875 275	2 053 128	177 853	9,48%
Maksutuotot	3 678 586	3 661 178	-51 695	3 609 483	3 619 770	10 287	0,28%
Tuet ja avustukset	79 486	70 300	-13 209	57 091	60 505	3 414	5,98%
Muut toimintatuotot	1 060 790	1 001 560	60 000	1 061 560	1 060 336	-1 224	-0,12%
Toimintatuotot	7 330 909	6 850 933	-247 524	6 603 409	6 793 739	190 330	2,88%
<i>josta sisäiset</i>	<i>449 162</i>	<i>491 885</i>	<i>-316 858</i>	<i>175 027</i>	<i>219 432</i>	<i>44 404</i>	<i>25,37%</i>
Henkilöstökulut	-17 503 601	-18 677 441	1 080 268	-17 597 173	-17 871 437	-274 264	1,56%
Palvelujen ostot	-33 372 318	-32 226 359	-1 451 966	-33 678 325	-34 307 594	-629 269	1,87%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 740 061	-1 480 416	-58 859	-1 539 275	-1 579 140	-39 865	2,59%
Avustukset	-1 981 110	-2 034 250	50 000	-1 984 250	-2 070 099	-85 849	4,33%
Muut toimintakulut	-3 181 497	-3 430 861	-64 770	-3 495 631	-3 463 785	31 846	-0,91%
Toimintamenot	-57 778 588	-57 849 327	-445 327	-58 294 654	-59 292 055	-997 401	1,71%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-4 159 901</i>	<i>-4 206 881</i>	<i>59 958</i>	<i>-4 146 923</i>	<i>-4 156 020</i>	<i>-9 097</i>	<i>0,22%</i>
Toimintakate (netto)	-50 447 678	-50 998 394	-692 851	-51 691 245	-52 498 316	-807 072	1,56%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-3 710 740</i>	<i>-3 714 996</i>	<i>-256 900</i>	<i>-3 971 896</i>	<i>-3 936 588</i>	<i>35 308</i>	<i>-0,89%</i>
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset	-197 236	-174 501		-174 501	-176 687	-2 186	1,25%
Korko sitoutuneelle pääomalle	-78 990	-80 100	0	-80 100	-78 420	1 680	-2,10%
Muut laskennalliset kustannukset	-814 547	-894 121	0	-894 121	-878 757	15 364	-1,72%
					0		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-51 538 451	-52 147 116	-692 851	-52 839 967	-53 632 180	-792 213	1,50%

TULOSALUE

TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT

Toiminnan kuvaus

Tulosalue käsittää perusturvalautakunnan, perusturvan johtamisen, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston kustannuspaikat.

Perusturvalautakunta huolehtii kunnan asukkaille suunnatun sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä. Tavoitteena on tuottaa palveluita, jotka edistävät terveyttä, sosiaalista turvallisuutta ja toimintakykyä. Perusturvalautakunnan palvelutoiminta käsittää ikäihmisten palvelut, sosiaalityön, vammaistyön ja terveydenhuollon.

Perusturvan johtamisen kustannuspaikka vastaa asioiden valmistelusta päätöksentekoa varten yhteistyössä tulosalueiden kanssa. Lisäksi se vastaa toiminnan kehittämisestä, talouden ja hallinnon kokonaisvaltaisesta koordinoinnista sekä tulosalueiden ohjauksesta ja neuvonnasta.

Tulosalue on valmistellut kuluneen syksyn aikana yhteistyössä muiden tulosalueiden kanssa toimialan hallinnollista organisaatiouudistusta.

Tulosalueen kokonaisvastuu: talous- ja hallintopäällikkö Mauno Matikainen

Henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12.	TP 2018	TA 2019	TPE 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	4	4	4	4
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset				
Määräaikaiset				
Työllistetyt				
Oppisopimuskoulutuksessa olevat				
Harjoittelijat				

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Talous- ja hallintopalvelut							
Tuloarvot ja määrärahat							
Muut toimintatuotot	157				1 353	1 353	
Toimintatuotot	157	0		0	1 353	1 353	
Henkilöstökulut	-252 863	-257 848	-43 000	-300 848	-291 038	9 810	-3,26%
Palvelujen ostot	-25 592	-41 957	7 000	-34 957	-37 427	-2 470	7,07%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 541	-1 655		-1 655	-3 411	-1 756	106,13%
Avustukset	-15 450	-15 770		-15 770	-16 680	-910	5,77%
Muut toimintakulut	-11 301	-13 251		-13 251	-13 463	-212	1,60%
Toimintamenot	-307 747	-330 481	-36 000	-366 481	-362 020	4 461	-1,22%
josta sisäiset	-14 407	-15 293		-15 293	-15 457	-164	1,07%
Toimintakate (netto)	-307 590	-330 481	-36 000	-366 481	-360 666	5 815	-1,59%
josta sisäiset	-14 407	-15 293		-15 293	-15 457	-164	1,07%
Laskennalliset kustannukset							
Korko sitoutuneelle pääomalle	-432	-432	0	-432	-432	0	0,00%
Muut laskennalliset kustannukset	-8 650	-8 441	0	-8 441	-10 025	-1 584	18,76%
Tehtävän kokonaiskustannukset	-316 671	-339 354	-36 000	-375 354	-371 123	4 231	-1,13%

TULOSALUE

IKÄIHMISTEN PALVELUT

Toiminnan kuvaus

Tehtävämme on tuottaa lakisääteisiä sosiaali- ja terveyspalveluja ikäihmisille tiiviissä yhteistyössä perusturvan muiden tulosalueiden kanssa. Tuemme ikäihmisten osallisuutta, hyvinvointia, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista kotona palveluohjauksen, kuntoutuksen ja kotiin vietävien palveluiden turvin. Tuotamme iäkkäille kuntalaisille hoiva- ja huolenpitopalveluita. Hoivapalveluissa haluamme turvata ikäihmisen mahdollisimman hyvän elämänlaadun säilymisen sekä arvokkaan ja mielekkään elämän kokemisen elämän loppuun saakka.

Kesän ja loppuvuoden 2019 aikana suunniteltiin ja valmisteltiin hallinnollista ja toiminnallista organisaatiomuutosta, jossa tavoitteena on ikäihmisten palveluiden ja vammaistyön tulosalueiden integrointi vuoden 2020 alusta.

Tulosalueen kokonaisvastuu: vanhustyön johtaja Raila Lahtinen

Henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12.	TP 2018	TA 2019	TPE 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	135	146	146	129
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset	6,7	0,5	0,5	10,3
Määräaikaiset				
Työllistetyt	1			3
Oppisopimuskoulutuksessa olevat				
Harjoittelijat				

Suoritetilaukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatutiedot	TP 2018	TA 2019	1-12/2019	ERO	TOT %
Vanhainkoti					
Hoitopäivät	16 590	16 500	16 982	482	102,9
Pitkäaikaishoitopäivät	12 545	12 750	12 720	-30	99,8
Lyhytaikaishoitopäivät	4 045	3 750	4 262	512	113,7
€/hoitopäivä, brutto	163	166	167	1	101
€/hoitopäivä, netto	125	129	133	4	103
Asumispalvelut					
Asumispalveluvuorokaudet yhteensä	41 897	44 450	44 850	400	100,9
Asumispalveluvuorokaudet/ostetut	10 561	12 750	13 457	707	105,5
Asumispalveluvuorokaudet/oma toiminta	31 336	31 700	31 393	-307	99,0
€/hoitopäivä, brutto	145	136	140	4	103
€/hoitopäivä, netto	96	82	96	14	117
Kotihoito/ Avopalvelut					
Kotihoidon avokäynnit / kunnan tuotanto	109 780	109 500	109 500	0	100,0
€/käynti, brutto	29	30	31	1	103,3
€/hoitopäivä, netto	23	25	25	0	100,0
Säännöllinen kotihoito, käynnit	104 815	104 500	105 511	1 011	101,0
Tilapäinen kotihoito, käynnit	4 965	5 000	3 989	-1 011	79,8
Kotihoidon tunnit yhteensä	44 520	44 700	38 746	-5 954	86,7
Säännöllinen kotihoito tunteina	38 531	38 500	36 489	-2 011	94,8
Tilapäinen kotihoito tunteina	2 554	2 600	2 257	-343	86,8
Palveluseteli, kotihoito tunteina	3 435	3 600	4 109	509	114,1
Kotikuntoutuspalvelu, käynnit	1 380	1 200	1 426	226	118,8
Kotikuntoutuspalvelu tunteina	1 061	1 000	1 197	197	119,7
Päiväkuntoutuspalvelu käynteinä	959	1 100	1 065	-35	96,8
Ennaltaehkäisevä työ ja tapahtumat	2 997	2 650	3 506	856	132,3
Palvelujen peittävyys 75 vuotta täyttäneillä	%	%			
Pitkäaikainen laitoshoido	2,4	2	2	0	100,0
Tehostettu asumispalvelu	5,9	5	5,5	1	110,0
Säännöllinen kotihoito	14,9	14	12,2	-2	87,1
Omaishoidon tuki	3,9	3	3,7	1	123,3
Ehkäisevä vanhustyö	..				

Olellaiset poikkeamat suoritteiden toteutumisessa:

Säännöllinen kotihoito tunteina: Toteumaprosentti on 94,8. Toteumaprosenttiin vaikuttaa kesäaikaan ajoittuneet haasteet resurssien saatavuudessa. Kotihoidossa oli kolmen kuukauden ajan täyttämättä kolme toimea, joihin ei saatu työntekijöitä aktiivisista rekrytoinneista huolimatta. Työtehtävät on saatu hoidettua asiakasturvallisuutta vaarantamatta, koska sijaisia saatiin ajoittain Sarastiarekryltä. Kotihoidon oma henkilöstö on myös tehnyt pidempiä työvuoroja ja yksittäisiin työvuoroihin saatiin sairaalasta työntekijöitä avuksi. Avoimena olleet vakanssit saatiin täytettyä syyskuun 2019 alusta. Kesän tilannetta on kuormittanut vakituisten henkilöstövajauksen lisäksi myös lyhytaikaiset äkilliset poissaolot. Kesäkuukausina kotihoidossa on työskennellyt noin 30 eri sijaista/kuukausi. Tämä on tarkoittanut usean henkilön perehdyttämistä työtehtäviinsä. Resurssihaasteiden vuoksi ja asiakasturvallisuuden varmistamiseksi jouduttiin myös paljon kotihoidon apua tarvitsevia asiakkaita sijoittamaan tilapäiseen ympärivuorokautiseen hoivaan.

Ennaltaehkäisevä työ ja tapahtumat: Toteumaprosentti on 132,3. Toteumaprosenttiin vaikuttaa kunnanvaltuuston tekemä päätös jakaa kertaluonteisesti kenkien liukuesteet yli 70-vuotiaille janakkalalaisille. Ikäkeskus järjesti kolme yleisötapahtumaa, missä käsiteltiin ikäihmisten turvallista liikkumista.

Tapahtumissa jaettiin liukuesteitä ja annettiin samalla opastusta niiden käytöstä. Tilaisuuksiin osallistui 600 henkilöä.

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Ikäihmisten palvelut							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	419 124	300 432	35 000	335 432	412 741	77 309	23,05%
Maksutuotot	2 414 991	2 407 623	-40 000	2 367 623	2 376 459	8 836	0,37%
Tuet ja avustukset	3 804				5 474	5 474	
Muut toimintatuotot	751 178	763 750	10 000	773 750	770 248	-3 502	-0,45%
Toimintatuotot	3 589 097	3 471 805	5 000	3 476 805	3 564 922	88 118	2,53%
<i>josta sisäiset</i>	<i>11 660</i>	<i>7 332</i>		<i>7 332</i>	<i>39 799</i>	<i>32 467</i>	<i>442,84%</i>
Henkilöstökulut	-6 733 540	-7 334 061	475 770	-6 858 291	-7 013 110	-154 820	2,26%
Palvelujen ostot	-4 597 336	-4 219 513	-165 000	-4 384 513	-4 584 918	-200 405	4,57%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-228 817	-201 826		-201 826	-204 854	-3 028	1,50%
Avustukset	-345 396	-375 000		-375 000	-382 847	-7 847	2,09%
Muut toimintakulut	-1 325 703	-1 360 646		-1 360 646	-1 354 964	5 682	-0,42%
Toimintamenot	-13 230 791	-13 491 046	310 770	-13 180 276	-13 540 694	-360 418	2,73%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-1 940 147</i>	<i>-2 018 785</i>		<i>-2 018 785</i>	<i>-1 940 840</i>	<i>77 945</i>	<i>-3,86%</i>
Toimintakate (netto)	-9 641 694	-10 019 241	315 770	-9 703 471	-9 975 771	-272 300	2,81%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-1 928 487</i>	<i>-2 011 453</i>		<i>-2 011 453</i>	<i>-1 901 041</i>	<i>110 412</i>	<i>-5,49%</i>
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset	-63 727	-63 727		-63 727	-63 727	0	-0,00%
Korko sitoutuneelle pääomalle	-17 796	-16 752	0	-16 752	-16 752	0	0,00%
Muut laskennalliset kustannukset	-298 615	-345 760	0	-345 760	-323 565	22 195	-6,42%
						0	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-10 021 832	-10 445 480	315 770	-10 129 710	-10 379 815	-250 105	2,47%

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot

Myyntituotot, tuottoylitys 77 300 €: Valtiokonttorin maksamat korvaukset sotainvalideille ja rintamaveteraaneille järjestetyistä avopalveluista.

Toimintakulut

Henkilöstökulut, kuluylitys 154 800 €: Jaksotetut palkat sivukuluineen (lomapalkkavelka) 76 500 €. Erilliskorvaukset (työaikaan liittyvät lisät) 117 000 €.

Palvelujen ostot, kuluylitys 200 400 €: Työvoiman vuokraus 154 000 €. Ympäri vuorokautisten tilapäisten hoivapalvelujen osto 66 400 €.

TULOSALUE

SOSIAALITYÖ

Toiminnan kuvaus

Sosiaalityön tulosalue vastaa sosiaalihuoltolain ja erityislakien toimeenpanosta. Lainsäädäntö määrittelee karkeasti palvelut ja prosessit. Viranomaisvastuun määrittely kuvaa, millä tutkinnoilla ja kelpoisuusehdoilla eri tehtäviä on oikeus hoitaa. Niin yleislakien kuin erityislakienkin toimeenpanossa on huomioitava asiakkaan asema ja oikeudet, henkilöstön kelpoisuusehdot, henkilötietolaki, hallintolaki sekä useita muita yleishallinnon lakeja. Sosiaalityön palveluissa on useita määräaikoja, joita Valvira ja Aluehallintovirasto seuraavat.

Kuntalaisen oikeus palveluihin määritellään arvioimalla asiakkaan palveluntarve. Arviointityössä korostuu niin asiakkaan kuin läheisten osallisuus. Arviointi tapahtuu aina yhdessä asianomaisten kanssa. Palvelutarpeen arviointi käynnistää sosiaalihuollon asiakkuuden lukuun ottamatta ohjausta ja neuvontaa. Palvelutarpeen arvioinnin tavoitteena on saada luotettava tieto, onko asiakas erityisen tuen tarpeessa, jolloin vastuun asiakasprosessista voi ottaa ainoastaan pätevä sosiaalityöntekijä. Muiden kohdalla työntekijän tulee täyttää sosiaalihuoltolain mukaiset kelpoisuusehdot. Jokaiselle asiakkaalle tulee nimetä joko vastuusosiaalityöntekijä tai omatyöntekijä. Kaikista palveluista tehdään viranhaltijapäätös.

Sosiaalityöllä on laajat yhteistyöverkostot: perus- ja erityistason terveydenhuolto, opetustoimi, varhaiskasvatus, Te-hallinto, koulutuksen järjestäjät, poliisi ja hätäkeskus, päihdehuollon erityispalvelut, asuntotoimisto, Kela, asiakaskohtaisesti muut kunnat ja maakunnalliset yhteiset palvelut (perhehoito-yksikkö Kanerva, sosiaalipäivystys, Ankkuri).

Tulosalueen kokonaisvastuu: sosiaalityön johtaja Sanna Kortesoja

Henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12.	TP 2018	TA 2019	TPE 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	26	29	28	25
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset	1,3	0,5	0,5	1,7
Määräaikaiset				
Työllistetyt	3			3
Oppisopimuskoulutuksessa olevat				
Harjoittelijat				
TPE 2019: Vähennetty sosiaalityöntekijä-lastenvalvojan vakanssai työntekijän siirryttyä maakunnalliseen perheoikeudellisten palvelujen yksikköön.				

Suoritetilaukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatutiedot	TP 2018	TA 2019	TOT 1-12/2019	ERO	TOT %
Lastensuoj. laitoshoido					
Hoitopäivät	4 225	3 500	3 507	7	100,2
€/hoitopäivä, brutto	254	265	290	25	109,4
€/hoitopäivä, netto	232	248	279	31	112,5
Lastensuoj. perhehoito					
Hoitopäivät	8 991	9 600	9 191	-409	95,7
€/hoitopäivä, brutto	74	70	71	1	101,4
€/hoitopäivä, netto	60	61	63	2	103,3
Lasten suojelun jälkihuolto					
Asiakasmäärä	19	30	25	-5	83,3
Kuntouttava työtoiminta					
Läsnäolopäivät	6 502	6 700	5 763	-937	86,0
Täydentävä toimeentulotuki					
Kotitaloudet	279	330	305	-25	92,4
Ehkäisevä toimeentulotuki					
Kotitaloudet	243	280	201	-79	71,8

Olenaiset poikkeamat suoritteiden toteutumisessa:

Lastensuojelun perhehoito: Toteumaprosentti on 95,7. Sijoituksia on päättynyt suunniteltua aiemmin.

Kuntouttava työtoiminta: Toteumaprosentti on 86. Parantunut työllisyystilanne on vähentänyt kuntouttavaan työtoimintaan tulevien määrää. Väliaikainen vaje ohjaajaresursseissa on rajoittanut työpaalle otettavien asiakkaitten määrää.

Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki: Toteumaprosentit ovat 92,4 ja 71,8. Perustoimeentulotuen Kelasiirron jälkeen on ollut vaikea arvioida vuositasolla täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen asiakasmääriä. Nyt asiakasmäärät ovat vakiintuneet noin 500 kotitalouteen.

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Sosiaalityö							
Tuloarvot ja määrärahat							
Myyntituotot	422 480	407 250	17 500	424 750	495 317	70 567	16,61%
Maksutuotot	166 330	107 000	10 000	117 000	101 460	-15 540	-13,28%
Tuet ja avustukset	39 230	50 300		50 300	47 907	-2 393	-4,76%
Muut toimintatuotot	108 017	20 000	0	20 000	15 629	-4 371	-21,86%
Toimintatuotot	736 057	584 550	27 500	612 050	660 313	48 263	7,89%
<i>josta sisäiset</i>	<i>80 623</i>	<i>96 000</i>		<i>96 000</i>	<i>97 528</i>	<i>1 528</i>	<i>1,59%</i>
Henkilöstökulut	-1 347 967	-1 510 186	46 000	-1 464 186	-1 536 680	-72 495	4,95%
Palvelujen ostot	-3 223 377	-3 015 533	-579 000	-3 594 533	-3 618 546	-24 013	0,67%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-98 455	-109 815	20 000	-89 815	-88 839	976	-1,09%
Avustukset	-495 416	-514 600	34 000	-480 600	-491 542	-10 942	2,28%
Muut toimintakulut	-181 816	-208 858	-9 000	-217 858	-216 488	1 370	-0,63%
Toimintamenot	-5 347 030	-5 358 992	-488 000	-5 846 992	-5 952 095	-105 103	1,80%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-187 151</i>	<i>-212 086</i>		<i>-212 086</i>	<i>-211 719</i>	<i>367</i>	<i>-0,17%</i>
Toimintakate (netto)	-4 610 973	-4 774 442	-460 500	-5 234 942	-5 291 782	-56 840	1,09%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-106 528</i>	<i>-116 086</i>		<i>-116 086</i>	<i>-114 191</i>	<i>1 895</i>	<i>-1,63%</i>
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset	-951	0		0	0	0	
Korko sitoutuneelle pääomalle	-3 462	-3 672	0	-3 672	-3 672	0	0,00%
Muut laskennalliset kustannukset	-86 166	-91 948	0	-91 948	-98 302	-6 354	6,91%
					0		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-4 701 552	-4 870 062	-460 500	-5 330 562	-5 393 756	-63 195	1,19%

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot:

Myyntituotot, tuottoylitys 70 600 €: Keha-keskus on maksanut aiemmilta vuosilta takautuvasti kunnalle kuuluvia korvauksia kiintiöpakolaisista.

Maksutuotot, tuottoalitus 15 500 €: Lastensuojelun sijaishuollosta vanhemmilta ja lapsen omista tuloista perittävät korvaukset.

Toimintakulut:

Henkilöstömenot, kuluylitys 72 500 €: Jaksotetut palkat sivukuluineen (lomapalkkavelka) 10 700 €. Sijaisten palkat sivukuluineen 61 800 €.

Palvelujen ostot, kuluylitys 24 000 €: Lastensuojelun sijais- ja tukiperheiden hoitopalkkiot.

TULOSALUE

VAMMAISTYÖ

Toiminnan kuvaus

Janakkalan kunnan vammaistyö tarjoaa palveluita vammaisille ja heidän läheisilleen. Asiakskunta kattaa koko ihmisiän elinkaaren. Palveluohjauksessa arvioidaan yhdessä asiakkaiden ja heidän verkostojensa kanssa palvelutarpeita ja laaditaan palvelusuunnitelmia. Vammaispalvelulain mukaiset palvelut (mm. asunnonmuutostyöt, henkilökohtainen apu, omaishoidontuki ja kuljetuspalvelut) ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaiset palvelut (Pihlajakoti, Katajan päivätoiminta, avotyö sekä vammaisten lasten iltapäivä ja loma-ajanhoito), muodostavat vammaistyön kokonaisuuden. Janakkalan Elsa- ja Paulikodit Oy tuottaa mm. kehitysvammaisten asumispalveluja. Yhteistyö kunnan vammaispalveluiden kanssa on ollut tiivistä ja vammaistyöstä käsin on järjestetty asumispalveluyksikkö Honkakodin lähiesimiestyö.

Kesän ja loppuvuoden 2019 aikana suunniteltiin ja valmisteltiin hallinnollista ja toiminnallista organisaatiomuutosta, jossa tavoitteena on vammaistyön ja ikäihmisten palveluiden tulosalueiden integrointi vuoden 2020 alusta.

Tulosalueen kokonaisvastuu: vammaistyön johtaja Riitta Julin

Henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12.	TP 2018	TA 2019	TPE 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	21	20	20	20
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset	1,7	2,5	2,5	2,3
Määräaikaiset				
Työllistetyt				1
Oppisopimuskoulutuksessa olevat				
Harjoittelijat				

Suoritetilaustaulukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatutiedot	TP 2018	TA 2019	TOT 1-12/2019	ERO	TOT %
Kehitysvammaisten ostettu asuminen					
Hoitopäivät	5 548	6 890	6 935	45	100,7
€/hoitopäivä, brutto	287	242	253	11	104,5
€/hoitopäivä, netto	266	214	222	8	103,7
Tehostettu asumispalvelu / kunnan tuotanto					
Hoitopäivät	5 609	4 380	4 122	-258	94,1
€/hoitopäivä, brutto	165	131	165	34	126,0
€/hoitopäivä, netto	131	90	124	34	137,8
Katajan päivätoiminta					
Käyttöpäivä	5 423	5 250	5 458	208	104,0
€/käyttöpäivä, brutto	59	62	65	3	104,8
€/käyttöpäivä, netto	53	55	60	5	109,1
Vaikeavammaisten lkm, joilla henkilökohtainen avustaja	52	46	55	9	119,6
Vammaisten ostettu asuminen					
Hoitopäivät		2 920	2 466	-454	84,5
€/hoitopäivä, brutto		166	157	-9	94,6
€/hoitopäivä, netto		166	157	-9	94,6

Olennaiset poikkeamat suoritteiden toteutumisessa:

Tehostettu asumispalvelu / kunnan omatuotanto: Toteumaprosentti on 94,1. Asiakasvaihtuvuuden vuoksi asumisyksikössä täyttöaste on vaihdellut.

Katajan päivätoiminta: Toteumaprosentti on 104. Päivätoiminnassa käyvien asiakkaiden määrä on lisääntynyt.

Vaikeavammaisten lukumäärä, joilla henkilökohtainen avustaja: Toteumaprosentti on 119,6. Vaikeavammaisilla on subjektiivinen oikeus henkilökohtaiseen avustajaan. Avustettavien asiakkaiden määrä on kasvanut.

Vammaisten ostettu asuminen: Toteumaprosentti on 84,5. Suoritemäärää alentaa tehdyt kotiutukset ostopalveluista kunnan omiin palveluihin.

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Vammaistyö							
Tuloarvot ja määrärahat							
Myyntituotot	297 381	339 760		339 760	341 558	1 798	0,53%
Maksutuotot	20 482	18 500		18 500	21 205	2 705	14,62%
Tuet ja avustukset	938				333	333	
Muut toimintatuotot	197 339	217 810	50 000	267 810	263 499	-4 312	-1,61%
Toimintatuotot	516 140	576 070	50 000	626 070	626 595	525	0,08%
<i>josta sisäiset</i>					15	15	
Henkilöstökulut	-1 188 712	-1 046 404	3 900	-1 042 504	-1 111 490	-68 986	6,62%
Palvelujen ostot	-2 592 838	-2 644 938		-2 644 938	-2 680 595	-35 657	1,35%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-32 743	-25 541		-25 541	-29 463	-3 922	15,35%
Avustukset	-968 404	-1 016 080	22 000	-994 080	-1 013 712	-19 632	1,97%
Muut toimintakulut	-183 320	-245 005	-39 000	-284 005	-287 622	-3 617	1,27%
Toimintamenot	-4 966 017	-4 977 968	-13 100	-4 991 068	-5 122 882	-131 814	2,64%
<i>josta sisäiset</i>	-290 244	-247 671		-247 671	-277 449	-29 778	12,02%
Toimintakate (netto)	-4 449 877	-4 401 898	36 900	-4 364 998	-4 496 287	-131 290	3,01%
<i>josta sisäiset</i>	-290 244	-247 671		-247 671	-277 435	-29 764	12,02%
Laskennalliset kustannukset							
Korko sitoutuneelle pääomalle	-4 980	-4 944	0	-4 944	-4 944	0	0,00%
Muut laskennalliset kustannukset	-94 250	-108 627	0	-108 627	-104 485	4 142	-3,81%
						0	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-4 549 107	-4 515 469	36 900	-4 478 569	-4 605 716	-127 148	2,84%

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Toimintakulut:

Henkilöstökulut, kuluylyitys 69 000 €: Jaksotetut palkat sivukuluineen (lomapalkkavelka) 39 200 €. Sairaslomasijaisten palkat sivukuluineen 29 800 €.

Palvelujen ostot, kuluylyitys 35 700 €: Työvoiman vuokrauspalvelut

Avustukset, kuluylyitys 19 600 €: Vaikeavammaisten henkilökohtaisten avustajien kulut.

TULOSALUE

TERVEYDENHUOLTO

Toiminnan kuvaus

Terveydenhuollon tulosalue huolehtii kunnan alueella ennaltaehkäisevän terveydenhoidon ja sairaanhoidon kansanterveystyöhön kuuluvista tehtävistä terveydenhuoltolain mukaisesti.

Terveydenhuoltolain mukaisia tehtäviä ovat muun muassa: terveysneuvonta ja terveystarkastukset neuvoloissa ja terveysasemilla, sairaanhoito, lääkinnällinen kuntoutus, hoitotarvikejakelu, seulonnat, laboratorio- ja röntgenpalvelut, mielenterveyslain mukainen mielenterveystyö, päihdetyö, suun terveydenhuolto sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto. Terveydenhuollon tulosalueelle kuuluu myös erikoissairaanhoidon palvelut ja Janakkalan sairaalan toiminta. Sairaalan tehtävänä on ja tuottaa kuntalaisille akuuttia sairaala- ja kuntoutushoitoa heidän tarpeitaan vastaavasti sekä huolehtia terveyskeskussairaalan ja erikoissairaanhoidon välisen hoitoketjun toimivuudesta. Työterveyshuolto siirtyi 1.3.2019 alkaen Työsyke oy:lle.

Lähtökohtana toiminnalle on avohoitopainotteisuus, ennaltaehkäisy, varhainen puuttuminen ja moniammatillisuus.

Tulosalueen kokonaisvastuu: ylilääkäri Virpi Kröger

Henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12.	TP 2018	TA 2019	TPE 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	128	138	132	121
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset	12	1,5	1	7,6
Määräaikaiset				
Työllistetyt	1			1
Oppisopimuskoulutuksessa olevat				
Harjoittelijat				
TPE 2019: Vähennetty 6 kokoaikaista 1 osa-aikainen vakanssi kunnan oman työterveyshuollon siirryttyä Työsyke oy:lle.				

Suoritetilaukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatu tiedot	TP 2018	TA 2019	TOT 1-12/2019	ERO	TOT %
Lääkäripalvelut					
Vastaanottokäynnit	19 210	22 000	20 131	-1 869	91,5
€/käynti, brutto	125	105	124	19	118,1
€/käynti, netto	107	87	105	18	120,7
puhelut	2 693	3 500	2 341	-1 159	66,9
konsultaatiot	2 502	7 000	6 374	-626	91,1
sähköinen palvelu	195	350	195	-155	55,7
Hoitopalvelut					
Käynnit/perushoitaja ja sairaanhoitaja	17 989	18 500	18 846	346	101,9
€/käynti, brutto	51	57	54	-3	94,7
€/käynti, netto	46	53	49	-4	92,5
puhelut	43 856	46 800	41 331	-5 469	88,3
sähköinen palvelu	2 443	1 700	1 688	-12	99,3
Terveystieteiden palvelut					
Käynnit	10 896	12 000	12 083	83	100,7
€/käynti, brutto	68	64	64	0	100,0
€/käynti, netto	67	63	63	0	100,0
Ryhmäkäynnit	61	1 000	389	-611	38,9
Suun terveydenhuolto					
Käynnit	16 556	16 850	17 525	675	104,0
€/käynti, brutto	104	109	107	-2	98,2
€/käynti, netto	75	78	71	-7	91,0
hammaslääkärikäynnit	12 158	12 000	12 644	644	105,4
hammaslääkärikäynnit	364	350	367	17	104,9
suuhygienistikäynnit	4 034	4 500	4 514	14	100,3
Mielenterveys- ja päihdepalvelut					
Hoitajakäynnit	6 136	5 500	5 960	460	108,4
€/käynti, brutto	54	59	57	-2	96,6
€/käynti, netto	50	58	52	-6	89,7
Ryhmäkäynnit	1 922	1 000	1 205	205	120,5
Sairaala					
Hoitopäivät	9 866	10 000	8 597	-1 403	86,0
Pitkäaikaishoitopäivät	13	0	20	20	
Lyhytaikaishoitopäivät	9 656	10 000	8 448	-1 552	84,5
Muu hoito			129		
€/hoitopäivä, brutto	317	305	353	48	115,7
€/hoitopäivä, netto	285	269	316	47	117,5
Fysioterapia					
Vastaanottokäynnit	8 815	9 100	8 478	-622	93,2
Puhelut	1 833	1 100	1 558	458	141,6
Ryhmäkäynnit	2 251	2 000	2 179	179	109,0

Olennaiset poikkeamat suoritteiden toteutumisessa:

Lääkäripalvelut: Vastaanottokäyntien määrä on kasvanut vajaalla 1000 käynnillä vuoteen 2018 verrattuna. Konsultaatioiden tilastointia on parannettu, joka selittää määrän kasvua vuoteen 2018 verrattuna.

Hoitopalvelut: Puheluiden määrä on vähentynyt vuodesta 2018 reilulla 2500 puhelulla. Hoitajien vastaanottokäynnit ovat sen sijaan lisääntyneet yli 850 käynnillä. Myös lääkäreiden vastaanottokäyntien tarve on ollut edellisvuotta suurempaa. Sähköisten palveluiden käyttöön opastetaan ja kannustetaan kuntalaisia yhä enenevässä määrin.

Terveystenhoitajapalvelut: Ryhmäkäyntien todellinen määrä on suurempi kuin taulukossa oleva luku. Osa ryhmäkäynneistä on jäänyt edelleen tilastoimatta.

Sairaalan hoitopäivät: Toteumaprosentti on 86. Sairaalahoitoa tarvitsevia potilaita oli vuoden aikana ennakoitua vähemmän. Sairaalapaikkoja jouduttiin akuutisti vähentämään (8 potilaspaiikkaa) kesäajaksi (2,5 kk) resurssipulan vuoksi, mikä laskee toteutuneiden hoitopäivien määrää. Paikkamäärän vähentämisen seurauksena jouduttiin vastaavasti ikäihmisten palveluissa ostamaan tilapäistä ympärivuorokautista hoivapalvelua arvioitua enemmän, joka näkyy siellä vastaavasti kulujen ylityksenä.

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Terveystenhoito							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	1 373 063	1 070 454	-295 120	775 334	803 511	28 178	3,63%
Maksutuotot	1 076 783	1 128 055	-21 695	1 106 360	1 120 647	14 287	1,29%
Tuet ja avustukset	35 513	20 000	-13 209	6 791	6 791	0	-0,00%
Muut toimintatuotot	4 099				9 607	9 607	
Toimintatuotot	2 489 457	2 218 509	-330 024	1 888 485	1 940 555	52 071	2,76%
<i>josta sisäiset</i>	<i>356 879</i>	<i>388 554</i>	<i>-316 858</i>	<i>71 696</i>	<i>82 090</i>	<i>10 395</i>	<i>14,50%</i>
Henkilöstökulut	-7 980 519	-8 528 943	597 598	-7 931 345	-7 919 118	12 227	-0,15%
Palvelujen ostot	-22 933 176	-22 304 418	-714 966	-23 019 384	-23 386 108	-366 724	1,59%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 377 506	-1 141 579	-78 859	-1 220 438	-1 252 573	-32 135	2,63%
Avustukset	-156 445	-112 800	-6 000	-118 800	-165 317	-46 517	39,16%
Muut toimintakulut	-1 479 358	-1 603 101	-16 770	-1 619 871	-1 591 248	28 623	-1,77%
Toimintamenot	-33 927 002	-33 690 841	-218 997	-33 909 838	-34 314 365	-404 527	1,19%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-1 727 953</i>	<i>-1 713 046</i>	<i>59 958</i>	<i>-1 653 088</i>	<i>-1 710 555</i>	<i>-57 467</i>	<i>3,48%</i>
Toimintakate (netto)	-31 437 545	-31 472 332	-549 021	-32 021 353	-32 373 810	-352 456	1,10%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-1 371 075</i>	<i>-1 324 492</i>	<i>-256 900</i>	<i>-1 581 392</i>	<i>-1 628 464</i>	<i>-47 072</i>	<i>2,98%</i>
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset	-132 558	-110 774		-110 774	-112 960	-2 186	1,97%
Korko sitoutuneelle pääomalle	-52 320	-54 300	0	-54 300	-52 620	1 680	-3,09%
Muut laskennalliset kustannukset	-326 866	-339 345	0	-339 345	-342 380	-3 035	0,89%
						0	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-31 949 289	-31 976 751	-549 021	-32 525 772	-32 881 769	-355 997	1,09%

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot:

Myyntituotot, tuottoylitys 28 200 €: Muiden kuntien maksamat korvaukset terveyskeskusta vaihtaneista.

Toimintakulut:

Palvelujen ostot, kuluylitys 366 700 €: Saattohoitopalvelut 33 800 €, lääkinnällisen kuntoutuksen ostopalvelut 12 800 €, psykiatrisen kuntoutuksen ostopalvelut 19 500 €. Kuluja lisäsi KHKS:n alijäämän kattaminen, joka vuodelta 2019 oli 294 600 €.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat, kuluylitys 32 100 €: Hoitotarvikejakelu (mm. vaipat, diabetestarvikkeet). Diabetessensoreita käyttävien asiakkaiden määrä on kasvanut.

Avustukset, kuluylitys 46 500 €: Veteraanien avopalvelut, joiden kulut Valtiokonttori korvaa kunnalle.

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Toiminnan kuvaus

Sivistyslautakunta tarjoaa kuntalaisille yksilön ja yhteiskunnan tarpeet huomioonottavaa laadukasta kasvatusta ja koulutusta sekä tasavertaisia mahdollisuuksia monipuoliseen elinikäiseen oppimiseen.

Sivistyslautakunta vastaa sivistystoimen hallintoon, varhaiskasvatukseen, perusopetukseen, lukiokoulutukseen, koululaisten iltapäivätoimintaan, kirjastoon, nuorisotoimintaan ja perhekeskukseen liittyvistä asioista. Taiteen perusopetuksen sekä vapaan sivistystyön palvelut sisältyvät ostopalveluihin.

Sivistyslautakunnan alaisen toiminnan kokonaisvastuu: sivistysjohtaja Jouni Wilpola

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:**Strategiset tavoitteet:**

Kunnan pitkän aikavälin tavoite	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Toimialan asettama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Janakkalassa on yrityksille erinomainen toimintaympäristö	Verkostoidumme ja luomme yrityksille verkostoitumismahdollisuuksia	Yksityinen varhaiskasvatus kattaa enimmillään 25 % palvelutarjonnasta.	Yksityinen varhaiskasvatus vakiinnutetaan osaksi kunnan varhaiskasvatusjärjestelmää.	Yksityinen varhaiskasvatus on vakiintunut osaksi kunnan varhaiskasvatusjärjestelmää. Sen osuus on 28 % varhaiskasvatuspalveluista.	5
Janakkalassa kasvatusta ja opetus on laadukasta	Tervakosken ja Turengin koulu ja monitoimikeskukset - muut koulut	Päätökset koulu- ja monitoimikeskusten hankesuunnitelmasta ja kouluverkosta	Hankesuunnitelmaan laaditun pedagogisen suunnitelman toteuttaminen Yhteisöllisen ja osallistavan toimintakulttuurin kehittäminen kouluihin	Koulukeskusten suunnittelu jatkuu vuonna 2019. Yhteisopettajuutta/ope- tusta lisätty ja tehostettu kouluissa. Koulun ja kodin yhteistyötä vahvistettu.	4
Janakkalassa kasvatusta ja opetus on laadukasta	Tervakosken ja Turengin koulu ja monitoimikeskukset - muut koulut	Kehittämishankkeiden määrä, hankkeiden toteutuminen	Haetaan aktiivisesti hankerahoituksia kaikkien koulujen ja päiväkotien toiminnan kehittämiseen	Hankkeet ovat toteutuneet suunnitellusti. Esiopetus on mukana opetustoimen innovatiiviset oppimisympäristöt-hankkeessa. Turengin koululla toteutetaan joustavan esi- ja alkuopetuksen kokeilua.	4
Janakkalassa kasvatusta ja opetus on laadukasta	Tervakosken ja Turengin koulu ja monitoimikeskukset - muut koulut	Kehittämishankkeiden määrä, hankkeiden toteutuminen	Haetaan aktiivisesti hankerahoituksia kaikkien koulujen ja päiväkotien toiminnan kehittämiseen	Hankkeet onnistuneet hyvin ja niihin on osallistuttu aktiivisesti. Tutor-toiminta on ollut tehokasta. Kerhotarjonta on ollut monipuolista ja osallistuminen aktiivista. Liikkuva koulu-toiminta on vakiintunut. Joustava esi- ja alkuopetuskokeilu etenee hyvin.	4

Kunnan pitkän aikavälin tavoite	Kunnan valtuusto- kauden tavoitteet	Toimialan asettama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Janakkalassa kasva- tus ja opetus on laa- dukasta	Meillä on terveelliset ja hyvät oppimisympäristöt	Kiva-koulu kyselyyn vastanneiden koulu- jen määrä Liikkuvan koulun ra- portointi Luokkakäynnit/ohjel- mien määrä/lainat/lu- kudiplomien määrä	Koulu- ja monitoimi- keskusten rakenta- misen suunnittelu, Kiva-koulu, liikkuva koulu, kengätön koulu (soveltuvasti) Edistämme opetus- suunnitelmaan kirjat- tua laaja-alaista osaamista turvaa- malla koulun ja kir- jaston välisen yhteis- työn.	Koulut ovat aktiivi- sesti mukana KiVa- koulu hankkeessa ja Liikkuvassa kou- lussa. Liikuntamah- dollisuuksia lisätty. Lukeminen-teeman alla toteutettu erilai- sia toimenpiteitä lu- kuaktiivisuuden lii- säämiseksi, esimer- kiksi lukudiplomit, Luku-Klaani projekti, kirjastoyhteistyö.	4
Janakkalassa kasva- tus ja opetus on laa- dukasta	Meillä on terveelliset ja hyvät oppimisympäristöt	Dokumentointi llo kasvaa liikkuen -oh- jelman nettialustalle Itsearviointi	Uuden varhaiskasva- tussuunnitelman sekä varhaiskasva- tuksen uusien liikun- tasuositusten mukai- sen toimintakulttuurin luominen varhaiskas- vatukseen	Päivitetty Janakkalan kunnan varhaiskas- vatussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2019. Liikunta- vastaavat ovat saa- neet sparrausta llo kasvaa liikkuen -oh- jelman nettialustan käyttöön.	5
Janakkalassa kasva- tus ja opetus on laa- dukasta	Edesautamme alu- een oppilaitosten koulutusedellytyksiä	Asiakaskäyntien lu- kumäärä	Oppilashuoltopalve- luiden järjestäminen	Oppilashuolto toimii suunnitelmien mu- kaan. Palautteita op- pilashuoltopalve- luista on pyydetty ja toimintaa kehitetään edelleen saatujen palautteiden poh- jalta.	4
Janakkalassa per- heet voivat hyvin	Perhekeskus - var- haiset palvelut per- heille	Toiminnan kehittämi- sen kuvaus ja toi- menpiteiden määrä	Tehdään perhekes- kusta tunnetuksi. Lisätään sähköisiä palveluja. Järjestetään järjestö- jen kanssa ennalta- ehkäisevää tiedotus- ja tukitoimintaa.	Perhekeskuksella on ollut aktiivinen Face- book -seinä. Neuvola on ollut mukana alu- eellisessa etäneu- vola pilotissa. Apua - napin kautta on avautunut sähköinen yhteydenottolomake.	4
Janakkalassa per- heet voivat hyvin	Luomme kuntalaisille kohtaamispaikkoja	Käyttömäärä	Perhekeskuksen toi- mitilassa voivat jär- jestöt, yritykset ja kuntalaiset järjestää toimintaa perheille.	Järjestöjen kanssa järjestetty tiedotus- ja tukitoimintaa. Erilai- sia tilaisuuksia on ol- lut 50.	4
Janakkalassa per- heet voivat hyvin	Luomme kuntalaisille kohtaamispaikkoja	Käyttömäärä	Kirjasto tarjoaa kun- talaisille ja yhdistyk- sille ym. kokoontu- mis- ja harrastusti- loja.	Kirjaston tilat olleet ahkerassa käytössä (kirjaston omat ja yh- distysten yleisötilai- suudet, Turengin koulu). Langaton verkko mahdollista- nut mm. opiskelun kirjaston tiloissa. Nuorten häiriökäyt- täytymistä kirjaston tiloissa on esiintynyt.	5

Kunnan pitkän aikavälin tavoite	Kunnan valtuusto-kauden tavoitteet	Toimialan asettama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Janakkalassa perheet voivat hyvin	Luomme kuntalaisille kohtaamispaikkoja	Käyttömäärä	2. asteen kirjallisuuden mahdollisuuksien selvitys	2. asteen maksutonta opiskelua ei ole vielä hyväksytty. Kirjallisuuden mahdollisuuksia on selvitetty. Mahdollinen kirjojen hankinta ja lainaus olisi järkevintä hoitaa oppilaitosten toimesta, mikäli maksuttomuus toteutuu.	5
Janakkalassa edistetään elinikäistä oppimista	Tarjoamme yrittäjyyskasvatusta	Työsuunnitelman toteutumisen arviointi, osallistujien lukumäärä, yritysvierailujen lukumäärä Yrittäjyyskerhossa toteutuneiden yritysten lukumäärä	Opetussuunnitelmassa olevien yrittäjyyskasvatukseen liittyvien tavoitteiden toteuttaminen (työsuunnitelma) Yrityskylä kaikille kunnan 6.luokkalaisille. Yritysvierailut sekä yrittäjyyskerho 9.luokkalaisille	Koulut ovat tehneet yrittäjyyttä tutuksi yrityskylävierailuilla. Yrittäjyyteen liittyviä oppitunteja on lisätty kouluissa. Lukiossa on järjestetty yrittäjyyskursseja. Yrittäjyyteen liittyvää yhteistyötä on tehostettu koulujen ja paikallisten yrittäjien välillä.	4
Janakkalassa edistetään elinikäistä oppimista	Edistämme nuorten työllistymismahdollisuuksia ja vahvistamme nuorten vaikutuskanavia	Nuorten työpajatoiminta on vakinaistettu Uusi nuorisovaltuusto on valittu	Työpajatoiminnalle luodaan pitkän aikavälin tavoitteet ja toimintamalli Nuorisovaltuusto toimii aktiivisesti osana kunnan päätöksentekoa	Nuorten työpajan toiminta on vakiintunut uusiin toimitiloihin. Toiminnalle on asetettu pitkän tähtäimen tavoitteita, kuukausittaisia toimintasuunnitelmia ja toimintaa kehitetään muun muassa oppilaitosyhteistyön avulla. Nuorisovaltuuston työ on jatkunut aktiivisena ja kantaaottavana.	5
Janakkalassa edistetään elinikäistä oppimista	Teemme yhteistyötä yritysten ja oppilaitosten kanssa	Kirjaston käyttöaste	Kirjasto tarjoaa mahdollisuuksia itsenäiseen opiskeluun ja sivistykseen	Kirjaston kokoelma on laaja ja monipuolinen ja saanut paljon kiitosta asiakkailta. Lainaus lisääntyi 7000 lainalla edelliseen vuoteen verrattuna. E-aineiston (e-lehdet, e-kirjat) käyttö lisääntyi n. 50 %. eMagz-palvelu (kotimaiset aikakauslehdet) on tulossa kevään aikana asiakkaiden kotikäyttöön, kuten PressReader on jo ollut.	5

Kunnan pitkän aikavälin tavoite	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Toimialan asettama mittari	Toimialan talousarviovuoden toimenpide	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Janakkalassa lähi- ja digitaaliset palvelut ovat esteettömästi kuntalaisten saavutettavissa	Edistämme SoTe-palvelujen saata- vuutta ja saavutetta- vuutta kunnassa	Uusien toimintamal- lien/ palvelujen määrä	Aloitamme perheiden arkea helpottavia ja ennaltaehkäiseviä palveluja (palveluoh- jaus, neuvolatarkas- tukset päiväko- deissa, Lapsikam- mari jne.)	Palveluohjaus on osa Perhekeskuksen palveluohjaajan ja sosiaalityöntekijän työtä. Tervakoskella 3-vuotiaiden päivä- kodissa olevien las- ten (pilotti kunnan omissa toimipis- teissä) neuvolatark- astuksista 92% to- teutui päiväkodissa. Toiminta alkaa syk- syllä myös Turen- gissa.	4
Janakkalassa lähi- ja digitaaliset palvelut ovat esteettömästi kuntalaisten saavutettavissa	Järjestämme di- giopetusta (käytön opastus, kiertävä di- giklinikka)	Koulun työsuunnitel- man toteutumisen ar- viointi	Opetuspalveluiden tieto- ja viestintästra- tegian toteuttaminen	Digi-tutorit ovat tuke- neet kouluissa TVT- strategian ja arkipäi- vän toiminnan toteu- tumista. Laite- ja oh- jelmistokantaa kehi- tetään ja uudistetaan aktiivisesti mahdolli- suuksien mukaan.	4
Janakkalassa lähi- ja digitaaliset palvelut ovat esteettömästi kuntalaisten saavutettavissa	Järjestämme di- giopetusta (käytön opastus, kiertävä di- giklinikka)	Sähköisen asioinnin ja viestinnän määrä Huoltajien osallistu- vuus ja asiakastyty- väisyys Prosessien sujuvuu- den arviointi	Varhaiskasvatuksen uuden sähköisen palvelun monipuoli- nen hyödyntäminen ja kehittäminen	Sähköisessä järjes- telmässä on edelleen kehitettävää. 1.8.2019 on otettu käyttöön sähköinen lapsen varhaiskasva- tussuunnitelma ja ryhmän varhaiskas- vatussuunnitelma.	3
Janakkalassa on mainiot harrastus- mahdollisuudet	Olemme liikunta-, kulttuuri- ja muiden yhdistysten kump- pani	Vaikuttavuus	Kirjasto tekee yhteis- työtä eri kulttuurijär- jestöjen kanssa	Liikunta- ja kulttuu- riyhdistysten kanssa tehtiin yhteistyötä an- tamalla tiloja käyt- töön sekä markkinoi- malla tapahtumia mm. tapahtumaka- lenterissa ja SO- MEssa. Myimme pääsylippuja Musiik- kipäivien ja Barokki- kesän konsertteihin, ym. tilaisuuksiin.	5
Janakkalassa on mainiot harrastus- mahdollisuudet	Tilamme ovat aktiivi- sessä käytössä	Käyttömäärä	Kirjasto tarjoaa ko- koontumis- ja harras- tustiloja yhdistyksille	Opetustila on ollut Turengin koulun käy- tössä arkipäivisin. Elo-joulukuun ajan myös aulan kahvio oli päivisin koulun käytössä. Opetusti- lassa oli 41 muuta varausta, aulaassa 75 varausta ja näyttelyti- lassa 14 näyttelyä. Opetustila oli edus- kuntavaalien ja euro- vaalien käytössä n. 2½ viikkoa.	5

Henkilöstömäärä

Henkilöstömäärä 31.12.	TP2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	292,0	296,0	297,0
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset	22,7	26,8	31,6
Määräaikaiset	23,0	25,6	20,1
Työllistetyt	7,5		6,0
Oppisopimuskoulutuksessa olevat	0,8	0,8	
Harjoittelijat			

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
SIVISTYSLAUTAKUNTA							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	777 253	716 115		716 115	961 197	245 082	34,22%
Maksutuotot	803 537	867 341		867 341	764 331	-103 010	-11,88%
Tuet ja avustukset	178 536	242 124		242 124	267 853	25 729	10,63%
Muut toimintatuotot	57 748	137 834		137 834	71 480	-66 354	-48,14%
Toimintatuotot	1 817 075	1 963 414		1 963 414	2 064 861	101 447	5,17%
josta sisäiset	2 218	83 603		83 603	74 007	-9 596	-11,48%
Henkilöstökulut	-16 642 826	-17 391 425	278 060	-17 113 365	-17 048 597	64 768	-0,38%
Palvelujen ostot	-5 708 738	-6 285 574	60 000	-6 225 574	-5 864 403	361 171	-5,80%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-801 377	-887 474		-887 474	-824 755	62 719	-7,07%
Avustukset	-1 661 082	-2 004 400		-2 004 400	-2 216 741	-212 341	10,59%
Muut toimintakulut	-3 776 762	-4 120 965		-4 120 965	-4 109 142	11 823	-0,29%
Toimintamenot	-28 590 786	-30 689 838	338 060	-30 351 778	-30 063 637	288 141	-0,95%
josta sisäiset	-7 045 105	-7 351 702		-7 351 702	-7 300 461	51 241	-0,70%
Toimintakate (netto)	-26 773 711	-28 726 424	338 060	-28 388 364	-27 998 775	389 589	-1,37%
josta sisäiset	-7 042 887	-7 268 099		-7 268 099	-7 226 454	41 645	-0,57%
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset	-90 148	-107 397		-107 397	-113 601	-6 204	5,78%
Korko sitoutuneelle pääomalle	-92 630	-87 744	0	-87 744	-87 606	138	-0,16%
Muut laskennalliset kustannukset	-695 059	-798 935	0	-798 935	-751 100	47 835	-5,99%
Tehtävän kokonaiskustannukset	-27 651 548	-29 720 500	338 060	-29 382 440	-28 951 082	431 358	-1,47%

Toimielintasolla toimintatuotot ylittyivät 101 447€ (105,17%) ja toimintamenot alittuivat 288 141€ (99,05%). Toimintakate 98,63%. Selitykset olennaisista poikkeamista ovat tulosalueiden kohdalla.

TULOSALUE**SIVISTYSTOIMEN HALLINTO****Toiminnan kuvaus**

Tulosalue sisältää sivistyslautakunnan toiminnan sekä sivistystoimen johtamisen kustannuspaikat.

Tilivelvollinen viranhaltija: talous- ja hallintopäällikkö Heli Koskinen 1.1.-1.5.2019, Titta Tuomola 2.5.-31.12.2019

Henkilöstömäärä

Henkilöstömäärä 31.12.	TP2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	5,5	5,0	6,0
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset		0,5	
Määräaikaiset			
Työllistetyt			1,0
oppisopimuskoulutuksessa olevat			
Harjoittelijat			

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:**Käyttötalous**

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Sivistystoimen hallinto							
Tuloarviot ja määrärahat							
Muut toimintatuotot					9 541	9 541	
Toimintatuotot					9 541	9 541	
Henkilöstökulut	-311 867	-359 479		-359 479	-371 642	-12 163	3,38%
Palvelujen ostot	-32 382	-34 822		-34 822	-45 677	-10 855	31,17%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 135	-6 358		-6 358	-9 578	-3 220	50,64%
Muut toimintakulut	-12 996	-14 545		-14 545	-14 575	-30	0,20%
Toimintamenot	-362 379	-415 204		-415 204	-441 471	-26 267	6,33%
josta sisäiset	-16 455	-20 025		-20 025	-19 510	515	-2,57%
Toimintakate (netto)	-362 379	-415 204		-415 204	-431 930	-16 726	4,03%
josta sisäiset	-16 455	-20 025		-20 025	-19 510	515	-2,57%
Laskennalliset kustannukset							
Korko sitoutuneelle pääomalle	-384	-384	0	-384	-384	0	0,00%
Muut laskennalliset kustannukset	-10 867	-12 126	0	-12 126	-15 390	-3 264	26,92%
						0	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-373 630	-427 714	0	-427 714	-447 704	-19 991	4,67%

Olennaiset poikkeamat talouden toteutumisessa:**Toimintatuotot**

- Saatu palkkatukea 9 541€.

Toimintakulut

- Henkilöstökulut ylittäneet talousarvion 12 163 eurolla. Henkilöstökuluja muutettu käyttösuunnitelmassa: sivistystoimen kehittämisspäälikkö palasi kokoaikaiseksi sivistystoimen hallintoon, osa-aikainen perhekeskuksen toiminnanjohtajan tehtävä siirtyi vuoden 2019 ajaksi sosiaalitoimeen.
- Palveluiden ostot ovat ylittyneet 10 855€, mm. koulutuspalvelut, ICT-palvelut, asian-tuntijapalvelut.

TULOSALUE**VARHAISKASVATUS****Toiminnan kuvaus**

Tulosalue sisältää varhaiskasvatuksen hallinnon, ohjatun perhepäivähoidon, päiväkotihoidon, varhaiskerho- ja päiväkotipalvelut ja muut varhaiskasvatuspalvelut.

Varhaiskasvatuksen tulosalueen tehtävänä on tuottaa varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluita ja huolehtia kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta sekä varhaiskasvatuksen palveluseteleistä. Kunnallisia varhaiskasvatuspalveluita ovat päiväkotihoidon ja perhepäivähoito. Yksityinen päivähoito on valvottua ja palvelun tuottajien kanssa tehdään yhteistyötä. Yksityinen päivähoito ja alle kouluikäisten kerhotoiminta hoidetaan asiakkaalle myönnettävällä palvelusetelillä.

Tilivelvollinen viranhaltija: sivistysjohtaja Jouni Wilpola

Suoritetilaustaulukko

Varhaiskasvatus	TP2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TOT %	Poikkeama
Päiväkodit *						
Hoitopäivät, kokopäivähoito	60 205	55 838	60 000	69 080	115,1	9 080
€/hoitopäivä, brutto	65	70	82	66	80,5	-16
€/hoitopäivä, netto	55	61	72	58	80,6	-14
Hoitopäivät, osapäivähoito	17 484	14 563				
€/hoitopäivä, brutto	39	42				
€/hoitopäivä, netto	29	37				
Hoitopäivä, vuoro- ja osapäivähoito	8 925	7 829	8 000	9 566	119,6	1 566
€/hoitopäivä, brutto	65	70	82	66	80,5	-16
€/hoitopäivä, netto	55	61	72	58	80,6	-14
Ohjattu perhepäivähoito						
Hoitopäivät	17 976	15 561	14 000	12 652	90,4	-1 348
€/hoitopäivä, brutto	73	76	88	88	100,5	0
€/hoitopäivä, netto	61	66	74	79	107,2	5
Esiopetus						
Esiopetuspäivät	27 620	24 308	27 000	21 667	80,2	-5 333
€/esiopetuspäivä, brutto	39	37	43	35	81,4	-8
€/esiopetuspäivä, netto	39	37	43	35	81,4	-8
Kotihoidon tuki						
Lapsia keskim. /kk	225	234	240	215	89,6	-25
€/hoitopäivä, brutto	14	13	13	13	100,0	0
€/hoitopäivä, netto	14	13	13	13	100,0	0
Yksityisen hoidon tuki						
Lapsia keskim. /kk	69	4	2	0	0,0	-2
€/hoitopäivä, brutto	20	7	12	0	0,0	-12
€/hoitopäivä, netto	20	7	12	0	0,0	-12
Osittainen kotihoidon tuki						
Lapsia keskim. /kk	47	43	40	37	92,5	-3
€/hoitopäivä, brutto	8	8	5	9	180,0	4
€/hoitopäivä, netto	8	8	5	9	180,0	4
Palveluseteli **						
Lapsia keskim. /kk		130	170	207	121,8	37
€/palveluseteli, netto			39	43	110,3	4
Lisätietoja: * Vuodesta 2019 lähtien päiväkotien hoitopäivien lukumäärässä ei erotella koko- ja osapäivähoitoa.						
** Palveluseteliä käytetään päiväkotijärjestelmän ja ryhmäperhepäivähoidossa sekä perhepäivähoidossa.						

Olennaiset poikkeamat suoritteiden toteutumisessa

Hoitopäivien määrä on kasvanut päiväkodeissa ja vuorohoidossa ja vähentynyt perhepäivähoidossa.

Kunnan järjestämän esiopetuksen esiopetuspäivien määrä on vähentynyt, koska ikäluokka on pienempi ja osa esiopetukseen osallistuvista on yksityisessä varhaiskasvatuksessa.

Yksityinen varhaiskasvatus (palvelusetelit) on lisääntynyt.

Henkilöstömäärä

Henkilöstömäärä 31.12.	TP2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	127,0	127,0	123,0
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset	1,0	1,0	6,9
Määräaikaiset	4,0	4,0	0,4
Työllistetyt	2,4		2,0
oppisopimuskoulutuksessa olevat			
Harjoittelijat			

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Varhaiskasvatus							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	79 297	50 000		50 000	54 798	4 798	9,60%
Maksutuotot	671 395	725 000		725 000	643 232	-81 768	-11,28%
Tuet ja avustukset	1 938					0	
Muut toimintatuotot	5 482	5 303		5 303	6 205	902	17,01%
Toimintatuotot	758 111	780 303		780 303	704 235	-76 068	-9,75%
<i>josta sisäiset</i>		3 303		3 303	3 005	-298	-9,03%
Henkilöstökulut	-5 473 407	-5 824 325	278 060	-5 546 265	-5 187 802	358 463	-6,46%
Palvelujen ostot	-1 489 513	-1 496 798		-1 496 798	-1 506 888	-10 091	0,67%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-115 084	-111 618		-111 618	-84 034	27 584	-24,71%
Avustukset	-1 658 572	-2 000 000		-2 000 000	-2 213 282	-213 282	10,66%
Muut toimintakulut	-718 294	-797 412		-797 412	-788 023	9 389	-1,18%
Toimintamenot	-9 454 871	-10 230 153	278 060	-9 952 093	-9 780 029	172 064	-1,73%
<i>josta sisäiset</i>	-1 709 232	-1 743 628		-1 743 628	-1 728 283	15 345	-0,88%
Toimintakate (netto)	-8 696 759	-9 449 850	278 060	-9 171 790	-9 075 794	95 996	-1,05%
<i>josta sisäiset</i>	-1 709 232	-1 740 324		-1 740 324	-1 725 278	15 047	-0,86%
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset	-6 146	-7 500		-7 500	-14 750	-7 250	96,66%
Korko sitoutuneelle pääomalle	-23 270	-21 948	0	-21 948	-21 948	0	0,00%
Muut laskennalliset kustannukset	-251 999	-279 730	0	-279 730	-266 249	13 481	-4,82%
					0		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-8 978 174	-9 759 028	278 060	-9 480 968	-9 378 741	102 227	-1,08%

Olennaiset poikkeamat talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot

- Maksutuotot alittuneet 81 768 eurolla. Perhepäivähoidon osuus tästä on 72 876€.

Toimintakulut

- Henkilöstökulujen kulualitus 357 480€ on johtunut mm. siitä, että sijaisuuksia on hoidettu sisäisillä henkilöjärjestelyillä ja määräaikaista työsuhteita on päättynyt. Henkilöstökuluja on myös palveluiden ostoissa, työvoiman vuokrauskuluissa. Työvoiman vuokrauksen kulut ylittivät talousarvion 39 686 eurolla.
- Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelien ylitys oli 395 071€, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen toteuma oli 169 019€ alle talousarvion.

TULOSALUE**OPETUSTOIMI****Toiminnan kuvaus**

Tulosalue sisältää perusopetuksen, lukiokoulutuksen taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön. Musiikin opetuspalvelut ostetaan Sibeliuksen opistolta ja vapaan sivistystyön palvelut Koulutuskuntayhtymä Tavastiaan kuuluvalta Vanajaveden opistolta. Kunta ei järjestä toisen asteen ammatillista koulutusta, mutta kuuluu Koulutuskuntayhtymä Tavastiaan.

Tilivelvollinen viranhaltija: sivistysjohtaja Jouni Wilpola

Suoritetilaukset

Opetustoiminta	TP2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TOT %	Poikkeama
Peruskoulut						
Oppilasmäärä	1 917	1 873	1 845	1 841	99,8	-5
€/oppilas, brutto	7 827	8 219	9 015	8 895	98,7	-120
€/oppilas, netto	7 335	7 789	8 265	8 308	100,5	43
Perusop. viikkotuntimäärä	3 636	3 578	3 652	3 635	99,5	-18
€/viikkotuntimäärä, brutto	109	113	120	119	98,9	-1
€/viikkotuntimäärä, netto	102	107	110	111	100,8	1
Peruskoulun päättäneiden määrä	99,6 %	99,5 %	100 %	99,5 %	99,5	0
Lukiot						
Oppilasmäärä	245	255	260	258	99,2	-2
€/oppilas, brutto	7 627	7 580	7 622	7 856	103,1	234
€/oppilas, netto	7 517	7 509	7 470	7 735	103,6	265
Lukion viikkotuntimäärä	428	420	420	420	100,0	0
€/viikkotuntimäärä, brutto	115	121	124	128	102,9	4
€/viikkotuntimäärä, netto	113	120	122	126	103,4	4
Musiikinopetus						
Oppilasmäärä						
- varsinaisia oppilaita	110	109	100	106	106,0	6
€/varsinainen soitto-oppilas, brutto	1 370	1 411	1 549	1 463	94,5	-86
€/varsinainen soitto-oppilas, netto	1 370	1 411	1 549	1 463	94,5	-86
Aikuisopetus						
Janakkalalaisia opiskelijoita	1 588	1 626	2 000	1 592	79,6	-408
€/opiskelija, brutto	89	86	70	88	126,6	19
€/opiskelija, netto	89	86	70	88	126,6	19
Valtionos.oik.tuntimäärä Janakkalassa	6 269	5 944	7 000	5 775	82,5	-1 225
€/tunti, brutto	23	24	20	24	122,2	4
€/tunti, netto	23	24	20	24	122,2	4

Henkilöstömäärä

Henkilöstömäärä 31.12.	TP2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	145,0	148,0	152,0
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset	17,0	20,1	19,4
Määräaikaiset	18,0	20,6	18,7
Työllistetyt	4,1		1,0
oppisopimuskoulutuksessa olevat			
Harjoittelijat			

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Opetustoimi							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	685 734	655 440		655 440	892 728	237 288	36,20%
Maksutuotot	18 696	16 500		16 500	19 188	2 688	16,29%
Tuet ja avustukset	100 026	189 500		189 500	179 391	-10 109	-5,33%
Muut toimintatuotot	19 476	95 600		95 600	21 231	-74 369	-77,79%
Toimintatuotot	823 933	957 040		957 040	1 112 538	155 498	16,25%
<i>josta sisäiset</i>		80 300		80 300	68 774	-11 526	-14,35%
Henkilöstökulut	-9 985 786	-10 323 889		-10 323 889	-10 634 951	-311 062	3,01%
Palvelujen ostot	-3 931 414	-4 473 050	60 000	-4 413 049	-4 035 718	377 331	-8,55%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-508 502	-577 854		-577 854	-553 740	24 114	-4,17%
Muut toimintakulut	-2 691 290	-2 947 939		-2 947 939	-2 924 166	23 773	-0,81%
Toimintamenot	-17 116 992	-18 322 732	60 000	-18 262 732	-18 148 576	114 156	-0,63%
<i>josta sisäiset</i>	-4 855 280	-5 093 556		-5 093 556	-5 047 900	45 656	-0,90%
Toimintakate (netto)	-16 293 059	-17 365 692	60 000	-17 305 692	-17 036 038	269 654	-1,56%
<i>josta sisäiset</i>	-4 855 280	-5 013 255		-5 013 255	-4 979 126	34 129	-0,68%
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset	-64 360	-75 066		-75 066	-73 097	1 969	-2,62%
Korko sitoutuneelle pääomalle	-65 280	-61 860	0	-61 860	-61 644	216	-0,35%
Muut laskennalliset kustannukset	-384 225	-459 652	0	-459 652	-421 276	38 376	-8,35%
					0		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-16 806 924	-17 962 270	60 000	-17 902 270	-17 592 055	310 215	-1,73%

Olennaiset poikkeamat talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot

- Myyntituotot ylittyneet 237 288€ (136,20%). Kotikuntakorvaustuloja kertyi arvioitua enemmän.

Toimintakulut

- Henkilöstökuluissa ylitystä 311 062€ (toteuma 103,1%), syynä mm. jaksotettujen palkojen ja henkilösivukulujen muutokset.
- Palveluiden ostoissa kulualitus 377 331€ (toteuma 91,45%): mm. asiakaspalveluiden ostot 71 377€, ICT-palvelut 48 218€ ja sisäiset puhtaanapito- ja pesulapalvelut 52 213€ alle arvioidun. Lisäksi hankkeiden omavastuuosuudet on huomioitu talousarviossa palveluiden ostoissa, mutta hankkeiden kustannukset kertyvät palveluiden lisäksi myös palkkoihin.

TULOSALUE**KOULULAISTEN ILTAPÄIVÄTOIMINTA****Toiminnan kuvaus**

Tulosalue sisältää koululaisten iltapäivätoiminnan järjestämisen perusopetuksen 1.-2. luokan oppilaille. Erityisen tuen piirissä olevilla oppilailla on oikeus iltapäivätoimintaan aina 9. luokkaan asti.

Tilivelvollinen viranhaltija: vs. sivistystoimen kehittämisspäälikkö Elina Taipalus

Suoritetilaustaulukko

Koululaisten iltapäivätoiminta	TP2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TOT %	Poikkeama
osallistujien määrä	127	90	130	103	78,8	-28
€/osallistuja, brutto	1 459	1 844	1 437	1 619	112,6	182
€/osallistuja, netto	703	925	783	953	121,6	169

Osallistujamäärä lasketaan kevään ja syksyn keskiarvosta. Keväällä osallistujamäärä oli 86, syksyllä 119.

Henkilöstömäärä

Henkilöstömäärä 31.12.	TP2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset			
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset	3,7	3,7	4,8
Määräaikaiset			
Työllistetyt			
oppisopimuskoulutuksessa olevat			
Harjoittelijat			
Lisätietoja: Ohjaajat toimivat useilla kouluilla ja tehtävät on yhdistetty kouluohjaajan tehtäviin. Iltapäivätoiminnan yhteistuntimäärä on muutettu henkilötyövuosiksi.			

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:**Käyttötalous**

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Koululaisten iltapäivätoiminta							
Tuloarviot ja määrärahat							
Maksutuotot	82 255	85 000		85 000	68 603	-16 398	-19,29%
Toimintatuotot	82 255	85 000		85 000	68 603	-16 398	-19,29%
Henkilöstökulut	-129 063	-147 022		-147 022	-132 218	14 804	-10,07%
Palvelujen ostot	-27 839	-27 080		-27 080	-26 663	417	-1,54%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 323	-7 000		-7 000	-2 616	4 384	-62,62%
Muut toimintakulut	369				-415	-415	
Toimintamenot	-160 856	-181 102		-181 102	-161 912	19 190	-10,60%
josta sisäiset	-25 142	-23 780		-23 780	-23 929	-149	0,63%
Toimintakate (netto)	-78 601	-96 102		-96 102	-93 310	2 792	-2,91%
josta sisäiset	-25 142	-23 780		-23 780	-23 929	-149	0,63%
Laskennalliset kustannukset							
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0	
Muut laskennalliset kustannukset	-4 531	-5 710	0	-5 710	-4 801	909	-15,92%
Tehtävän kokonaiskustannukset	-83 131	-101 812	0	-101 812	-98 111	3 701	-3,64%

Olennaiset poikkeamat talouden toteutumisessa:

Maksutuottoja ja toimintamenoja kertyi arvioitua vähemmän, koska iltapäivätoiminnan osallistujamäärä oli talousarviossa arvioitua pienempi.

TULOSALUE

KIRJASTO

Toiminnan kuvaus

Kirjaston tehtävänä on edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja kulttuurin harrastamiseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen, elinikäiseen oppimiseen ja kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. (Kirjastolaki 1492/2016 ja kulttuurilaki 728/1992)

Kirjasto on kaikille avoin kulttuurin, tiedon ja sivistyksen keskus. Kokoelmillaan kirjasto tukee kaikenikäisten ihmisten yhteisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja virkistytymiseen. Kirjasto ruokkii lukutottumuksia, mielikuvitusta ja tiedonhalua, tukee järjestettyä ja omaehtoista oppimista, tarjoaa kansalaisille aineksia henkilökohtaiseen kehitykseen, tukee medialukutaitoa ja muita kansalaisten tietoyhteiskuntataitoja, on tie kulttuuriperinnön ja tieteen tulosten tuntemukseen sekä tarjoaa tilan ihmisten ja kulttuurien kohtaamiselle.

Kirjaston toimipisteet ovat pääkirjasto Turengissa, omatoimikirjasto Tervakoskella sekä kirjastoauto.

Tilivelvollinen viranhaltija: kirjastotoimenjohtaja Matti Karvinen

Suoritetilaustaulukko

Kirjasto	TP2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TOT %	Poikkeama
Lainat	273 313	278 736	290 000	285 624	98,5	-4 376
€/laina, brutto	3,1	3,1	3,1	3,1	101,7	0
€/laina, netto	3,1	3,0	3,0	3,0	100,5	0
Kävijät	106 762	106 685	120 000	117 447	97,9	-2 553
€/kävijä, brutto	8,0	8,1	7,4	7,6	102,4	0
€/kävijä, netto	7,9	7,9	7,2	7,4	102,4	0
Hankinnat	5 106	5 910	5 000	4 969	99,4	-31
Kirjaston käytönopetus lkm	173	155	150	163	108,7	13

Henkilöstömäärä

Henkilöstömäärä 31.12.	TP2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	10,0	10,0	10,0
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset	1,0	1,0	0,5
Määräaikaiset	1,0	1,0	1,0
Työllistetyt	0,5		1,0
oppisopimuskoulutuksessa olevat			
Harjoittelijat			

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Kirjasto							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	7 064	7 600		7 600	7 620	20	0,26%
Maksutuotot		0		0	45	45	
Muut toimintatuotot	12 979	13 400		13 400	13 268	-132	-0,99%
Toimintatuotot	20 043	21 000		21 000	20 933	-67	-0,32%
<i>josta sisäiset</i>	<i>396</i>				<i>1 233</i>	<i>1 233</i>	
Henkilöstökulut	-449 534	-448 092		-448 092	-466 700	-18 607	4,15%
Palvelujen ostot	-82 580	-87 464		-87 464	-79 289	8 175	-9,35%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-138 988	-155 159		-155 159	-143 792	11 367	-7,33%
Muut toimintakulut	-153 961	-159 454		-159 454	-159 455	-1	0,00%
Toimintamenot	-825 064	-850 169		-850 169	-849 237	933	-0,11%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-190 023</i>	<i>-193 310</i>		<i>-193 310</i>	<i>-192 550</i>	<i>760</i>	<i>-0,39%</i>
Toimintakate (netto)	-805 021	-829 169		-829 169	-828 303	866	-0,10%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-189 627</i>	<i>-193 310</i>		<i>-193 310</i>	<i>-191 317</i>	<i>1 993</i>	<i>-1,03%</i>
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset	-5 759	-10 948		-10 948	-11 871	-923	8,43%
Korko sitoutuneelle pääomalle	-1 620	-1 536	0	-1 536	-1 536	0	0,00%
Muut laskennalliset kustannukset	-29 836	-26 904	0	-26 904	-28 717	-1 813	6,74%
						0	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-842 236	-868 557	0	-868 557	-870 427	-1 870	0,22%

TULOSALUE**NUORISO****Toiminnan kuvaus**

Nuorisopalveluiden tehtävänä on nuorten kasvun ja kehityksen tukeminen, elinolojen parantaminen ja edellytysten luominen hyvälle elämälle ja kansalaistoiminnalle.

Nuorisopalvelut sisältävät varsinaisen toiminnan, nuorisotilat, nuorten työpajan, leirikeskuksen ja nuorisotoimen avustukset (Nuorisolaki 72/2006). (Nuorisolaki 1285/2016)

Tilivelvollinen viranhaltija: nuorisopalvelupäällikkö Sanna Laine

Suoritetilaustaulukko

Nuoriso	TP2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TOT %	Poikkeama
Etsivän nuorisotyön asiakkuudet	87	89	80	94	117,5	14
Nuorten työpajan asiakasmäärä	53	53	50	53	106,0	3
Ryhmätoiminta (hlö)	895	935	800	920	115,0	120
Yksilö- ja pienryhmäkohtaukset (hlö)	1 010	1 558	1 000	2 249	224,9	1 249
Lisätietoja:						

Olennaiset poikkeamat suoritteiden toteutumisessa

Yksilö- ja pienryhmäkohtaukset ovat lisääntyneet mm. lisääntyneiden nuorisotilakäyntien johdosta.

Henkilöstömäärä

Henkilöstömäärä 31.12.	TP2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	3,0	5,0	5,0
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset			
Määräaikaiset			
Työllistetyt	0,5		1,0
oppisopimuskoulutuksessa olevat	0,8	0,8	
Harjoittelijat			

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Nuoriso							
Tuloarviot ja määrärahat							
Myyntituotot	5 158	3 075		3 075	6 052	2 977	96,80%
Maksutuotot	31 191	40 841		40 841	33 263	-7 578	-18,55%
Tuet ja avustukset	76 572	52 624		52 624	88 462	35 838	68,10%
Muut toimintatuotot	19 811	23 531		23 531	21 234	-2 297	-9,76%
Toimintatuotot	132 733	120 071		120 071	149 011	28 940	24,10%
<i>josta sisäiset</i>	<i>1 822</i>				<i>995</i>	<i>995</i>	
Henkilöstökulut	-210 911	-212 541		-212 541	-212 893	-351	0,17%
Palvelujen ostot	-138 311	-150 361		-150 361	-162 000	-11 639	7,74%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 095	-27 485		-27 485	-26 399	1 086	-3,95%
Avustukset	-2 510	-4 400		-4 400	-3 459	941	-21,39%
Muut toimintakulut	-200 590	-201 615		-201 615	-222 471	-20 856	10,34%
Toimintamenot	-575 416	-596 402		-596 402	-627 222	-30 819	5,17%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-248 661</i>	<i>-277 404</i>		<i>-277 404</i>	<i>-288 212</i>	<i>-10 808</i>	<i>3,90%</i>
Toimintakate (netto)	-442 683	-476 331		-476 331	-478 211	-1 879	0,39%
<i>josta sisäiset</i>	<i>-246 839</i>	<i>-277 404</i>		<i>-277 404</i>	<i>-287 217</i>	<i>-9 813</i>	<i>3,54%</i>
Laskennalliset kustannukset							
Korko sitoutuneelle pääomalle	-2 076	-2 016	0	-2 016	-2 094	-78	3,87%
Muut laskennalliset kustannukset	-11 781	-12 882	0	-12 882	-13 057	-175	1,36%
						0	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-456 540	-491 229	0	-491 229	-493 361	-2 132	0,43%

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot

- Maksutuotot jäivät 7 578€ alle arvioidun. Hanke- ja avustustuotot ylittivät arvioidun 35 838 eurolla, josta European solidarity corps-hankkeen tuotot 21 698€.

Toimintakulut

- Kuluylytykset palveluiden ostoissa 11 639€ ja muissa toimintakuluissa 20 856€ johtuvat pääsääntöisesti hankekuluista sekä lisääntyneistä sisäisistä vuokratuluista. European solidarity corps-hankkeen kulut 20 401€.

TULOSALUE**PERHEKESKUS****Toiminnan kuvaus**

Tulosalue sisältää perhekeskustoimintamallin kehittämisen ja toteuttamisen edellyttämät toiminnot: mm. henkilöstö, hankinnat, koulutukset, kolmannelta sektorilta ym. toimijoilta ostettavat palvelut ja muu verkostomainen toiminta. Perhekeskuksen toiminta toteutetaan yhteistyössä sivistystoimen, perusturvan ja teknisen toimen kanssa. Kustannuksia jakautuu lisäksi kaikille toimialoille. Kokonaismenot kerätään eri toimialoilta seurantanumeron avulla.

Tilivelvollinen viranhaltija: sivistysjohtaja Jouni Wilpola

Henkilöstömäärä

Henkilöstömäärä 31.12.	TP2018	TA 2019	TP 2019
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, kokoaikaiset	1,5	1,0	1,0
Vakinaisessa palvelussuhteessa olevat, osa-aikaiset		0,5	
Määräaikaiset			
Työllistetyt			
oppisopimuskoulutuksessa olevat			
Harjoittelijat			

Olellaiset poikkeamat suoritteiden toteutumisessa

Perhekeskuksen toiminnanjohtaja (0,5) perusturvan palkkaamana vuoden 2019 ajan.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:**Käyttötalous**

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama	Poikkeama %
Perhekeskus							
Tuloarviot ja määrärahat							
Henkilöstökulut	-82 259	-76 076		-76 076	-42 391	33 685	-44,28%
Palvelujen ostot	-6 700	-16 000		-16 000	-8 166	7 834	-48,96%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 251	-2 000		-2 000	-4 595	-2 595	129,75%
Muut toimintakulut					-37	-37	
Toimintamenot	-95 210	-94 076		-94 076	-55 190	38 886	-41,33%
josta sisäiset	-313				-79	-79	
Toimintakate (netto)	-95 210	-94 076		-94 076	-55 190	38 886	-41,33%
josta sisäiset	-313				-79		
Laskennalliset kustannukset							
Poistot ja arvonalentumiset	-13 882	-13 883		-13 883	-13 883	0	-0,00%
Muut laskennalliset kustannukset	-1 821	-1 931	0	-1 931	-1 610	321	-16,63%
Tehtävän kokonaiskustannukset	-110 913	-109 890	0	-109 890	-70 682	39 208	-35,68%

Olellaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:**Toimintakulut**

- Henkilöstökuluja muutettu käyttösuunnitelmassa: osa-aikaisen perhekeskuksen toiminnanjohtajan tehtävä siirtyi vuoden 2019 ajaksi sosiaalityötoimeen ja sivistystoimen kehittämispäällikkö on palannut kokoaikaiseksi sivistystoimen hallintoon.

LASKELMAT

2.3. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Kunta ilman liikelaitosta 2019

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio muutokset	Muutettu talousarvio 2019	Toteuma 2019	Poikkeama
Toimintatulot	25 785 893,05	-747 524,00	25 038 369,05	25 481 034,77	442 665,72
Myyntituotot	9 503 503,68	-242 620,00	9 260 883,68	9 633 634,19	372 750,51
Maksutuotot	4 944 919,00	-51 695,00	4 893 224,00	4 887 922,05	-5 301,95
Tuet ja avustukset	889 924,00	-13 209,00	876 715,00	949 919,55	73 204,55
Muut toimintatuotot	10 447 546,37	-440 000,00	10 007 546,37	10 009 558,98	2 012,61
Valmistus omaan käyttöön	295 240,00		295 240,00	303 927,37	8 687,37
Toimintamenot	-112 880 615,61	-17 927,45	-112 898 543,06	-113 301 354,12	-402 811,06
Henkilöstömenot	-44 685 488,05	1 606 467,55	-43 079 020,50	-43 259 128,95	-180 108,45
Palvelujen ostot	-47 367 135,64	-1 420 766,00	-48 787 901,64	-48 803 769,40	-15 867,76
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 374 647,45	-58 859,00	-6 433 506,45	-6 204 168,20	229 338,25
Avustukset	-4 966 089,64	-80 000,00	-5 046 089,64	-5 318 658,17	-272 568,53
Muut toimintamenot	-9 487 254,82	-64 770,00	-9 552 024,82	-9 715 629,40	-163 604,58
Toimintakate	-86 799 482,56	-765 451,45	-87 564 934,01	-87 516 391,98	48 542,03
Verotulot	66 008 000,00	-3 730 000,00	62 278 000,00	62 814 406,83	536 406,83
Valtionosuudet	23 598 190,00	645 493,00	24 243 683,00	24 290 352,00	46 669,00
Rahoitustulot ja -menot	-13 887,00	42 000,00	28 113,00	132 747,39	104 634,39
Korkotulot muilta	66 000,00		66 000,00	65 197,80	-802,20
Muut rahoitustulot muilta	472 856,00		472 856,00	561 513,71	88 657,71
Korkomenot	-552 743,00	42 000,00	-510 743,00	-420 932,05	89 810,95
Muut rahoitusmenot				-73 032,07	-73 032,07
Vuosikate	2 792 820,44	-3 807 958,45	-1 015 138,01	-278 885,76	736 252,25
Poistot ja arvonalentumiset	-5 007 767,00		-5 007 767,00	-4 809 735,35	198 031,65
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 007 767,00		-5 007 767,00	-4 809 735,35	198 031,65
Satunnaiset erät				332 637,47	332 637,47
Satunnaiset tulot				332 637,47	332 637,47
Tilikauden tulos	-2 214 946,56	-3 807 958,45	-6 022 905,01	-4 755 983,64	1 266 921,37
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 214 946,56	-3 807 958,45	-6 022 905,01	-4 755 983,64	1 266 921,37

Tuloslaskelman toteutuman lisätiedot:

Verotulojen erittely

	Alkup. TA 2019	TA muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Verotulot	66 008 000	-3 730 000	62 278 000	62 814 407	536 407
Kunnan tulovero	60 087 000	-3 511 000	56 576 000	57 028 236	452 236
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 285 000	-302 000	1 983 000	1 999 034	16 034
Kiinteistövero	3 636 000	83 000	3 719 000	3 787 137	68 137

Jäljempänä lisätietoa verotulojen kertymisestä vuonna 2019.

Valtionosuuksien erittely

	Alkup. TA 2019	TA muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Valtionosuudet	23 598 190,00	645 493,00	24 243 683,00	24 290 352,00	46 669,00
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus ml. Tasaukset	23 598 190,00	645 493,00	24 243 683,00	26 522 616,00	2 278 933,00
Peruspalveluiden valtionosuudet	23 598 190,00	645 493,00	24 243 683,00	22 548 456,00	-1 695 227,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus			0,00	3 974 160,00	3 974 160,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	0,00	0,00	0,00	-2 232 264,00	-2 232 264,00
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet			0,00	-2 232 264,00	-2 232 264,00

Jäljempänä lisätietoa valtionosuuksien kehityksestä vuonna 2019.

Lisätietoa verotuloista:

Kunnan verotulot muodostuvat kunnallisverosta, kiinteistöverosta sekä osuudesta yhteisöveron tuottoon. Valtuuston on kuntalain 111 §:n mukaan viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Valtuusto päättää veroprosenteista vuosittain marraskuussa.

Kunnan tulovero

Vuonna 2019 tuloveroprosentti oli ennallaan 21,0 %. Ennakoinnin yksi tärkeimmistä tekijöistä on asukasluvun oikeellisuus. Vuoden 2019 talousarviossa suunnitteluoletuksena käytettiin 16 550 asukasta vuoden lopussa. Arvio ei toteutunut, sillä vuoden 2019 asukasluku väheni tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 128 henkilöä ollen 16 422 asukasta.

Alkuperäisessä talousarviossa ennakoitiin saatavan kunnallisveroja n. 60,1 milj. euroa, ja talousarvion muutoksissa arviota pudotettiin 56,6 milj. euroon. Kunnallisveroa kertyi 57,0 milj. euroa. Verotusjärjestelmän muutokset olivat osa syynä verotulojen alhaisempaan kertymään sekä väestömäärän aleneminen myös heikensi verotulokertymää. Verotulojen väheneminen noudattaa valtakunnallista kehitystä.

Janakkalan tuloveroprosentit

Vuosi	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuloveroprosentti	19,50	19,50	19,75	19,75	20,50	20,50	20,50	21,00	21,00	21,00

Yhteisövero

Yhteisöt maksavat tuloistaan suhteellista veroa, yhteisöveroa, joka jaetaan valtiolle (n. 70 %) ja kunnille (n. 30 %) . Seurakuntien osuus yhteisöveron tuotosta poistui 2016 alusta ja se on korvattu erillisellä valtion rahoituksella. Yhteisöveron jako-osuuden sekä yhteisöveroprosentin määräytymisperusteineen määrää valtio.

Vuoden 2019 alkuperäisessä talousarviossa ennakoitiin saatavan yhteisöveroja n. 2,3 milj. €. Talousarvion muutoksissa arviota alennettiin 0,3 milj. €. Yhteisöveroa kertyi 2,0 milj. €

Kiinteistövero

Kiinteistövero on kiinteistön arvon perusteella kunnalle vuosittain suoritettava vero. Verosta on säädetty kiinteistöverolaissa (20.7.1992/654). Kiinteistövero koskee kaikkia kiinteistöjä lukuun ottamatta metsiä, maatalousmaita sekä kiinteistöjä, joita käytetään yleisiin tarkoituksiin, kuten mm. kadut ja torit. Kiinteistöveron tuotto tilitetään kiinteistön sijaintikunnalle.

Kiinteistövero on kiinteistöveroprosentin mukainen osuus kiinteistön verotusarvosta. Kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kiinteistöveroprosentti määrätään sadasaprosentin tarkkuudella.

Vuoden 2019 kiinteistöveroprosentit ja kiinteistöveron laskentaperusteet perustuvat kunnanvaltuutuksessa 12.11.2018 (§ 72) hyväksyttyihin prosentteihin

- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,10
- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,50
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,10
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 4,00

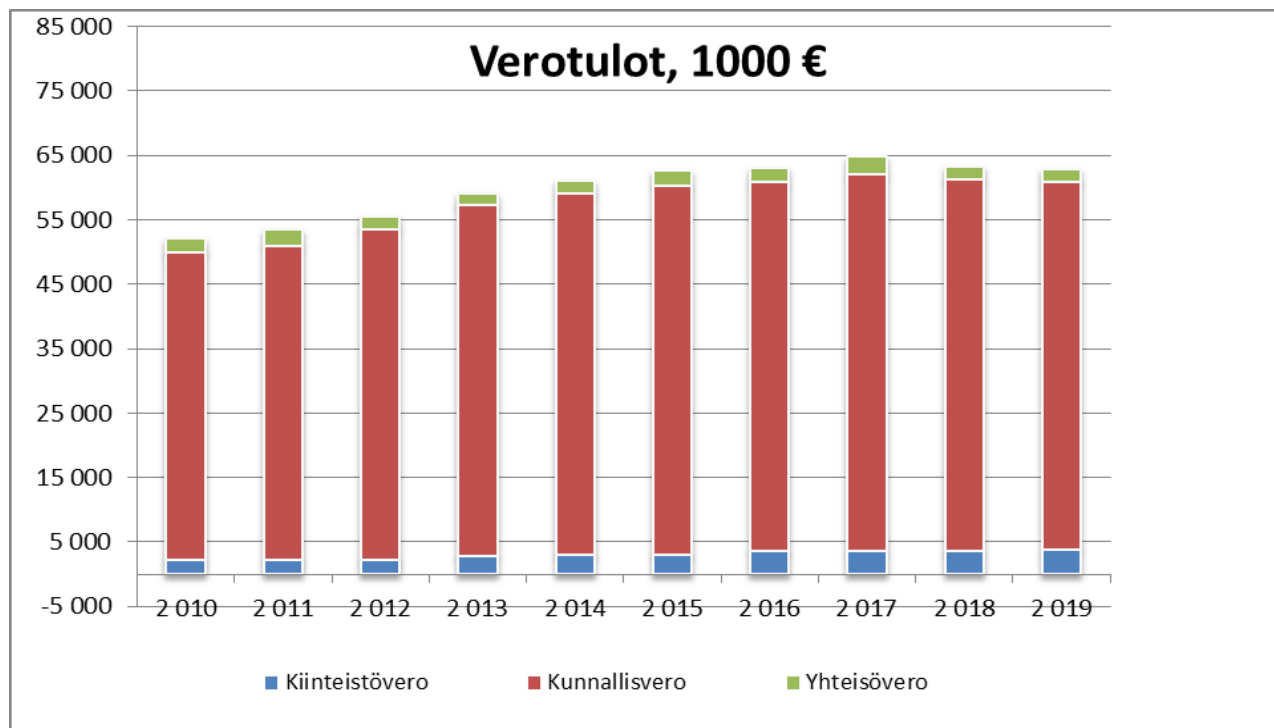
Vuodelle 2019 kiinteistöveroprosentteja ei nostettu. Vuoden 2019 talousarviossa ennakoitiin saatavan kiinteistöveroja n. 3,6 milj. euroa. Talousarvion muutoksissa arviota korotettiin 3,7 milj. euroon. Kiinteistöveroja kertyi 3,8 milj. euroa.

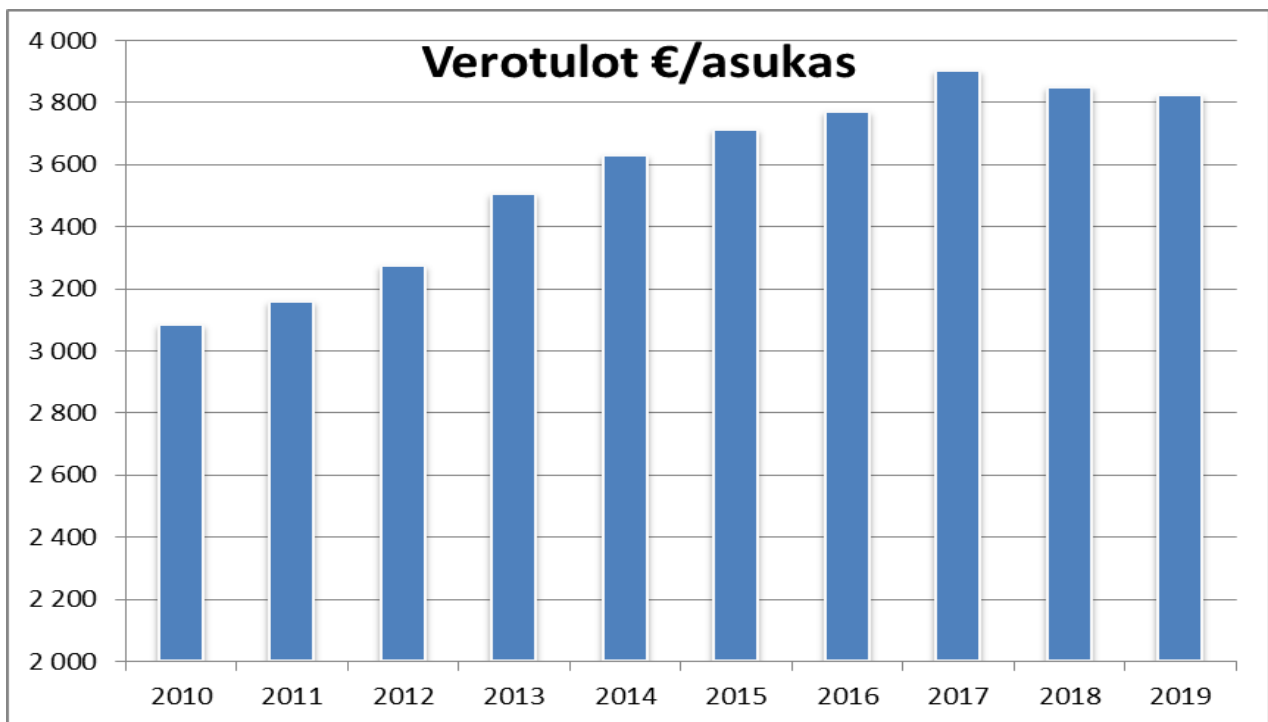
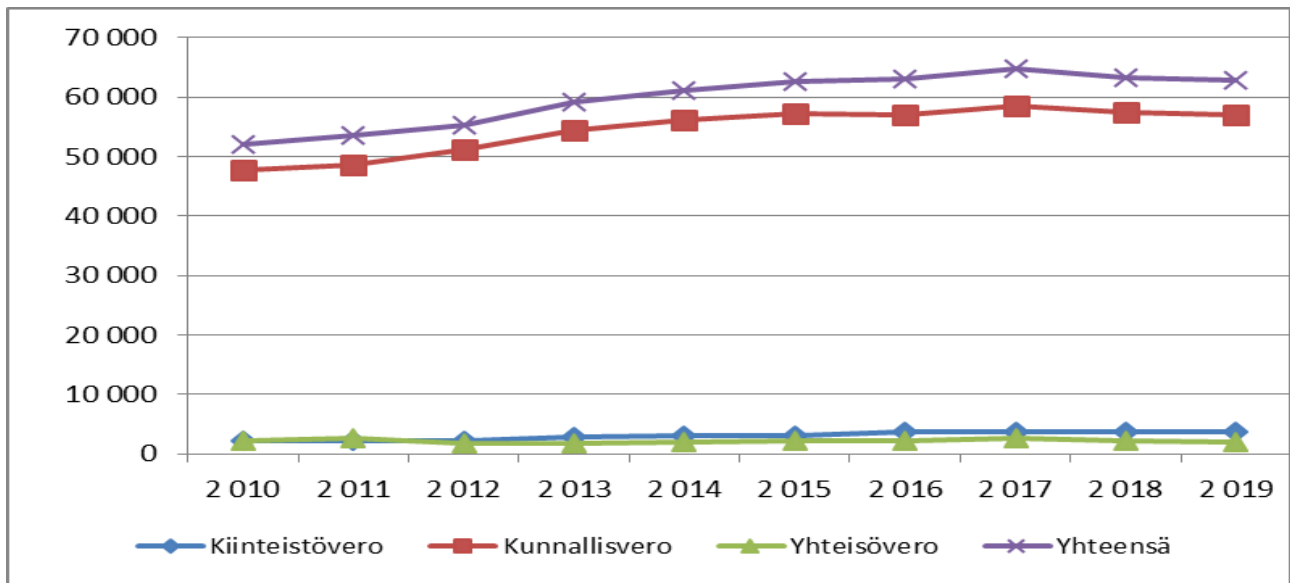
Vuosi	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Yleinen kiinteistöveroprosentti	0,80	0,80	0,80	1,00	1,00	1,00	1,10	1,10	1,10	1,10
Vakituisten asuinrakennusten veroprosentti	0,35	0,35	0,35	0,40	0,40	0,40	0,50	0,50	0,50	0,50
Muiden asuinrakennusten veroprosentti	0,90	0,90	0,90	1,00	1,00	1,00	1,10	1,10	1,10	1,10
Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti							4,00	4,00	4,00	4,00

Verotulot yhteensä:

Vuonna 2019 Janakkalan verotulot laskivat 0,8 % vuoteen 2017 verrattuna.

Verotulot 2010 - 2019 (1000 €)										
Vuosi	2 010	2 011	2 012	2 013	2 014	2 015	2 016	2 017	2 018	2 019
Kiinteistövero	2 230	2 253	2 301	2 827	2 990	3 091	3 687	3 636	3 658	3 787
Kunnallisvero	47 721	48 576	51 254	54 468	56 093	57 247	57 059	58 492	57 504	57 028
Yhteisövero	2 173	2 747	1 825	1 771	2 024	2 207	2 287	2 676	2 130	1 999
Yhteensä	52 124	53 576	55 380	59 066	61 107	62 545	63 033	64 804	63 292	62 814

Verotulot/asukas	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
euroa/asukas	3 086	3 159	3 274	3 507	3 629	3 711	3 770	3 902	3 848	3 825

Vuonna 2019 verotulot laskivat 23 euroa/asukas vuoteen 2018 verrattuna.

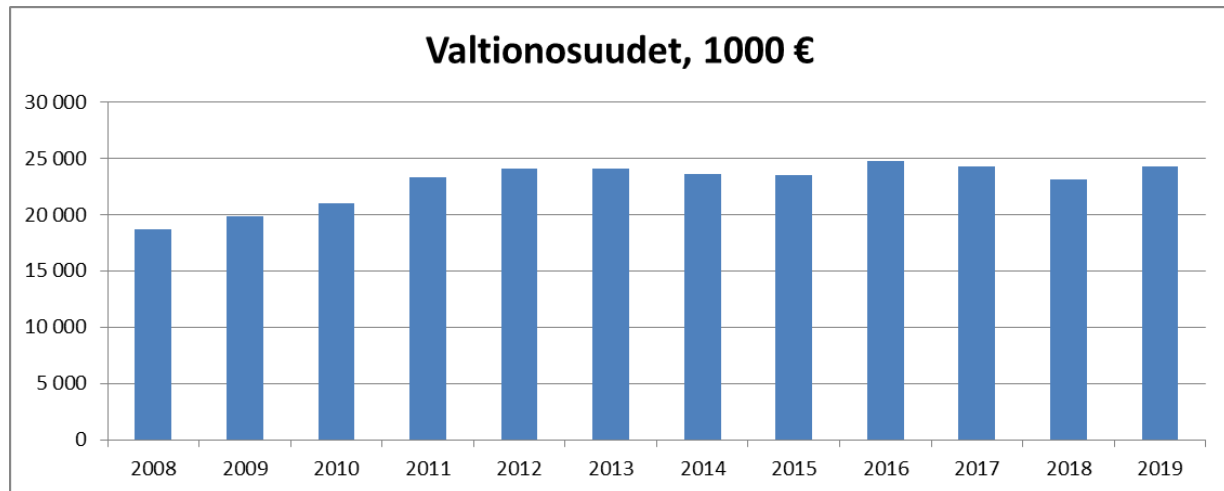
Lisätietoa valtionosuuksista:

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän, ikärakenteen ja sairastavuuden lisäksi erilaiset

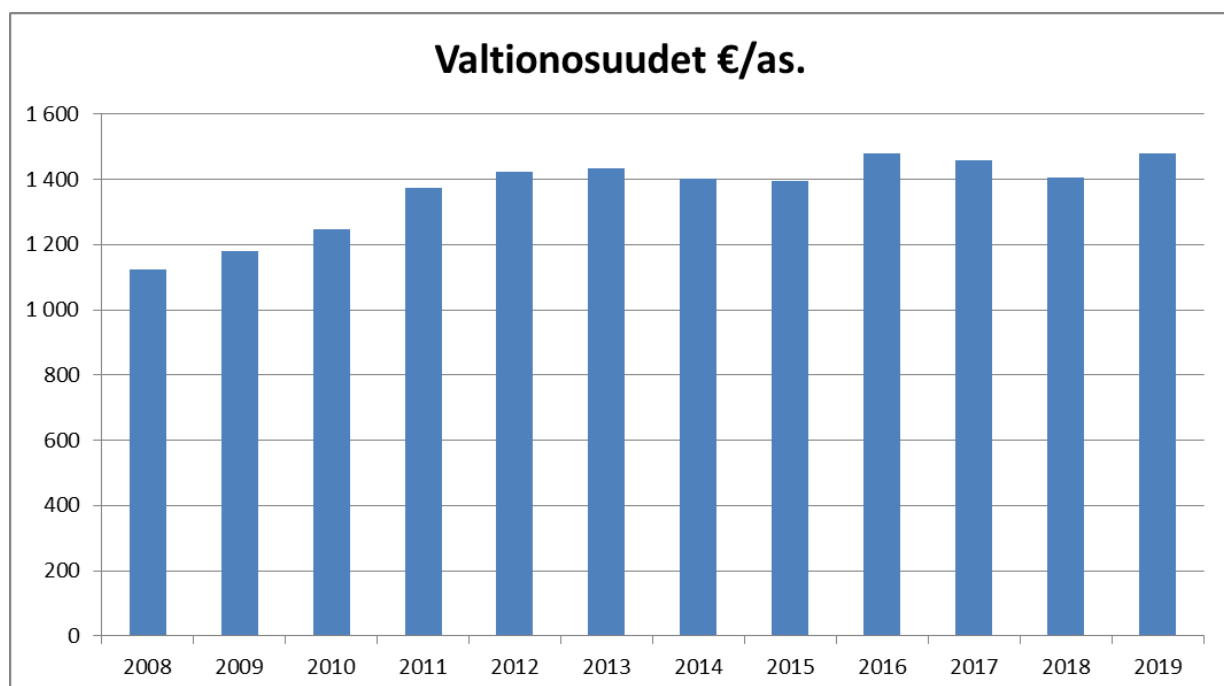
olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana on kuntien tulopohjan tasaaminen kuntien verotulojen perusteella.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Vuoden 2019 alkuperäisessä talousarviossa valtionosuuksia ennakoitiin saatavan n. 23,6 milj. euroa. Talousarvion muutoksissa toteutumaksi arvioitiin 24,2 ja lopullinen toteutuma oli 24,3 milj. euroa. Valtionosuuksien tarkempi erittely lajeittain löytyy kappaleen 4.3.3

Vuosi	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Valtionosuudet 1000 €	18 646	19 821	21 036	23 293	24 088	24 124	23 622	23 531	24 760	24 227	23 120	24 290
Muutos, %-yks.	14,5	6,3	6,1	10,7	3,4	0,1	-2,1	-0,4	5,2	-2,2	-4,6	5,1
Muutos, 1 000 €	2 363	1 175	1 215	2 257	795	36	-502	-91	1 229	-533	-1 107	1 170

Vuosi	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Valtionosuudet €/as.	1 124	1 180	1 245	1 373	1 424	1 432	1 403	1 396	1 481	1 459	1 406	1 479
Muutos, %-yks.	13,2	5,0	5,5	10,3	3,7	0,6	-2,1	-0,5	6,1	-1,5	-3,6	5,2
Muutos, €	131	56	65	128	51	8	-30	-6	85	-22	-53	73

Toimintatulojen kehitys:

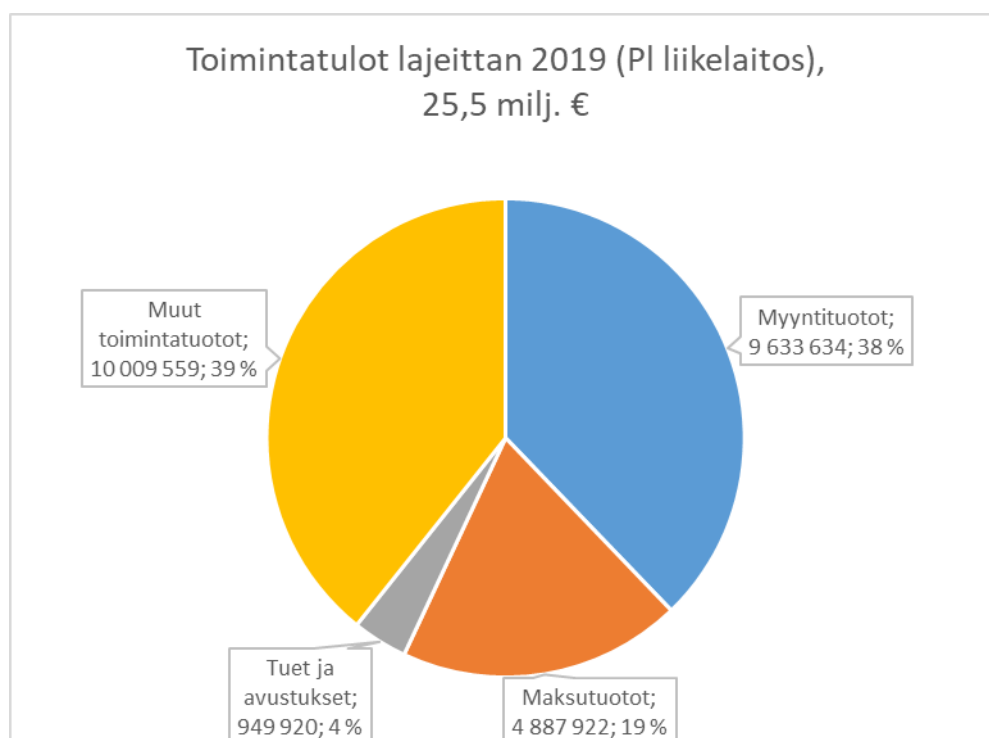
Toimintatulot koostuvat myyntituotoista, maksutuotoista, tuista ja avustuksista sekä muista toimintatuotoista. Vuonna 2019 muutetussa talousarviossa toimintatuottoja odotettiin saatavan n. 25,0 milj. euroa. Tavoite ylittyi 1,8 % eli noin 0,4 milj.€ ollen noin 25,5 milj.€. Vähennystä edellisvuoteen verrattuna oli n. 92 000 € ja 0,4%.

Myyntituotot (MTA 9,3 milj. €) ylittyivät (n. 373 000 €) verrattuna muutettuun talousarvioon. Edellisvuoteen nähden myyntituotot vähenivät n. 293 000 € eli 3,0 %. Suurin osa vähennyksestä johtui siitä että työterveyshuollon maksutuotot jäi pois maaliskuun alusta alkaen (vähennys 124 000).

Maksutuottojen kertymä (MTA 4,9 milj. €) toteutui muutettuun talousarvioon verrattuna. Maksutuotoissa oli vähennystä n. 71 000 € (1,4 %) verrattuna edellisvuoteen.

Tuet ja avustukset (MTA 0,9 milj. €) ylittyi muutettuun talousarvioon verrattuna n. 73 000 € ollen noin 950 000 €. Tuet ja avustukset ylittyivät edellisvuoteen nähden n. 11 000 € ja n. 1,2 %.

Muut toimintatuotot (MTA 10,0 milj. €) toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti. Muiden toimintatuottojen suurimman erän muodostavat sisäiset vuokratuotot noin 7,4 milj. €. Muissa toimintatuotoissa on kasvua edellisvuoteen nähden n. 0,3 milj. € (2,7 %).

Toimintamenojen kehitys:

Toimintamenot koostuvat henkilöstökuluista, palvelujen ostoista, aineista, tarvikkeista ja tavaroista, avustuksista sekä muista toimintakuluista. Vuoden 2019 muutetussa talousarviossa toimintakuluihin oli budjetoitu 112,9 milj. euroa. Arvio ylittyi n. 0,4 milj. € ollen 113,3 milj. €. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 4,1 % eli n. 4,5 milj. €.

Henkilöstökulut (MTA 43,1 milj. €) ylittivät muutetun talousarvion 0,2 milj. € ollen 43,3 milj. €. Lisäystä edelliseen vuoteen nähden on n. 1,2 milj. € ja 2,9 %. Kasvusta osan selittää vähentyneet henkilöstöpalvelujen ostot noin 187 000 euroa.

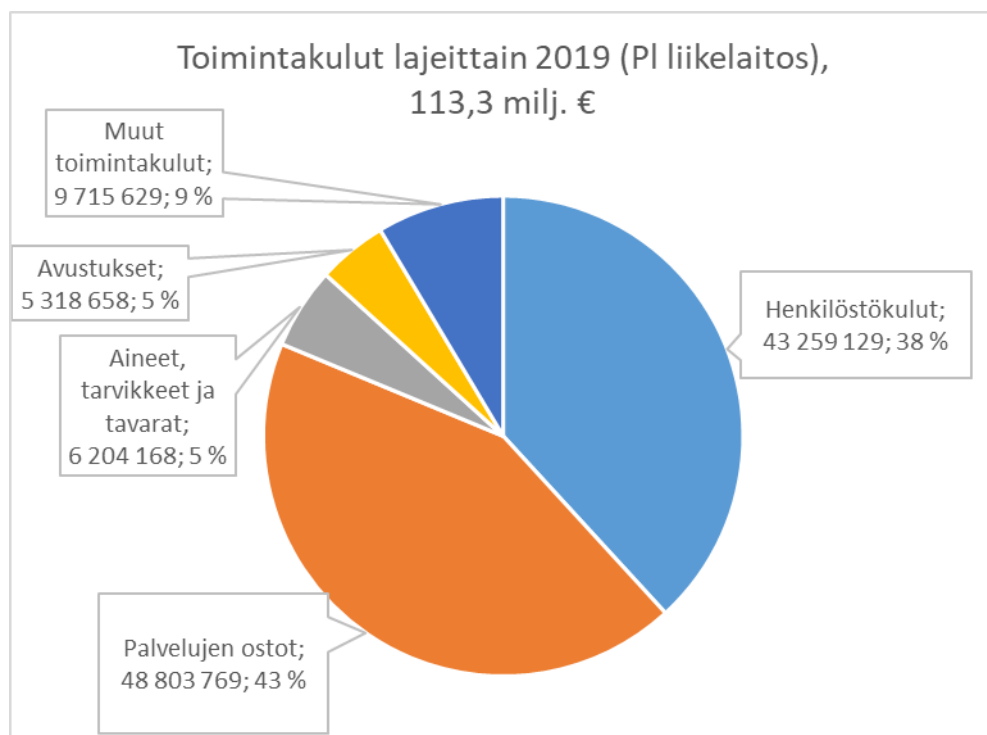
Mikäli henkilöstökulujen lisäksi huomioidaan henkilöstöpalvelujen ostot 1 289 000 €, on kokonaishenkilöstökulut 45,3 milj. €. Kasvua kokonaishenkilöstökuluissa vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna on noin 1,0 milj. € ja 2,3 %.

Palvelujen ostot (MTA 48,8 milj. €) toteutui muutettuun talousarvioon nähden. Palvelujen ostottiliryhmän muutos edelliseen vuoteen verrattuna on 1,5 milj. € ja 3,2 %.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat (MTA 6,4 milj. €) alittui n. 230 000 € eli 3,6 %. Kulujen kasvu vuoden 2018 tilinpäätökseen oli n. 70 000 € ja 1,1 %.

Avustukset (MTA 5,0 milj. €) ylittyi n. 273 000 € verrattuna muutettuun talousarvioon. Avustusten määrä kasvoi kokonaisuudessaan edellisvuoteen verrattuna n. 781 000 € eli 17,2 %. Avustusten suuri kasvu johtuu varhaiskasvatuksen palvelusetelimennoista. Nämä kasvoivat vuoteen 2018 verrattuna noin 661 000 €. Lisäksi työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin noin 131 000 euroa edellisvuotta enemmän.

Muut toimintakulut (MTA 9,6 milj. €) ylittivät arvioidun 164 000 eurolla ja 1,7% ollen 9,7 milj. euroa. Muut toimintakulut nousivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 998 000 € ja 11,4 %. Muu toimintakulut tiliryhmän kustannuksista valtaosan (7,4 milj. €) muodostaa sisäiset vuokrat.

Toimintakatteen kehitys:

Kunnan toimintakate on juoksevasta toiminnasta syntyvien kulujen ja tuottojen erotus. Siinä eivät ole mukana verotulot, valtionosuudet eikä rahoitustuotot tai -kulut. Myöskään investointimenot tai tulot eivät ole mukana toimintakatteessa. Toimintakatteen toteuma 31.12.2019 on – 87 516 392 euroa eli n. 48 500 euroa (0,06 %) alle muutetun talousarvion. Toimintakate kasvoi vuoteen 2018 verrattuna, noin 4 546 000 € eli 5,5 %.

Rahoitustuottojen- ja kulujen kehitys:

Rahoitustulojen – ja menojen toteuma 31.12.2019 oli 132 747 euroa. Korko- ja muita rahoitustuottoja kertyi n. 626 700 €. Kertymä on noin 57 000 euroa pienempi kuin vuonna 2019. Osinkotuottoja kertyi noin 141 000 joka on noin 24 000 euroa suurempi kuin vuonna 2018. Janakkalan Veden lisätuloutus kunnalle oli 100 000 euroa, kun se vuonna 2018 oli 200 000 euroa.

Korkokulut alittuivat 90 000 ollen noin 421 000 euroa johtuen erittäin alhaisesta korkotasosta vaihtuvakorkoisten lainojen osalta. Uudet lainat on myös saatu edullisella korolla ja vanhempia kalliimman koron lainoja on maksettu loppuun. Edellisvuonna korkokulut olivat noin 482 000. Muutos edellisvuoteen verrattuna oli n. 61 000 € ja -12,6 %.

Muut rahoituskulut, noin 73 000 €, sisältää saatavat, joita ei ole perintäyrityksistä huolimatta saatu takaisin. Kirjanpitolain 2 § mukaan saamiset merkitään tilinpäätökseen nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon. Tästä johtuen todetut menetykset ja epävarmat saamiset on poistettava ja kirjattava kuluksi viimeistään tilinpäätöksessä. Perintätoimet jatkuvat kuitenkin em. saatavien osalta ns. jälkipierinnässä perintätoimistossa.

Satunnaiset tuotot

Satunnaisiin tuottoihin kirjattiin Elsa- ja Pauli Kodit oy:n perustamisen vuoksi muodostunut svop (sijoitettu vapaa omapääoma) 332 637 euroa, joka on luonteeltaan satunnainen kertaluonteinen erä.

2.4. Investointien toteutuminen

Investoinnit kunta

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 1.1.-31.12.2019					
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KIINTEÄ OMAISUUS JA OSAKKEET JA OSUUDET					
*12000001 Maa-alueiden osto	300 000	0	300 000	9 157,50	290 842,50
*12000002 Maa-alueiden myynti	200 000	0	200 000	22 645,74	-177 354,26
12000003 Rakennusten myynti	0	0	0	0,00	-
KIINTEÄ OMAISUUS YHTEENSÄ					
TULOT	200 000	0	200 000	22 645,74	-177 354,26
MENOT	300 000	0	300 000	9 157,50	290 842,50
NETTO	-100 000	0	-100 000	13 488,24	113 488,24
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT					
12097011 Valokuituverkon rakentaminen kyläkeskuksiin	-150 000	150 000	0	2 269,50	-2 269,50
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT YHTEENSÄ					
MENOT	150 000	-150 000	0	2 269,50	-2 269,50
NETTO	150 000	-150 000	0	2 269,50	-2 269,50
OSAKKEET JA OSUUDET					
12000501 Osakkeiden myynti	0	0	0	10 000,00	10 000,00
12000502 Osakkeiden osto	0	0	0	10 000,00	-10 000,00
12000502 Osakkeiden osto	0	0	0	1 661,00	1 661,00
OSAKKEET JA OSUUDET YHTEENSÄ					
TULOT	0	0	0	11 661,00	11 661,00
MENOT	0	0	0	10 000,00	-10 000,00
NETTO	0	0	0	1 661,00	-1 661,00

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteutuma	Poikkeama
TALONRAKENNUS					
*TERVEYDENHUOLTO, VANHUS- JA VAMMAISTYÖ	2 160 000	-2 110 000	50 000	290 640,11	-240 640,11
*12011802 Tervakosken terveysasema - uudisrakennus	2 110 000	-2 110 000	0	243 002,57	-243 002,57
120111109 B-osan viilennys	50 000	0	50 000	47 637,54	2 362,46
*OPETUSTOIMI	3 247 000	-2 700 000	547 000	711 079,70	-164 079,70
Turengin yhteiskoulu ja lukio (vaiheistusajan korjaustarpeet)					
12012104 A ja C -osien 1. krs luokkakäytävät	532 000	0	532 000	668 524,52	
Leppäkosken koulu					
12012604 Lämmitystavan muutos	15 000	0	15 000	14 230,23	
*Turengin koulu- ja monitoimikeskus, 1. vaihe kouluosa 2019-2021	2 700 000	-2 700 000	0	28 324,95	
12013983 Turengin koulu, uudisrakennus, 1-vaihe	2 700 000	-2 700 000	0	0,00	
VARHAISKASVATUS	387 000	0	387 000	158 290,05	228 709,95
12013402 Nikkari 2 päiväkodin keittiö	100 000	0	100 000	15 722,79	
12013504 Pikkuniitun päiväkodin lämmönvaihdin	31 000	0	31 000	21 080,11	
12013602 Kivitaskun päiväkodin keittiön lattia	86 000	0	86 000	15 379,16	
12013703 Kettukallion pvk käyttövesiputkiston runkolinja	55 000	0	55 000	39 059,56	
12013704 Kettukallion pvk lattian kosteustekninen parantaminen	115 000	0	115 000	67 048,43	
VAPAA-AJAN RAKENNUKSET	4 635 000	0	4 635 000	1 468 764,05	3 166 235,95
12014304 Juoksuradan pinnoite	40 000	0	40 000	39 343,23	
12014304 Juoksuradan pinnoite	0	0	0	10 000,00	10 000,00
12014503 Laurinmäen museorakennukset 2019	15 000	0	15 000	0,00	
12014612 Lähdekorven huoltorakennus, pesutilat	184 000	0	184 000	126 908,80	
12014622 Liinalammen huoltorakennus, kulunvalvonta ja pesutilat	150 000		150 000	141 404,20	
* Tervakosken liikuntahallit	4 246 000		4 246 000	1 171 107,82	3 074 892,18
12014703 Tervakosken liikuntahalli	4 246 000		4 246 000	1 396 107,82	
12014703 Tervakosken liikuntahalli	0	0	0	225 000,00	225 000,00

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteutuma	Poikkeama
MUUT TALONRAKENNUSHANKKEET	188 000	0	188 000	52 605,90	135 394,10
12015102 ATK-verkkojen peruskorjaus	52 000	0	52 000	0,00	
12015133 Toimistotilojen akustiikka, äänieristys ja tilamuutokset	76 000	0	76 000	11 740,60	
12015134 Kunnantalon kuntotutkimus	60 000	0	60 000	40 865,30	
ENERGIA-, VAHINKO JA ESTEETTÖMYYSKORJAUKSET	172 000,00	0	172 000	138 615,01	33 384,99
12016106 Turengin terveysasema ja sairaala, B-osa	0	0	0	63 439,20	
12016107 Kunnantalon lämmönsäätö	0	0	0	61 970,58	
12016402 Ulko-ovien automatiikka, esteetön kulku	0	0	0	13 205,23	
TALONRAKENNUS YHTEENSÄ					
<i>TULOT</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>235 000,00</i>	<i>-235 000,00</i>
MENOT	10 789 000	-4 810 000	5 979 000	3 054 994,82	2 924 005,18
NETTO	-10 789 000	4 810 000	-5 979 000	-2 819 994,82	-3 159 005,18

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteutuma	Poikkeama
KUNNALLISTEKNIikka					
*Elinkeinoalueiden tonttituotanto-ohjelman infra	705 000	0	705 000	588 559,81	116 440,19
12031004 Rastikaari ja Rastikankaantien loppuosa, Vaihe 2				539 644,18	
12031005 Rastikangas 12 (Rastimaa-Rastimäki), vaihe 3				48 915,63	
*Asuntotuotannon infra	670 000	0	670 000	636 380,65	33 619,35
12032007 Kauriinmaan eteläosa, vaihe 1				49 030,72	
12032009 Turengin keskustan pohjoisosa				383,56	
12032011 Ilveslinnan maisemointi, vaihe 1				51 129,74	
*12032020 Mäyrän asuinalue, vaihe 2	450 000	0	450 000	535 836,63	
*Viheralueet, puistot, pihat ja liikunta-alueet	375 000	0	375 000	306 839,17	68 160,83
12030022 Turengin matonpesupaikka (Hopealahti)				64 106,74	
12030033 Päiväkotien piha-alueet, aitauksien rakentaminen 2019				56 349,65	
12030034 Turengin terveyskeskuksen ulko-opasteet				24 896,30	
12030035 Metsola, puistokäytävän rakentaminen				23 840,66	
12033032 Kiinteistöjen piha-alueet ja esteettömyys 2019				61 921,85	
12033042 Leikkikenttien kalusteet 2019				46 281,42	
12033043 Puistokäytävä Jänispolku-Vesitomikaari rakentaminen				29 442,55	
*Liikunta-alueiden infra	257 000	0	257 000	250 843,56	6 156,44
12034006 Tervakosken skeittiparkki				85 270,18	
12034009 Tervakoski, Lähdekorven P-alue				33 290,42	
12034010 Turengin skeittiparkin viimeistely				10 056,10	
12034013 Liinalammen uimaranta 2019				13 169,59	
12034022 Ulkoilureittien pintarakenteet, opasteet, valaistus 2019				84 988,27	
12034031 QR-koodisovellus, materiaalin tuottaminen		0		39 069,00	
12034031 QR-koodisovellus, materiaalin tuottaminen		0		15 000,00	

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteutuma	Poikkeama
*Muut infrahankkeet	3 112 000	0	3 112 000	1 540 220,23	1 571 779,77
12035006 Kiipulan KLV				57 181,72	
12035015 Alikartanontien kevyen liikenteen väylä				20 262,54	
12035024 Viralan liityntäpysäköinti				5 533,75	
12035025 Turengin Suokulman viimeistely				25 069,02	
12035026 Leppäkosken Emilianpolku, päällystys ja valaistus				60 836,40	
12035027 Kukkulapolun tukimuurin rakentaminen				56 348,39	
12035028 Tervakosken yhteiskoulun alueen viemärirunko				639 192,50	
12035032 Päällystystyöt + kivityöt 2019				319 340,62	
12035042 Liikenneturvallisuuden parantaminen 2019				13 769,00	
12350052 Hulevesijärjestelmien saneeraus 2019				12 449,48	
12035060 Teeritien infran saneeraus				32 232,54	
12035061 Ratastien infran saneeraus				23 127,01	
12035062 Paperintekijäntien saneerauksen suunnittelu				3 229,62	
12035064 Rauhalantien saneerauksen suunnittelu				21 243,32	
12035066 Pyhämäenpolku, suunnittelu ja rakentaminen				15 179,46	
12035081 Laurinmäen P-alue				38 711,62	
12035082 Kauppakuja, P-alueet, liityntäpysäköinti				40 862,25	
12035101 Niemenpään sillan uusiminen				62 519,76	
12035102 Rehakan kaatopaikan suotovesiallas				22 843,89	
12035121 Haja-asutusalueen taajamien valaistus 2019				70 287,34	
TEKNISEN LAUTAKUNNAN INFRAINVESTOINNIT					
TULOT	0	0	0,00	15 000,00	15 000,00
MENOT	5 119 000	0	5 119 000	3 337 843,42	1 781 156,58
NETTO	5 119 000	0	5 119 000	3 322 843,42	1 796 156,58
JULKISEN KÄYTTÖOMAISUUDEN INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
TULOT	0	0	0	15 000,00	15 000,00
MENOT	5 119 000	0	5 119 000	3 337 843,42	1 781 156,58
NETTO	5 119 000	0	5 119 000	3 322 843,42	1 766 156,58

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteutuma	Poikkeama
IRTAIN OMAISUUS					
*Kunnanhallitus	153 000	0	153 000	77 341,60	75 658,40
12051013 Asianhallintaohjelman uusitaminen	40 000		40 000	24 425,60	
12051014 Valtuustosalin esitystekniikan uusiminen	26 000		26 000	16 489,00	
12051015 Kuntax HR	17 000		17 000	17 000,00	
12051016 Kassajärjestelmän hankinta palvelutoimistoon	30 000		30 000	19 427,00	
*Tekninen lautakunta	288 000	0	288 000	179 047,53	108 952,47
12055024 Maasto- ja paikkatieto -mittaus mittauskalusto	60 000		60 000	55 189,00	
12055025 Pohjakartan teettäminen, Etelä-Janakkala	50 000		50 000	12 900,00	
12055026 Liikunta-alueiden kunnossapito	40 000		40 000	34 128,49	
12055027 Kuntosalilaitteet 2019	10 000		10 000	9 851,80	
12055028 Tervakosken pallotekonurmikentän irtain 2019	49 000		49 000	27 960,00	
12055033 Mallinkaisten leirikeskuksen laiturit	14 000		14 000	11 402,47	
12055034 Talvikunnossapidon seurantajärjestelmä	20 000		20 000	10 133,03	
12055035 Ruonan säilytystilat ja valmistuslaitteet 2019	20 000		20 000	17 482,74	
*Sivistyslautakunta	160 000	-43 000	117 000	111 873,10	5 126,90
12054010 Varhaiskasvatus, päiväkotien kaluston päivittäminen työergon	50 000		50 000	45 495,10	
12054011 Harvialan koulu, juhlasalituolit (200 kpl)	60 000	-43 000	17 000	16 935,00	
12054012 Suurten koulujen kameravalvontajärjestelmän uusiminen	15 000		15 000	14 861,00	
12054013 Suurten koulujen ennalta-arvaamattomat kalustohankinnat	35 000		35 000	34 582,00	
IRTAIN OMAISUUS YHTEENSÄ					
<i>TULOT</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
MENOT	601 000	-43 000	558 000	368 262,23	189 737,77
NETTO	601 000	-43 000	558 000	368 262,23	189 737,77
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
<i>TULOT</i>	<i>200 000</i>	<i>0</i>	<i>200 000</i>	<i>284 306,74</i>	<i>84 306,74</i>
MENOT	16 959 000	-5 003 000	11 956 000	6 782 527,47	5 173 472,53
NETTO	-16 759 000	5 003 000	-11 756 000	-6 498 220,73	5 257 779,27

Investoinnit Janakkalan Vesi

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteutuma	Poikkeama
JANAKKALAN VESI					
VESIHUOLTOLAITOSINVESTOINNIT					
Uudisrakentaminen					
Yritystoiminnan katuhankkeiden vesihuolto	280 000	0	280 000	333 542,69	53 542,69
Asuntotuotannon katuhankkeiden vesihuolto	310 000	0	310 000	328 324,07	18 324,07
UUDISRAKENTAMINEN YHTEENSÄ					
MENOT	590 000	0	590 000	661 866,76	71 866,76
NETTO	-590 000	0	-590 000	-661 866,76	-71 866,76
Peruskorjaus					
Katujen peruskorjauskohteiden vesihuolto	300 000	0	300 000	21 656,50	-278 343,50
Laitosten peruskorjaus	490 000	0	490 000	209 469,57	-280 530,43
<i>Laitosten peruskorjaus</i>	0	0	0	33 979,50	33 979,50
PERUSKORJAUS YHTEENSÄ					
TULOT	0	0	0	33 979,50	33 979,50
MENOT	790 000	0	790 000	231 126,07	-558 873,93
NETTO	-790 000	0	-790 000	-197 146,57	592 853,43
JANAKKALAN VESI INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
<i>TULOT</i>	0	0	0	33 979,50	33 979,50
MENOT	1 380 000	0	1 380 000	892 992,83	-487 007,17
NETTO	-1 380 000	0	-1 380 000	-859 013,33	520 986,67

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteutuma	Poikkeama
JANAKKALAN KUNTA JA JANAKKALAN VESI INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
<i>TULOT</i>	<i>200 000</i>	<i>0</i>	<i>200 000</i>	<i>318 286,24</i>	<i>118 286,24</i>
MENOT	18 339 000	-5 003 000	13 336 000	7 675 520,30	-5 660 479,70
NETTO	-18 139 000	5 003 000	-13 136 000	-7 357 234,06	5 778 765,94

2.5. Rahoitusosan toteutuminen (Pl. JaVe)

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 792 820,00	-3 807 958,45	-1 015 138,45	-278 885,76	736 252,69
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00	0,00	-126 562,49	-126 562,49
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-16 959 000,00	5 003 000,00	-11 956 000,00	-6 782 527,47	5 173 472,53
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00	0,00	250 000,00	250 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	200 000,00	0,00	200 000,00	455 447,06	255 447,06
Toiminta ja investoinnit, netto	-13 966 180,00	1 195 041,55	-12 771 138,45	-6 482 528,66	6 288 609,79
Rahoitustoiminta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	22 097 930,00	0,00	22 097 930,00	11 000 000,00	-11 097 930,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 131 750,00	0,00	-8 131 750,00	-7 524 200,36	607 549,64
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00	0,00	422 398,39	422 398,39
Vaikutus maksuvalmiuteen	0,00	1 195 041,55	1 195 041,55	-2 584 330,63	-3 779 372,18

Toiminta ja investoinnit

Toiminnan rahavirta

Vuosikate: Tuloslaskelmassa kunnan vuosikate (ilman liikelaitosta) on -278 885,77 €.

Tulorahoituksen korjauserät: Tulorahoituksen korjauserät – 126 562,49 € sisältävät KHSHP:n alijäämäisen tuloksen huomioimisen käyttötaloudessa -294 577,83€ (tulosalue Janakkalan terv.huolto), maa-alueiden myyntivoitot 277 085,76 €, osakkeiden myyntivoitot 127 329,56 ja pysyvien vastaavien myyntivoitot 8 725,00 (käyttötalousosa, tulosalue sosiaalityö), 8 000,00 € (käyttötalousosa, tila- ja aluepalvelut)

Investointien rahavirta

Investointimenot: Kunnan investointimenojen toteuma – 6 782 527,47 euroa.

Investointihankkeiden erittely on esitetty yksityiskohtaisesti kappaleessa 2.4.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot: Summa 455 447,06 €, sisältää tulorahoituksen korjauserät eli maa-alueiden myyntivoitot 277 085,76 €, osakkeiden myyntivoitot 127 329,56 € (käyttötalousosa, tulosalue yleishallinto) ja muiden pysyvien vastaavien myyntivoitot 8 725,00 € (käyttötalousosa, tulosalue sosiaalityö), 8 000 € (käyttötalousosa, tila- ja aluepalvelut), maa-alueiden tasearvot 22 645,74 € ja myytyjen osakkeiden tasearvo 11 661,00 €.

Rahoitustoiminta

Lainakannan muutokset:

Pitkäaikaisten lainojen lisäys:

Tilikauden aikana on otettu lainaa 11 000 000 euroa. Noin 11 milj. euroa alkuperäistä suunnitelmaa vähemmän.

Pitkäaikaisten lainojen vähennys:

Pitkäaikaisia lainoja on lyhennetty tilikauden aikana – 7,5 milj. euroa.

Lyhytaikaisten lainojen muutos:

Lyhytaikaisten lainojen muutos 422 398,39 euroa tarkoittaa konsernipankkitilin muutosta 1.1.–31.12.2019 Janakkalan Asuntojen ja Janakkalan Teollisuusalueet Oy:n osalta. Edellä mainittujen toimijoiden konsernipankkitilien saldon muutos katsotaan velaksi kunnalta heille.

Vaikutus maksuvalmiuteen

Maksuvalmius oli vuoden 2019 lopussa – 2 584 330,64. Negatiivinen summa selittyy sillä että vuoden 2019 aikana pitkäaikaisia lainoja otettiin noin 11 milj. euroa suunniteltua vähemmän.

2.6. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

(Pl. JaVe)

	Sitovuus N B	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. talousarvio	TA- muutokset	TA Muutoksineen	Toteuma 1 - 12 / 2019	Poikkeama	Alkup. TA	TA- muutokset	TA Muutoksineen	Toteuma 1 - 12 / 2019	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Keskusvaalilautakunta											
Vaalit	B	74		74	68	7	58		58	56	-2
Tarkastuslautakunta											
Tarkastustoimi	B	43		43	38	6			0	1	1
Kunnanhallitus											
Yleishallinto	B	1 801		1 801	1 762	39	1 177	-500	677	680	3
Talous- ja hallintopalvelut	B	1 502	29	1 531	1 564	-34	84		84	113	29
Henkilöstöpalvelut	B	1 448	-22	1 426	1 368	58	187		187	221	34
Työllistäminen	B	1 707	0	1 707	1 675	32	260		260	275	15
Kuntakehitys	B	822	-37	785	745	40	8		8	35	27
Pelastuslaitos	B	1 204		1 204	1 215	-10			0		
Tekninen lautakunta											
Teknisen toimen hallinto	B	279		279	262	17			0		
Ympäristöpalvelut	B	650		650	576	74	205		205	292	87
Ympäristöpalvelut, Valmistus omaan käyttöön	B	-2		-2	-28	26			0		
Maankäyttö	B	496		496	459	37	328		328	313	-15
Maankäyttö, Valmistus omaan käyttöön	B	-5		-5	-12	7			0		
Maaseutu- ja kyläpalvelut	B	258		258	256	3	83		83	88	5
Maaseutupalvelu yksikkö	B	413		413	375	38	430		430	394	-36
Tila- ja aluepalvelut	B	7 014	-30	6 984	6 820	164	8 366		8 366	8 437	70
Tila- ja aluepalvelut, Valmistus omaan käyttöön	B	-289		-289	-264	-24			0		
Liikunta	B	1 036		1 036	1 090	-54	291		291	270	-21
Jätehuolto	B	112		112	112	0	0		0		
Ateriat- ja puhtauspalvelut	B	5 480	-30	5 450	5 561	-111	5 494		5 494	5 448	-46

	Sitovuus N B	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. talousarvio	TA- muutokset	TA Muutoksineen	Toteuma 1 - 12 / 2019	Poikkeama	Alkup. TA	TA- muutokset	TA Muutoksineen	Toteuma 1 - 12 / 2019	Poikkeama
Perusturvalautakunta											
Talous- ja hallintopalvelut	B	330	36	366	362	4			0	1	1
Ikäihmisten palvelut	B	13 491	-311	13 180	13 541	-360	3 472	5	3 477	3 565	88
Sosiaalityö	B	5 359	488	5 847	5 952	-105	585	28	612	660	48
Vammaistyö	B	4 978	13	4 991	5 123	-132	576	50	626	627	1
Terveystenhuolto	B	33 691	219	33 910	34 314	-405	2 219	-330	1 888	1 941	52
Sivistyslautakunta											
Sivistystoimen hallinto	B	415		415	441	-26			0	10	10
Varhaiskasvatus	B	10 230	-278	9 952	9 780	172	780		780	704	-76
Opetustoimi	B	18 323	-60	18 263	18 149	114	957		957	1 113	155
Koululaisten iltapäivätoiminta	B	181		181	162	19	85		85	69	-16
Kirjasto	B	850		850	849	1	21		21	21	0
Nuoriso	B	596		596	627	-31	120		120	149	29
Perhekeskus	B	94		94	55	39			0		
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ		112 585	18	112 603	112 997	-394	25 786	-748	25 038	25 481	443
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						66 008	-3 730	62 278	62 814	536
Valtionosuudet	B						23 598	645	24 244	24 290	47
Korkotulot	N						66		66	65	-1
Muut rahoitustulot	N						473		473	562	89
Korkomenot	N	553	-42	511	421	90					
Muut rahoitusmenot	N			0	73	-73					
Satunnaiset erät									0	333	333
TULOSLASKELMAOSA YHTEENSÄ		553	-42	511	494	17	90 145	-3 085	87 061	88 064	1 004
INVESTOINTIOSA											
Kiinteä omaisuus	B	300		300	9	291	200		200	23	-177
Osakkeet ja osuudet	B			0	10	-10			0	12	12
Talonrakennus	B	10 789	-4 810	5 979	3 055	2 924			0	235	235
Kunnallistekniikka	B	5 119	0	5 119	3 338	1 781			0	15	15
Irtain omaisuus	B	601	-43	558	368	190					
Muut pitkävaikutteiset menot	B	150	-150	0	2	-2					
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ		16 959	-5 003	11 956	6 783	5 173	200	0	200	284	84

	Sitovuus N B	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. talousarvio	TA- muutokset	TA Muutoksineen	Toteuma 1 - 12 / 2019	Poikkeama	Alkup. TA	TA- muutokset	TA Muutoksineen	Toteuma 1 - 12 / 2019	Poikkeama
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäykset		0	0		0						
Antolainasaamisten vähennykset	B						0	0		0	
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	N						22 098	0	22 098	11 000	-11 098
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	N	8 132	0	8 132	7 524	608					
Lyhytaikaisten lainojen muutos							0	0	0	422	422
Oman pääoman muutokset							0	0		0	
Vaikutus maksuvalmiuteen							0	-1 195	-1 195	2 584	3 779
RAHOITUSOSA YHTEENSÄ		8 132	0	8 132	7 524	608	22 098	-1 195	20 903	14 007	-6 896
YHTEENSÄ		138 229	-5 027	133 202	127 798	5 404	138 229	-5 027	133 202	127 836	-5 366

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1. Tuloslaskelma

Ulkoiset tuotot ja kulut (ml. liikelaitos)

	TP 2019		TP 2018	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	7 315 383,12		7 062 469,67	
Maksutuotot	4 891 323,46		4 964 040,55	
Tuet ja avustukset	950 970,55		940 338,41	
Muut toimintatuotot	2 630 406,87	15 788 084,00	2 747 396,85	15 714 245,48
Valmistus omaan käyttöön		303 927,37		295 650,14
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot yhteensä	-35 116 588,36		-33 806 672,68	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-7 841 208,36		-7 803 878,58	
Muut henkilösivukulut	-1 014 129,01		-1 174 736,76	
Palvelujen ostot	-43 180 436,11		-41 574 866,20	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 633 028,51		-6 740 877,05	
Avustukset	-5 318 658,17		-4 538 126,36	
Muut toimintakulut	-2 520 083,36	-101 624 131,88	-1 797 114,54	-97 436 272,17
Toimintakate		-85 532 120,51		-81 426 376,55
Verotulot		62 814 406,83		63 291 938,64
Valtionosuudet		24 290 352,00		23 119 555,44
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	65 497,80		65 197,80	
Muut rahoitustuotot	211 100,73		165 836,60	
Korkokulut	-433 620,14		-493 102,17	
Muut rahoituskulut	-73 172,89	-230 194,50	-76 987,62	-339 055,39
Vuosikate		1 342 443,82		4 646 062,14
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 009 559,16		-5 526 979,39	
Arvonalentumiset	-81 824,67	-6 091 383,83	0,00	-5 526 979,39
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	332 637,47	332 637,47	0,00	0,00
Tilikauden tulos		-4 416 302,54		-880 917,25
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-4 416 302,54		-880 917,25

3.2. Rahoituslaskelma

Ulkoiset tuotot ja kulut (ml. liikelaitos)

	2019		2018	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 342 443,82		4 646 062,14	
Tulorahoituksen korjauserät	-126 562,49	1 215 881,33	-1 233 426,38	3 412 635,76
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-7 675 520,30		-7 017 728,85	
Rahoitusosuudet inv.menoihin	283 979,50		220 332,93	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	455 447,06	-6 936 093,74	732 261,66	-6 065 134,26
Toiminnan ja investointien rahavirta		-5 720 212,41		-2 652 498,50
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 000 000,00		6 500 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 012 678,36		-8 046 792,36	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-422 398,39	2 564 923,25	355 454,40	-1 191 337,96
Oman pääoman muutokset		0,00		-67 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	58 665,28		-9 311,97	
Vaihto-omaisuuden muutos	-7 341,28		-3 901,65	
Saamisten muutos	-653 133,05		-1 216 559,52	
Korottomien velkojen muutos	-343 139,90	-944 948,95	2 848 391,89	1 618 618,75
Rahoituksen rahavirta		1 619 974,30		360 280,79
Rahavarojen muutos		-4 100 238,11		-2 292 217,71
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	6 129 606,94		10 229 845,05	
Rahavarat 1.1.	10 229 845,05	-4 100 238,11	12 522 062,76	-2 292 217,71

3.3. Tase

	2019	2018
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	97 803 992,52	96 205 504,82
I Aineettomat hyödykkeet	158 178,88	279 632,25
2. Tietokoneohjelmistot	115 290,86	214 546,27
3. Muut pitkävaikutteiset menot	42 888,02	65 085,98
II Aineelliset hyödykkeet	79 119 983,96	77 731 019,36
1. Maa- ja vesialueet	12 674 608,38	12 688 096,62
2. Rakennukset	41 939 338,75	43 880 467,10
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 852 489,64	17 685 799,01
4. Koneet ja kalusto	1 463 434,62	1 427 696,76
5. Muut aineelliset hyödykkeet	197 587,18	197 587,18
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 992 525,39	1 851 372,69
III Sijoitukset	18 525 829,68	18 194 853,21
1. Osakkeet ja osuudet	17 522 786,65	17 191 810,18
3. Muut lainasaamiset	1 003 043,03	1 003 043,03
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 001 361,39	15 441 125,17
I Vaihto-omaisuus	30 555,80	23 214,52
1. Aineet ja tarvikkeet	30 555,80	23 214,52
II Saamiset	5 841 198,65	5 188 065,60
Pitkäaikaiset saamiset	89 250,00	89 250,00
3. Muut saamiset	89 250,00	89 250,00
Lyhytaikaiset saamiset	5 751 948,65	5 098 815,60
1. Myytisaamiset	1 777 461,70	2 102 404,82
3. Muut saamiset	3 281 429,67	2 333 882,99
4. Siirtosaamiset	693 057,28	662 527,79
III Rahoitusarvopaperit	10 800,00	10 015,05
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	10 800,00	10 015,05
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 118 806,94	10 219 830,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	109 805 353,91	111 646 629,99

VASTATTAVAA	2 019,00	2 018,00
A OMA PÄÄOMA	45 153 076,32	49 569 378,86
I Peruspääoma	46 092 158,93	46 092 158,93
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 477 219,93	4 358 137,18
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-4 416 302,54	-880 917,25
C PAKOLLISET VARAUKSET	361 893,72	67 315,89
2. Muut pakolliset varaukset	361 893,72	67 315,89
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	201 004,60	142 339,32
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	3 562,77	4 530,76
3. Muut toimeksiantojen pääomat	197 441,83	137 808,56
E VIERAS PÄÄOMA	64 089 379,27	61 867 595,92
I Pitkäaikainen	42 910 566,21	40 489 550,57
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	39 987 668,58	37 626 370,94
7. Muut velat	2 922 897,63	2 863 179,63
II Lyhytaikainen	21 178 813,06	21 378 045,35
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 963 702,36	7 337 678,36
4. Lainat muilta luotonantajilta	423 362,94	845 761,33
5. Saadut ennakot	214 045,05	229 324,14
6. Ostovelat	4 367 531,91	4 425 744,69
7. Muut velat	1 041 034,17	948 347,79
8. Siirtovelat	7 169 136,63	7 591 189,04
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>109 805 353,91</u>	<u>111 646 629,99</u>

3.4. Konsernilaskelmat

3.4.1. Konsernituloslaskelma

	2019	2018
Toimintatuotot	45 775 348,27	44 690 783,50
Toimintakulut	-131 246 096,66	-127 060 980,77
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	228,66	-123,12
Toimintakate	-85 470 519,73	-82 370 320,39
Verotulot	62 621 754,70	63 114 259,87
Valtionosuudet	27 856 925,40	26 747 303,53
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12 612,38	14 151,52
Muut rahoitustuotot	187 598,64	185 906,44
Korkokulut	-590 986,17	-625 778,30
Muut rahoituskulut	-89 182,94	-122 121,87
Vuosikate	4 528 202,28	6 943 400,80
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 048 944,66	-8 261 461,15
Omistuksen eliminointierot	-11 199,96	323 048,21
Arvonalentumiset	-83 045,49	
Satunnaiset erät	128 027,70	80 326,22
Tilikauden tulos	-4 486 960,13	-914 685,92
Tilinpäätössiirot	4 540,06	1 284,27
Tilikauden verot	-28 428,14	-30 251,31
Laskennalliset verot	99 678,66	72 349,18
Vähemmistöosuudet	-2 079,85	-332,19
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 413 249,40	-871 635,98

3.4.2. Konsernin rahoituslaskelma

	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 528 202,28	6 943 400,80
Satunnaiset erät, netto	128 027,70	80 326,22
Tilikauden verot	-28 428,14	-30 251,31
Tulorahoituksen korjauserät	-2 128 536,12	-346 767,56
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 648 593,77	-8 597 204,84
Rahoitusosuudet investointimenoihin	306 039,32	220 646,13
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	556 892,54	954 599,78
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 286 396,19	-775 250,78
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	7 734,38	68 828,28
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 910 966,00	9 196 166,18
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 168 144,22	-12 237 327,16
Lyhytaikaisten lainojen muutos	344 128,31	-13 977,98
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	0,00	-87 989,09
Muutokset vähemmistön osuudessa	0,00	-3 906,09
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	170 662,86	-10 661,19
Vaihto-omaisuuden muutos	17 605,26	12 332,42
Saamisten muutos	-1 129 772,45	-1 013 152,25
Korottomien velkojen muutos	-166 316,59	3 004 200,89
Rahoituksen rahavirta	2 986 863,55	-1 085 485,99
Rahavarojen muutos	-4 299 532,64	-1 860 736,77
Rahavarojen muutos	-4 299 532,64	-1 860 736,77
Rahavarat 31.12.	9 838 568,72	14 138 101,36
Rahavarat 1.1.	14 138 101,36	15 998 838,13

3.4.3. Konsernitase

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT	124 558 451,10	123 881 808,45
Aineettomat hyödykkeet	535 588,24	1 430 291,45
Aineettomat oikeudet	256 889,30	439 205,34
Muut pitkävaikutteiset menot	278 698,94	990 967,57
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		118,54
Aineelliset hyödykkeet	122 215 464,62	120 852 010,78
Maa- ja vesialueet	14 540 935,51	14 305 417,22
Rakennukset	79 303 946,13	82 709 569,25
Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 970 643,81	17 804 426,98
Koneet ja kalusto	2 882 894,80	2 811 504,12
Muut aineelliset hyödykkeet	276 528,39	279 203,16
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 240 515,98	2 941 890,05
Sijoitukset	1 807 398,24	1 599 506,22
Osakkuusyhteisöosuudet	83 912,64	90 202,91
Muut osakkeet ja osuudet	1 405 801,46	1 183 884,78
Muut lainasaamiset	61 876,42	69 610,79
Muut saamiset	255 807,72	255 807,74
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	37 291,60	82 614,63
Valtion toimeksiannot		62 664,34
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	7 597,39	5 777,77
Muut toimeksiantojen varat	29 694,21	14 172,52
VAIHTUVAT VASTAAVAT	20 020 567,50	23 777 515,03
Vaihto-omaisuus	175 756,64	193 361,90
Aineet ja tarvikkeet	173 216,15	191 099,25
Muu vaihto-omaisuus	2 540,49	2 262,65
Saamiset	10 006 242,13	9 446 051,77
<i>Pitkäaikaiset saamiset</i>	<i>2 520 710,68</i>	<i>2 455 183,46</i>
Myyntisaamiset	152 162,81	2 355 808,07
Lainasaamiset	2 269 998,05	
Muut saamiset	98 549,82	99 375,39
<i>Lyhytaikaiset saamiset</i>	<i>7 485 531,45</i>	<i>6 990 868,31</i>
Myyntisaamiset	2 668 159,97	3 158 203,36
Muut saamiset	3 907 298,08	2 800 089,18
Siirtosaamiset	910 073,40	1 032 575,77
Rahoitusarvopaperit	411 241,58	291 186,16
Osakkeet ja osuudet	11 276,66	10 020,43
Sijoitukset rahanmarkkinainstrumentit	138 583,29	35 179,42
Joukkovelkakirjalainasaamiset	127 118,70	117 778,49
Muut arvopaperit	134 262,93	128 207,82
Rahat- ja pankkisaamiset	9 427 327,15	13 846 915,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ	144 616 310,20	147 741 938,11

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA	47 872 394,52	53 918 051,88
Peruspääoma	46 092 158,93	46 092 158,93
Arvonkorotusrahasto		1 627 867,89
Muut omat rahastot	35 876,97	40 417,02
Edellisten tilikausien ylijäämä	6 157 608,02	7 029 244,02
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 413 249,40	-871 635,98
VÄHEMMISTÖOSUUDET	143 654,97	222 525,77
PAKOLLISET VARAUKSET	1 203 207,57	1 581 018,64
Muut pakolliset varaukset	1 203 207,57	1 581 018,64
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	366 641,29	241 301,48
Valtion toimeksiannot	15 963,29	62 957,57
Lahjoitusrahastojen pääomat	139 159,41	26 458,58
Muut toimeksiantojen pääomat	211 518,59	151 885,33
VIERAS PÄÄOMA	95 030 411,81	91 779 040,34
<i>Pitkäaikainen</i>	<i>64 890 748,01</i>	<i>62 366 052,05</i>
Lainat rahoitus ja vak.laitoksilta	62 038 655,07	59 575 234,49
Lainat julkisyhteisöiltä	575,08	840,50
Liittymismaksut ja muut velat	2 851 517,86	2 789 977,06
<i>Lyhytaikainen</i>	<i>30 139 663,80</i>	<i>29 412 988,29</i>
Joukkovelkakirjalainat	502 741,50	
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	10 790 111,03	10 130 253,00
Lainat julkisyhteisöiltä	265,42	265,42
Lainat muilta luotonantajilta		108 387,63
Saadut ennakot	606 255,08	610 180,08
Ostovelat	6 576 986,63	6 183 517,07
Liittymismaksut ja muut velat	1 343 386,38	1 486 441,16
Siirtovelat	9 966 568,98	10 440 916,49
Laskennalliset verovelat	353 348,78	453 027,44
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	144 616 310,16	147 741 938,12

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotus

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjakson mukaisesti asian omaiselle tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2013 alusta on noudatettu kunnanvaltuuston 3.9.2012 § 94 vahvistamaa poistosuunnitelmaa. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluontoiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät kaksi koronvaihtosopimusta. Koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitonut pitkäaikaisen lainan vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Vuonna 2011 solmittu sopimus on voimassa 7.12.2021 (KSWAP041/11) asti. Vuonna 2013 nostetulle lainalle otettiin myös korkosuojaus ja se on voimassa 7.5.2020 asti

Konsernitili

Kunnan konsernitilisopimuksen tiliehtojen mukaisesti sopimukseen liitettyjen kunnan tytäryhteisöjen rahavarat esitetään kunnan rahoissa ja pankkisaamisissa sekä lainana muilta luotonantajilta. Tytäryhteisöjen rahavarat per 31.12.2019 olivat yhteensä 423.362,94 euroa.

Konsernitilissä ei ole mukana vuonna 2018 tyttäreksi tulleen Janakkalan Elsa ja Pauli Kodit Oy:n rahavaroja, sillä heidän pankkitilinsä ei ole konsernipankkitili.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja –tappiot –taulukkoa on muutettu. Muut luovutusvoitot sekä Luovutusvoitot yhteensä rivien summiin on lisätty myyntivoittoa vuodelle 2018. Luvuista puuttui Janakkalan vesi liikelaitoksen myyntivoitto 9.677,42 euroa.

4.2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja tytäryhteisöjen omat tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty lukuun ottamatta vähäisiä liiketapahtumia. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella

Edellisen tilikauden tietoja on korjattu Poistoerojen ja vapaaehtoisten varausten purkukirjausten osalta.

Janakkalan Teollisuusalueet Oy:n 100%:sti omistama tytäryhtiö Tumen Kiinteistö Oy on fuusioitunut emoyhtiönsä 30.9.2019.

Janakkalan Teollisuusalueet Oy on ostanut 1.11.2019 Kansaneläkelaitokselta omistamansa Kiinteistö Oy Janakkalan Virastotalon osakkeet 13,55%.
Konsernin omistus Kiinteistö Oy Janakkalan Virastotalosta on nyt siis 100%

4.3. Tuloslaskelman liitetiedot

4.3.1. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Konsernipalvelut	7 989 416,91	6 782 795,00	1 091 774,30	1 320 925,99
Tekniikka ja ympäristö	1 868 092,24	2 002 493,50	2 352 512,37	2 300 497,46
Perusturvan toimiala	24 741 257,31	29 498 231,57	6 574 307,14	6 881 747,45
Sivistystoimen toimiala	7 673 517,59	3 187 385,54	1 990 854,66	1 814 856,70
Janakkalan Vesi liikelaitos	3 503 064,21	3 219 877,88	3 778 635,53	3 396 217,88
Toimintatuotot yhteensä	45 775 348,26	44 690 783,49	15 788 084,00	15 714 245,48

4.3.2. Verotulojen erittely

	Kunta	
	2019	2018
Kunnan tulovero	57 028 235,78	57 504 117,32
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 999 034,11	2 130 046,11
Kiinteistövero	3 787 136,94	3 657 775,21
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	62 814 406,83	63 291 938,64

4.3.3. Valtionosuuksien erittely

	Kunta	
	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	26 522 616,00	25 305 118,44
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)	3 974 160,00	3 907 779,96
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 232 264,00	-2 185 563,00
Valtionosuudet yhteensä	24 290 352,00	23 119 555,44

4.3.4 Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	29 658 291,13	28 626 463,88
Muiden palvelujen ostot	13 522 144,98	12 948 402,32
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	43 180 436,11	41 574 866,20

4.3.5. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty valtuuston 3.9.2012 § 36 vahvistamaa poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

PYSYVÄT VASTAAVAT

Uusi poistosuunnitelma 1.1.2013 alkaen

Hyödykeryhmä

poistomenetelmä

Aineettomat hyödykkeet

Kehittämismenot	tasapoisto 4 vuotta
Aineettomat oikeudet	tasapoisto 5 vuotta
Liikearvo	tasapoisto 5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
ATK-ohjelmistot	tasapoisto 4 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto 5 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa

Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto 30 vuotta
Talousrakennukset / rakennelmat	tasapoisto 10-20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto 30 vuotta
Asuinrakennukset	tasapoisto 30 vuotta

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden peruseränusmeno kirjataan erilliseksi hankintamenoksi, jolle laaditaan oma poistosuunnitelma. Rakennusten osalta peruseränusmenon poistoaika on seuraava: Hallinto- ja laitosrakennukset, 20 vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännöspoisto 15 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännöspoisto 20 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto 20 %
Ulkovalaistuslaitteet	menojäännöspoisto 15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto 15 %

Vedenjakeluverkostoja laitteet

Vesilaitoksen koneet ja laitteet	menojäännöspoisto 10 %
	menojäännöspoisto 25 %

Koneet ja kalusto

Muut kuljetusvälineet (autot)	tasapoisto 5 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto 5 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto 10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto 5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- ym. laitteet	tasapoisto 5 vuotta
Atk-laitteet	tasapoisto 3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto 3 vuotta
Ensikertainen kalustaminen	tasapoisto 10 vuotta

Ns. pienhankintaraja on 10.000 €, jonka alle jäävät hankinnat kirjataan käyttötalousuuteen.

4.3.6. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	1 491 392,01	1 315 797,57		
Lisäykset tilikaudella		175 594,43		
Vähennykset tilikaudella	-393 817,53			
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	1 097 574,48	1 491 392,00		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	89 626,63			
Lisäykset tilikaudella	16 006,46	89 626,63		
Vähennykset tilikaudella				
Muut pakolliset varaukset 31.12.	105 633,09	89 626,63		
Varaus Kanta-Hämeen Sairaanhoidopiiriin alijäämän kattaminen 1.1			67 315,89	691 443,06
Lisäykset tilikaudella			294 577,83	
Vähennykset tilikaudella				-624 127,17
Varaus Kanta-Hämeen Sairaanhoidopiiriin alijäämän kattaminen 31.12			361 893,72	67 315,89

4.3.7. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja – tappiot

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	277 109,51	449 920,22	277 085,76	449 057,94
Rakennusten luovutusvoitot	431,58	59 069,01		57 389,82
Muut luovutusvoitot	1 472 955,31	103 122,51	144 054,56	102 851,45
Myyntivoitot yhteensä	1 750 496,40	612 111,74	421 140,32	609 299,21
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot				
Rakennusten luovutustappiot				
Muut luovutustappiot				
Myyntitappiot yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

* Muut myyntituotot lukuun vuodelle 2018 on lisätty puuttuva muu myyntivoitto 9.677,42 euroa.

4.3.8. Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Satunnaiset tuotot				
KHSHP Työsyke Oy:n osakkeiden luovutusvoitto	128 027,70			
KHSHP Tekmen osakkeiden luovutusvoitto		80 326,22		
Elsa ja Pauli kodit Oy svop			332 637,47	
Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	80 326,22	332 637,47	0,00

4.3.9. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2019	2018
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	100 008,00	100 008,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	45 845,51	19 334,85
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
<i>Yhteensä</i>	<i>145 853,51</i>	<i>119 342,85</i>

4.4. Tasetta koskevat liitetiedot

4.4.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

4.4.1.1 Arvonkorotukset

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Rakennukset				
Arvo 1.1.	1 627 867,89	1 627 867,89		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku	-1 627 867,89			
Arvo 31.12.	0,00	1 627 867,89		
Arvonkorotukset yhteensä	0,00	1 627 867,89		

4.4.1.2. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet
Poistamaton hankintameno 1.1.	214 546,27	65 085,98	279 632,25	12 688 096,62	43 880 467,10	17 685 799,01
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	9 157,50	1 008 170,17	4 226 367,06
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	-22 645,74	0,00	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	-5 802,53	-28 176,97
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	135 282,10	1 439 250,41
Saldo ennen poistoja	214 546,27	65 085,98	279 632,25	12 674 608,38	45 018 116,84	23 323 239,51
Kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poistot	-99 255,41	-22 197,96	-121 453,37	0,00	-3 078 778,09	-2 470 749,87
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	115 290,86	42 888,02	158 178,88	12 674 608,38	41 939 338,75	20 852 489,64

	Aineelliset hyödykkeet				Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet yhteensä	Osakkeet ja lainasaamiset		Pysyvät vastaavat yhteensä
	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä		Osakkeet ja osuudet	Lainasaamiset	
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 427 696,76	197 587,18	1 851 372,69	77 731 019,36	78 010 651,61	17 191 810,18	1 003 043,03	96 205 504,82
Lisäykset tilikauden aikana	399 315,69	0,00	2 022 509,88	7 665 520,30	7 665 520,30	342 637,47	0,00	8 008 157,77
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	-22 645,74	-22 645,74	-11 661,00	0,00	-34 306,74
Rahoitusosuudet tilikaudella	-25 000,00	0,00	-225 000,00	-283 979,50	-283 979,50	0,00	0,00	-283 979,50
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	-1 574 532,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo ennen poistoja	1 802 012,45	197 587,18	2 074 350,06	85 089 914,42	85 369 546,67	17 522 786,65	1 003 043,03	103 895 376,35
Kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poistot	-338 577,83	0,00	0,00	-5 888 105,79	-6 009 559,16	0,00	0,00	-6 009 559,16
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	-81 824,67	-81 824,67	-81 824,67	0,00	0,00	-81 824,67
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 463 434,62	197 587,18	1 992 525,39	79 119 983,96	79 278 162,84	17 522 786,65	1 003 043,03	97 803 992,52

4.4.1.3. Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Kuntayhtymä	Tasearvo 1.1.	Lisäys + / vähennys - tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus ky:n peruspääomasta	Ero
Hämeen liitto	70 409,35		70 409,35	70 408,85	0,50
Koulutuskuntayhtymä Tavastia ky	1 788 403,38		1 788 403,38	1 787 939,69	463,69
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiriin ky	8 270 889,84		8 270 889,84	8 180 735,26	90 154,58
Eteva ky	71 301,32		71 301,32	71 301,87	-0,55
Riihimäen seudun terveystakeskusky	84 605,00		84 605,00	84 605,10	-0,10
Yhteensä	10 285 608,89		10 285 608,89	10 194 990,77	90 618,12

4.4.1.4. Omistuksia muissa yhteisöissä

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
Nimi				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden tuloksesta
Tytäryhteisöt						
Janakkalan Asunnot Oy	Janakkala	100,00 %	100,00 %	3 702	10 243	0
Kiinteistö Oy Turengin	Janakkala		100,00 %	18	1 001	0
Janakkalan Teollisuusalueet Oy	Janakkala	96,77 %	96,77 %	4 694	7 432	40
Kiinteistö Oy Janakkalan	Janakkala		100,00 %	1 578	28	-8
Janakkalan Elsa ja Pauli kodit	Janakkala	100,00 %	100,00 %	166	3 016	-9
Kuntayhtymät						
Hämeen Maakuntaliitto ky	Hämeenlinna	9,62 %	9,62 %	170	92	-2
KT Oy Linnankreivi						
Koulutuskuntayhtymä Tavastia (k	Hämeenlinna	12,42 %	12,42 %	3 199	978	-518
Vanajakoulu Oy						
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin	Hämeenlinna	10,05 %	10,05 %	7 466	9 261	-273
Eteva (konserni)	Hämeenlinna	0,44 %	0,44 %	78	221	3
Uudenmaan Vammaispalvelut						
Riihimäen seudun	Riihimäki	1,35 %	1,35 %	97	74	1
Yhdistelemättä						
Säätiöt						
Janakkalan Palvelutalossäätiö, selv	Janakkala	49,75 %	49,75 %			
Riihimäen ajoratasäätiö	Riihimäki	6,70 %	6,70 %			
Vanajavesisäätiö	Hämeenlinna	12,50 %	12,50 %			

4.4.1.5. Saamisten erittely

	Pitkäaikainen 2019	Lyhytaikainen 2019	Pitkäaikainen 2018	Lyhytaikainen 2018
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		72 893,47		121 313,41
Lainasaamiset	1 003 043,03		1 003 043,03	
Siirtosaamiset				
Yhteensä	1 003 043,03	72 893,47	1 003 043,03	121 313,41
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		17 540,01		10 764,46
Siirtosaamiset		12 514,61		
Yhteensä		30 054,62		10 764,46
Saamiset yhteensä	1 003 043,03	102 948,09	1 003 043,03	132 077,87

4.4.1.6. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot	387,61	6 230,95		
Tulojäämät				
Siirtyvät korot				
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	275 501,02	276 363,79	220 000,00	183 840,00
EU-tuet ja avustukset	43 049,07	48 339,72		
Muut tulojäämät	591 135,71	701 638,27	473 057,28	478 687,79
Tulojäämät yhteensä	909 685,80	1 026 341,78	693 057,28	662 527,79
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	910 073,41	1 032 572,73	693 057,28	662 527,79

4.4.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

4.4.2.1. Oman pääoman erittely

Oma pääoma

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	46 092 158,93	46 092 158,93	46 092 158,93	46 092 158,93
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	46 092 158,93	46 092 158,93	46 092 158,93	46 092 158,93
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 627 867,89	1 627 867,89		
Lisäykset				
Vähennykset	-1 627 867,89			
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0,00	1 627 867,89		
Muut omat rahastot 1.1	40 417,02	41 701,30		
Siirrot rahastoon	7 603,58	7 399,06		
Siirrot rahastosta	-12 143,63	-8 683,34		
Muu oma pääoma 31.12.	35 876,97	40 417,02		
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä 1.1.	6 157 608,04	7 117 233,10	3 477 219,93	4 425 137,18
Edellisiin tilikausiin liittyvät korjaukset		-87 989,08		-67 000,00
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä 31.12.	6 157 608,04	7 029 244,02	3 477 219,93	4 358 137,18
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 413 249,40	-871 635,98	-4 416 302,54	-880 917,25
Oma pääoma yhteensä	47 872 394,54	53 918 051,88	45 153 076,32	49 569 378,86

4.4.2.2. Vieras pääoma

Vuoden 2019 tilinpäätöksessä olevat velat, jotka erääntyvät maksettaviksi myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

	Kunta	
	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 349 776,14	16 282 869,50
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	17 349 776,14	16 282 869,50

4.4.2.3. Velkojen erittely

Vieras pääoma	Kunta			
	2019		2018	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		192 710,35		219 537,69
Muut velat	71 732,08		69 716,32	
Siirtovelat				43 513,66
Yhteensä	71 732,08	192 710,35	69 716,32	263 051,35
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		183 113,51		199 358,88
Muut velat	5 558,16		5 558,16	
Siirtovelat		123 253,99		73 358,84
Yhteensä	5 558,16	306 367,50	5 558,16	272 717,72
Vieras pääoma yhteensä	77 290,24	499 077,85	75 274,48	535 769,07

4.4.2.4. Sekkilimiitti

	Kunta	
	2019	2018
Luotollisen sekkitalin sekkilimiitti 31.12.	5 000 000	5 000 000
- siitä käyttämättä oleva määrä	5 000 000	5 000 000

4.4.2.5 Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat				
Liittymismaksut	2 851 517,86	2 789 977,06	2 922 897,63	2 863 179,63
Muut velat yhteensä	2 851 517,86	2 789 977,06	2 922 897,63	2 863 179,63

4.4.2.6. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot		261 731,34		
Menojäämät				
Verovelat				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotus	8 790 022,62	8 192 120,92	6 450 955,77	5 925 788,91
Korkojaksotukset	67 062,67	26 056,09	35 740,06	54 215,47
Muut menojäämät	1 109 483,69	1 961 008,14	682 440,80	1 611 184,66
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	9 966 568,98	10 440 916,49	7 169 136,63	7 591 189,04
Siirtovelat yhteensä	9 966 568,98	10 440 916,49	7 169 136,63	7 591 189,04

4.4.2.7. Huollettavien varat

	Kunta	
	2019	2018
Huollettavien varat eli ns. itsenäistymisvarat 31.12	257 774,23	221 120,58

4.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

4.5.1. Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut				
Rastinkankaan paloaseman kiinteistöleasing vuokravastuu 25 vuotta alkaen 24.1.2018 Urakan kokonaiskustannus n. 7 M€ Lunastusoikeus 5 woden kuluttua vuokra-ajan alkamisesta tai vuokra-ajan päätyttyä.				
Rastinkankaan paloaseman rahoitusleasing vuokravastuu 120 kk alkaen 24.1.2018 vuokraohteena paloaseman irtain omaisuus arvio tulevista hankinnoista 500 000€ Osto-optio vuokra-ajan päättyessä - seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	234 708,64	234 708,64	234 708,64	234 708,64
Kyterinhovin vuokravastuu 31.3.2035 asti - seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	5 712 000,00 357 000,00	5 712 000,00 357 000,00	5 355 000,00 357 000,00	5 712 000,00 357 000,00
Kt Oy Janakkalan Virastotalon vuokravastuu 31.8.2019 asti - seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	0,00 0,00	6 319,48 6 319,48	0,00 0,00	46 638,24 46 638,24
Etevan vuokravastuut - seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	19 360,00 9 680,00	19 360,00 9 680,00		
Riihimäen seudun terveystieteiden ky:n vuokravastuu	38 239,65	38 239,65		
Leasingvastuut yhteensä	1 777 414,35	1 777 414,35	254 665,05	360 208,71
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	431 453,19	431 453,19	114 716,91	101 045,31
Yhteensä	7 781 722,64	7 788 042,13	5 844 373,69	6 353 555,59
Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

4.5.2. Vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma			18 331 372,71	19 057 875,62
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma	39 128,16	22 186,12	18 419,45	0,00

4.5.3. Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	Kunta	
	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	99 015 785,00	94 808 144,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	65 146,00	60 909,86

4.5.4. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyn luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Kanta-Hämeen Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän alijäämä Janakkalan kunnan osuus 10,055%			361 893,72	67 315,89
Eteva kuntayhtymä alijäämä Janakkalan kunnan osuus 0,44237%				
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 123 924,69	485 367,35		
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	88 191,84	88 191,84		
Johdannaisopimukset Janakkalan kunta				
Koronvaihtosopimus 31818, Lno KSWAP041/11 (Kuntarahoitus), on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimus erääntyy 7.12.2021.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	400 000,00	600 000,00	400 000,00	600 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-10 704,10	-22 142,76	-10 704,10	-22 142,76
Koronvaihtosopimus 32092, Lno KSWAP019/13 (Kuntarahoitus), on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimus erääntyy 7.12.2021.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	4 101 527,00	5 273 391,00	4 101 527,00	5 273 391,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-16 322,16	-65 259,05	-16 322,16	-65 259,05
Kanta-Hämeen Sairaanhoidopiiri ky Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 2.12.2020.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	40 219,32	80 438,64		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-621,59	-2 294,51		
Lisähyötywap 1161642/1512514 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 7.11.2022.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	15 773,73	18 477,94		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 467,83	-1 968,36		
<i>Korkojohdannaisten osalta esitetty nimellisarvon lisäksi käypä arvo, joka on negatiivinen johtuen alhaisesta markkinatasosta.</i>				

4.6. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

4.6.1. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2019	2018
Konsernipalvelut	23	21
Tekniikka ja ympäristö	173	158
Perusturvan toimiala	412	414
Sivistystoimen toimiala	404	399
Janakkalan Vesi liikelaitos	14	13
Henkilöstön lukumäärä yhteensä	1026	1005
Edellämainituista työllistettyjen lukumäärä 31.12.	28	25
Henkilöstön lukumäärä ilman työllistettyjä	998	980

4.6.2. Henkilöstökulut

KPA 2:8 §	2019	2018
Palkat ja palkkiot	35 771 901,61	34 375 542,17
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	7 841 208,36	7 803 878,58
Muut henkilösivukulut	1 014 129,01	1 174 736,76
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät	-655 313,25	-568 869,49
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	43 971 925,73	42 785 288,02
Yhteensä henkilöstökulut	43 971 925,73	42 785 288,02

4.6.3. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2019	2018
Hml:n Sos.dem. kunnallisjärjestö	37,35	
Janakkalan keskusta	6 204,00	6 015,30
Janakkalan Kokoomus ry	2 751,50	1 979,17
Janakkalan kristillisdemokraatit	819,34	646,30
Turengin sos.dem. kunnallisjärjestö	5 718,58	6 009,52
Janakkalan Vasemmistoliitto ry	1 743,11	1 846,07
Janakkalan Vihreät ry	1 763,35	1 589,11
Janakkalan perussuomalaiset	1 025,10	892,55
SKP Janakkala		33,40
Suomen kristillisdemokraatit	55,20	27,60
Kalvolan keskusta	18,40	
Yhteensä luottamushenkilöstökulut	20 135,93	19 039,02

4.6.4. Tilintarkastajan palkkiot

	2019	2018
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	21 182,05	17 609,25
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	3 712,50	6 165,00
Palkkiot yhteensä	24 894,55	23 774,25

4.6.5. Kunnan ja intressitahon väliset liiketoimet

Liitetietona on tullut vuoden 2017 tilinpäätöksestä lähtien esittää tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Janakkalan kunnalla ei tällaisia liiketoimia ole ollut vuonna 2019.

JANAKKALAN VESI

LIIKELAITOS

ERILLISTILINPÄÄTÖS

5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

5.1. Janakkalan Veden erillistilinpäätös

5.1.1 Toimintakertomus

Toimitusjohtajan katsaus

Talousveden tuotanto ja jakelu sujuivat ongelmitta, mutta jätevedenpuhdistamolla jouduttiin turvautumaan ohituksiin sekä keväällä lumen sulaessa että joulukuun suuren sademäärän takia. Viimeisen vuosineljänneksen fosforin lupa-arvo ylittyi karkaavan kiintoaineen takia. Kiintoaineen karkaamista aiheuttaa suuren virtaaman lisäksi teollisuudesta puhdistamolle tuleva rasva.

Mäyrän uusi asuinalue valmistui syksyllä Tervakoskelle ja Rastikankaan teollisuusalueen rakentamista jatkettiin. Tonttikysyntä on edelleen vähäistä, mikä puoltaa aiottua investointien painopisteen siirtoa saneeraukseen. Suunnittelussa olivat Tervakosken Teeritien ja Turengin Ratastien saneeraukset. Myös puhdistamolla ja vesijohtoverkostossa tehtiin saneerauksia.

Taloudellinen tulos oli ylijäämäinen ja budjetoitua parempi. Maksurakennemuutos käynnistyi eli hinnankorotustarve kohdistettiin perusmaksuihin ja käyttömaksut pidettiin muuttumattomina. Maksurakennemuutoksella tavoitellaan tulorakennetta, jossa kiinteiden eli perusmaksujen osuus olisi 50 % tuloista vuonna 2030. Tämä vastaa nykyistä paremmin vesihuoltolaitoksen kulurakennetta, jossa pääosa eli 80 % on kiinteitä veden käyttömäärästä riippumattomia kustannuksia.

Toimitusjohtaja Liisa Piirtola

Kuntastrategian toteuttaminen

Kaikkea toimintaa ohjaavat periaatteet

Kunnan pitkän aikavälin tavoitteet	Kunnan valtuustokauden tavoitteet	Mittari	Kunnan talousarviovuoden toimenpide, Janakkalan Vesi
Asiakaspalvelumme on erinomaista ja hyvinvoiva henkilöstömme on osaavaa	Kehitämme johtamis- ja työkuultuuria palvelevaksi	15 kpl	Koulutuksen painopisteet ovat vesihuolto-osaaaminen, työturvallisuus ja asiakaspalvelu. Mittari on koulutusten kpl-määrä näistä aiheista.
Asiakaspalvelumme on erinomaista ja hyvinvoiva henkilöstömme on osaavaa	Parannamme työhyvinvointia jatkuvasti	-	Janakkalan kunnan työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelman 2017-2020 mukaisesti kehitetään johtamis- ja työyhteisötaitoja osallistumalla henkilöstöpalvelujen järjestämiin koulutuksiin ja hankkeisiin. Henkilöstöpalvelut seuraa jo työhyvinvoinnin tilaa kuvaavia mittareita ja järjestää työhyvinvointikyselyjä.
Asiakaspalvelumme on erinomaista ja hyvinvoiva henkilöstömme on osaavaa	Tuotamme palvelut asiakaslähtöisesti	0 kpl	Asiointitarvetta pyritään vähentämään ja asiointia helpottamaan. Ajasta ja paikasta riippumattomasta sähköisistä asioista ja liittymisprosessin asiakasohjeistusta kehitetään edelleen.

			Mittari on asiakaspalveluun liittyvien reklamaatioiden määrä.

Johtokunta ja henkilöstö

Johtokunta

Liikelaitoksen johtokunta kokoontui 5 kertaa ja käsitteli 38 pykälää.

Johtokunnan jäsenet ja varajäsenet (suluissa) 1.1.-31.12.2019

Tomi Pohjantähti, pj	(Isto Pihkala)
Eero Elo, varapj	(Niko-Veikko Leppänen)
Raimo Kaukonen	(Tomi Kesälahti)
Annikki Ranki	(Anne Heikkinen)
Veikko Stolt	(Jorma Talikka)
Leena Toivonen	(Satu Huhtala)
Iida Valtonen 30.9. 2019 saakka	(Päivi Väilä)
Maria Penttinen 1.10.2019 alkaen	(Päivi Väilä)

Kunnanhallituksen nimeämä edustaja oli 31.5.2019 saakka Rita Kannisto ja 1.6.2019 alkaen Ari-Pekka Jaatinen. Kokouksiin kutsuttiin myös kunnanhallituksen puheenjohtaja Pirjo Alijärvi.

Henkilöstö

Vakanssit: 13, lukumäärässä ei muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Vakinaisen henkilöstön lisäksi palkattiin asiakaspalveluinsinööri määrääjäksi.

Liisa Piirtola, toimitusjohtaja	Pekka Nyholm, käyttövastaava
Anne Majaniemi, vesihuoltoinsinööri	Asko Luukkonen, laitoksenhoitaja
Markku Koivula, käyttöinsinööri	Ville Vainikka, laitoksenhoitaja
Päivi Halme, talouspäällikkö	Jarmo Ruuska, laitoksenhoitaja
Sanna Kiljunen, vesihuoltosihteeri	Jarmo Tupala, laitoksenhoitaja
Risto Laatikainen, käyttövastaava	Sampo Kuotola, laitoksenhoitaja
Eero Mäkinen, käyttövastaava alkaen	Anne Stenberg, asiakaspalveluinsinööri 1.9.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Merkittävin toimintariski liittyy talousveden puhtauteen ja sitä kautta ihmisten terveyteen ja elintarviketeollisuuden toimintaan. Jäteveden puhdistuksen toimintahäiriö on ensisijaisesti uhka ympäristölle. Suurasiakkaan vedenkäytön merkittävä väheneminen tietäisi toimintojen sopeuttamista alentuneeseen liikevaihtoon. Vedenkäytön kehitystä on käsitelty talousarvion toteutumisen yhteydessä. Kaikkiin riskeihin liittyy myös taloudellinen ja maineriski.

Ympäristötekijät

Ympäristöviranomaisen valvoo sekä pohjavedenottoa että jäteveden puhdistusta. Pohjavedenoton vaikutuksia seurataan ja raportoidaan vedenottolupiin liittyvien tarkkailuohjelmien mukaisesti. Jäteveden puhdistusta seurataan ja raportoidaan ympäristöluvan ja yhdyskuntajätevesiasetuksen mukaisesti.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Vesihuoltolaitosten toiminta on hyvin säänneltyä. Sääntely pitää sisällään rakenteita, jotka toimivat sisäisen valvonnan kannalta hyvin. Keskeinen tekijä on avoimuus toiminnoissa. Janakkalan Vesi noudattaa Janakkalan kunnan sisäisen valvonnan yleisohjetta. Seuraavassa luettelossa mainitaan joitakin laitoksen toimintojen sisään rakentuneista käytännöistä, jotka toimivat samalla sisäisen valvonnan välineinä:

Talouteen liittyvät käytännöt

talousarvio, hankintamenettely, laskujen hyväksymismenettely, taloussuunnitelma, toiminnan varautuminen, tunnuslukujärjestelmät

Toimintaan liittyvät käytännöt

johtamiseen liittyvät säännöt, johtokuntatyö ja johtaminen, tilintarkastus, valvontaviranomaiset, varallaolojärjestelmä, varautuminen, sisäinen ja ulkoinen tiedottaminen

Esitys tilikauden 2019 tuloksen käsittelystä

Liikelaitoksen tulos vuodelta 2019 on 339.681,10 euroa ylijäämäinen

Johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä siirretään taseeseen oman pääoman edellisten tilikausien yli-/alijäämä –tilille. Ylijäämiä ko. tilillä on 3.293 458,91 euroa.

5.1.2. Talousarvion toteutuminen

Toiminnan kuvaus

Janakkalan Vesi vastaa toiminta-alueellaan vesihuoltolain mukaisista talousvesi- ja jätevesipalveluista ja toimittaa erikseen sovitut vesihuoltopalvelut toiminta-alueen ulkopuolella sijaitseville liittyjille. Hulevesiviemäroinnistä Janakkalan Vesi vastaa huleveden viemärointialueella. Tuloksiköt: asiakas- ja laitospalvelut, vesilaitos, viemärilaitos, huleveden viemärointi.

Konsernitavoitteiden toteutuminen

Valtuusto on kokouksessaan 10.12.2018 asettanut laitokselle toiminnallisia, taksapoliittisia ja taloudellisia tavoitteita vuodelle 2019

Toiminnalliset tavoitteet

Talousvesi täytti talousvesiasetuksen mukaiset laatuvaatimukset ja –tavoitteet lukuun ottamatta viiranomaisvalvonnan maku- ja hajumäärityksiä ja yhtä pesäkelukutulosta, jonka epätavallisuutta on vaikea arvioida näytepaikasta tehtyjen vähäisten määritysten takia.

Jätevedenpuhdistamon toiminta vastasi yhdyskuntajätevesiasetuksen ja ympäristöluvan vaatimuksia lukuun ottamatta IV vuosineljänneksen fosforin lupa-arvon ylitystä. Ylitys johtui tulevan jäteveden rasvapitoisuudesta.

Taksapoliittiset tavoitteet

Taksa oli alle vertailuryhmän keskiarvon.

Taloudelliset tavoitteet

Peruskorjauksen taloudellisia resursseja varmistetaan maksurakennemuutoksen ja investointiohjelman kautta. Tuloutus- ja ylijäämätavoite toteutuivat.

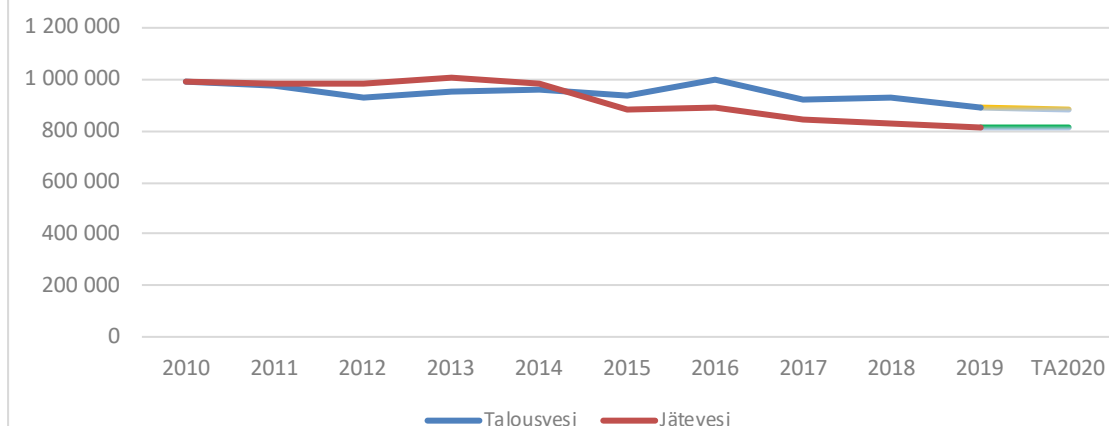
Tavoitteiden toteutumisseuranta esitetään kuntakonsernin tilinpäätöksessä kohdassa Talousarvion toteutuminen - Liikelaitokselle asetettujen tavoitteiden toteutuminen.

Vertailut talousarvioon

Suoritteet ja yksikköhinnat

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Tot-%	Tot2019- TA2019
VESILAITOS						
Laskutettu talousvesimäärä m ³	916 909	924 639	900 000	891 404	99 %	-8 596
Talousveden kokonaiskustannukset eur/m ³	1,29	1,42	1,55	1,48	96 %	-0,06
Tuotot eur/m ³	1,50	1,58	1,71	1,70	100 %	-0,01
Hinnasto, käyttömaksu eur/m ³	1,30	1,34	1,34	1,34	100 %	0,00
VIEMÄRILAITOS						
Laskutettu jätevesimäärä m ³	843 396	829 984	830 000	809 977	98 %	-20 023
Jäteveden kokonaiskustannukset eur/m ³	2,44	2,40	2,62	2,62	100 %	-0,01
Tuotot €/m ³	2,43	2,49	2,82	2,98	105 %	0,15
Hinnasto, käyttömaksu eur/m ³	2,04	2,22	2,22	2,22	100 %	0,00
<u>Kokonaiskustannukset</u>: käyttökulut, peruspääoman ja lainojen korot, lisätuloutus kunnalle ja investointien vuosikulu/poistot sekä vuonna 2019 myös arvonalentumiset. Osuudet: vesilaitos 36 %, viemärlaitos 57 % (huleveden viemärointi 7 %) <u>Käyttökulut</u> Talousvesi 0,71 eur/ m³ Jätevesipalvelut 1,68 eur/m³ <u>Tuotot</u>: Käyttömaksujen ja perusmaksujen lisäksi laskutettiin tonttijohtomaksuja, huoltosopimuksiin perustuvia maksuja ja teollisuuden erillissopimusten mukaisia maksuja. Osuudet: vesilaitos 37 %, viemärlaitos 60 % (huleveden viemärointi 3%)						

Laskutettu talousvesi- ja jätevesimäärä m³ 2010-2019

Tuloslaskelma (eur), vertailu talousarvioon

	TA 2019 eur	Tot 2019 eur	Poikkeama eur	Tot %	Tot 2018 eur	2019- 2018 %
TOIMINTATUOTOT	4 000 000	4 042 004	42 004	101%	3 616 642	12%
Myyntituotot	3 993 000	4 001 028	8 028		3 599 794	
Maksutuotot	5 000	4 880	-120		5 496	
Tuet ja avustukset	2 000	1 051	-949		1 489	
Muut toimintatuotot		35 045	35 045		9 862	
TOIMINTAKULUT	-2 185 000	-2 057 732	127 268	94%	-2 072 176	-1%
Henkilöstökulut	-785 000	-712 797	72 203		-752 478	
Palvelujen ostot	-650 000	-603 445	46 555		-659 829	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-550 000	-523 258	26 742		-569 397	
Muut toimintakulut	-200 000	-218 233	-18 233		-90 472	
TOIMINTAKATE	1 815 000	1 984 271	169 272	109%	1 544 466	28%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-383 856	-362 942	20 914	95%	-464 308	-22%
Korkotuotot	500	300	-200		49	
Muut rahoitustuotot	2 500	6 443	3 943		4 087	
Korkokulut	-30 000	-12 688	17 312		-11 552	
Muut rahoituskulut	-356 856	-356 997	-141		-456 892	
VUOSIKATE	1 431 144	1 621 330	190 186	113%	1 080 158	50%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 300 000	-1 281 648	18 352	99%	-1 067 697	20%
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 300 000	-1 199 824	100 176	92%	-1 067 697	
Arvonalentumiset	0	-81 825	-81 825			
TILIKAUDEN TULOS	131 144	339 681	208 537	259%	12 461	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	131 144	339 681	208 537	259%	12 461	

Tuotot

Tuloja kertyi hieman yli ennusteen. Maksurakenneuudistus käynnistettiin: perusmaksujen osuudeksi tavoitellaan 50% liikevaihdosta vuoteen 2030 mennessä. Perusmaksujen korotuskerroin oli keskimäärin 1,5. Muita hinnaston maksuja ei muutettu.

Muut toimintatuotot sisältävät 35.000 eur vakuutuskorvauksia verkostovahinkoihin liittyen, vastaavasti kulut ovat kirjattu ryhmään Muut toimintakulut.

Laskutus maksulajeittain:			
	2018	2019	TA 2030
Käyttömaksut	84 %	77 %	46 %
Perusmaksut	14 %	19 %	50 %
Muut	2 %	4 %	4 %
	100 %	100 %	100 %

Kulut

Kulut olivat sekä budjetoituja että edellisvuoden vastaavia lukuja pienemmät niin henkilöstö-, materiaali- kuin ostopalvelujenkin kohdalla.

Eläkemaksujärjestelmän muutos vähensi kertomusvuoden henkilösivukuluja yli 40.000 eur, lähinnä ns. varhemaksuja.

Sähkökulut lisääntyivät jätevedenpuhdistamolla, muutoin materiaalikulut alittivat 2018 tason.

It-kulut lähes tuplaantuivat. Sen sijaan säästöjä kertyi etenkin laitosten, verkoston ja alueiden kunnossapidosta sekä lietteenjalostuksesta.

Muut toimintakulut -ryhmässä oli kertaluonteisina erinä lakkautettujen laitosten purkukulut, noin 100.000 eur. Vahingonkorvauksia verkostovahinkojen perusteella kertyi noin 40.000 eur. Luottotappioita kirjattiin 594 euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Lainoista (31.12.2019: 2,3 milj eur) noin puolet on sidottu kiinteään korkoon ja puolet vaihtuvaan korkoon. Kertomusvuonna ei nostettu lainaa.

Poistot ja arvonalentumiset

Poistojen, ts investointien tietyille tilikaudelle kohdistuvien kulujen, laskenta aloitetaan hankkeen valmistumisen jälkeen. Osa kertomusvuonna aloitetuista hankkeista jatkuu vuonna 2020. Osan toteuttaminen siirtyy tuleviin vuosiin.

Hiidenjoen alitusvesijohdon rakentamisesta luovuttiin (Hanke:12081201 Päärata-Vähähiiden runkovesijohto). Sen suunnittelukulut 74.263 eur kirjattiin taseen kesken-eräisistä hankinnoista tuloslaskelman ryhmään arvonalentumiset.

Toinen tulosta heikentävä kirjaus tehtiin, kun Ilveslinnan asuntoalueen toisen vaiheen toteuttamisen todettiin siirtyvän tuleville vuosille (Hanke: 12081107 Ilveslinna 2). Suunnittelukuluja oli kertynyt noin 7.561 eur.

Palvelujen myynti

Laskutettu talous- ja jätevesimäärä (m³) rakennustyypeittäin:

	Asumiskäyttö	Teollisuus	Palvelu- elinkeinot	Yhteensä
Talousvesi	55 %	30 %	15 %	100 %
Jätevesi	59 %	26 %	15 %	100 %

Jako taajamittain (m³)

Laskutetusta talousvedestä 891.404 m³, ml. kaikki rakennustyyppit) toimitetaan vuosittain Turengin alueella sijaitseviin kiinteistöihin 67 %, Tervakoskelle 30 %, Leppäkoskelle 2 % ja Kirkonkylään 1 %.

Kertomusvuonna vettä pumpattiin Kuumolan, Kalpalinnan, Matinvuoren, Rahitun ja Hallakorven vedenottamoista.

Jätevedet johdetaan Tervakoskelta, Leppäkoskelta ja Kirkonkylältä siirtoviemäreitä pitkin Tureenkiin jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi.

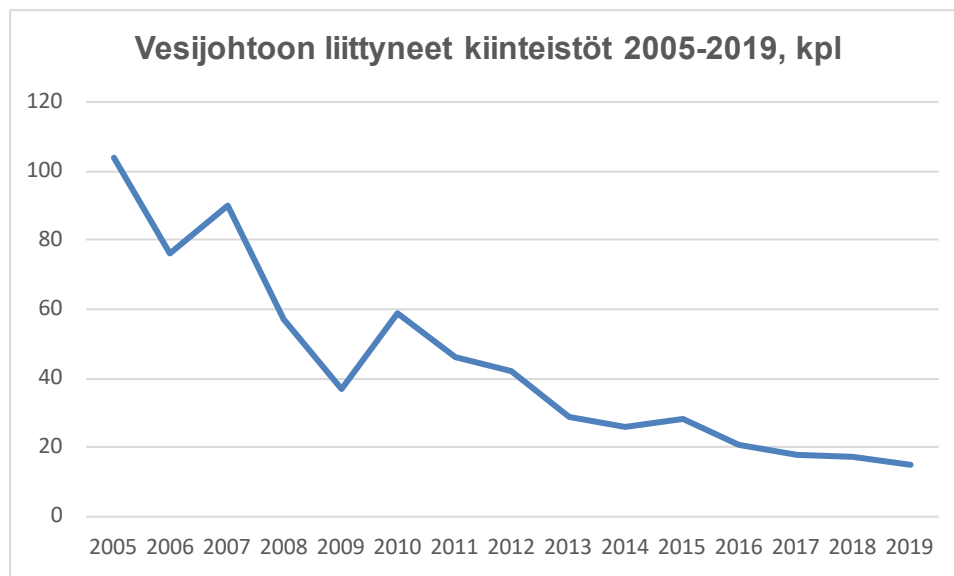
Uudet asiakkaat

Kiinteistöasiakkaita on noin 3300 kpl.

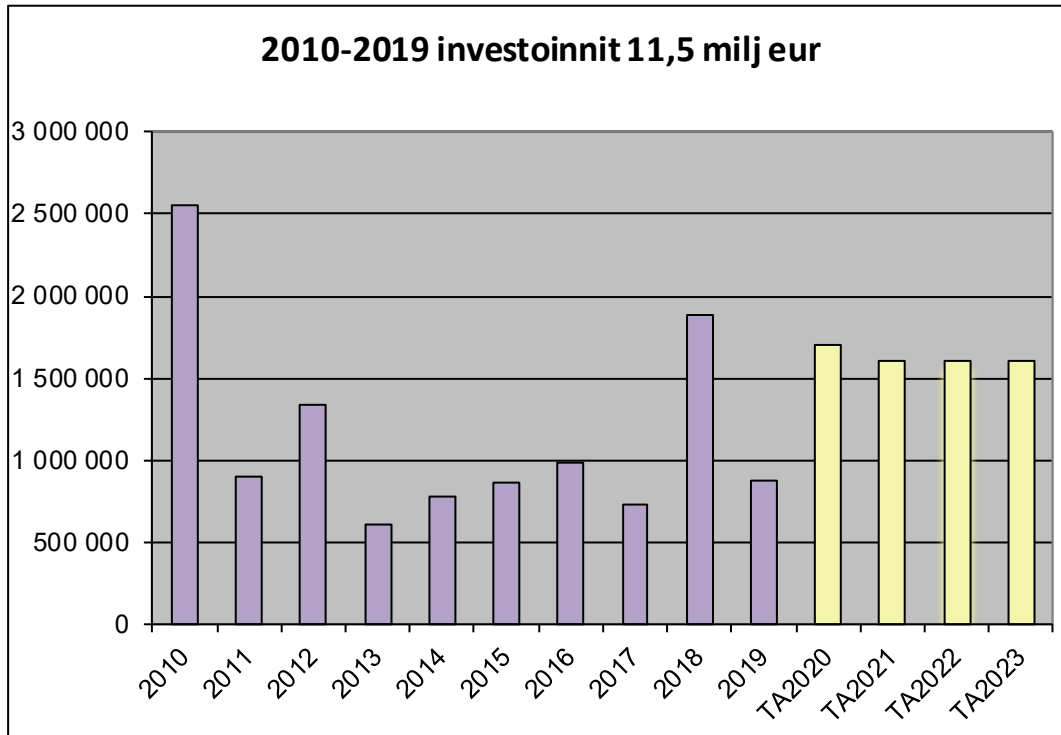
Liittymismaksuja uusilta liittyjiltä laskutettiin yhteensä 59.718 eur (2018: 86.556 eur). Ko. siirto- ja palauttamiskelpoiset, arvonnäköverottomat maksut on kirjattu pitkäaikaisiin velkoihin.

2019 uudet liittyjät:

	Asumiskäyttö	Teollisuus	Palvelu- elinkeinot	Yhteensä kpl
Vesijohtoverkostoon liittyneet kiinteistöt	13	1	1	15
Jätevesiviemäriin liittyneet kiinteistöt	15	1	1	17

Investoinnit

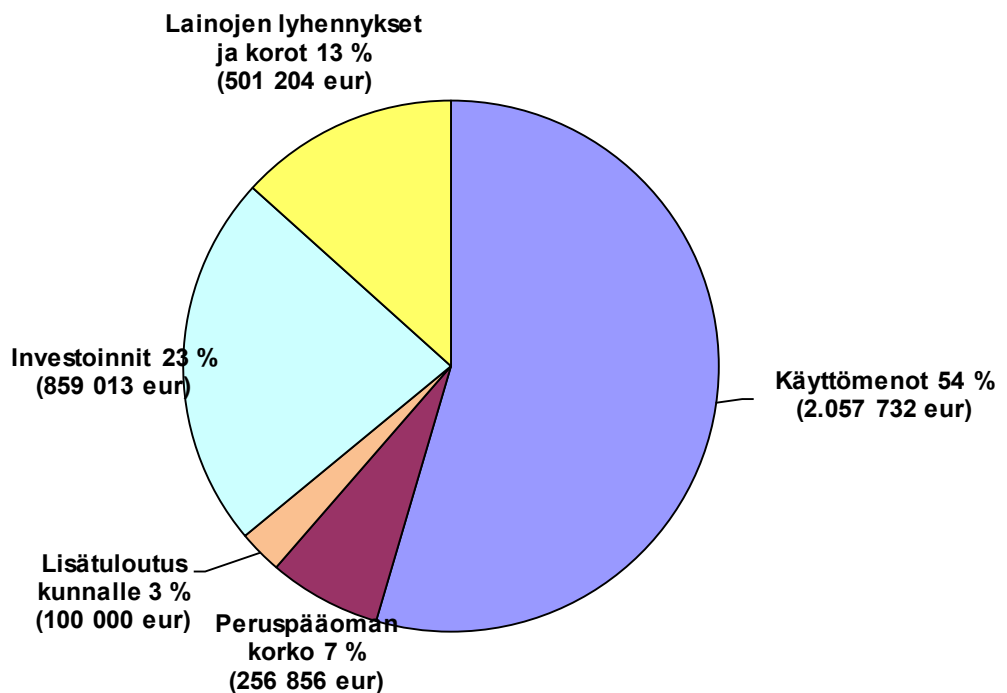
	TA 2019 €	TOT 2019	Jäljellä €	TOT %
UUDISRAKENTAMINEN:	590 000	661 867	- 71 867	112 %
Yritystoiminnan katuhankkeet			-	
Turenki			-	
Yritystoiminnan katuhankkeet yhteensä	280 000	333 543	- 53 543	119 %
			-	
Asuntotuotannon katuhankkeet			-	
Asuntotuotannon katuhankkeet yhteensä	310 000	328 324	- 18 324	106 %
PERUSKORJAUS:	790 000	197 147	592 854	25 %
Katuhankkeet			-	
Katujen peruskorjauskohteiden vesihuolto yht.	300 000	21 657	278 344	7 %
			-	
Laitoshankkeet		209 470		
Rahoitusosuudet teollisuudelta		- 33 980		
Laitoshankkeet yhteensä	490 000	175 490	314 510	36 %
			-	
VESIHUOLTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	1 380 000	859 013	520 987	62 %

Vuosina 2010-2019 investointien rahoitus: Tulorahoitus ja liittymismaksuvarat 63 %, lainanotto 37 %.

Rahoituslaskelma (eur), vertailu talousarvioon

	Alkuperäinen TA 2019	TA-muutokset	Muutettu TA 2019	TP 2019	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Liikelyjäämä(-alijäämä)	515 000,00	0,00	515 000	702 622,99	187 622,99
Poistot ja arvonalentumiset	1 300 000,00	0,00	1 300 000	1 281 648,48	-18 351,52
Rahoitustuotot ja -kulut	-383 856,00	0,00	-383 856	-362 941,89	20 914,11
	1 431 144,00	0,00	1 431 144	1 621 329,58	190 185,58
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 380 000,00	0,00	-1 380 000	-892 992,83	487 007,17
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00	0	33 979,50	33 979,50
Toiminta ja investoinnit, netto	51 144,00	0,00	51 144	762 316,25	711 172,25
Rahoitustoiminta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	473 856,00	0,00	473 856	0,00	-473 856,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-600 000,00	0,00	-600 000	-488 478,00	111 522,00
					0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	75 000,00	0,00	75 000	-220 081,98	-295 081,98
Rahoituksen rahavirta	-51 144,00	0,00	-51 144	-708 559,98	-657 415,98
Vaikutus maksuvalmiuteen	0,00	0,00	0	53 756,27	53 756,27

Rahan käyttö 2019 (3.774 805 eur)

5.1.3. Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma ja tuloslaskelman tunnusluvut

	TP 2019		TP 2018	
Liikevaihto		4 005 908,28		3 605 290,23
Liiketoiminnan muut tuotot		36 095,63		11 351,42
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-523 258,01		-569 397,37	
Palvelujen ostot	-603 445,05	-1 126 703,06	-659 828,94	-1 229 226,31
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-572 108,29		-575 964,60	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-124 122,99		-155 749,17	
Muut henkilösivukulut	-16 565,50	-712 796,78	-20 763,91	-752 477,68
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 199 823,81		-1 067 697,00	
Arvonalentumiset	-81 824,67	-1 281 648,48	0,00	-1 067 697,00
Liiketoiminnan muut kulut		-218 232,60		-90 471,60
Liikelylijäämä (-alijäämä)		702 622,99		476 769,06
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	300,00		48,70	
Muut rahoitustuotot	6 443,02		4 087,17	
Muille maksetut korkokulut	-12 688,09		-11 551,64	
Korvaus peruspääomista	-256 856,00		-256 856,00	
Muut rahoituskulut	-100 140,82	-362 941,89	-200 035,81	-464 307,58
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		339 681,10		12 461,48
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		339 681,10		12 461,48
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		339 681,10		12 461,48
Sijoitetun pääoman tuotto, %		5,90 %		2,83 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		7,70 %		3,56 %
Voitto, %		8,48 %		0,35 %

Tuloslaskelman tunnusluvut:

Sijoitetun pääoman tuotto, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$.

Korollinen vieras pääoma tarkoittaa liikelaitoksen taseen pitkä- ja lyhytaikaisen vieraan pääoman eriä 1 -5 (Joukkovelkakirjalainat, Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta, Lainat kunnalta, Lainat julkisyhteisöiltä, Lainat muilta luotonantajilta). Myös ns. nollakorkoiset pitkäaikaiset lainat ovat sijoitettua pääomaa.

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvosta.

Tunnusluku kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta. Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvausperuspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Myös ns. nollakorkoiset pitkäaikaiset lainat kunnalta otetaan tunnusluvussa sijoitettuna pääomana huomioon.

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Tunnusluku kertoo kunnan liikelaitokseen sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuottoprosentti ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko, koska sijoitetun pääoman tuottoprosentin laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli-/alijäämäerät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

Voitto, %

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista

Tase ja taseen tunnusluvut

	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	11 689 929,44	12 112 564,59
Aineelliset hyödykkeet	11 680 321,70	12 102 956,85
Maa- ja vesialueet	25 000,00	25 000,00
Rakennukset	2 622 139,64	2 729 540,05
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 924 460,03	8 670 425,29
Koneet ja kalusto	52 049,17	65 973,25
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	56 672,86	612 018,26
Sijoitukset	9 607,74	9 607,74
Osakkeet ja osuudet	9 607,74	9 607,74
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 198 059,62	1 694 071,15
Saamiset	2 093 427,35	1 643 195,15
Lyhytaikaiset saamiset	2 093 427,35	1 643 195,15
Myyntisaamiset	425 469,79	487 312,86
Saamiset kunnalta	1 663 435,28	1 155 882,29
Siirtosaamiset	4 522,28	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	104 632,27	50 876,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>13 887 989,06</u>	<u>13 806 635,74</u>

VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA	7 914 070,92	7 574 389,82
Peruspääoma	4 280 930,91	4 280 930,91
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 293 458,91	3 280 997,43
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	339 681,10	12 461,48
 VIERAS PÄÄOMA	 5 973 918,14	 6 232 245,92
Pitkäaikainen	4 863 041,63	5 191 874,63
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 940 144,00	2 328 695,00
Muut velat	2 922 897,63	2 863 179,63
 Lyhytaikainen	 1 110 876,51	 1 040 371,29
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	388 551,00	488 478,00
Ostovelat	130 582,32	284 388,20
Korottomat velat kunnalta	333 101,22	100 398,26
Muut velat	33 935,31	30 436,37
Siirtovelat	224 706,66	136 670,46
 VASTATTAVAA YHTEENSÄ	 <u>13 887 989,06</u>	 <u>13 806 635,74</u>
 TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	56,99%	54,86%
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	147,80%	172,32%
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3 633	3 293
Lainakanta 31.12., 1000 €	2 329	2 817
 Omavaraisuusaste, %, vähennettynä liittymismaksuveloilla	 72,18	 69,21
Suhteellinen velkaantuneisuus, % vähennettynä liittymismaksuilla	75,48	93,15

Taseen tunnusluvut

Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat:

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden liikevaihdosta, liiketoiminnan muista tuotoista sekä tuesta ja avustuksesta kunnalta.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku liikelaitosten välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet liikelaitoksella on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Luku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat} + \text{Korottomat velat kunnalta})$$

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla, osto-, siirto- ja muilla veloilla sekä korottomilla veloilla kunnilta. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta ta-seesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainasaamiset 31.12.

$$= \text{Sijoitukset merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset.}$$

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Rahoituslaskelma ja rahoituslaskelman tunnusluvut

	2019		2018	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyijäämä (-alijäämä)	702 622,99		476 769,06	
Poistot ja arvonalentumiset	1 281 648,48		1 067 697,00	
Rahoitustuotot ja -kulut	-362 941,89		-464 307,58	
Tulorahoituksen korjauserät	0,00		-9 677,42	
	<u>1 621 329,58</u>	1 621 329,58	<u>1 070 481,06</u>	1 070 481,06
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-892 992,83		-1 885 807,15	
Rahoitusosuudet inv.menoihin	33 979,50		115 332,93	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	-859 013,33	9 677,42	-1 760 796,80
Toiminnan ja investointien rahavirta		762 316,25		-690 315,74
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0,00		1 500 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-488 478,00	-488 478,00	-608 908,00	891 092,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta	-555 841,73		-143 708,19	
Saamisten muutos muilta	105 609,53		-157 835,08	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	232 702,96		32 940,91	
Korottomien velkojen muutos muilta	-2 552,74	-220 081,98	86 164,21	-182 438,15
		<u>-708 559,98</u>		<u>708 653,85</u>
Rahoituksen rahavirta				
Rahavarojen muutos		53 756,27		18 338,11
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	104 632,27		50 876,00	
Rahavarat 1.1.	<u>50 876,00</u>	53 756,27	<u>32 537,89</u>	18 338,11

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	910 197,7	490 917,0
Investointien tulorahoitus, %	188,7	61,0
Laskennallinen lainanhoitokate	5,3	2,9
Lainanhoitokate	3,3	1,8
Kassan riittävyys, pv	10,0	3,7
Quick ratio	2,0	1,6
Current ratio	2,0	1,6
Kassan riittävyys, pv mukana konsernipankkitilin varat	159	87

Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos *Toiminnan ja investointien rahavirta* itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirran jää netto-antolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot) / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus % -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankinta-menosta on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella (ilman satunnaisia tuloja). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

(Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut - Tuloverot) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman erään Ylijäämä(alijäämä) ennen satunnaisia eriä lisätään korkokulut ja poistot ja arvonalentumiset ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset. [2019]

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan liikelaitoksen lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Liikelaitoksen lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Liikelaitos voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokatte. [2019]

Lainanhoitokate

= (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korko-kulut - Tuloverot) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo liikelaitoksen tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos liikelaitoksen lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys,

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Liikelaitoksen maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa liikelaitoksen rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Liikelaitoksilla tunnuslukuun voi vaikuttaa mm. yhdystilin käyttö. Liikelaitoksen ja keskuskassan välinen yhdystili esitetään taseryhmässä *Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä*, jolloin liikelaitoksilla ei ole välttämättä lainkaan omia rahavaroja. Kassasta maksut kootaan seuraavista liikelaitoksen tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Materiaalit ja palvelut

Henkilöstökulut

Liiketoiminnan muut kulut

Korkokulut muille

Korvaus peruspääomasta

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille

Quick ratio

= (Rahat ja pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5-1, heikko: alle 0,5.

Current ratio

= (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick ratio -tunnuslukua paremmin myös eri toimialojen yritysten vertailuihin. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1-2, heikko: alle 1.

5.1.4.Tilinpäätöksen liitetiedot

1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa.

Tuloslaskelman liitetiedot

Liikevaihto

	2019	2018
Asiakas- ja laitospalvelut	62 344,49	46 398,35
Vesilaitos	1 493 216,98	1 428 409,85
Viemärlaitos	2 338 457,14	2 040 541,85
Huleveden viemärointi	111 889,67	89 940,18
Yhteensä	4 005 908,28	3 605 290,23

Liiketoiminnan muut tuotot

	2019	2018
Asiakas- ja laitospalvelut	1 206,00	11 351,42
Viemärlaitos	33 758,77	0,00
Hulevesi	1 130,86	0,00
Yhteensä	36 095,63	11 351,42

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty valtuuston 03.09.2012 § 94 vahvistamaa poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Kehittämismenot	tasapoisto 4 vuotta
Aineettomat oikeudet	tasapoisto 5 vuotta
Liikearvo	tasapoisto 5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
ATK-ohjelmistot	tasapoisto 4 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto 5 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto 30 vuotta
Talousrakennukset / rakennelmat	tasapoisto 10-20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto 30 vuotta
Asuinrakennukset	tasapoisto 30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännöspoisto 15 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännöspoisto 20 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto 20 %
Ulkovalaistuslaitteet	menojäännöspoisto 15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto 15 %
Vedenjakeluverkosto ja laitteet	menojäännöspoisto 10 %
Vesilaitoksen koneet ja laitteet	menojäännöspoisto 25 %
Koneet ja kalusto	
Muut kuljetusvälineet (autot)	tasapoisto 5 vuotta
Muut liikkuvat työkonet	tasapoisto 5 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto 10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto 5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- ym. laitteet	tasapoisto 5 vuotta
Atk-laitteet	tasapoisto 3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto 3 vuotta
Ensikertainen kalustaminen	tasapoisto 10 vuotta

Ns. pienhankintaraja on 10.000 €, jonka alle jäävät hankinnat kirjataan käyttötalouteen.

Pysyvien vastaavien tase-erät

	Aineelliset hyödykkeet					Aineelliset hyödykkeet yhteensä	Osakkeet ja osuudet	Pysyvät vastaavat yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Kesken- eräiset hankinnat			
Poistamaton hankintameno 1.1.	25 000,00	2 729 540,05	8 670 425,29	65 973,25	612 018,26	12 102 956,85	9 607,74	12 112 564,59
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	18 726,75	841 769,92	0,00	32 496,16	892 992,83	0,00	892 992,83
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	-5 802,53	-28 176,97	0,00	0,00	-33 979,50	0,00	-33 979,50
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	506 016,89	0,00	-506 016,89	0,00	0,00	0,00
Saldo ennen poistoja	25 000,00	2 742 464,27	9 990 035,13	65 973,25	138 497,53	12 961 970,18	9 607,74	12 971 577,92
Kertyneet poistot	0,00	-346 149,62	-2 816 285,47	-42 272,71	0,00	-3 204 707,80	0,00	-3 204 707,80
Tilikauden poistot	0,00	-120 324,63	-1 065 575,10	-13 924,08	0,00	-1 199 823,81	0,00	-1 199 823,81
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	-81 824,67	-81 824,67	0,00	-81 824,67
Kirjanpitoarvo 31.12.	25 000,00	2 622 139,64	8 924 460,03	52 049,17	56 672,86	11 680 321,70	9 607,74	11 689 929,44

Taseen vastaavien liitetiedot

Lyhytaikainen saamisten erittely

	2019	2018
Myyntisaamiset		
Tytäryhteisöiltä	192,20	1 078,85
Kunnalta	88 671,48	40 382,74
Muilta	336 606,11	445 851,27
Lainasaamiset		
Kunnalta	1 663 435,28	1 155 882,29
Muut saamiset		
Muilta	4 522,28	0,00
Yhteensä	2 093 427,35	1 643 195,15

Taseen vastattavien liitetiedot

Oman pääoman erittely

	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	4 280 930,91	4 280 930,91
Peruspääoma 31.12.	4 280 930,91	4 280 930,91
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	3 280 997,43	3 272 279,69
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	3 293 458,91	3 280 997,43
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	339 681,10	12 461,48
Oma pääoma yhteensä	7 914 070,92	7 574 389,82

Pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen erittely

Pitkäaikainen vieras pääoma

	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat kotimaisilta talletuspankeilta	258 000,00	325 123,00
Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	1 682 144,00	2 003 572,00
Muut velat		
Liittymismaksut	2 922 897,63	2 863 179,63
Yhteensä	4 863 041,63	5 191 874,63

Lyhytaikainen vieras pääoma

	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat kotimaisilta talletuspankeilta	67 123,00	127 052,00
Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	321 428,00	361 426,00
Ostovelat		
Ostovelat tytäryhteisöille	0,00	389,77
Ostovelat jäsenkuntayhtymille	650,00	715,00
Ostovelat muille	129 932,32	283 283,43

	2019	2018
Muut velat		
Muut velat kunnalle	333 101,22	100 398,26
Ennakonpidätysvelka	11 290,62	10 237,92
Sosiaaliturvamaksuvelka	347,51	359,98
KuEL-maksut tt	3 409,11	2 998,82
Työttömyysvakuutusmaksut ta	699,94	718,20
Muut velat	18 188,13	16 121,45
Siirtyvät korot		
Siirtyvät korot muille	1 019,36	1 240,14
Lomapalkkajaksotus		
Lomapalkkajaksotus	118 876,42	110 567,20
Siirtovelat		
Muut siirtovelat muille	82 551,28	721,26
Palkkavelat	13 093,28	15 746,04
KuEL-maksut ta	8 107,10	7 171,33
Työttömyysvakuutusmaksut ta	914,54	1 070,34
Tapaturmavakuutusmaksu	116,67	128,45
Ryhmähenkivakuutusmaksu	28,01	25,70
Yhteensä	1 110 876,51	1 040 371,29

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.2019: 14

	2019	2018
Henkilöstökulut		
Palkat, palkkiot	572 108,29	575 964,60
Eläkekulut	124 122,99	155 749,17
Muut hlösivukulut	<u>16 565,50</u>	<u>20 763,91</u>
Henkilöstökulut yhteensä	712 796,78	752 477,68

5.1.5. Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista

KIRJANPITOKIRJAT

Tasekirja
Päiväkirja
Pääkirja

SÄILYTYSTAPA

Sidottu kirja
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

APUKIRJAT

Myyntireskontra
Ostoreskontra
Käyttöomaisuus
Vesikanta
Konsernikirjanpito

SÄILYTYSTAPA

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

Tositelaji

Tapahtuma

Säilytystapa

Kirjanpito

AIF	AIF tositekonversio
AKT	Aktivoinnit
Muistio	Muistiotositteet
MuistioE	Muistiotositteet excelistä
Palkka	Palkat
Pankki	Pankkitositteet
Varasto	Sonet kp-aineisto
XA	Konvertoidut alkusaldot

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

Myyntireskontra

Vesilaskut	Myyntilaskut, Vesikanta
Suoritukset	Viitesuoritukset
Suoritukset	Manuaalisuoritukset
Suoritukset	Hyvityslaskujen kuittaus

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

Ostoreskontra

OL	Ostolaskut
OM	Ostoreskontran maksut
ORK	Ostoreskontran kohdistustap.

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä

Käyttöomaisuus

KOM	Käyttöomaisuus
XAKOM	Käyttöomaisuuskonversio

Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä

5.1.6. Huleveden viemäröinti

Tuloslaskelma

	TP 2019		TP 2018	
Liikevaihto		111 889,67		89 940,18
Liiketoiminnan muut tuotot		1 130,86		0,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-17 038,71		-24 999,85	
Palvelujen ostot	-21 875,27	-38 913,98	-34 673,40	-59 673,25
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-16 534,01		-25 781,27	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-2 963,38		-4 318,36	
Muut henkilösivukulut	-502,72	-20 000,11	-959,11	-31 058,74
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-163 141,38		-181 071,34	
Arvonalentumiset	-2 520,47	-165 661,85	0,00	-181 071,34
Liiketoiminnan muut kulut		-95,05		-3 062,00
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-111 650,46		-184 925,15
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoituskulut	-21 411,00	-21 411,00	-27 411,00	-27 411,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-133 061,46		-212 336,15
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-133 061,46		-212 336,15
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-133 061,46		-212 336,15

Rahoituslaskelma

	2019		2018	
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-111 650,46		-184 925,15	
Poistot ja arvonalentumiset	165 661,85		181 071,34	
Rahoitustuotot ja -kulut	-21 411,00		-27 411,00	
	32 600,39	32 600,39	-31 264,81	-31 264,81
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-132 167,65	-132 167,65	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta		-99 567,26		-31 264,81
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Lainakannan muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos muilta	0,00		0,00	
Korottomien velkojen muutos muilta	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00		0,00
Rahoituksen rahavirta				
Rahavarojen muutos		-99 567,26		-31 264,81

Tase

VASTAAVAA	2019	2018
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 373 139,52	1 538 801,37
Hulevesiverkosto	1 373 139,52	1 538 801,37
VAIHTUVAT VASTAAVAT	214 077,13	181 476,74
Rahat- ja pankkisaamiset	214 077,13	181 476,74
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>1 587 216,65</u>	<u>1 720 278,11</u>
VASTATTAVAA	2019	2018
OMA PÄÄOMA	1 275 487,75	1 408 549,21
Peruspääoma	847 624,00	847 624,00
Edellisten tilikausien ylijäämä	560 925,21	773 261,36
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-133 061,46	-212 336,15
VIERAS PÄÄOMA	311 728,90	311 728,90
Pitkäaikainen	311 728,90	311 728,90
Muut velat	311 728,90	311 728,90
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>1 587 216,65</u>	<u>1 720 278,11</u>

5.1.7. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Janakkalassa 5. maaliskuuta 2020

Liisa Piirtola
Toimitusjohtaja

Tomi Pohjantähti
Johtokunnan puheenjohtaja

Raimo Kaukonen
Johtokunnan jäsen

Maria Penttinen
Johtokunnan jäsen

Veikko Stolt
Johtokunnan jäsen

Satu Huhtala
Johtokunnan varajäsen

Niko-Veikko Leppänen
Johtokunnan varajäsen

Anne Heikkinen
Johtokunnan varajäsen

5.1.8. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Janakkalassa ____/ ____ 2020

Minna Ainasvuori, JHT, HT
BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

5.1.9. Liikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen

VUOSI 2019	Talousarvion toteutuminen		Eliminoinnit		Kokonais- tarkastelu Tuloslaskelma kunnan tilin- päätöksessä
	Kunta	Liikelaitos	Kunta	Liikelaitos	
Toimintatuotot					
Myyntituotot	3 577 723,23	3 737 659,89			7 315 383,12
Myyntitulot, sisäiset	44 686,63	263 368,38	-44 686,63 ^{2) ja 4)}	-263 368,38 ^{1) ja 3)}	0,00
Maksutuotot	4 886 443,45	4 880,01			4 891 323,46
Maksutuotot, sisäiset	1 372,30		-1 372,30 ²⁾		0,00
Tuet ja avustukset	949 919,55	1 051,00			950 970,55
Muut toimintatuotot	2 595 362,24	35 044,63			2 630 406,87
Muut toimintatuotot, sisäiset	23 748,00		-23 748,00 ^{2) ja 4)}	^{1) ja 3)}	0,00
Valmistus omaan käyttöön	303 927,37				303 927,37
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-43 259 128,95	-712 796,78			-43 971 925,73
Palvelujen ostot	-42 622 903,90	-557 532,21			-43 180 436,11
Palvelujen ostot, sisäiset	-203 325,41	-45 912,84	203 325,41 ^{2) ja 3)}	45 912,84 ^{1) ja 4)}	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 109 916,59	-523 111,92			-6 633 028,51
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, sisäiset	-60 042,97	-146,09	60 042,97 ²⁾	146,09 ⁴⁾	0,00
Muut toimintakulut	-7 644 256,93	-194 484,60			-7 838 741,53
Muut toimintakulut, sisäiset		-23 748,00	^{2) ja 3)}	23 748,00 ^{1) ja 4)}	0,00
Toimintakate	-87 516 391,98	1 984 271,47	193 561,45	-193 561,45	-85 532 120,51
Verotulot	62 814 406,83				62 814 406,83
Valtionosuudet	24 290 352,00				24 290 352,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	65 197,80	300,00			65 497,80
Korkotuotot, sisäiset				⁶⁾	0,00
Muut rahoitustuotot	204 657,71	6 443,02			211 100,73
Muut rahoitustuotot, sisäiset	356 856,00		-356 856,00 ⁵⁾		0,00
Korkokulut	-420 932,05	-12 688,09			-433 620,14
Korkokulut, sisäiset	0,00	-256 856,00	⁶⁾	256 856,00	0,00
Muut rahoituskulut	-73 032,07	-140,82			-73 172,89
Muut rahoituskulut, sisäiset		-100 000,00		100 000,00 ⁵⁾	0,00
Vuosikate	-278 885,76	1 621 329,58	-163 294,55	163 294,55	1 342 443,82
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 809 735,35	-1 199 823,81			-6 009 559,16
Satunnaiset tuotot	332 637,47				332 637,47
Arvon alentumiset		-81 824,67			-81 824,67
Tilikauden tulos	-4 755 983,64	339 681,10	-163 294,55	163 294,55	-4 416 302,54
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					0,00
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 755 983,64	339 681,10	-163 294,55	163 294,55	-4 416 302,54

Eliminoinnit

- 1) Eliminoidaan liikelaitoksen sisäinen myynti ja sisäiset ostot
- 2) Eliminoidaan kunnan sisäinen myynti ja sisäiset ostot
- 3) Eliminoidaan liikelaitoksen sisäiset myynnit kunnalle
- 4) Eliminoidaan kunnan sisäiset myynnit liikelaitokselle
- 5) Eliminoidaan liikelaitoksen peruspääoman tuotto
- 6) Eliminoidaan sisäinen korko

5.1.10. Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen

	Talousarvion toteutuminen		Eliminoinnit		Kokonais- tarkastelu Rahoitus- laskelma kunnan tilinpäätöksessä
	Kunta	Liikelaitos	Kunta ¹⁾	Liikelaitos ²⁾	
Tulorahoitus					
Vuosikate	-278 885,76	1 621 329,58	-163 294,55	163 294,55	1 342 443,82
Satunnaiset erät					0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-126 562,49				-126 562,49
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-6 782 527,47	-892 992,83			-7 675 520,30
Rahoitusosuudet investointimenoihin	250 000,00	33 979,50			283 979,50
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	455 447,06				455 447,06
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 482 528,66	762 316,25	-163 294,55	163 294,55	-5 720 212,41
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennykset					0,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 000 000,00				11 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 524 200,36	-488 478,00			-8 012 678,36
Lyhytaikaisten lainojen muutos	85 154,60		-507 552,99		-422 398,39
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	58 665,28				58 665,28
Vaihto-omaisuuden muutos	-7 341,28				-7 341,28
Saamisten muutos, sisäiset	-232 702,96	-555 841,73	232 702,96	555 841,73	0,00
Saamisten muutos muilta	-758 742,58	105 609,53			-653 133,05
Korottomien velkojen muutos, sisäiset	555 841,73	232 702,96	-555 841,73	-232 702,96	0,00
Korottomien velkojen muutos muilta	-848 140,15	-2 552,74		507 552,99	-343 139,90
Rahoituksen rahavirta	2 328 534,28	-708 559,98	-993 986,31	993 986,31	1 619 974,30
Rahavarojen muutos	-4 153 994,38	53 756,27			-4 100 238,11
Eliminoinnit kunta 1)					
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Konsernipankkitilivelat liikelaitoksilta			-507.552,99		
Saamisten muutos					
Sisäiset muut siirtosaamiset liikelaitokselta			232.702,96		
Korottomien velkojen muutos					
Sisäiset ostovelat liikelaitokselta			-555.841,73		
Eliminoinnit liikelaitos 2)					
Saamisten muutos					
Sisäiset myyntisaamiset kunnalta			555.841,73		
Korottomien velkojen muutos					
Muut sisäiset velat kunnalle			-232.702,96		
Korottomien velkojen muutos muilta				507.552,99	

6. LUETTELOT JA SELVITYKSET

6.1 Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista

KIRJANPITOKIRJAT

Tasekirja
Päiväkirja
Pääkirja

SÄILYTYSTAPA

Sidottu kirja
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

APUKIRJAT

Myyntireskontra
Ostoreskontra
Käyttöomaisuus
Vesikanta
Konsernikirjanpito

SÄILYTYSTAPA

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

Tositelaji

Tapahtuma

Säilytystapa

Kirjanpito

AIF	AIF tositekonversio	Sähköinen arkistointi
AKT	Aktivoinnit	Sähköinen arkistointi
ALV	ALV-maksuajo	Sähköinen arkistointi
AS	Alkusaldo	Sähköisessä järjestelmässä
Kman	Asiakkaan man. kuittaukset	Sähköisessä järjestelmässä
KPA	Kirjanpitotapahtuman palautus	Sähköisessä järjestelmässä
Muistio	Muistiotositteet	Sähköinen arkistointi
MuistioE	Muistiotositteet excelistä	Sähköinen arkistointi
MuistSisLa	Muistiotositteet Sisäinen laskutus	Sähköisessä järjestelmässä
Palkka	Palkat	Sähköinen arkistointi
Pankki	Pankkitositteet	Sähköinen arkistointi
Perhehlto	Effica kp-aineisto	Sähköisessä järjestelmässä
Varasto	Sonet kp-aineisto	Sähköinen arkistointi
XA	Konvertoidut alkusaldot	Sähköinen arkistointi

Myyntireskontra

Ltappio	Luottotappiokirjaus	Sähköisessä järjestelmässä
Man	Manuaaliset suoritukset	Sähköisessä järjestelmässä
PERINTÄ	Perintä toimeksiantoliittymä	Sähköisessä järjestelmässä
Vii	Viitesuoritukset	Sähköinen arkistointi
10-92	Laskulajit 10-92	Sähköisessä järjestelmässä
Vesilaskut	Myyntilaskut, Vesikanta	Sähköinen arkistointi

Ostoreskontra

OL	Ostolaskut	Sähköinen arkistointi
OM	Ostoreskontran maksut	Sähköinen arkistointi
ORK	Ostoreskontran kohdistustap.	Sähköisessä järjestelmässä

Käyttöomaisuus

KOM	Käyttöomaisuus	Sähköinen arkistointi
XAKOM	Käyttöomaisuuskonversio	Sähköisessä järjestelmässä

Tilinpäätös

Liitetietotositteet	Paperituloste

6.2 Luottamushenkilöorganisaatioon kokoonpanot 2019 sekä osallistuminen kokouksiin

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Keskusvaalilautakunta on 1.1. - 31.12.2019 aikana pitänyt 10 kokousta ja käsitellyt 81 §:ää

Varsinaiset jäsenet

Ilmarinen Matti (Vas) pj (10)
Paturi Eija (Kesk) 1.vpj (7)
Heikkinen Anne (SDP) (10)
Lahti Timo (KOK) (10)
Poutiainen Erja (PS) (10)

Kokouskohtaiset varajäsenet

Jansson Katja (Vihr) (1)
Kekki Juha (KOK) (2)
Kesanto Petri (PS) (0)
Lahti Ella-Irene (Vas) (0)
Raitoharju Marja (SDP) (0)

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunta on 1.1. - 31.12.2019 aikana pitänyt 10 kokousta ja käsitellyt 122 §:ää

Varsinainen jäsen

Anttila Miikka pj. (Vas) (10)
Nylund Piia vpj. (SDP) (10)
Keipilä Leenamaria (KOK) (10)
Nurmi Eini (Vihr)
(10)
Vesioja Samuli (PS) (7)
(- 31.5.2019)
Aaltonen Harri (PS) (2)
(1.6.2019-)

Henkilökohtainen varajäsen

Lahti Katja
Särkimäki Lasse
Ryytänen Tapani

Lindell Riitta

Hettula Marko

KUNNANVALTUUSTO

Kunnanvaltuusto 1.1. - 31.12.2019 on pitänyt 8 kokousta ja käsitellyt 106 §:ää

Puheenjohtajisto

Taponen Merja, pj. (Kesk)	(8)	
Kivistö Jaana, 1. vpj. (Vas)	(8)	(-31.5.2019)
Lindstén Tomi, 1 vpj. (SDP)	(7)	(1.6.2019->)
Lepistö Anssi, 2. vpj (vihr.)	(8)	
Ahtiainen Marko, 3.vpj (Kok)	(7)	

Varsinaiset jäsenet

Aitto-oja Piia (KD)	(7)
Alijärvi Pirjo (SDP)	(8)
Anttila Miikka (Vas)	(7)
Autio Sirpa (Kesk)	(7)
Eerola Tapio (Kesk)	(8)
Elo Irmeli (Kesk)	(8)
Hakamäki Petri (Kesk)	(7)
Heinämäki Markus (SDP)	(7)
Helanen Kuura (Vihr)	(8)
Ilmarinen Kalevi (SDP)	(8)
Jatinen Ari-Pekka (Vas)	(6)
Kannisto Rita (KOK)	(8)
Kurki Rauno (SDP)	(8)
Laitinen Outi (SDP)	(6)
Laivola Ari (KOK)	(8)
Lintumäki Aki (KOK)	(8)
Löytynoja Reijo (SDP)	(6)
Nummenpää Jyrki (Kesk)	(8)
Nylund Piia (SDP)	(6)
Nurmi Eini (Vihr.)	(8)
Ojanen Marko (PS)	(6)
Pesonen Suvi (Kesk)	(7)
Pohjantähti Tomi (KOK)	(3)
Tokeensuu Osmo (Kesk)	(7)
Ventola Anita (PS)	(8)
Vesioja Samuli (PS)	(8)
Virtanen Erkki (SDP)	(8)
Viskari Mikko (SDP)	(6)

Varajäsenet

Kaukonen Raimo (Kesk)	(4)
Huusko Jouni (PS) (2)	
Keipilä Leenamaria (KOK) (1)	
Elo Eero (SDP) (2)	
Kekki Tero (SDP) (3)	(3)
Ranta-Porkka Raija (SDP)	(5)
Pöhö Mirja (KD) (1)	
Talikka Jorma (Vas)	(3)
Torkkel Marjo (KOK)	(5)

Nuorisofoorumin/-valtuuston edustaja

Räikkönen Vilma (6)

**Nuorisofoorumin/-valtuuston
varaedustaja**

Saarin Matti (1)

KUNNANHALLITUS

Kunnanhallitus on 1.1. - 31.12.2019 pitänyt 20 kokousta ja käsitellyt 379 §:ää

**1.1.2019-
31.5.2019**

Varsinainen jäsen

Alijärvi Pirjo pj (SDP) (10)
Tokeensuu Osmo 1.vpj (Kesk) (10)
Autio Sirpa (Kesk) (9)
Kannisto Rita (KOK) (10)
Lindstén Tomi (SDP) (9)
Löytynoja Reijo (SDP) (9)
Ventola Anita (PS) (10)

1.6.2019-31.12.2019

Varsinainen jäsen

Alijärvi Pirjo pj (SDP) (10)
Tokeensuu Osmo 1.vpj (Kesk) (9)
Elo Irmeli (Kesk) (10)
Kannisto Rita (KOK) (10)
Jaatinen Ari-Pekka (VAS) (9)
Löytynoja Reijo (SDP) (9)
Vesioja Samuli (PS) (9)

Valtuuston puheenjohtajisto 1.1.-31.5.2019

Taponen Merja pj. (Kesk) (10)
Kivistö Jaana 1.vpj. (Vas) (10)
Lepistö Anssi 2.vpj. (Vihr) (10)
Ahtiainen Marko 3.vpj. (KOK) (8)

Valtuuston puheenjohtajisto 1.6.-31.12.2019

Taponen Merja pj. (Kesk) (10)
Lindstén Tomi 1. vpj. (SDP) (6)
Anssi Lepistö 2 vpj. (Vihr) (10)
Ahtiainen Marko 3.vpj. (KOK) (8)

Henkilökohtainen varajäsen

Nylund Piia (SDP) (1)
Sorsa Jaana (SDP) (1)
Pohjus Juhani (Kesk) (1)
Pesonen Suvi (Kesk) (0)
Pohjantähti Tomi (KOK) (0)
Jaatinen Ari-Pekka (Vas) 1)
Viskari Mikko (SDP) (0)
Pöhö Mirja (KD) (0)

Henkilökohtainen varajäsen

Sorsa Jaana (SDP) (1)
Pohjus Juhani (Kesk) (1)
Pesonen Suvi (Kesk) (0)
Lintumäki Aki (KOK) (0)
Kurki Rauno (Vas) (1)
Viskari Mikko (SDP) (1)
Pöhö Mirja (KD) (1)

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tekninen lautakunta on vuoden 2019 aikana pitänyt 14 kokousta ja käsitellyt 240 §:ää.

Puheenjohtaja

Ilmarinen, Kalevi (SDP) (14)

Varapuheenjohtaja

Lintumäki, Aki (Kok.) (14)

Varsinaiset jäsenet

Aitto-oja, Piia (KD) (14)

Hakamäki, Petri (Kesk.) (13)

Jaatinen, Ari-Pekka (Vas.) (6), 10.6.2019 asti

Stolt, Veikko (Vas.) (6), 10.6.2019 alkaen

Ranta-Porkka, Raija (SDP) (13)

Väilä, Päivi (Kesk.) (11)

Nuorisovaltuuston edustaja

Heikkinen, Samuel (13)

Henkilökohtainen varajäsen

Nieminen Jouni (SDP) (-)

Henkilökohtainen varajäsen

Mustalahti, Satu (Kok.) (-)

Henkilökohtaiset varajäsenet

Koivula, Seela (Vihr.) (-)

Polvinen, Mikko (Kesk.) (-), 10.6.2019 asti

Kaukonen, Raimo (Kesk.) (-), 10.6.2019 alkaen

Talikka, Jorma (Vas.) (1)

Sorsa, Jaana (SDP) (1)

Huusko, Jouni (PS) (3)

Nuorisovaltuuston varaedustaja

Saari, Matti (1)

LUPAJAOS (teknisen lautakunnan alainen)

Lupajaos on vuoden 2019 aikana pitänyt 5 kokousta ja käsitellyt 34 §:ää.

Puheenjohtaja

Ojanen, Marko (PS) (5)

Varapuheenjohtaja

Eronen, Jani (SDP) (4)

Varsinaiset jäsenet

Helin, Johanna (Kesk.) (2)

Saari, Kari (Kok.) (5)

Salonen, Satu (SDP) (5)

Henkilökohtainen varajäsen

Prami, Saija (PS) (-)

Henkilökohtainen varajäsen

Aho, Soini (SDP) (-)

Henkilökohtaiset varajäsenet

Murronmaa, Markku (Kesk.) (1)

Nikkilä, Arto (Kok.) (-)

Heikkinen, Anne (SDP) (-)

PERUSTURVALAUTAKUNTA

Perusturvalautakunta on vuoden 2019 aikana pitänyt 10 kokousta ja käsitellyt 117 §:ä, joista yksilöasioita on ollut 10.

Puheenjohtaja

Elo, Irmeli (Kesk) (5) 1.1.-10.6.2019
Autio, Sirpa (Kesk) (4) 10.6.-31.12.2019

Henkilökohtainen varajäsen

Miettinen, Piia (Kesk) (1)
Miettinen, Piia (Kesk) (-)

Varapuheenjohtaja

Lahti, Katja (SDP) (8)

Henkilökohtainen varajäsen

Lahti, Ella-Irena (Vas) (-)

Varsinaiset jäsenet

Virtanen, Markku (Kesk) (10)
Salmela, Eeva (SDP) (9)
Helanen, Kuura (Vihr) (8)
Puolakka, Sanna (Kok) (5)
Viskari, Mikko (SDP) (5)

Henkilökohtaiset varajäsenet

Alatalo, Eemil (Kesk) (-)
Takatupa, Tiina (SDP) (-)
Rytilahti, Matti (PS) (-)
Puistola, Helena (KD) (3)
Kekki, Tero (SDP) (5)

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistyslautakunta on 1.1.-31.12.2019 aikana pitänyt 8 kokousta ja käsitellyt 99 §:ää.

Puheenjohtaja

Lepistö, Anssi (Vihr) (8)

Henkilökohtainen varajäsen

Hettula, Marko (PS) (-)

Varapuheenjohtaja

Heinämäki, Markus (SDP) (6)

Henkilökohtainen varajäsen

Rikkonen, Juha (SDP)

Varsinaiset jäsenet

Nummenpää, Jyrki (Kesk) (6)
Pesonen, Suvi (Kesk) (6)
Torkkel, Marjo (Kok) (8)
Kiukkonen, Sirpa (SDP) (7)
Syväterä, Jarmo (Vas) (6)

Henkilökohtaiset varajäsenet

Linna, Heljä (Kesk) (2)
Mäkelä, Petteri (Kesk) (-)
Lankinen, Suvi (Kok) (-)
Hyvärinen, Päivi (SDP) (-)
Lindroos, Elise (Vas) (-)

Nuorisovaltuuston edustaja

Kirsa, Kariina (8)

Nuorisovaltuuston varaedustaja

Sormunen, Veera (-)

JANAKKALAN VEDEN JOHTOKUNTA

Janakkalan Veden johtokunta on vuoden 2019 aikana pitänyt 5 kokousta ja käsitellyt 38 §:ää.

Puheenjohtaja

Tomi Pohjantähti, pj (5)

Henkilökohtainen varajäsen

(Isto Pihkala)

Varapuheenjohtaja

Eero Elo, varapj (1)

(Niko-Veikko Leppänen) (4)

Varsinaiset jäsenet

Raimo Kaukonen (5)

Annikki Ranki (3)

Veikko Stolt (4)

Leena Toivonen (4)

Iida Valtonen, 30.9.2019 saakka (2)

Maria Penttinen, 1.10.2019 alkaen (1)

Henkilökohtaiset varajäsenet

(Tomi Kesälahti)

(Anne Heikkinen) (2)

(Jorma Talikka)

(Satu Huhtala) (1)

(Päivi Välilä) (2)

(Päivi Välilä)

6.3 Vakituisen henkilöstön määrä 2018 – 2019

Seuraavassa taulukossa on vakinaisen tai pitkäaikaisen määräämisen henkilökunnan määrä vuoden lopun tilanteessa. Luvut eivät ole suoraan verrattavissa käyttötalousosan tulosalueiden henkilömäärätaulukoihin.

TOIMIALA/TULOSALUE & NIMIKE	TP 2018	TA 2019	TP 2019
KONSERNIPALVELUT			
Yleishallinto			
Kunnanjohtaja	1	1	1
Talous- ja hallintojohtaja	0,5	0,5	0,5
Hallintosihteeri	1	1	1
Yleishallinto yhteensä	2,5	2,5	2,5
Hallintopalvelut			
Asianhallintasihteeri	1	1	1
Palvelusihteeri	1	1	1
Toimistosihteeri	1	1	1
Hallintopalvelut yhteensä	3	3	3
Talouspalvelut			
Talous- ja hallintojohtaja	0,5	0,5	0,5
Taloussuunnittelija	1	1	1
ICT-suunnittelija	1	1	1
ICT-kehittämispäällikkö	1	1	1
Talouspalvelut yhteensä	3,5	3,5	3,5
Henkilöstöpalvelut			
Henkilöstöjohtaja	1	1	1
Työllisyyskoordinaattori	1	1	1
Henkilöstösihteeri	1	1	1
Henkilöstöpalvelut yhteensä	3	3	3
Kuntakehitys			
Elinvoimapäällikkö	1	1	1
Elinvoimakoordinaattori	1	1	1
Viestintäpäällikkö	1	1	1
Viestintäsuunnittelija	1	1	1
Kulttuurituottaja	1	1	1
Kuntakehitys yhteensä	5	5	5
KONSERNIPALVELUT YHTEENSÄ	17	17	17

TOIMIALA/TULOSALUE & NIMIKE	TP 2018	TA 2019	TP 2019
TEKNISEN TOIMEN TOIMIALA			
Teknisen toimen hallinto			
Tekninen johtaja	1	1	1
Talous- ja hallintopäällikkö	1	1	1
Teknisen toimen hallinto yhteensä	2,0	2,0	2,0
Ympäristöpalvelut			
Ympäristöpäällikkö	1	1	1
Ympäristötarkastaja	1	1	1
Palvelusihteeri	0,6	0,6	0,6
Rakennustarkastaja	1	1	1
II rakennustarkastaja	1	1	1
Ympäristöpalvelut yhteensä	4,6	4,6	4,6
Maankäyttö			
Maankäyttöpäällikkö	1	1	1
Yleiskaavasuunnittelija	1	1	1
Maankäyttöinsinööri	1	1	1
Suunnitteluavustaja	1	1	1
Mittaryhmän esimies	1	1	1
Kaavoitus- ja maankäyttö yhteensä	5	5	5
Maaseutupalveluyksikkö			
Maaseutupäällikkö	1	1	1
Maaseutuassistentti	1	1	1
Maaseutupalvelusihteeri	1	1	1
Maaseutuasiamies	5	5	5
Maaseutu- ja kyläpalvelu yhteensä	8	8	8
Tila- ja aluepalvelu			
Kiinteistöpäällikkö	1	1	1
Kiinteistösihteeri	1	1	1
Hankintakoordinaattori	1	1	1
Kiinteistön ylläpitoinsinööri	1	1	1
Kunnossapitoinsinööri	1	1	1
Rakennuttaja	1	1	1
Hankekoordinaattori	1	1	1
Maanrakennusinsinööri	1	1	1
Valvontainsinööri		1	1
Kunnossapitotyöpäällikkö	1	1	1
Rakennuttaja-valvoja	1	1	1
Rakennuttajainsinööri (määräaikainen)		1	1
LVI-rakennuttaja (määräaikainen)		1	1
Työkoneenkuljettaja	2	2	2
Kunnossapitotyöntekijä	3	3	3
Puistopuutarhuri	1	1	1
Liikuntapaikan hoitaja	2	2	2
Kiinteistönhoitaja	7	7	7
Putkiasentaja	1	1	1
Rakennuskorjausmies	1,6	1,6	1,6
Tila- ja aluepalvelut yhteensä	27,60	30,60	30,60

TOIMIALA/TULOSALUE & NIMIKE	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Liikunta			
Liikuntapäällikkö	1	1	1
Palvelusihteeri	0,4	0,4	0,4
Erityisliikunnan ohjaaja	1	1	1
Liikunnanohjaaja	1	1	1
Uimahallinhoitaja	1	1	1
Uinninvalvoja	1	1	1
Kassanhoitaja		1	1
Uimahallityöntekijä		1	1
Liikuntapalvelut yhteensä	5,4	7,4	7,4
Jätehuolto			
Jätehuoltokoordinaattori	1	1	1
Jätehuolto yhteensä	1	1	1
Ateria- ja puhtauspalvelut			
Palvelupäällikkö	1	1	1
Toimistosihteeri	1	1	1
Tuotannon esimies	1	1	1
Tuotannonohjaaja	1	1	1
Palveluesimies	3	3	3
Kokki	9	9	9
Palveluohjaaja	1	1	1
Palveluvastaava	25	25	25
Laitoshuoltaja	51	52	52
Ateria- ja puhtauspalvelut yhteensä	93	94	94
TEKNISEN TOIMEN TOIMIALA YHTEENSÄ	146,60	152,60	152,60

TOIMIALA/TULOSALUE & NIMIKE	TP 2018	TA 2019	TP 2019
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN TOIMIALA			
Talous- ja hallintopalvelut			
Perusturvajohtaja	1	1	1
Talous- ja hallintopäällikkö	1	1	1
Taloussihteeri	1	1	1
Hallinnon sihteeri	1	1	1
Vakanssin siirto terveyspalveluista-> sote-kehittämispäällikkö			
Talous- ja hallintopalvelut yhteensä	4	4	4
Ikääntyneiden ja vammaisten palvelut			
Avopalvelujen palvelupäällikkö	1	1	1
Järjestelmävastaava	0,5	0,5	0,5
Kodinhoitaja	5	5	5
Kotihoidon palveluesimies	2	2	2
Palvelusuunnittelija	1	2	2
Lähihoitaja	97	102	102
Muistikoordinaattori	1	1	1
Ohjaaja	1	1	1
Laitoshoidon palveluesimies	1	1	1
Asumispalvelujen palveluesimies	1	1	1
Palveluohjaaja	1	1	1
Sairaanhoitaja	20	21	21
Vastaava sairaanhoitaja	1	1	1
Terveystenhoitaja	2	2	2
Palvelusihteeri	2	2	2
Vanhustyön johtaja	1	1	1
Asumispalvelujen palvelupäällikkö	1	1	1
Laitoshoidon palvelupäällikkö	1	1	1
Yksi esimiesvakanssi			
Avotyöohjaaja	1	1	1
<i>Ohjaaja</i>	4	4	4
<i>Lähihoitaja</i>	9	9	9
Palveluohjaaja	2	2	2
Sairaanhoitaja	2	2	2
Toimistosihteeri	0	0	0
Taloussihteeri	0,5	0,5	0,5
Vammaistyön johtaja	1	1	1
Vammaistyön palvelupäällikkö	1	1	1
Ilta- ja yötoiminnan ohjaaja			
Osa-aik. ilta- ja yötoim. ohjaaja (3*0,5 alk. 1.1. 2020)	2	2	2
Ikäihmisten- ja vammaisten palvelut yhteensä	162	169	169

TOIMIALA/TULOSALUE & NIMIKE	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Perhe- ja sosiaalipalvelut			
Etuuskäsittelijä	1	1	1
Lastensuojelun palveluohjaaja	2	2	2
Lastenvalvoja-sosiaalityöntekijä	1	1	0
Lähihoitaja	2	2	2
Ohjaaja	5	5	5
Palveluohjaaja	4	4	4
Perhetyöntekijä	4	4	4
Päihdetyöntekijä	1	1	1
Sosiaalityön johtaja	1	1	1
Sosiaalityöntekijä	7	7	7
Taloussihteeri	0,5	0,5	0,5
Vastaava työpajaohjaaja	1	1	1
Perhe- ja sosiaalipalvelut yhteensä	29,5	29,5	28,5
Terveyspalvelut			
Suunnittelija	1	1	1
Avoterveydenhuollon ylilääkäri	0,5	0,5	0,5
Fysioterapeutti	6	6	6
Hammashoitaja	8	8	8
Johtava terveystieteidenhammaslääkäri	1	1	1
Järjestelmävastaava	1,5	1,5	1,5
Keskusvarastonhoitaja	1	1	1
Kodinhoitaja	1	1	1
Kuntohoitaja	1	1	1
Laboratoriohoitaja	4	4	4
Lähihoitaja	9	9	9
Mielenterveyshoitaja	1	1	1
Nuorisopsykologi	1	1	1
Taloussihteeri	1	1	1
Perushoitaja	4	4	4
Apulaisylilääkäri	1	1	1
Psykiatrinen sairaanhoitaja	3	3	3
Psykologi	1	1	1
Puheterapeutti	2	2	2
Päihdetyöntekijä	1	1	1
Röntgenhoitaja	2	2	2
Sairaanhoitaja	29,5	30,5	30,5
Apulaisosastonhoitaja	1	1	1
Sosiaalityöntekijä	1	1	1
Suuhygienisti	3	3	3
Terveystieteidenhoitaja	14,5	15	15
Työterveyssihteeri	1	1	0
Terveystieteidenhammaslääkäri	6	6	6
Terveystieteenlääkäri	13	13	13
Toimintaterapeutti	1	1	1

TOIMIALA/TULOSALUE & NIMIKE	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Palvelusihteeri	1	1	1
Työfysioterapeutti	1	1	0
Työterveyshoitaja	2	2	0
Työterveyslääkäri	1,5	1,5	0
Varastotyöntekijä	1,5	1,5	1,5
Kuntoutuksen palvelupäällikkö	1	1	1
Osastonhoitaja	4	4	4
Vastaava työterveyshoitaja	1	1	0
Välinehuoltaja	2	2	2
Ylihoitaja	1	1	1
Ylilääkäri	1	1	1
Yhden vakanssin siirto talous- ja hallintopalveluihin			
Terveyspalvelut yhteensä	138,0	139,5	133,0
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN TOIMIALA YHTEENSÄ	333,5	342,0	334,5

TOIMIALA/TULOSALUE & NIMIKE	TP 2018	TA 2019	TP 2019
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA			
Sivistystoimen hallinto			
Sivistysjohtaja	1	1	1
Kehittämispäällikkö	1	1	1
Talous- ja hallintopäällikkö	1	1	1
Toimistosihteeri	1,5	2	1
Hallinnon sihteeri			1
Ict-suunnittelija	1	1	1
Sivistystoimen hallinto yhteensä	5,5	6	6

Varhaiskasvatus

Erityislastentarhanop/erityisvarhaiskasv.opett.	4	4	4
Lastenhoitaja/Lastenhoitaja-päivähoitaja/ Päivähoitaja	59	59	61,1
Lastentarhanopettaja /varhaiskasvatuksen opettaja	32,4	32,4	29,5
Perhepäivähoitaja	29	29	27,6
Päiväkodin johtaja	3	3	3
Pedagoginen johtaja	1	1	1
Palvelupäällikkö	1	1	1
Palvelusuunnittelija	1	1	0,6
Toimistosihteeri	2	2	2,4
Varhaiskasvatus yhteensä	132,4	132,4	130,2

Varhaiskasvatuksen Pyhämäen ja Leikkivakan yksiköistä lopetti toimintansa neljä ryhmää 1.8.2018

Opetustoimi

Rehtori, alakoulu	2	2	1,5
Rehtori, yhteiskoulu	2	2	1,5
Rehtori, lukio	1	1	1
Luokanopettaja	62	62	62
Erityisluokanopettaja	12	16	16
Erityisopettaja	7	7	8
Lehtori, alakoulu	4	4	4
Lehtori, yläkoulu	38	38	36,7
Lehtori, lukio	14	14	13,9
Tuntiopettaja, toistaiseksi otettu	6	6	7
Koulukuraattori	3	3	3
Kouluohjaaja/iltapäivätoiminnanohjaaja	15,9	19,1	22
Toimistosihteeri	2,6	2,6	2,6
Vahtimestari	1	1	1
Tuntiopettaja, määräaikainen	8	8	7,9
Koulupsykologi	1	1	1
Psykiatrinen sairaanhoitaja			1
Opetustoimi yhteensä	179,5	186,7	190,1
Koulu- ja iltapäivätoiminnanohjaaja	5	5	4,8
Koululaisten iltapäivätoiminta yhteensä	5	5	4,8

TOIMIALA/TULOSALUE & NIMIKE	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Kirjasto			
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1
Erikoiskirjastonhoitaja	3	3	3
Kirjastonhoitaja	1	1	0
Kirjastovirkailija	5	5	5,5
Kirjastovirkailija-kuljettaja	1	1	1
Kirjastoavustaja	1	1	1
Kirjastopalvelut yhteensä	12	12	11,5
Nuoriso			
Nuorisopalvelupäällikkö (ent. nuorisosihteeri)	1	1	1
Nuorisonohjaaja	1	1	1
Erityisnuorisonohjaaja	1	1	1
Nuorten vastaava työpajaohjaaja	1	1	1
Nuorten työpajaohjaaja		1	1
Nuorten hyvinvointiohjaaja			
Nuorisopalvelut yhteensä	4	5	5
Perhekeskus			
Toiminnanjohtaja	0,5	0,5	0
Palveluohjaaja	1	1	1
Perhekeskus yhteensä	1,5	1,5	1
SIVISTYSTOIMEN TOIMIALA YHTEENSÄ	339,9	348,6	348,6
KUNTA YHTEENSÄ (ilman liikelaitosta)	837,0	860,2	852,7
TOIMIALA/TULOSALUE & NIMIKE	TP 2018	TA 2019	TPE 2019
JANAKKALAN VESI LIIKELAITOS			
Janakkalan Vesi			
Toimitusjohtaja	1	1	1
Vesihuoltosinööri	1	1	1
Käyttöinsinööri	1	1	1
Talouspäällikkö	1	1	1
Vesihuoltosihteeri	1	1	1
Käyttövastaava	3	3	3
Laitoksenhoitaja	5	5	5
Janakkalan vesi yhteensä	13	13	13
JANAKKALAN VESI LIIKELAITOS YHTEENSÄ	13	13	13
KAIKKI YHTEENSÄ (ml. liikelaitos)	849,95	873,2	865,7

**TILINPÄÄTÖKSEN
ALLEKIRJOITUS
JA
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ**

7. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Janakkalan kunnan kunnanhallitus on hyväksynyt vuoden 2019 tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen ja siihen sisältyvän ehdotuksen tilikauden tuloksen käsittelystä sekä varmentanut kunnanvaltuustolle esittämistä varten.

Janakkalassa 30.3.2020

Pirjo Alijärvi
hallituksen puheenjohtaja

Irmeli Elo
hallituksen jäsen

Ari-Pekka Jaatinen
hallituksen jäsen

Rita Kannisto
hallituksen jäsen

Reijo Löytynoja
hallituksen jäsen

Osmo Tokeensuu
hallituksen 1. vpj

Samuli Vesioja
hallituksen jäsen

Jenni Jokela
vt. kunnanjohtaja

8. TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Janakkalassa ____/____2020

Minna Ainasvuori, JHT, HT

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö